

## **NΟΜΟΣ 4842/2021 (Α' 190)**

**«Ταχεία πολιτική δίκη, προσαρμογή των διατάξεων της πολιτικής δικονομίας για την ψηφιοποίηση της πολιτικής δικαιοσύνης, άλλες τροποποιήσεις στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και λοιπές επείγουσες διατάξεις»**

**Κείμενο των διατάξεων που τροποποιούν τον ΚΠολΔ, καθώς και των λοιπών διατάξεων αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, με επισήμανση των αλλαγών και αντιστοίχιση των διαχρονικού δικαίου ρυθμίσεων και των σχετικών χωρίων της αιτιολογικής εκθέσεως**

**Επιμέλεια: Δημήτριος Κ. Βασιλείου,  
Δικηγόρος**

**Αθήνα, 14-10-2021**

## Περιεχόμενα

I. ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ (ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ) .....	8
Η «ταυτότητα» της αξιολογούμενης ρύθμισης .....	8
II. ΚΕΙΜΕΝΟ ΝΟΜΟΥ .....	13
ΜΕΡΟΣ Α' ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ .....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΠΡΩΤΟΥ .....	13
Άρθρο 1 Αρμοδιότητα Μονομελών Πρωτοδικείων - Τροποποίηση του άρθρου 17Α του ΚΠολΔ.....	13
Άρθρο 2 Επιτάχυνση της πολιτικής δίκης - Προσθήκη άρθρου 20Α στον ΚΠολΔ .....	13
Άρθρο 3 Αρχές έγγραφης και προφορικής διεξαγωγής της δίκης - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 115 του ΚΠολΔ.....	15
Άρθρο 4 Στοιχεία δικογράφων - Ηλεκτρονική ταυτοποίηση - Τροποποίηση του άρθρου 118 του ΚΠολΔ .....	15
Άρθρο 5 Ακριβής καθορισμός διεύθυνσης - Ηλεκτρονική υποβολή δικογράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή - Τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 119 του ΚΠολΔ	16
Άρθρο 6 Επίδοση δικογράφων με ηλεκτρονικά μέσα - Αντικατάσταση του άρθρου 122Α του ΚΠολΔ .....	17
Άρθρο 7 Άσκηση και περιεχόμενο αίτηση επαναφοράς - Άσκηση με τις προτάσεις του άρθρου 237 ΚΠολΔ - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 155 του ΚΠολΔ.....	19
Άρθρο 8 Συμψηφισμός μέρους των δικαστικών εξόδων όταν υπάρχει εύλογη αμφιβολία για την έκβαση της δίκης - Τροποποίηση του άρθρου 179 του ΚΠολΔ .....	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΤΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ .....	20
Άρθρο 9 Ηλεκτρονική τήρηση πινακίου - Τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 226 του ΚΠολΔ.....	20
Άρθρο 10 Πρόσκληση για συμπλήρωση τυπικών παραλείψεων από τον γραμματέα με μήνυμα στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του διαδικού - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 227 του ΚΠολΔ .....	21
Άρθρο 11 Ενέργειες του δικαστηρίου πριν τη δικάσιμο - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 232 του ΚΠολΔ .....	21
Άρθρο 12 Προθεσμία κατάθεσης προτάσεων και αποδεικτικών εγγράφων - Αντίκρουση και συμπλήρωση - Ορισμός δικαστών - Διάταξη περί αποδείξεων - Εξέταση μαρτύρων στο ακροατήριο - Ανάλυση σχετικών - Αντικατάσταση του άρθρου 237 του ΚΠολΔ.....	22
Άρθρο 13 Παρεμπόμπουσες αγωγές, ανταγωγές, προσεπικλήσεις και ανακοινώσεις - Αντικατάσταση της παρ. 1 και τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 238 του ΚΠολΔ.....	28
Άρθρο 14 Εκφώνηση της υπόθεσης και συζήτηση - Συμφωνία των διαδικών να δικασθούν χωρίς να παραστούν κατά την εκφώνηση - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 242 του ΚΠολΔ.....	29
Άρθρο 15 Επανάληψη συζήτησης για τη συμπλήρωση κενών - Τροποποίηση των παρ. 1 και 3 του άρθρου 254 του ΚΠολΔ.....	30
Άρθρο 16 Ματαίωση συζήτησης - Προθεσμίες - Κατάργηση δίκης - Αυτεπάγγελτος	

προσδιορισμός δικασίμου - Αντικατάσταση της παρ. 2 και προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 260 του ΚΠολΔ .....	31
Άρθρο 17 Αδυναμία έκδοσης απόφασης - Επανάληψη συζήτησης - Τροποποίηση του άρθρου 307 του ΚΠολΔ .....	32
Άρθρο 18 Οριστική απόφαση - Πότε εκδίδεται - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 308 του ΚΠολΔ .....	33
Άρθρο 19 Εξαίρεση μαρτύρων - Τροποποίηση της περ. 1 του άρθρου 400 του ΚΠολΔ..	33
Άρθρο 20 Δικαιούμενοι σε άρνηση μαρτυρίας - Τροποποίηση της περ. 1 του άρθρου 401 του ΚΠολΔ .....	34
Άρθρο 21 Λήψη ενόρκων βεβαιώσεων ενώπιον δικηγόρου - Αντικατάσταση του άρθρου 421 του ΚΠολΔ .....	35
Άρθρο 22 Επίδοση κλήσης - Τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 422 του ΚΠολΔ.....	35
Άρθρο 23 Ένορκη βεβαίωση, που δίδεται κατά παράβαση των προηγούμενων διατάξεων - Αντικατάσταση του άρθρου 424 του ΚΠολΔ.....	36
Άρθρο 24 Μικροδιαφορές - Άσκηση αγωγής - Επιδόσεις - Προθεσμίες - Αποδεικτικά μέσα - Αντικατάσταση του άρθρου 468 του ΚΠολΔ.....	36
Άρθρο 25 Συζήτηση - Ανακοπή ερημοδικίας - Ελαστικότητα διαδικασίας - Αντικατάσταση του άρθρου 469 του ΚΠολΔ .....	39
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΑΝΑΚΟΠΕΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ....</b>	<b>40</b>
Άρθρο 26 Χρόνος κατάθεσης προτάσεων και προσθήκης ενώπιον του δικαστηρίου της ανακοπής - Προσθήκη παρ. 2 στο άρθρο 509 του ΚΠολΔ .....	40
Άρθρο 27 Ποιοι έχουν δικαίωμα έφεσης - Προσθήκη προσεπικληθέντων - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 516 του ΚΠολΔ.....	40
Άρθρο 28 Απόρριψη έφεσης ως απαράδεκτης - Τροποποίηση των παρ. 1 και 3 του άρθρου 524 του ΚΠολΔ .....	41
Άρθρο 29 Προβολή νέων πραγματικών ισχυρισμών - Εναρμόνιση με το άρθρο 237 - Τροποποίηση των περ. 2 και 4 του άρθρου 527 του ΚΠολΔ .....	42
Άρθρο 30 Ποιοι έχουν δικαίωμα αναψηλάφησης - Προσθήκη προσεπικληθέντων - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 542 του ΚΠολΔ.....	43
Άρθρο 31 Λόγοι αναψηλάφησης - Τροποποίηση της περ. 7 του άρθρου 544 του ΚΠολΔ .....	43
Άρθρο 32 Πότε αναστέλλεται η εκτέλεση - Προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 546 του ΚΠολΔ .....	45
Άρθρο 33 Διαδικασία της κατ' αναψηλάφηση δίκης - Τροποποίηση του άρθρου 548 του ΚΠολΔ.....	45
Άρθρο 34 Ποιοι έχουν δικαίωμα αναίρεσης - Προσθήκη προσεπικληθέντων - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 556 του ΚΠολΔ .....	46
Άρθρο 35 Λόγοι αναίρεσης κατά αποφάσεων ειρηνοδικείων - Τροποποίηση των περ. 2 και 3 του άρθρου 560 του ΚΠολΔ.....	46
Άρθρο 36 Απαράδεκτα - Τροποποίηση των παρ. 2 και 4 του άρθρου 562 του ΚΠολΔ.....	47
Άρθρο 37 Πρόσθετοι λόγοι - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 569 του ΚΠολΔ.....	48
Άρθρο 38 Προτάσεις - Πότε είναι υποχρεωτικές - Τροποποίηση των παρ. 1 και 3 του	

άρθρου 570 του ΚΠολΔ .....	49
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ .....</b>	<b>50</b>
Άρθρο 39 Ειδικές διαδικασίες - Εφαρμογή γενικών διατάξεων - Τροποποίηση των παρ. 1, 2, 4, 7 και προσθήκη παρ. 8 στο άρθρο 591 του ΚΠολΔ .....	50
Άρθρο 40 Απόφαση επί ανακοπής - Νέα επίδοση διαταγής πληρωμής - Αναστολή - Επαναφορά των πραγμάτων - Τροποποίηση της παρ. 2 και προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 633 του ΚΠολΔ .....	52
Άρθρο 41 Διαταγή πληρωμής οφειλόμενου μισθού - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 636Α του ΚΠολΔ .....	53
Άρθρο 42 Αποτελέσματα ανακοπής - Προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 644 του ΚΠολΔ.....	54
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ .....</b>	<b>55</b>
Άρθρο 43 Αρμόδιο δικαστήριο - Τροποποίηση της παρ. 3 και προσθήκη παρ. 5 στο άρθρο 683 του ΚΠολΔ .....	55
Άρθρο 44 Αρμοδιότητα πρωτοβάθμιου και δευτεροβάθμιου δικαστηρίου να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα όταν η κύρια υπόθεση εκκρεμεί σε αυτό - Τροποποίηση του άρθρου 684 του ΚΠολΔ .....	55
Άρθρο 45 Αίτηση λήψης ασφαλιστικών μέτρων - Τροποποίηση των παρ. 5 και 6 και προσθήκη παρ. 7 και 8 στο άρθρο 686 του ΚΠολΔ .....	56
Άρθρο 46 Πιθανολόγηση - Συζήτηση της αίτησης - Προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 690 του ΚΠολΔ.....	57
Άρθρο 47 Ανακριτικό σύστημα - Απόφαση - Αντικατάσταση της παρ. 3 του άρθρου 691 του ΚΠολΔ .....	58
Άρθρο 48 Ισχύς προσωρινής διαταγής, όταν η συζήτηση της αίτησης αναβληθεί - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 691Α του ΚΠολΔ .....	59
Άρθρο 49 Προθεσμία άσκησης αγωγής από τη δημοσίευση της απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 693 του ΚΠολΔ.....	60
Άρθρο 50 Ανάκληση - Μεταρρύθμιση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων από το δικαστήριο της κύριας δίκης - Τροποποίηση του άρθρου 697 του ΚΠολΔ .....	60
Άρθρο 51 Συντηρητική κατάσχεση στα χέρια του οφειλέτη - Επίδοση στον γραμματέα του ειρηνοδικείου - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 711 του ΚΠολΔ .....	61
Άρθρο 52 Προσωρινή ρύθμιση κατάστασης - Προθεσμία άσκησης αγωγής - Προσθήκη άρθρου 732Α του ΚΠολΔ.....	61
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΟΥΣΙΑΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ ΕΚΤΟΥ .....</b>	<b>62</b>
Άρθρο 53 Παράσταση με δήλωση - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 764 του ΚΠολΔ .....	62
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ ΕΒΔΟΜΟΥ .....</b>	<b>63</b>
Άρθρο 54 Αναστολή δίκης σε περίπτωση αμφισβήτησης κύρους διαιτητικής ρήτηρας - Προσθήκη άρθρου 870Α του ΚΠολΔ .....	63
Άρθρο 55 Διαιτητική απόφαση - Υπογραφή με ηλεκτρονικά μέσα - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 892 του ΚΠολΔ.....	63
Άρθρο 56 Κατάθεση διαιτητικής απόφασης - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 893 του ΚΠολΔ .....	64

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η' ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΟΓΔΟΟΥ.....	64
Άρθρο 57 Αντιρρήσεις κατά της εκτέλεσης - Κατά ποίων απευθύνεται η ανακοπή κατά του πλειστηριασμού - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 933 του ΚΠολΔ.....	64
Άρθρο 58 Ανακοπή τρίτου - Σώρευση αιτήματος απόδοσης του πράγματος - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 936 του ΚΠολΔ.....	66
Άρθρο 59 Δίκες περί την εκτέλεση - Παρέμβαση - Ένδικα Μέσα - Τροποποίηση των παρ. 1 και 3 του άρθρου 937 του ΚΠολΔ.....	67
Άρθρο 60 Αναστολή της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης - Προσθήκη άρθρου 938 του ΚΠολΔ.....	68
Άρθρο 61 Απόδοση ή παράδοση τέκνου - Τροποποίηση της παρ. 2 και κατάργηση της παρ. 3 του άρθρου 950 του ΚΠολΔ.....	69
Άρθρο 62 Κατάσχεση βιβλίων - Αντικατάσταση της παρ. 3 του άρθρου 953.....	70
Άρθρο 63 Κατάσχεση - Έκθεση κατάσχεσης - Ανακοπή - Τροποποίηση των παρ. 2 και 4 του άρθρου 954 του ΚΠολΔ.....	71
Άρθρο 64 Δυνατότητα πλειοδοσίας από κοινού - Τροποποίηση των παρ. 4, 5 και 6 του άρθρου 959 του ΚΠολΔ.....	72
Άρθρο 65 Χρόνος πλειστηριασμού πραγμάτων υποκειμένων σε φθορά - Καταβολή εγγύησης σε μετρητά - Προσθήκη παρ. 2 στο άρθρο 962 του ΚΠολΔ.....	76
Άρθρο 66 Από κοινού πλειοδοσία - Τροποποίηση των παρ. 1, 4 και 5 του άρθρου 965 του ΚΠολΔ.....	76
Άρθρο 67 Μη εμφάνιση πλειοδοτών - Χρόνος υποβολής της αίτησης του επισπεύδοντος για κατακύρωση σε αυτόν - Τροποποίηση του άρθρου 966 του ΚΠολΔ.....	79
Άρθρο 68 Αναγγελία - Υπογραφή υποχρεωτικά από δικηγόρο - Τροποποίηση της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 972 του ΚΠολΔ.....	81
Άρθρο 69 Δήλωση συνέχισης πλειστηριασμού - Τροποποίηση των παρ. 1, 3 και 6 του άρθρου 973 του ΚΠολΔ.....	82
Άρθρο 70 Γενικά προνόμια - Σειρά κατάταξης - Τροποποίηση των περ. 1, 3 και 4 του άρθρου 975 του ΚΠολΔ.....	83
Άρθρο 71 Σειρά κατάταξης προνομιούχων και μη - Τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 977 του ΚΠολΔ.....	85
Άρθρο 72 Σειρά κατάταξης υπερπρονομιούχων, προνομιούχων και μη - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 977Α του ΚΠολΔ.....	86
Άρθρο 73 Ανακοπή κατά του πίνακα - Υποχρεώσεις υπαλλήλου πλειστηριασμού - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 979 του ΚΠολΔ.....	87
Άρθρο 74 Δήλωση τρίτου στη γραμματεία του ειρηνοδικείου - Τροποποίηση του άρθρου 985 του ΚΠολΔ.....	88
Άρθρο 75 Ανακοπή κατά δήλωσης - Εφαρμογή της ειδικής διαδικασίας των περιουσιακών διαφορών - Τροποποίηση του άρθρου 986 του ΚΠολΔ.....	89
Άρθρο 76 Κατάσχεση ακινήτων - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 993 του ΚΠολΔ.....	89
Άρθρο 77 Κατάσχεση ακινήτων - Επιδόσεις - Τροποποίηση των παρ. 1, 2 και 4 του άρθρου 995 του ΚΠολΔ.....	90
Άρθρο 78 Προθεσμία - Καταγγελία μίσθωσης από τον υπερθεματιστή - Τροποποίηση της παρ. 1 και προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 997 του ΚΠολΔ.....	92

Άρθρο 79 Προϋποθέσεις ματαίωσης πλειστηριασμού και άρση κατάσχεσης - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 1002 του ΚΠολΔ .....	93
Άρθρο 80 Προθεσμίες καταβολής πλειστηριάσματος - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 1004 του ΚΠολΔ .....	94
Άρθρο 81 Δικαίωμα του υπερθεματιστή έναντι του μισθωτή - Τροποποίηση του άρθρου 1009 του ΚΠολΔ .....	95
Άρθρο 82 Αξίωση του υπερθεματιστή για την καταβολή τόκων σε περίπτωση ακύρωσης - Τροποποίηση του άρθρου 1018 του ΚΠολΔ .....	95
<b>ΜΕΡΟΣ Β' ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ .....</b>	<b>96</b>
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ .....</b>	<b>96</b>
Άρθρο 83 Συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Δικαστικών Συμβουλίων - Τροποποίηση των άρθρων 67 και 78 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών .....	96
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ .....</b>	<b>97</b>
Άρθρο 84 Εισαγωγική εκπαίδευση και πρακτική άσκηση των δικαστικών υπαλλήλων του Κλάδου ΠΕ Δικαστικής Επικοινωνίας και Διεθνών Σχέσεων - Τροποποίηση του άρθρου 74 του ν. 4798/2021 .....	97
Άρθρο 85 Μονιμοποίηση υπαλλήλων Ι.Δ.Α.Χ. - Τροποποίηση του άρθρου 223 του ν. 4798/2021 .....	98
Άρθρο 86 Ασφαλιστικό καθεστώς μονιμοποιούμενων υπαλλήλων Ι.Δ.Α.Χ. στα δικαστήρια .....	98
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΔΙΑΤΑΞΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΡΟΔΟΥ .....</b>	<b>99</b>
Άρθρο 87 Καταχώριση ενδίκων βοηθημάτων στο Κτηματολογικό Γραφείο Ρόδου - Τροποποίηση του άρθρου 51 του ν. 4821/2021 .....	99
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ.....</b>	<b>100</b>
Άρθρο 88 Περιεχόμενο της άσκησης του ασκούμενου δικηγόρου - Τροποποίηση της παρ. 6 του άρθρου 13 του ν. 4194/2013 .....	100
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ .....</b>	<b>101</b>
Άρθρο 89 Εκκαθάριση και καταβολή αποζημίωσης - Αντικατάσταση της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 3226/2004 .....	101
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ .....</b>	<b>102</b>
Άρθρο 90 Δίκαιη ικανοποίηση λόγω καθυστέρησης εκδίκασης υπόθεσης - Τροποποίηση του άρθρου 7 του ν. 4239/2014 .....	102
Άρθρο 91 Αυτεπάγγελτη αναβολή λόγω μη εμφάνισης συνηγόρου νομικής βοήθειας - Προσθήκη παρ. 4Α στο άρθρο 7 του ν. 3226/2004 .....	103
Άρθρο 92 Διορισμός σε θέσεις στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων - Τροποποίηση του άρθρου 63 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών .....	103
Άρθρο 93 Δυνατότητα κάλυψης κενών θέσεων με πρόσληψη, μετάταξη ή μεταφορά υπηρετούντων ήδη υπαλλήλων του κλάδου πληροφορικής στα Τακτικά Διοικητικά Δικαστήρια - Τροποποίηση της παρ. 5 του άρθρου 37 του ν. 4745/2020 .....	103
Άρθρο 94 Συνυπογραφή κοινής υπουργικής απόφασης από τον Υπουργό Οικονομικών -	

Τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 12 του ν. 4786/2021 .....	104
Άρθρα 95-115 (Παραλείπονται) .....	104
ΜΕΡΟΣ Δ' ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ .....	104
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ .....	104
Άρθρο 116 Μεταβατικές διατάξεις στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας .....	104
Άρθρο 117 Μεταβατική διάταξη για την εφαρμογή του άρθρου 157 του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων .....	107
Άρθρο 118 Μεταβατική διάταξη για την κατά τόπον αρμοδιότητα εκκρεμών υποθέσεων ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων .....	107
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ .....	107
Άρθρο 119 Καταργούμενες διατάξεις .....	107
ΜΕΡΟΣ Ε' ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ .....	107
Άρθρο 120 Έναρξη ισχύος .....	107

## **I. ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ (ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ)**

### **Η «ταυτότητα» της αξιολογούμενης ρύθμισης**

1. Ποιο ζήτημα αντιμετωπίζει η αξιολογούμενη ρύθμιση;

#### **ΜΕΡΟΣ Α΄:**

Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου αποσκοπεί στην ουσιαστική βελτίωση της ποιότητας του συστήματος απονομής δικαιοσύνης στη χώρα μας. Ο σκοπός αυτός θα επιτευχθεί μέσω της εύρυθμης λειτουργίας της πολιτικής δίκης με την εφαρμογή και χρήση των σύγχρονων τεχνολογιών. Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις απορρέουν κυρίως από την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της νομοθετικής μεταρρύθμισης που επέφερε ο ν. 4335/2015 (Α' 87) στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (ΚΠολΔ) και εφαρμόζεται ήδη από την 1η.1.2016.

#### **ΜΕΡΟΣ Β΄:**

##### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄:**

Εξασφαλίζεται η απρόσκοπτη συμμετοχή των ανωτάτων δικαστικών συμβουλίων της πολιτικής, ποινικής και διοικητικής δικαιοσύνης στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Δικαστικών Συμβουλίων (European Network of Councils for the Judiciary- ENCJ).

##### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄:**

Με τις αξιολογούμενες ρυθμίσεις αφενός διευκολύνεται η οργάνωση της εισαγωγικής εκπαίδευσης των υπαλλήλων του νέου κλάδου ΠΕ Δικαστικής Επικοινωνίας και Διεθνών Σχέσεων και αφετέρου επιλύονται προβλήματα που αφορούν στους δικαστικούς υπαλλήλους και έχουν ανακύψει τόσο από τη μετατροπή των υπηρετούντων ΙΔΑΧ σε μόνιμους δικαστικούς υπαλλήλους όσο και από τη μετάταξη δικαστικών υπαλλήλων στις κατηγορίες ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ.

##### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄**

Αντιμετωπίζεται το ζήτημα της διαφοροποίησης των προσωρινών ρυθμίσεων για την εγγραφή των αιτήσεων και αγωγών στο Κτηματολογικό Γραφείο Ρόδου με τις αντίστοιχες ρυθμίσεις του άρθρου 220 του ΚΠολΔ.

##### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄:**

Αντιμετωπίζεται η ανάγκη διεύρυνσης του έργου του ασκούμενου δικηγόρου.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ :

Αντιμετωπίζεται το πρόβλημα των καθυστερήσεων στην εκκαθάριση και εξόφληση των αποζημιώσεων νομικής βοήθειας.

### 2. Γιατί αποτελεί πρόβλημα;

#### ΜΕΡΟΣ Α΄:

Μετά από την πολυετή εφαρμογή των ρυθμίσεων του ν. 4335/2015 (Α' 87) και του ν. 4055/2012 (Α' 51) εντοπίζονται οι διατάξεις που είχαν ως αποτέλεσμα την επιβράδυνση της απονομής της δικαιοσύνης. Συγκεκριμένα η εφαρμογή του συστήματος αυτού από 1ης.1.2016 κατέδειξε ότι, κατά την τριετία 2016-2018, ο μέσος όρος του απαιτούμενου χρονικού διαστήματος για την έκδοση της απόφασης στα Πρωτοδικεία μειώθηκε σε σχέση με το απαιτούμενο χρονικό διάστημα πριν από την έναρξη ισχύος του. Παρατηρήθηκε, όμως, και το φαινόμενο στα μεγάλα δικαστήρια, όπως είναι το Πρωτοδικείο Αθηνών, ότι σε ορισμένα τμήματα δεν επιτεύχθηκε ο βασικός στόχος της επιτάχυνσης της εκδίκασης των υποθέσεων της τακτικής διαδικασίας, με προσδιορισμό δικασίμου στην προβλεπόμενη προθεσμία των εκατόν εξήντα (160) ημερών από την κατάθεση της αγωγής, αφού ορίζεται δικάσιμος σε χρόνο που υπερβαίνει σημαντικά την άνω προθεσμία. Από τη συλλογή στατιστικών στοιχείων εκ μέρους της Ειδικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής που συστάθηκε για τον σκοπό αυτό, διαπιστώθηκε, ότι ο προσδιορισμός δικασίμου σε απώτατο σημείο, οφείλεται στο γεγονός ότι ο ν. 4335/2015 δεν εφαρμόστηκε αμέσως και πλήρως, ενόψει του ότι, πρώτον, τα πινάκια εκδίκασης των υποθέσεων μέχρι και το έτος 2020 κατά ποσοστό περίπου πενήντα τοις εκατό (50%) είχαν πληρωθεί από υποθέσεις του ν. 2915/2001 (Α' 109), που σημαίνει, ότι από τους μήνες που μεσολαβούσαν μεταξύ της κατάθεσης της αγωγής και της συζήτησης οι μισοί ήταν για την αποκλειστική εφαρμογή του ν. 4335/2015. Δεύτερον, επιβαρύνθηκαν χρονικά τα πινάκια συνεπεία κατάθεσης νέων δικογράφων, λόγω παραίτησης από τα δικόγραφα που είχαν ήδη κατατεθεί με τον ν. 2915/2001, προκειμένου να δικασθούν με τις διατάξεις του νέου νόμου και τρίτον τα δικαστήρια υπολειτούργησαν κατά τον χρόνο της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19. Πρέπει, επιπροσθέτως, να σημειωθεί, ότι στο κείμενο της έκθεσης Ομάδας Εργασίας για την αξιολόγηση του ν. 4335/2015, που συντάχθηκε με βάση τα αναμφισβήτητα και αντικειμενικά στατιστικά δεδομένα της περιόδου 2015-2018 που υποβλήθηκαν κατά το έτος 2019 ενώπιόν της, αναφέρεται επί λέξει: «Ειδικότερα στα πρωτοδικεία εν γένει ο μέσος όρος χρονικού διαστήματος έκδοσης απόφασης στην τακτική διαδικασία μειώθηκε από τους 23 μήνες που ανερχόταν κατά το διάστημα από 1-1-2013 έως 31-12-2015 σε 15,29 μήνες, κατά την τριετία

που ακολούθησε από 1-1-2016 έως 31-12-2018, ενώ στα ειρηνοδικεία ο αντίστοιχος χρόνος μειώθηκε από 13,88 μήνες σε 11,94 μήνες. Άξιος επισήμανσης τυγχάνει ο ιδιαίτερα θετικός αντίκτυπος στην επιτάχυνση της διαδικασίας στα μεγαλύτερα πρωτοδικεία και ειρηνοδικεία της χώρας, καθώς και στο Πρωτοδικείο Αθηνών όπου ο μέσος χρόνος έκδοσης απόφασης τακτικής διαδικασίας μειώθηκε από τους 40 στους 16 μήνες, στο Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης μειώθηκε από 23 σε 13 μήνες, στο Πρωτοδικείο Πειραιώς από 27 σε 12 μήνες, στο Ειρηνοδικείο Θεσσαλονίκης από 24 σε 12 μήνες, στο Ειρηνοδικείο Πειραιά από 24 σε 14 μήνες[...]. Απόδειξη, εξάλλου, της καλής λειτουργίας του εισαχθέντος με τον ν. 4353/2015 δικονομικού συστήματος σε σχέση με τη διαδικασία ενώπιον των πρωτοβαθμίων δικαστηρίων, είναι και το γεγονός, ότι η διαδικασία των μικροδιαφορών στα μεγάλα ειρηνοδικεία και ιδίως στο Ειρηνοδικείο Αθηνών χρονίζει πολύ, σε σχέση με τις υποθέσεις που εκδικάζονται με την τακτική διαδικασία. Ο ν. 4335/2015, τέλος, εξάλειψε, αναμφισβήτητα, πλήρως το φαινόμενο της ματαίωσης της συζήτησης της υπόθεσης, όπου με το προϊσχύον καθεστώς ποσοστό σαράντα έως πενήντα τοις εκατό (40-50%) των υποθέσεων που εγγράφονταν στο πινάκιο ματαιώνονταν. Κρίθηκε δε ότι είναι αναγκαίο να επέλθουν οι επιβαλλόμενες από τη μέχρι τώρα εφαρμογή του τροποποιήσεις και βελτιώσεις, τόσο αυτές που προτάθηκαν από την ειδική για την αξιολόγηση Ομάδα Εργασίας, όσο και αυτές που κρίθηκαν, κατά την άποψή της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής, αναγκαίες για την ταχύτερη απονομή της δικαιοσύνης, την εύρυθμη λειτουργία της δίκης με την εφαρμογή και των σύγχρονων τεχνολογιών και την έκδοση ορθής και δίκαιης δικαστικής απόφασης και αφορούν στο δεύτερο βιβλίο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, σχετικά με την εισαγωγή της αγωγής προς συζήτηση και τη συζήτηση στο ακροατήριο (άρθρα 232, 237, 238, 254, παρ. 2 και 4 του άρθρου 260), την απόδειξη (άρθρα 400, 401), τις ένορκες βεβαιώσεις (άρθρα 421, 422, 424) και τις ειδικές διατάξεις για τις μικροδιαφορές (άρθρα 468, 469). Εκτός από τις παραπάνω τροποποιήσεις, που αφορούν στο δεύτερο βιβλίο, στο προτεινόμενο σχέδιο περιέχονται και τροποποιήσεις, οι οποίες διατρέχουν σχεδόν όλο το πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και επιβάλλονται είτε για να εναρμονισθούν κατά περιεχόμενο με αυτές, είτε για να υιοθετηθούν νομολογιακές λύσεις ή και να διασαφηνιστούν ή αντικατασταθούν υπάρχουσες ρυθμίσεις, που είχαν προκαλέσει προβλήματα, κατά την εφαρμογή τους, αφορούν στο πρώτο βιβλίο αναφορικά με τη συγκρότηση του μονομελούς πρωτοδικείου, όταν δικάζει ως εφετείο (άρθρο 17 Α), με την καθιέρωση της πρότυπης ή πιλοτικής δίκης στον Άρειο Πάγο (άρθρο 20 Α) και με τον μερικό συμψηφισμό των δικαστικών εξόδων, εάν, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων, υπάρχει εύλογη αμφιβολία για την έκβαση της δίκης (άρθρο 179 εδάφιο δεύτερο). Αφορούν επίσης στο τρίτο

βιβλίο σχετικά με τα ένδικα μέσα, στο τέταρτο βιβλίο αναφορικά με τις ειδικές διαδικασίες, στο πέμπτο βιβλίο αναφορικά με τα ασφαλιστικά μέτρα, στο έβδομο βιβλίο αναφορικά με τη διαιτησία και, τέλος, στο όγδοο βιβλίο σχετικά με την αναγκαστική εκτέλεση.

## ΜΕΡΟΣ Β΄:

### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄:

Αποτελεί πρόβλημα διότι τα ανώτατα δικαστικά συμβούλια στην Ελλάδα δεν διαθέτουν εκ του νόμου δικό τους προϋπολογισμό και ως εκ τούτου δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στα έξοδα που απαιτούνται για τη συμμετοχή τους στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Δικαστικών Συμβουλίων.

### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄:

Η οργάνωση της εισαγωγικής εκπαίδευσης των υπαλλήλων του νέου κλάδου ΠΕ Δικαστικής Επικοινωνίας και Διεθνών Σχέσεων της κάθε κατεύθυνσης ήταν δυσχερής λόγω της εμπλοκής δικαστών από όλες τις δικαιοδοσίες. Επίσης η μονιμοποίηση των υπαλλήλων με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ) στα δικαστήρια προκάλεσε προβλήματα τόσο ως προς το ασφαλιστικό τους καθεστώς όσο και ως προς την προϋπόθεση διετούς υπηρετήσης πριν τη μονιμοποίησή τους.

### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄:

Σύμφωνα με το άρθρο 220 ΚΠολΔ, η αίτηση προς καταχώριση και εγγραφή των αιτήσεων και αγωγών στα βιβλία διεκδικήσεων, που αφορούν εγγραπτά δικαιώματα και πράξεις επί ακινήτων, γίνεται εντός τριάντα (30) ημερών από την κατάθεσή τους, ενώ με την ισχύουσα μεταβατική διάταξη για το Κτηματολογικό Γραφείο Ρόδου αρκούσε να γίνει εντός τριάντα (30) ημερών από την άσκηση των αιτήσεων και αγωγών.

### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Δεν παρέχεται η δυνατότητα εξειδίκευσης και πρακτικής εφαρμογής των ασκούμενων δικηγόρων στα ζητήματα που αφορούν στο νομικό καθεστώς ακινήτων.

### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

Λόγω των καθυστερήσεων που έχουν παρατηρηθεί στην εκκαθάριση και εξόφληση των αποζημιώσεων νομικής βοήθειας κρίνεται αναγκαία η προτεινόμενη ρύθμιση.



## II. ΚΕΙΜΕΝΟ ΝΟΜΟΥ

### ΜΕΡΟΣ Α'

#### ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

##### Άρθρο 1

#### Αρμοδιότητα Μονομελών Πρωτοδικείων - Τροποποίηση του άρθρου 17Α του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Η ισχύουσα διάταξη του άρθρου 17Α ΚΠολΔ έχει προκαλέσει ζητήματα κακής σύνθεσης του δικαστηρίου με συνέπεια την αναίρεση των εκδιδόμενων αποφάσεων. Με την προτεινόμενη ρύθμιση, λύεται το ζήτημα της συγκρότησης του Μονομελούς Πρωτοδικείου ως δευτεροβάθμιου δικαστηρίου.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το άρθρο 17Α ΚΠολΔ εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 116 παρ. 1β).

Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 17Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182) αντικαθίσταται και το άρθρο 17Α διαμορφώνεται ως εξής:

##### «Άρθρο 17Α

Στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται και οι εφέσεις κατά των αποφάσεων των ειρηνοδικείων της περιφέρειάς τους. Στην περίπτωση αυτή τα μονομελή πρωτοδικεία συγκροτούνται από πρόεδρο πρωτοδικών ή ~~πρωτοδίκη με πενταετή τουλάχιστον υπηρεσία, στην οποία συνυπολογίζεται και η υπηρεσία αυτού ως παρέδρου πρωτοδικείου και, σε περίπτωση που δεν υπηρετούν πρωτοδίκες με την πιο πάνω υπηρεσία ή αυτοί που υπηρετούν δεν επαρκούν από τον αρχαιότερο κατά διορισμό πρωτοδίκη, έναν από τους αρχαιότερους κατά διορισμό πρωτοδίκες που ορίζεται με πράξη του προϊσταμένου ή του εκτελούντος χρέη προϊσταμένου προέδρου πρωτοδικών.~~»

##### Άρθρο 2

#### Επιτάχυνση της πολιτικής δίκης - Προσθήκη άρθρου 20Α στον ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με τον εισαγόμενο θεσμό της πιλοτικής δίκης επιδιώκεται η οριστική επίλυση νομικών ζητημάτων, έτσι ώστε να επιταχυνθεί η διαδικασία της απονομής της πολιτικής δικαιοσύνης και να ενισχυθεί η ασφάλεια δικαίου. Ειδικότερα, με τον εν λόγω θεσμό, που ακολουθεί το επιτυχημένο πρότυπο της πιλοτικής δίκης στη διοικητική δικαιοσύνη, τόσο οι διάδικοι όσο και τα δικαστήρια της ουσίας έχουν την δυνατότητα να ζητήσουν με αίτημα ή με προδικαστική απόφαση, αντιστοίχως, από τριμελή επιτροπή του Αρείου Πάγου να εισαγάγει προς εκδίκαση στην πλήρη Ολομέλεια του Αρείου Πάγου οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα ή μέσο στο οποίο τίθεται νέο δυσχερές ερμηνευτικό νομικό ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων. Τη δυνατότητα εισαγωγής των ως άνω ενδίκων βοηθημάτων και μέσων στην πλήρη Ολομέλεια έχει και ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου. Μετά από την επίλυση του τιθέμενου ζητήματος, η πλήρης ολομέλεια του Αρείου Πάγου παραπέμπει το ένδικο μέσο ή βοήθημα στο αρμόδιο δικαστήριο για την ολοκλήρωση της εκδίκασης της υπόθεσης.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το άρθρο 20Α ΚΠολΔ εφαρμόζεται για τα ένδικα βοηθήματα και δικόγραφα, που πρόκειται να κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του νόμου (άρθρο 116 παρ. 1α).

Προστίθεται άρθρο 20Α στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ως εξής:

#### «Άρθρο 20Α

1. Οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα ή μέσο που ασκήθηκε ενώπιον οποιουδήποτε πολιτικού δικαστηρίου μπορεί να εισαχθεί στην πλήρη ολομέλεια του Αρείου Πάγου με απλή πράξη τριμελούς επιτροπής, που αποτελείται από τον Πρόεδρό του, τον αρχαιότερο Αντιπρόεδρο και τον Πρόεδρο του αρμόδιου καθ' ύλην Τμήματος, ύστερα από αίτημα ενός εκ των διαδίκων που κατατίθεται ενώπιον της η ύστερα από προδικαστικό ερώτημα που υποβάλλεται από το δικαστήριο της ουσίας, με απόφαση που δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα, όταν με αυτό τίθεται νέο δυσχερές ερμηνευτικό νομικό ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων. Τα ως άνω ένδικα βοηθήματα ή μέσα μπορούν να εισαχθούν και απευθείας στην πλήρη ολομέλεια του Αρείου Πάγου με απλή πράξη του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. Η πλήρης ολομέλεια του Αρείου Πάγου εκδίδει την απόφασή της σε προθεσμία έξι (6) μηνών. Η ως άνω διαδικασία δεν εφαρμόζεται όταν εκκρεμεί αναίρεση για το νομικό αυτό ζήτημα.

2. Τα αιτήματα των διαδίκων υπογράφονται επί ποιή παραδέκτου από δικηγόρο και συνοδεύονται από παράβολο τριακοσίων (300) ευρώ, το οποίο καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος. Το ύψος του ποσού μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης. Πριν από την έκδοση της πράξης, η Επιτροπή καλεί όλους τους διαδίκους, να εμφανισθούν ενώπιόν της και να εκθέσουν τις απόψεις τους αυτοπροσώπως ή με υπόμνημα, που κατατίθεται σε οριζόμενη από αυτήν προθεσμία.

3. Η πράξη της Επιτροπής ή του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου δημοσιεύεται σε δύο (2) ημερήσιες εφημερίδες των Αθηνών και συνεπάγεται την αναστολή της εκδίκασης των εκκρεμών υποθέσεων, στις οποίες τίθεται το ίδιο ζήτημα, με απόφαση των κατά περίπτωση επιλαμβανομένων δικαστηρίων της ουσίας. Η αναστολή δεν καταλαμβάνει την προσωρινή δικαστική προστασία.

4. Στη δίκη ενώπιον της πλήρους ολομέλειας του Αρείου Πάγου μπορεί να παρέμβει κάθε διάδικος σε εκκρεμή δίκη, στην οποία τίθεται το ίδιο ως άνω ζήτημα, και να προβάλει τους ισχυρισμούς του σχετικά με το ζήτημα αυτό. Για την εν λόγω παρέμβαση δεν καταλογίζεται δικαστική δαπάνη, η δε μη άσκησή της δεν δημιουργεί δικαίωμα άσκησης ανακοπής ή τριτανακοπής.

5. Μετά από την επίλυση του ζητήματος, η πλήρης ολομέλεια του Αρείου Πάγου παραπέμπει το ένδικο μέσο ή βοήθημα στο αρμόδιο δικαστήριο. Η απόφαση της πλήρους ολομέλειας του Αρείου Πάγου δεσμεύει τους διαδίκους της ενώπιόν του δίκης, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι παρεμβάντες.

6. Μετά από την επίλυση του ζητήματος κατά την παρ. 1, οι υποθέσεις, των οποίων είχε ανασταλεί η εκδίκαση, επαναφέρονται για συζήτηση σε νέα δικάσιμο με κλήση, η οποία κατατίθεται με επιμέλεια οποιουδήποτε διαδίκου στη γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου.»

### Άρθρο 3

#### Αρχές έγγραφης και προφορικής διεξαγωγής της δίκης - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 115 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Η τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 115 ΚΠολΔ είναι αναγκαία, προκειμένου να εναρμονιστεί το παρόν άρθρο με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις της παρ. 2 του άρθρου 242 και της παρ. 2 του άρθρου 591 ΚΠολΔ για τη δυνατότητα υποβολής κοινής δήλωσης των διαδίκων ότι δεν θα παραστούν κατά την εκφώνηση, σε δίκη που είναι υποχρεωτική η προφορική συζήτηση της υπόθεσης.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η παρ. 2 του άρθρου 115 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για τα ένδικα βοηθήματα και δικόγραφα, που πρόκειται να κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του νόμου (άρθρο 116 παρ. 1α).

Στην παρ. 2 του άρθρου 115 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας η επιφύλαξη των άρθρων 237 και 238 αντικαθίσταται από τις λέξεις «αν δεν ορίζεται διαφορετικά» και το άρθρο 115 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 115

1. Η διαδικασία πριν από τη δημόσια συνεδρίαση και έξω από το ακροατήριο είναι πάντοτε έγγραφη.

2. ~~Με την επιφύλαξη των άρθρων 237 και 238~~ Αν δεν ορίζεται διαφορετικά, στον πρώτο βαθμό, καθώς και στις υποθέσεις της εκούσιας δικαιοδοσίας η προφορική συζήτηση είναι υποχρεωτική.

3. Με την επιφύλαξη των υποθέσεων των μικροδιαφορών, η κατάθεση προτάσεων είναι υποχρεωτική.»

### Άρθρο 4

#### Στοιχεία δικογράφων - Ηλεκτρονική ταυτοποίηση - Τροποποίηση του άρθρου 118 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 118 ΚΠολΔ προστίθεται, προκειμένου να διασαφηνιστεί, ότι σε ένα ηλεκτρονικό έγγραφο/δικόγραφο η υπογραφή μπορεί να τεθεί και με μόνη την ηλεκτρονική επαλήθευση της ταυτότητας του εκδότη (αυθεντικοποίηση), σύμφωνα με τις διατυπώσεις και τις προϋποθέσεις του εκάστοτε ισχύοντος θεσμικού πλαισίου για τις ηλεκτρονικές υπογραφές και την ηλεκτρονική αυθεντικοποίηση. Γενικότερα για την απόδειξη ισχύος των «έγχαρτων» εγγράφων, όπως αποκαλούνται πλέον τα παραδοσιακής μορφής έγγραφα, απαιτείται κατ' άρθρο 443 ΚΠολΔ ιδιόχειρη υπογραφή. Με τον τρόπο αυτό ταυτοποιούνται ο εκδότης και το έγγραφο, τεκμαίρεται δηλαδή η προέλευση και η ακεραιότητα αυτού, καθώς η τελευταία χαρακτηρίζει με μοναδικό τρόπο αυτό. Η απόδειξη ισχύος των άυλων ηλεκτρονικών εγγράφων, επί των οποίων δεν μπορεί να τεθεί ιδιόχειρη υπογραφή, επιτυγχάνεται με την ηλεκτρονική επαλήθευση της ταυτότητας του εκδότη ή μέσω των ηλεκτρονικών υπογραφών και σφραγίδων, τα οποία επιτρέπουν την ασφαλή εξακρίβωση της ταυτότητας του εκδότη και του περιεχομένου του.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η περ. 5 του άρθρου 118 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για τα ένδικα βοηθήματα και δικόγραφα, που πρόκειται να κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του νόμου (άρθρο 116 παρ. 1α).

Στο άρθρο 118 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο και το άρθρο 118 διαμορφώνεται ως εξής:

## «Άρθρο 118

Τα δικόγραφα που επιδίδονται από έναν διάδικο σε άλλον ή υποβάλλονται στο δικαστήριο πρέπει να αναφέρουν: 1) το δικαστήριο ή τον δικαστή, ενώπιον του οποίου διεξάγεται η δίκη ή η διαδικαστική πράξη, 2) το είδος του δικογράφου, 3) το όνομα, το επώνυμο, το πατρώνυμο, την κατοικία και τη διεύθυνση όλων των διαδίκων και των νόμιμων αντιπροσώπων τους, καθώς και τον αριθμό φορολογικού μητρώου του διαδίκου που επιδίδει ή υποβάλλει το δικόγραφο και αν πρόκειται για νομικά πρόσωπα, την επωνυμία, τη διεύθυνση της έδρας τους, καθώς και τον αριθμό του φορολογικού μητρώου τους, 4) το αντικείμενο του δικογράφου, κατά τρόπον σαφή, ορισμένο και ευσύνοπτο και 5) τη χρονολογία και την υπογραφή του διαδίκου ή του νομίμου αντιπροσώπου ή του δικαστικού πληρεξουσίου του και, όταν είναι υποχρεωτική η παράσταση με δικηγόρο, την υπογραφή του δικηγόρου. Η υπογραφή μπορεί να τεθεί και με μόνη την ηλεκτρονική επαλήθευση της ταυτότητας των παραπάνω προσώπων, όπως ο νόμος ορίζει.»

## Άρθρο 5

### **Ακριβής καθορισμός διεύθυνσης - Ηλεκτρονική υποβολή δικογράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή - Τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 119 του ΚΠολΔ**

**Αιτιολογική έκθεση:** Η τροποποίηση του πρώτου και του τρίτου εδαφίου του άρθρου 119 ΚΠολΔ επιβάλλεται λόγω της κατάργησης της Οδηγίας 99/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές και του π.δ. 150/2001 (Α' 125) με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 1999/93/ΕΚ και τον ν. 4727/2020 (Α' 184). Με την προσθήκη τέταρτου εδαφίου δίνεται και η δυνατότητα κατάθεσης δικογράφου χωρίς να απαιτείται εγκεκριμένη υπογραφή ή σφραγίδα, εφόσον υφίσταται ηλεκτρονικό σύστημα επικοινωνιών στα δικαστήρια, στο οποίο έχουν πρόσβαση προεγγεγραμμένοι χρήστες με πιστοποίηση ταυτότητας (χρήση κωδικών), το οποίο επιτρέπει την ταυτοποίηση αυτών, την υποβολή του δικογράφου ηλεκτρονικά και την αυτοματοποιημένη αποστολή αντιγράφου σε αυτούς.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η παρ. 4 του άρθρου 119 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για τα ένδικα βοηθήματα και δικόγραφα, που πρόκειται να κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του νόμου (άρθρο 116 παρ. 1α).

Στην παρ. 4 του άρθρου 119 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) τροποποιούνται το πρώτο και το τρίτο εδάφιο ως προς την αναφορά σε ισοδύναμη της ιδιόχειρης ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα, β) προστίθεται νέο τέταρτο εδάφιο και το άρθρο 119 διαμορφώνεται ως εξής:

## «Άρθρο 119

1. Τα δικόγραφα της αγωγής, της ανακοπής ερημοδικίας, της έφεσης, της αναίρεσης, της αναψηλάφησης, της τριτανακοπής, της ανακοπής εναντίον εξώδικων και δικαστικών πράξεων, της κύριας και πρόσθετης παρέμβασης, της ανακοίνωσης και της προσεπίκλησης πρέπει να περιέχουν, εκτός από τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 118, και ακριβή καθορισμό της διεύθυνσης, και ιδίως οδό και αριθμό της κατοικίας ή του γραφείου ή του καταστήματος του διαδίκου που ενεργεί τη διαδικαστική πράξη, του νόμιμου αντιπροσώπου του και του δικαστικού πληρεξουσίου του. Τα δικόγραφα περιέχουν επίσης τις διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των πληρεξουσίων δικηγόρων.

2. Η διάταξη της παρ. 1 εφαρμόζεται και στο δικόγραφο της δήλωσης για την εκούσια επανάληψη της δίκης, καθώς και στις προτάσεις που υποβάλλονται για πρώτη φορά σε κάθε δικαστήριο, εφόσον ο διάδικος δεν είχε κοινοποιήσει δικόγραφο από εκείνα που αναφέρονται στην παρ. 1.

3. Κάθε μεταβολή της διεύθυνσης πρέπει να γνωστοποιείται με τα δικόγραφα που κοινοποιεί ο ένας διάδικος στον άλλον ή με τις προτάσεις ή με χωριστό δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου, στο οποίο εκκρεμεί η υπόθεση, επισυνάπτεται στη δικογραφία και κοινοποιείται στον αντίδικο.

4. Τα δικόγραφα κάθε φύσεως, είναι δυνατόν να υποβάλλονται και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον φέρουν ~~προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του π.δ. 150/2001 (Α' 125)~~ ισοδύναμη της ιδιόχειρης ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα. Κατά τον ίδιο τρόπο είναι δυνατό να υποβάλλονται και τα επικαλούμενα με τις προτάσεις αποδεικτικά μέσα. Το δικόγραφο που έχει υποβληθεί με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται ότι κατατέθηκε, εφόσον επιστραφεί στον αποστολέα του εγγράφου από το δικαστήριο ηλεκτρονική απόδειξη, που θα φέρει ~~προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την άνω έννοια και θα περιέχει και την έκθεση κατάθεσης~~. ισοδύναμη της ιδιόχειρης ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα και θα περιέχει και την έκθεση κατάθεσης. Δεν απαιτείται η παραπάνω υπογραφή ή σφραγίδα, αν υφίσταται ηλεκτρονικό σύστημα επικοινωνιών στα δικαστήρια, στο οποίο έχουν πρόσβαση προεγγεγραμμένοι χρήστες με πιστοποίηση ταυτότητας, το οποίο επιτρέπει την επαλήθευση της ταυτότητας αυτών, την υποβολή του δικογράφου ηλεκτρονικά και την αυτοματοποιημένη αποστολή σε αυτούς αντιγράφου του κατατεθειμένου δικογράφου.»

## Άρθρο 6

### Επίδοση δικογράφων με ηλεκτρονικά μέσα - Αντικατάσταση του άρθρου 122Α του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Η τροποποίηση του άρθρου 122Α ΚΠολΔ έγκειται στην προσαρμογή της διαδικασίας ηλεκτρονικής επίδοσης δικογράφων με τις νέες διαθέσιμες τεχνολογίες και την εναρμόνιση με τα σχετικά νομοθετικά πλαίσια.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το άρθρο 122Α ΚΠολΔ εφαρμόζεται για τα ένδικα βοηθήματα και δικόγραφα, που πρόκειται να κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του νόμου (άρθρο 116 παρ. 1α).

Στο άρθρο 122Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) διαγράφεται ο τίτλος, β) στην παρ. 2 προστίθεται νέο πρώτο εδάφιο και τροποποιείται το δεύτερο εδάφιο ως προς τις προϋποθέσεις ηλεκτρονικής απόδειξης παραλαβής του εγγράφου, γ) στην παρ. 3 αντικαθίσταται η κεντρική βάση μοναδικής καταχώρισης των στοιχείων επικοινωνίας της παρ. 5 του άρθρου 48 του ν. 4623/2019 (Α' 134) από το Εθνικό Μητρώο Επικοινωνίας (Ε.Μ.Επ.) του άρθρου 17 του ν. 4704/2020 (Α' 133) και διαγράφεται το τρίτο εδάφιο, δ) στο τρίτο εδάφιο της παρ. 4, οι λέξεις «στην ανωτέρω κεντρική βάση» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στο Ε.Μ.Επ.», ε) η παρ. 5 διαγράφεται, στ) στην παρ. 6 αντικαθίσταται η αναφορά της παρ. 5 του άρθρου 48 του ν. 4623/2019 από το άρθρο 17 του ν. 4704/2020, ζ) στην εξουσιοδοτική της παρ. 9 προστίθεται η γενική αναφορά σε κάθε αναγκαία τεχνική ή άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος, η) η παρ. 10 καταργείται και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

## «Άρθρο 122Α

1. Επίδοση εγγράφου είναι δυνατόν να διενεργείται και με ηλεκτρονικά μέσα από πιστοποιημένο για τον σκοπό αυτόν δικαστικό επιμελητή, διορισμένο στο δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου έχει την κατοικία ή τη διαμονή του ή την έδρα του, κατά τον χρόνο διενέργειας της επίδοσης, το φυσικό ή νομικό πρόσωπο προς το οποίο αυτή απευθύνεται.

2. Τα δικόγραφα είναι δυνατόν να επιδίδονται, σύμφωνα με την παρ. 1, και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον φέρουν εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή κατά την έννοια της περ. 20 του άρθρου 2 του ν. 4727/2020 (Α' 184). Η επίδοση με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται συντελεσμένη μόνο εφόσον επιστραφεί στον διενεργούντα την επίδοση δικαστικό επιμελητή, ηλεκτρονική απόδειξη παραλαβής του εγγράφου, η οποία φέρει εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την έννοια ~~του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 1999/93/ΕΚ (ΕΕ L 257/28.8.2014), της περ. 20 του άρθρου 2 του ν. 4727/2020,~~ του προσώπου προς το οποίο γίνεται η επίδοση. Επί ποινή ακυρότητας, η ηλεκτρονική απόδειξη περιέχεται στην έκθεση επίδοσης την οποία συντάσσει ο δικαστικός επιμελητής σύμφωνα με το άρθρο 139 ΚΠολΔ. Η επίδοση θεωρείται ανυπόστατη αν η ηλεκτρονική απόδειξη δεν περιέλθει στον διενεργούντα την επίδοση μέσα σε είκοσι τέσσερις (24) ώρες από την αποστολή. Συνέπεια του ανυπόστατου της ηλεκτρονικής επίδοσης είναι η αυτοδίκαιη διενέργειά της με φυσικό τρόπο επίδοσης, όπως ορίζουν τα άρθρα 122 επ.

3. Με την επιφύλαξη της παρ. 4, φυσικό πρόσωπο ή, στην περίπτωση νομικού προσώπου, ο νόμιμος εκπρόσωπός αυτού, που επιθυμεί να αποστέλλει ή να λαμβάνει έγγραφο με ηλεκτρονικά μέσα υποχρεούται να δηλώσει μία μοναδική ηλεκτρονική διεύθυνση ~~στην κεντρική βάση μοναδικής καταχώρισης των στοιχείων επικοινωνίας της παρ. 5 στο Εθνικό Μητρώο Επικοινωνίας (Ε.Μ.Επ.) του άρθρου 48 του ν. 4623/2019 (Α' 134) 17 του ν. 4704/2020 (Α' 133).~~ Αν πρόκειται για κάτοικο εξωτερικού ή νομικό πρόσωπο με έδρα στην αλλοδαπή, η δήλωση υποβάλλεται ~~στην ανωτέρω κεντρική βάση.~~ ~~Η σχετική δήλωση υποβάλλεται είτε από τον ίδιο τον ενδιαφερόμενο είτε από τρίτο με ειδικό πληρεξούσιο στο ανωτέρω Μητρώο.~~

4. Η επίδοση με ηλεκτρονικά μέσα, όπως ορίζεται στις παρ. 1 έως 3, με παραλήπτη το Δημόσιο, πιστωτικό ίδρυμα, ίδρυμα πληρωμών, κατάστημα ηλεκτρονικού χρήματος ή ασφαλιστική εταιρεία διενεργείται στην εκάστοτε αρμόδια αποκεντρωμένη υπηρεσία ή κεντρικό υποκατάστημα της περιφέρειας, όπου κατά τον χρόνο επίδοσης, έχει την έδρα του, ο διενεργών την επίδοση δικαστικός επιμελητής. Σε περίπτωση μη ύπαρξης αρμόδιας αποκεντρωμένης υπηρεσίας ή κεντρικού υποκαταστήματος της περιφέρειας, η επίδοση διενεργείται στην κεντρική έδρα των φορέων του πρώτου εδάφιου. Για τον σκοπό αυτόν, οι νόμιμοι εκπρόσωποι των νομικών προσώπων υποχρεούνται να δηλώνουν την ηλεκτρονική τους διεύθυνση ~~στην ανωτέρω κεντρική βάση, στο Ε.Μ.Επ.,~~ όπως επίσης και το όνομα του αντιπροσώπου, εκπροσώπου ή υπαλλήλου που είναι εξουσιοδοτημένος να παραλαμβάνει ηλεκτρονικά το έγγραφο που επιδίδεται.

5. ~~Για την υποβολή της δήλωσης των παρ. 3 και 4, συντάσσεται έκθεση που υπογράφεται από τον αρμόδιο υπάλληλο της γραμματείας του πρωτοδικείου και εκείνον που κάνει τη δήλωση, η οποία καταχωρίζεται σε ευρετήριο με την αλφαβητική σειρά του~~

~~επωνύμου ή της επωνυμίας του φυσικού ή νομικού προσώπου. Οι δηλώσεις τηρούνται και σε ηλεκτρονικό αρχείο, το οποίο αποστέλλεται από τον αρμόδιο υπάλληλο της γραμματείας του πρωτοδικείου ηλεκτρονικά στην Ομοσπονδία Δικαστικών Επιμελητών Ελλάδας. [Καταργείται]~~

6. Αντικατάσταση ή κατάργηση της ηλεκτρονικής διεύθυνσης που έχει καταχωριστεί γίνεται σύμφωνα με ~~τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 48 του ν. 4623/2019 (Α 134). το άρθρο 17 του 4704/2020.~~

7. Η επίδοση στον αντίκλητο πληρεξούσιο δικηγόρο, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 3 του άρθρου 143, μπορεί να γίνεται και στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που περιέχεται σε δικόγραφο, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 119 ΚΠολΔ.

8. Στις περιπτώσεις ηλεκτρονικής επίδοσης οι δικονομικές προθεσμίες παρατείνονται κατά μία (1) ημέρα.

9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, εξειδικεύονται οι όροι δημιουργίας και λειτουργίας της ηλεκτρονικής εφαρμογής για την επίδοση εγγράφων με ηλεκτρονικά μέσα ~~και καθορίζεται κάθε αναγκαία, τεχνική ή άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.~~

~~10. Η αμοιβή του δικαστικού επιμελητή για τις επιδόσεις του παρόντος άρθρου καθορίζεται όπως και η αμοιβή της επίδοσης της παρ. 5 του άρθρου 122 ΚΠολΔ.» [Καταργείται]~~

## Άρθρο 7

### Άσκηση και περιεχόμενο αίτηση επαναφοράς - Άσκηση με τις προτάσεις του άρθρου 237 ΚΠολΔ - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 155 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με την προσθήκη δεύτερου εδαφίου στην παρ. 1 του άρθρου 155 ΚΠολΔ δίνεται η δυνατότητα αντίκρουσης από τον αντίδικο της αίτησης επαναφοράς των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση, η οποία υποβάλλεται από τον διάδικο που καταθέτει εκπρόθεσμα τις προτάσεις του κατά τα άρθρα 237-238 ΚΠολΔ, οι οποίες περιέχουν τους σχετικούς ισχυρισμούς και τα αποδεικτικά του μέσα. Με τη προτεινόμενη ρύθμιση διευκολύνεται ο διάδικος, ώστε να καταθέσει εμπρόθεσμα προτάσεις και να αντικρούσει τον αντίδικό του σε μεγαλύτερη προθεσμία και μάλιστα ανεξάρτητα από το εάν αυτή συμπίπτει εν μέρει ή μη με την προθεσμία της προσθήκης, ενώ μέχρι σήμερα τέτοια δυνατότητα μπορούσε να υπάρξει μόνον, όταν οι εκπρόθεσμες προτάσεις κατατίθεντο στην προθεσμία της προσθήκης των δεκαπέντε (15) ημερών.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η παρ. 1 του άρθρου 155 εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 116 παρ. 1β).

Στην παρ. 1 του άρθρου 155 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθενται δεύτερο και τρίτο εδάφιο και το άρθρο 155 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 155

1. Η αίτηση για την επαναφορά ασκείται με τα δικόγραφα που κοινοποιεί ο ένας διάδικος στον άλλον ή με τις προτάσεις ή με χωριστό δικόγραφο που κατατίθεται σύμφωνα με τις διατάξεις για την άσκηση της αγωγής και κοινοποιείται στον αντίδικο. Όταν στις περιπτώσεις των άρθρων 237 και 238 υποβάλλεται με τις προτάσεις και αίτημα επαναφοράς στην προηγούμενη κατάσταση, αυτές κατατίθενται στη γραμματεία του δικαστηρίου, εφόσον ο διάδικος έχει ενημερώσει προηγουμένως τον αντίδικό του περί της ενέργειάς του αυτής, με την αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στη δηλωθείσα

ηλεκτρονική διεύθυνση, η αποτύπωση του οποίου προσκομίζεται στον σχετικό φάκελο. Στην περίπτωση αυτή η αντίκρουση από τον αντίδικο γίνεται σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την κατάθεση των εκπρόθεσμων προτάσεων.

2. Η αίτηση της παρ. 1 πρέπει να αναφέρει τους λόγους για τους οποίους δεν ήταν δυνατό να τηρηθεί η προθεσμία, καθώς και τα αποδεικτικά μέσα για την εξακρίβωση της αλήθειας τους και να περιέχει την πράξη που παραλείφθηκε ή να αναφέρει ότι έχει ήδη ενεργηθεί και εφόσον για την άσκηση της πράξης χρειάζεται ιδιαίτερος τύπος, πρέπει να αναφέρεται και ότι τηρήθηκε ο τύπος.»

## Άρθρο 8

### Συμψηφισμός μέρους των δικαστικών εξόδων όταν υπάρχει εύλογη αμφιβολία για την έκβαση της δίκης - Τροποποίηση του άρθρου 179 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με την παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 2915/2001 (Α' 109) καταργήθηκε πλήρως η δυνατότητα ολικού ή μερικού συμψηφισμού της δικαστικής δαπάνης λόγω της εύλογης αμφιβολίας των διαδίκων περί την έκβαση της δίκης. Σκοπός της γενικής κατάργησης της δυνατότητας ολικού ή μερικού συμψηφισμού των δικαστικών εξόδων ήταν η καταστολή της ευρείας κατάχρησης εκ μέρους των διαδίκων και η εν τοις πράγμασι κατάργηση της αρχής της ήττας κατά την επιβολή της δικαστικής δαπάνης. Ωστόσο, η καθολική κατάργηση της ευχέρειας του δικαστηρίου να προβαίνει σε συμψηφισμό των εξόδων στην περίπτωση της εύλογης αμφιβολίας, όχι μόνο στο νομικό μέρος, το οποίο ενδεχομένως καλύπτεται από τη μέχρι σήμερα ισχύουσα ρύθμιση, αλλά κυρίως στο ουσιαστικό μέρος της υπόθεσης, για την έκβαση της δίκης, οδηγεί σε ακραία και μη επιθυμητά αποτελέσματα, τα οποία μάλιστα αποτυπώνονται και στη νομολογία, η οποία δεν εφαρμόζει τη διάταξη με ομοιόμορφο τρόπο. Προτείνεται, για τον λόγο αυτό, η επαναφορά της εύλογης αμφιβολίας για την έκβαση της δίκης ως λόγου συμψηφισμού των δικαστικών εξόδων, όχι όμως συνολικού, αλλά μόνο μερικού, η έκταση του οποίου κρίνεται κυριαρχικώς από το δικαστήριο, το οποίο έχει πλήρη εποπτεία των ιδιαιτεροτήτων κάθε κρινόμενης υπόθεσης.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 179 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 116 παρ. 1β).

Στο άρθρο 179 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται δεύτερο εδάφιο και το άρθρο 179 διαμορφώνεται ως εξής:

### «Άρθρο 179

Το δικαστήριο μπορεί να συμψηφίσει όλα τα έξοδα ή ένα μέρος τους, μόνο όταν πρόκειται για διαφορές ανάμεσα σε συζύγους ή σε συγγενείς εξ αίματος έως και τον δεύτερο βαθμό ή όταν η ερμηνεία του κανόνα δικαίου που εφαρμόστηκε ήταν ιδιαίτερα δυσχερής. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να συμψηφίσει ένα μέρος των εξόδων, εάν, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων, υπήρχε εύλογη αμφιβολία για την έκβαση της δίκης.»

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

### ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΤΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

## Άρθρο 9

### Ηλεκτρονική τήρηση πινακίου - Τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 226 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με την προσθήκη δεύτερου εδαφίου στην παρ. 3 του άρθρου 226 ΚΠολΔ το πινάκιο τηρείται πλέον και ηλεκτρονικά στα δικαστήρια που έχουν ενταχθεί στο «Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής Δικαιοσύνης» (ΟΣΔΔΥ-ΠΠ) σε

όλες τις διαδικασίες, καθώς μέχρι τώρα προβλεπόταν ειδικά μόνο στην παρ. 4 του άρθρου 237 για τις υποθέσεις της νέας τακτικής διαδικασίας.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η παρ. 3 του άρθρου 226 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για τα ένδικα βοηθήματα και δικόγραφα, που πρόκειται να κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του νόμου (άρθρο 116 παρ. 1α).

Στην παρ. 3 του άρθρου 226 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Το πινάκιο είναι βιβλίο με αριθμημένες σελίδες, μονογραφημένες από τον πρόεδρο του δικαστηρίου ή τον ειρηνοδίκη, στο οποίο καταχωρίζονται οι υποθέσεις που θα συζητηθούν σε κάθε δικάσιμο. Στα δικαστήρια που έχουν ενταχθεί στο ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης δικαστικών υποθέσεων το πινάκιο τηρείται και ηλεκτρονικά. Ο πρόεδρος του δικαστηρίου ή ο ειρηνοδίκης ορίζει τον αριθμό των υποθέσεων που θα εκδικασθούν σε κάθε δικάσιμο.»

### **Άρθρο 10**

**Πρόσκληση για συμπλήρωση τυπικών παραλείψεων από τον γραμματέα με μήνυμα στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του διαδικού - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 227 του ΚΠολΔ**

**Αιτιολογική έκθεση:** Με την προσθήκη του τέταρτου εδαφίου στην παρ. 2 του άρθρου 227 ΚΠολΔ παρέχεται η δυνατότητα γνωστοποίησης της πρόσκλησης για τη συμπλήρωση των ελλείψεων και με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση του διαδικού, λόγω της γενικευμένης χρήσης των ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το τέταρτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 227 εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 116 παρ. 1β).

Στην παρ. 2 του άρθρου 227 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται τέταρτο εδάφιο και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Η πρόσκληση γίνεται και τηλεφωνικά, ο δε γραμματέας βεβαιώνει με σημείωση στο εσωτερικό του φακέλου της δικογραφίας τον χρόνο της ειδοποίησης, τα ζητούμενα στοιχεία και την προθεσμία. Αν η τηλεφωνική πρόσκληση είναι αδύνατη ή δυσχερής, αποστέλλεται έγγραφο, αντίγραφο του οποίου τηρείται στο φάκελο της δικογραφίας. Στο αντίγραφο αυτό σημειώνεται η ημερομηνία αποστολής του εγγράφου. Η πρόσκληση μπορεί επίσης να γίνει με αποστολή από τον γραμματέα ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του διαδικού. »

### **Άρθρο 11**

**Ενέργειες του δικαστηρίου πριν τη δικάσιμο - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 232 του ΚΠολΔ**

**Αιτιολογική έκθεση:** Το άρθρο 232 ΚΠολΔ συμβάλλει στην προετοιμασία της συζήτησης, μετά την καθιέρωση της νέας τακτικής διαδικασίας (άρθρο 237 ΚΠολΔ) πλην όμως δεν βρίσκει πρακτική εφαρμογή, λόγω της νομοθετικής διατύπωσης και γι' αυτό επιβάλλεται η επαναδιατύπωσή του. Προς τούτο, απαλείφεται από την παρ. 1 η φράση «πριν από τη λήξη της προθεσμίας κατάθεσης των

προτάσεων και πάντως» και καταργείται η περ. α', η οποία τίθεται στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 237. Με την προτεινόμενη ρύθμιση το αίτημα για την προσαγωγή ή αποστολή εγγράφου από δημόσια αρχή ή εγγράφων που βρίσκονται στην κατοχή των διαδίκων ή τρίτων μπορεί να γίνει σε μεγαλύτερο χρόνο και τα έγγραφα αυτά να τα επικαλεστούν οι διάδικοι μέχρι και τη δεκαήμερη προσθήκη πριν από τη συζήτηση κατά το άρθρο 237 ΚΠολΔ.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το άρθρο 232 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 116 παρ. 1β).

Στην παρ. 1 του άρθρου 232 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) τροποποιείται το εισαγωγικό εδάφιο με τη διαγραφή των λέξεων «πριν από τη λήξη της προθεσμίας κατάθεσης των προτάσεων και πάντως», β) διαγράφεται η περ. α' και το άρθρο 232 διαμορφώνεται ως εξής:

### «Άρθρο 232

1. Ο Πρόεδρος του πολυμελούς πρωτοδικείου, ο δικαστής του μονομελούς ή ο ειρηνοδίκης μπορούν ύστερα από αίτηση των διαδίκων, που υποβάλλεται με την αγωγή ή και αυτοτελώς ~~πριν από τη λήξη της προθεσμίας κατάθεσης των προτάσεων και πάντως~~ πριν από την ορισμένη δικάσιμο:

α) ~~να καλέσουν εγγράφως τους διαδίκους ή τους νόμιμους αντιπροσώπους τους να εμφανιστούν αυτοπροσώπως κατά τη συζήτηση για να τους υποβληθούν ερωτήσεις και να δώσουν διασαφήσεις για την υπόθεση. [Καταργείται]~~

β) να ζητήσουν εγγράφως από δημόσια αρχή την προσαγωγή ή αποστολή εγγράφου, που βρίσκεται στην κατοχή της,

γ) να διατάξουν την προσαγωγή εγγράφων που βρίσκονται στην κατοχή ενός των διαδίκων ή τρίτου εντός προθεσμίας που ορίζει το δικαστήριο. Ο τρίτος δεν υποχρεούται στην προσαγωγή αν συντρέχουν λόγοι για τους οποίους δεν υπάρχει υποχρέωση μαρτυρίας ή υπάρχει δικαίωμα αρνήσεως μαρτυρίας ή η προσαγωγή θα συνιστούσε ιδιαίτερη επιβάρυνση για τον τρίτο.

2. Αν ο διάδικος ή ο τρίτος κληθεί και αδικαιολόγητα δεν προσκομίσει τα έγγραφα της παρ. 1 εδάφιο γ', καταδικάζεται, εκτός από τα δικαστικά έξοδα και σε χρηματική ποινή εκατό (100) ευρώ έως διακοσίων (200) ευρώ, που περιέρχεται στο δημόσιο ως δημόσιο έσοδο. Η άρνηση του διαδίκου ή του τρίτου να προσκομίσει τα έγγραφα εκτιμάται ελεύθερα από το δικαστήριο. Αντίγραφο της απόφασης με την οποία καταδικάζεται ο διάδικος ή ο τρίτος γνωστοποιείται αμέσως στο Υπουργείο Οικονομικών με επιμέλεια της γραμματείας.»

### Άρθρο 12

**Προθεσμία κατάθεσης προτάσεων και αποδεικτικών εγγράφων - Αντίκρουση και συμπλήρωση - Ορισμός δικαστών - Διάταξη περί αποδείξεων - Εξέταση μαρτύρων στο ακροατήριο - Ανάλυση σχετικών - Αντικατάσταση του άρθρου 237 του ΚΠολΔ**

**Αιτιολογική έκθεση:** Η τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 237 ΚΠολΔ για την κατάθεση των προτάσεων σε προθεσμία ενενήντα (90) ημερών, από τη λήξη της προθεσμίας για την επίδοση της αγωγής κατά την παρ. 2 του άρθρου 215, πρώτον αποσυνδέει την έναρξη της προθεσμίας κατάθεσης των προτάσεων από το μεταβλητό και επιδεχόμενο αμφισβήτησης στοιχείο της επίδοσης της αγωγής και ορίζει ένα αντικειμενικό στοιχείο, δεύτερον αντιμετωπίζει το πρόβλημα της ισότητας των διαδίκων ως προς την προθεσμία κατάθεσης των προτάσεων, την οποία παραβιάζει το ισχύον σύστημα, εφόσον η προθεσμία για την κατάθεση των προτάσεων του εναγομένου είναι εβδομήντα (70) ημέρες και για τον

ενάγοντα εκατό (100) ημέρες, ενώ με την προτεινόμενη ρύθμιση και για τους δύο διαδίκους ισχύει η προθεσμία των ενενήντα (90) ημερών και τρίτον αντιμετωπίζει την απίταση ότι η υφιστάμενη προθεσμία για την κατάθεση των προτάσεων δεν είναι αρκετή, καθότι με το προτεινόμενο σύστημα η προθεσμία ορίζεται σε εκατόν είκοσι (120) ημέρες, αυξάνεται, δηλαδή, κατά είκοσι (20) ημέρες, ενώ με το ισχύον σύστημα ορίζεται σε εκατό (100) ημέρες από την κατάθεση της αγωγής. Από τη λήξη της ως άνω προθεσμίας αρχίζει η προθεσμία για την κατάθεση προσθήκης, όπως ισχύει κατά την παρ. 2 του άρθρου 237, η οποία παραμένει ως έχει.

Η άποψη ότι ο ν. 4335/2015 (Α' 87) δεν ανταποκρίνεται και προκαλεί ζητήματα, όταν η αγωγή πρόκειται να επιδοθεί στο εξωτερικό είναι υπερεκτιμημένη και επί πλέον αφορά σε περιορισμένο αριθμό περιπτώσεων. Μπορούν κάλλιστα να βρεθούν λύσεις στο πλαίσιο του ν. 4335/2015. Σχετικά με την επίδοση της αγωγής, αν ο εναγόμενος ή κάποιος από τους ομοδίκους διαμένει στο εξωτερικό, μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την κατάθεσή της, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 215, δεδομένου ότι πρόκειται για προθεσμία ενεργείας, για τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει εφαρμογή η παρ. 2 του άρθρου 9 του Κανονισμού 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Νοεμβρίου 2007 περί επιδόσεως και κοινοποιήσεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις («επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων») και κατάργησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1348/2000 του Συμβουλίου και αρκεί η πλασματική επίδοσή της στον Εισαγγελέα Πρωτοδικών. Αυτό δέχτηκε ο Άρειος Πάγος με την πρόσφατη υπ' αρ. 1405/2019 απόφασή του για την έναρξη των δικονομικών και ουσιαστικών συνεπειών της άσκησης της αγωγής και ήδη πολλές αποφάσεις πρωτοδικείων για τον υπολογισμό της παραπάνω προθεσμίας για την ολοκλήρωση της άσκησης της αγωγής, που στρέφεται κατά προσώπου, που κατοικεί σε χώρα της ΕΕ (ενδ. ΠολΠρωτΘεσ 2162/2021, 844/2019, ΜονΠρωτΘεσ 10288/2019). Ανεξαρτήτως αυτών, με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου ορίζεται για τους εναγόμενους κατοίκους αλλοδαπής ή τους κατοίκους άγνωστης διαμονής η κατάθεση των προτάσεων σε προθεσμία εκατόν είκοσι (120) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας για την επίδοση της αγωγής κατά την παρ. 2 του άρθρου 215, δηλαδή, από την επομένη της εξηκοστής ημέρας από την κατάθεσή της αγωγής. Το προτεινόμενο σύστημα εναρμονίζεται προς την απαίτηση των εμπλεκόμενων στην απονομή της δικαιοσύνης να αυξηθεί η ισχύουσα προθεσμία των εκατόν τριάντα (130) ημερών από την κατάθεση της αγωγής για την κατάθεση των προτάσεων, καθόσον τώρα γίνεται τέσσερις (4) μήνες, δίχως να υπολογίζεται η προθεσμία των εξήντα (60) ημερών για την επίδοση της αγωγής. Επιπλέον, με την πάροδο έξι (6) μηνών, δηλαδή εξήντα (60) και εκατόν είκοσι (120) ημέρες από την κατάθεση, από την πάροδο της προηγούμενης προθεσμίας ικανοποιείται η απαίτηση της παρ. 2 του άρθρου 19 του Κανονισμού 1393/2007 και του αντίστοιχου άρθρου της Σύμβασης της Χάγης για την πάροδο εξαμήνου ως προϋπόθεση για την εκδίκαση της υπόθεσης και την έκδοση απόφασης, ακόμη και εάν δεν έχει παραληφθεί η έκθεση επίδοσης, σε περίπτωση ερημοδικίας του εναγομένου. Στην πραγματικότητα ο χρόνος αυτός θα είναι πολύ μεγαλύτερος μέχρι τη συζήτηση της αγωγής. Επιπλέον, ενόψει της προτεινόμενης νέας ρύθμισης του δεύτερου και τρίτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 155, σύμφωνα με την οποία, όταν στις περιπτώσεις των άρθρων 237 και 238 υποβάλλεται με τις προτάσεις και αίτημα επαναφοράς στην προηγούμενη κατάσταση, αυτές κατατίθενται στη γραμματεία του δικαστηρίου, εφόσον ο διάδικος έχει ενημερώσει προηγουμένως τον αντίδικό του, αντιμετωπίζεται το πρόβλημα παροχής δικαστικής προστασίας και ακρόασης του εναγομένου κατοίκου αλλοδαπής, ανεξάρτητα εάν είναι κάτοικος κράτους μέλους της ΕΕ ή όχι. Πρέπει, εξάλλου, να ληφθεί υπόψη ότι η αγωγή μπορεί πλέον να επιδοθεί ηλεκτρονικά, ανάλογα με τις ρυθμίσεις του δικαίου του κράτους του παραλήπτη, αλλά και οι προτάσεις μπορούν να κατατεθούν ηλεκτρονικά στην ημεδαπή (παρ. 9 άρθρου 237).

Επιπλέον, ορίζεται η δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 227 ΚΠολΔ για την προσκομιδή του πληρεξούσιου εγγράφου. Αν δεν προσκομιστεί τούτο στην ορισθείσα προθεσμία, στην περίπτωση που η έλλειψη αφορά στον πληρεξούσιο του εναγόντος η αγωγή απορρίπτεται, ενώ στην περίπτωση που η έλλειψη αφορά τον πληρεξούσιο του εναγομένου επέρχονται οι συνέπειες της πλασματικής ερημοδικίας γι' αυτόν και η αγωγή γίνεται δεκτή. Τούτο, διότι επανειλημμένως παρουσιάστηκε το φαινόμενο της έκδοσης απόφασης κατά το άρθρο 105 ΚΠολΔ, προκειμένου να προσκομιστεί το πληρεξούσιο έγγραφο, το οποίο μερικές φορές δεν κατατίθετο για διάφορους λόγους στον φάκελο της δικογραφίας με συνέπεια τη μεγάλη καθυστέρηση της δίκης. Ορίζεται επίσης η δυνατότητα προσκομιδής του δικαστικού ενσήμου μέχρι τη συζήτηση της υπόθεσης. Στην παρ. 3 του άρθρου 237 αντιμετωπίζονται ζητήματα, τα οποία δεν είχαν προβλεφθεί στον ν. 4335/2015, όπως, εάν ύστερα από την έκδοση απόφασης που παραπέμπει την υπόθεση σε αρμόδιο καθ' ύλην ή κατά τόπο δικαστήριο ή κηρύσσει απαράδεκτη τη συζήτηση απαιτείται ή όχι η τήρηση εκ νέου της προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 237, λαμβανομένου υπόψη, ότι νομολογιακά υποστηρίχθηκαν και οι δύο απόψεις. Με την προτεινόμενη ρύθμιση προκρίνεται η άποψη ότι στις περιπτώσεις αυτές απαιτείται η εκ νέου τήρηση των προθεσμιών του

άρθρου 237 ενώπιον του αρμοδίου καθ' ύλην και κατά τόπον πλέον δικαστηρίου. Ομοίως, επιλύονται προβλήματα, που ανέκυψαν στις περιπτώσεις των άρθρων 249 και 250. Ειδικότερα, στα πρωτοβάθμια δικαστήρια, υποστηρίχθηκε τόσο η άποψη ότι στη μετά από κλήση συζήτηση της αγωγής εφαρμόζονται οι προθεσμίες του άρθρου 237 για την κατάθεση προτάσεων και προσθήκης και νέα δικάσιμος ορίζεται μετά τη συμπλήρωση των προθεσμιών αυτών, όσο και η άποψη ότι η μετά την αναβολή συζήτηση αποτελεί συνέχεια της αρχικής και δεν είναι υποχρεωτική η κατάθεση προτάσεων και δικάσιμος ορίζεται κατά την κατάθεση της σχετικής κλήσης. Λαμβανομένου υπόψη ότι το σύνολο των ισχυρισμών των διαδίκων έχει προβληθεί και ολόκληρο το αποδεικτικό υλικό έχει κατατεθεί εντός των αρχικών προθεσμιών των άρθρων 237 και 238 και η αναστολή της δίκης ανήκει στην κυριαρχική κρίση του δικαστηρίου κατά τη μελέτη της υπόθεσης μετά τη συζήτηση, κρίνεται ότι δεν είναι αναγκαία η τήρηση εκ νέου των προθεσμιών των άρθρων 237 και 238 και αρκεί η παροχή δυνατότητας κατάθεσης συμπληρωματικών προτάσεων και προσθήκης για την αξιολόγηση των νέων δεδομένων. Νέοι ισχυρισμοί και νέα αποδεικτικά μέσα δεν επιτρέπονται, με την επιφύλαξη της παρ. 5 του άρθρου αυτού.

Η παρ. 4 αναφέρεται στην κατάθεση των προτάσεων και της προσθήκης και προστίθεται με την προτεινόμενη ρύθμιση, ότι αυτή μπορεί να γίνει μέχρι τη 12.00 ώρα της τελευταίας ημέρας της προθεσμίας για την κατάθεσή τους.

Με την παρ. 5 ρυθμίζεται η δυνατότητα προβολής νέων ισχυρισμών που δεν περιέχονται στις προτάσεις και στην προσθήκη, όταν αυτοί είναι οψιγενείς ή αποδεικνύονται παραχρήμα με δικαστική ομολογία του αντιδίκου ή έγγραφο, με την κατάθεση προτάσεων το αργότερο εντός είκοσι (20) ημερών πριν από τη συζήτηση της αγωγής και με τη δυνατότητα ενδεχόμενης αντίκρουσης με την προσθήκη το αργότερο δέκα (10) ημέρες πριν από τη συζήτηση. Η προθεσμία αυτή θα ισχύει και για τους εναγόμενους της αλλοδαπής. Η πλήρης κατάργηση του άρθρου 269 ΚΠολΔ από τον ν. 4335/2015 οδηγεί σε μη ικανοποιητικά αποτελέσματα και υποχρεώνονται οι διάδικοι να ασκήσουν έφεση για την υποβολή και μόνο των ως άνω ισχυρισμών, ενώ δεν ανακύπτει πρόβλημα καθυστέρησης της διαδικασίας από την ως άνω ρύθμιση. Επιπλέον, οι άνω ισχυρισμοί μπορούν να αποτελούν αντικείμενο διπλής δικαιοδοτικής κρίσης. Τέλος, διαπιστώθηκε ότι, για λόγους που δεν ανάγονται στη νομοθετική ρύθμιση, σε ορισμένες περιπτώσεις μεσολαβεί αρκετά μεγάλο χρονικά διάστημα από το κλείσιμο του φακέλου της δικογραφίας μέχρι τη συζήτηση της υπόθεσης και πρέπει να παρέχεται στους διαδίκους η δυνατότητα προβολής τέτοιων ισχυρισμών. Στην ίδια ως άνω προθεσμία μπορούν να διαταχθούν τα μέχρι τώρα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 232 ΚΠολΔ, με αίτηση των διαδίκων, διάταξη που απαλείφεται από το άρθρο εκείνο, λόγω της μη δυνατότητας εφαρμογής του, όπως ήταν διατυπωμένη, με αποτέλεσμα να μεταφέρεται στην παρούσα και συγκεκριμένα στο τέλος της παρ. 5. Επομένως, και η δυνατότητα της αυτοπρόσωπης εμφάνισης των διαδίκων κατά την ορισθείσα δικάσιμο αποκτά λειτουργικό περιεχόμενο, έτσι ώστε το δικαστήριο να καταφεύγει στη ρύθμιση.

Με την προτεινόμενη παρ. 8, σύμφωνα με την τροποποίηση της παρ. 6, διατάσσεται, εφόσον κριθεί απολύτως αναγκαίο από τη μελέτη της δικογραφίας, με διάταξη του δικαστηρίου, όχι μόνο του προέδρου επί πολυμελούς δικαστηρίου, η επανάληψη της συζήτησης ενώπιον του ορισμένου για τον σκοπό αυτό δικαστή, για την εξέταση των μαρτύρων, την εξέταση των διαδίκων, αλλά και τη διενέργεια αυτοψίας ή πραγματογνωμοσύνης και όχι μόνο για την εξέταση μαρτύρων, όπως ισχύει μέχρι τώρα, με αντίστοιχη κατάργηση του περιεχομένου του άρθρου 254 ΚΠολΔ στην τακτική διαδικασία και βέβαια κατάλληλη προσαρμογή του περιεχομένου της παρ. 8 του άρθρου αυτού για το αποδεικτικό μέσο της αυτοψίας και της πραγματογνωμοσύνης, ενώ για την εξέταση των διαδίκων αρκεί απλή αναφορά του μέσου αυτού. Διαπιστώθηκε, βάσει στατιστικών στοιχείων, ότι η παρ. 6 του άρθρου 237 ΚΠολΔ δεν εφαρμόζεται ή εφαρμόζεται σπανίως, είτε επειδή το δικαστήριο αρκείται για τον σχηματισμό της δικανικής του πεποίθησης στα αποδεικτικά μέσα που προσκομίζονται από τους διαδίκους, είτε επειδή, κυρίως, το δικαστήριο ανατρέχει στο άρθρο 254 ΚΠολΔ, όπου δίνεται η δυνατότητα έκδοσης απόφασης επανάληψης της συζήτησης και για τα λοιπά αποδεικτικά μέσα, κάτι όμως που καθιστά πολύ χρονοβόρα την εξέλιξη της διαδικασίας. Με την κατάργηση του άρθρου 254 το δικαστήριο είναι υποχρεωμένο να εκδώσει διάταξη, δίχως να απαιτείται νέα συζήτηση της υπόθεσης. Η ενδεχόμενη πρόταση για την έκδοση της ως άνω διάταξης πριν από τη συζήτηση της αγωγής μεταθέτει τη διάσκεψη της υπόθεσης σε χρόνο πριν από τη συζήτηση της αγωγής, προϋποθέτει την πλήρη ενημέρωση του εισηγητή δικαστή για τη δικογραφία, ενόψει του ότι η παρ. 6 του άρθρου 237 ΚΠολΔ κάνει λόγο για απόλυτα αναγκαία κρίση για την εξέταση των μαρτύρων, πέρα και ανεξάρτητα από το γεγονός ότι μπορεί να επισυμβεί παραίτηση από την αγωγή ή διακοπή της δίκης κατ' άρθρο 286 ΚΠολΔ. Παραλλαγή του ως άνω συστήματος δοκιμάστηκε με τον ν. 2915/2001 και έμεινε πρακτικώς ανεφάρμοστη, εξαιτίας του φόρτου εργασιών και λοιπών υποχρεώσεων του δικαστή.

Η παρ. 7 αλλάζει διατύπωση, ενόψει της νέας ρύθμισης της παρ. 8. Η παρ. 9 προσαρμόζεται στις άνω νέες ρυθμίσεις και διατυπώνεται συνοπτικότερα το περιεχόμενό της. Δεν επιτρέπεται η προβολή νέων ισχυρισμών (οπιγενών και αποδεικνυομένων με έγγραφα ή δικαστική ομολογία), όπως γίνεται δεκτό για τις περιπτώσεις των άρθρων 249 και 250 ΚΠολΔ, διότι με την περάτωση των αποδείξεων θεωρείται συντελεσμένη και η επανάληψη της συζήτησης (άρθρο 237 νέα παρ. 8). Το περιεχόμενο των λοιπών παραγράφων του ισχύοντος άρθρου παραμένει το ίδιο και μετά τις άνω τροποποιήσεις.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:**

– Η παρ. 1 του άρθρου 237 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για τα ένδικα βοηθήματα και δικόγραφα, που πρόκειται να κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του νόμου (άρθρο 116 παρ. 1α).  
– Οι παρ. 3, 4, 5, 7, 8 και 9 του άρθρου 237 εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 116 παρ. 1β).

Το άρθρο 237 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 237

1. Μέσα σε ~~εκατό (100)~~ ενενήντα (90) ημέρες από ~~την κατάθεση της αγωγής τη λήξη της προθεσμίας για την επίδοση της αγωγής κατά την παρ. 2 του άρθρου 215~~, οι διάδικοι οφείλουν να καταθέσουν τις προτάσεις και να προσκομίσουν όλα τα αποδεικτικά μέσα και τα διαδικαστικά έγγραφα που επικαλούνται με αυτές. Μέσα στην ίδια προθεσμία κατατίθενται το αποδεικτικό επίδοσης της αγωγής, καθώς και τα πληρεξούσια έγγραφα προς τους δικηγόρους κατά το άρθρο 96. Σε περίπτωση έλλειψης των πληρεξουσίων εγγράφων εφαρμόζεται το άρθρο 227. Αν δεν κατατεθούν τα πληρεξούσια έγγραφα μέσα στην προθεσμία που θα ταχθεί, το δικαστήριο εκδίδει οριστική απόφαση επί της αγωγής. Το δικαστικό ένσημο κατατίθεται το αργότερο μέχρι τη συζήτηση της υπόθεσης. Η ~~παραπάνω~~ προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται ~~κατά τριάντα (30) σε εκατόν είκοσι (120)~~ ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας επίδοσης της αγωγής για όλους τους διαδίκους, αν ο εναγόμενος ή κάποιος από τους ομοδίκους του διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής.

2. Οι αμοιβαίες αντικρούσεις γίνονται με προσθήκη στις προτάσεις, η οποία κατατίθεται μέσα στις επόμενες δεκαπέντε (15) ημέρες από τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, ~~με την παρέλευση των οποίων κλείνει ο φάκελος της δικογραφίας.~~ Νέοι ισχυρισμοί με την προσθήκη μπορεί να προταθούν και νέα αποδεικτικά μέσα να προσκομισθούν μόνο για την αντίκρουση ισχυρισμών που περιέχονται στις προτάσεις. Εκπρόθεσμες προτάσεις και προσθήκες δεν λαμβάνονται υπόψη.

3. Στην περίπτωση έκδοσης παραπεμπτικής απόφασης λόγω καθ' ύλην ή κατά τόπον αναρμοδιότητας ή λόγω μη εισαγωγής της υπόθεσης κατά την προσήκουσα διαδικασία, οι ως άνω προθεσμίες των ενενήντα (90) ή εκατόν είκοσι (120) ημερών για την κατάθεση των προτάσεων αρχίζουν από την κατάθεση της κλήσης για τον προσδιορισμό δικασίμου. Το ίδιο ισχύει, αν το δικαστήριο κηρύξει απαράδεκτη τη συζήτηση της αγωγής. Στις περιπτώσεις των άρθρων 249 και 250 οι διάδικοι μπορούν να καταθέτουν συμπληρωματικές προτάσεις το αργότερο μέχρι τη νέα συζήτηση της υπόθεσης, δίχως να προτείνονται νέοι ισχυρισμοί και νέα αποδεικτικά μέσα με την επιφύλαξη της παρ. 5 του παρόντος.

4. Η κατάθεση γίνεται στον αρμόδιο υπάλληλο της γραμματείας, που βεβαιώνει με επισημείωση τη χρονολογία της κατάθεσης των προτάσεων και των αντικρούσεων. Η κατάθεση των προτάσεων και των αντικρούσεων γίνεται μέχρι τη δωδεκάτη (12.00) ώρα της τελευταίας ημέρας της προθεσμίας για την κατάθεσή τους. Κάθε διάδικος δικαιούται

να πάρει ατελώς με δική του δαπάνη αντίγραφα των προτάσεων και των αντικρούσεων των αντιδίκων του και των εγγράφων που έχουν προσκομίσει. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί και από τον δικηγόρο που υπογράφει την αγωγή, την παρέμβαση ή τις προτάσεις ή από τρίτο πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από τον δικηγόρο αυτόν.

4. 5. Ισχυρισμοί που γεννήθηκαν μετά την παρέλευση της προθεσμίας για την κατάθεση των προτάσεων και της προθεσμίας αντίκρουσης ή αποδεικνύονται εγγράφως ή με δικαστική ομολογία του αντιδίκου μπορούν να προταθούν με προσθήκη στις προτάσεις το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ορισθείσα συζήτηση. Το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις των άρθρων 249 και 250. Η αντίκρουση γίνεται το αργότερο δέκα (10) ημέρες πριν από την ορισθείσα συζήτηση. Στην ίδια προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου ο Πρόεδρος του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, ο δικαστής του Μονομελούς Πρωτοδικείου ή ο ειρηνοδίκης μπορούν, ύστερα από αίτηση των διαδίκων που υποβάλλεται με την αγωγή ή και αυτοτελώς πριν από την ορισμένη δικάσιμο, να καλέσουν εγγράφως τους διαδίκους ή τους νομίμους αντιπροσώπους τους να εμφανιστούν αυτοπροσώπως κατά τη συζήτηση για να τους υποβληθούν ερωτήσεις και να δώσουν διασαφήσεις για την υπόθεση.

6. Μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από ~~το κλείσιμο του φακέλου της δικογραφίας~~ την παρέλευση της προθεσμίας της παρ. 2 με πράξη του Προέδρου του τριμελούς συμβουλίου ή του αρμόδιου δικαστή, ορίζεται, σύμφωνα με τον κανονισμό του δικαστηρίου, ο δικαστής και για τις υποθέσεις αρμοδιότητας του πολυμελούς πρωτοδικείου, η σύνθεση του δικαστηρίου για την εκδίκαση της υπόθεσης. Στην τελευταία περίπτωση ο Πρόεδρος του Πολυμελούς Πρωτοδικείου ορίζει τον εισηγητή. Συγχρόνως ορίζεται ημέρα και ώρα συζήτησης στο ακροατήριο σε χρόνο όχι μεγαλύτερο από τριάντα (30) ημέρες από την παρέλευση της ~~εμέσως πιο πάνω~~ δεκαπενθήμερης προθεσμίας του πρώτου εδαφίου. Κατ' εξαίρεση, αν ο προβλεπόμενος από τον κανονισμό του δικαστηρίου αριθμός υποθέσεων, που ανατίθεται σε κάθε δικαστή, καλυφθεί, ο ορισμός δικαστή και χρόνου συζήτησης της υπόθεσης γίνεται στον απολύτως αναγκαίο χρόνο. Η εγγραφή της υπόθεσης στο οικείο πινάκιο, το οποίο μπορεί να τηρείται και ηλεκτρονικά, γίνεται με πρωτοβουλία του γραμματέα και ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων. Με πρωτοβουλία επίσης του γραμματέα μπορεί να γνωστοποιείται η δικάσιμο που ορίστηκε με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των διαδίκων. Κατά την ορισμένη δικάσιμο δεν εξετάζονται μάρτυρες και η υπόθεση συζητείται και χωρίς την παρουσία των διαδίκων ή των πληρεξούσιων δικηγόρων τους. Αναβολή της συζήτησης κατά το άρθρο 241 δεν επιτρέπεται.

5. 7. Με την επιφύλαξη της παρ. 8, μετά τη συζήτηση ~~αυτή~~ εκδίδεται η οριστική απόφαση με βάση τα στοιχεία του φακέλου της δικογραφίας.

6. 8. Αν από τη μελέτη του φακέλου της δικογραφίας κρίνεται απολύτως αναγκαία η εξέταση μαρτύρων στο ακροατήριο, ενός από κάθε πλευρά από εκείνους, που έδωσαν ένορκη βεβαίωση ή σε περίπτωση ανυπαρξίας αυτών, από τους προτεινόμενους από κάθε πλευρά, ή η εξέταση των διαδίκων, με απλή διάταξη του ~~προέδρου επί πολυμελούς πρωτοδικείου ή του δικαστή της υπόθεσης επί μονομελούς πρωτοδικείου και ειρηνοδικείου~~ δικαστηρίου, διατάσσεται η επανάληψη της συζήτησης στο ακροατήριο σε χρόνο όχι συντομότερο από δεκαπέντε (15) ημέρες, για την εξέταση των μαρτύρων ή των διαδίκων ενώπιον του ήδη ορισμένου δικαστή, στον τόπο και στην ημέρα και ώρα που ορίζεται με τη διάταξη αυτή μέσα στο ίδιο δικαστικό έτος, εκτός αν αυτό είναι

χρονικά αδύνατο. Αν ο χρόνος εξέτασης των μαρτύρων δεν επαρκεί, επιτρέπεται μόνο διακοπή για άλλη ημέρα και ώρα ενώπιον του ίδιου δικαστή, με προφορική ανακοίνωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά και επέχει θέση κλήτευσης όλων των διαδίκων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που δεν παρίστανται. Αν ο χρόνος εξέτασης των μαρτύρων οριστεί για οποιοδήποτε λόγο μέσα στο επόμενο δικαστικό έτος και η εξέταση των μαρτύρων ενώπιον του ίδιου δικαστή δεν είναι δυνατή, η υπόθεση διαγράφεται από τη χρέωση του συγκεκριμένου δικαστή και ακολουθεί νέα χρέωση για την εξέταση των μαρτύρων και την έκδοση της απόφασης. Στη θέση της διαγραφείσας υπόθεσης, στον εισηγητή ή στον δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου ή του ειρηνοδικείου ανατίθεται άλλη υπόθεση. Με τη διάταξη του πρώτου εδαφίου, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει αυτοψία ή πραγματογνωμοσύνη στην οποία προσδιορίζονται ο τόπος, ο χρόνος, τα ονόματα των πραγματογνωμόνων, το θέμα της πραγματογνωμοσύνης, η προθεσμία για την κατάθεση της γνωμοδότησης των πραγματογνωμόνων, που δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από εξήντα (60) ημέρες, καθώς και κάθε άλλο χρήσιμο στοιχείο. Η καταχώριση της διάταξης στο οικείο βιβλίο του δικαστηρίου, το οποίο μπορεί να τηρείται και ηλεκτρονικά, επέχει θέση κλήτευσης όλων των διαδίκων. Η καταχώριση της διάταξης μπορεί επίσης να γνωστοποιείται με πρωτοβουλία του γραμματέα με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των διαδίκων. Ο δικαστής που έχει οριστεί ως εισηγητής ή ο πρωτοδίκης ή ο ειρηνοδίκης αποφασίζει για όλα τα σχετικά με την απόδειξη διαδικαστικά ζητήματα. ~~Αν ο χρόνος εξέτασης των μαρτύρων δεν επαρκεί, επιτρέπεται μόνο διακοπή για άλλη ημέρα και ώρα ενώπιον του ίδιου δικαστή, με προφορική ανακοίνωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά και επέχει θέση κλήτευσης όλων των διαδίκων και εκείνων που δεν παρίστανται.~~ Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης των μαρτύρων ή των διαδίκων ή την κατάθεση της έκθεσης αυτοψίας ή της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης θεωρείται συντελεσμένη και η επανάληψη της συζήτησης. Η άνω διάταξη ανακαλείται είτε αυτεπαγγέλτως είτε με αίτηση των διαδίκων. Στη θέση της διαγραφείσας υπόθεσης στον εισηγητή ή στο δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου ή του ειρηνοδικείου ανατίθεται άλλη υπόθεση.

7. 9. Μέσα σε οκτώ (8) εργάσιμες ημέρες από την εξέταση των μαρτύρων ή των διαδίκων ή τη διενέργεια της αυτοψίας ή της πραγματογνωμοσύνης οι διάδικοι δικαιούνται με προσθήκη να προβούν μόνο σε αξιολόγηση των αποδείξεων αυτών. ~~Νέοι ισχυρισμοί και νέα αποδεικτικά μέσα δεν λαμβάνονται υπόψη και δεν κατατίθενται νέες προτάσεις.~~

8. 10. Μετά την περάτωση της δίκης οι διάδικοι οφείλουν να αναλάβουν όλα τα σχετικά έγγρατά τους. Ο γραμματέας βεβαιώνει στις προτάσεις κάθε διαδίκου ότι ανέλαβε τα έγγρατά του. Αν υπάρχει σπουδαίος λόγος, ο πρόεδρος του δικαστηρίου επιτρέπει στον διάδικο να αναλάβει ορισμένο έγγραφο και πριν από την περάτωση της δίκης. Αν το έγγραφο αυτό είναι αναγκαίο, η ανάληψη επιτρέπεται μόνο αφού κατατεθεί επικυρωμένο αντίγραφο. Οι προτάσεις παραμένουν στο αρχείο του δικαστηρίου.

9. 11. Η κατάθεση των προτάσεων, καθώς και της προσθήκης, μπορεί να γίνεται και με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 119. Επίσης, με ηλεκτρονικά μέσα μπορεί να υποβάλλονται και τα σχετικά έγγραφα που επικαλούνται με τις προτάσεις τους οι διάδικοι.

10 12. Το δικαστήριο, ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως, μπορεί να αποφασίσει, οι διάδικοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους, κατά τη διάρκεια της συζήτησης, να παρίστανται σε άλλον τόπο και να ενεργούν εκεί διαδικαστικές πράξεις.

Η συζήτηση αυτή μεταδίδεται ταυτόχρονα με ήχο και εικόνα στην αίθουσα συνεδρίασης του δικαστηρίου και στον τόπο, όπου παρίστανται οι διάδικοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους.

**Η 13.** Το δικαστήριο, ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως, μπορεί να αποφασίσει την εξέταση μαρτύρων, πραγματογνωμόνων και διαδίκων χωρίς αυτοί να παρίστανται στην αίθουσα συνεδρίασής του, η δε σχετική απόφαση του δικαστηρίου δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα. Η εξέταση μεταδίδεται ταυτοχρόνως με ήχο και εικόνα στην αίθουσα συνεδρίασης του δικαστηρίου και στον τόπο εξέτασης των μαρτύρων, πραγματογνωμόνων και διαδίκων. Η εξέταση αυτή, η οποία θεωρείται ότι διεξάγεται ενώπιον του δικαστηρίου, έχει την ίδια αποδεικτική ισχύ με την εξέταση στο ακροατήριο.»

### Άρθρο 13

#### Παρεμπιπτούσες αγωγές, ανταγωγές, προσεπικλήσεις και ανακοινώσεις - Αντικατάσταση της παρ. 1 και τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 238 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Προστίθεται στο άρθρο 238 ΚΠολΔ προς διασαφήνιση η δυνατότητα άσκησης των παρεμπιπτούσων αγωγών. Η προθεσμία για την άσκηση των διαδικαστικών πράξεων παραμένει η ίδια. Η προθεσμία για την κατάθεση των προτάσεων αυξάνεται για χρονικό διάστημα τριάντα (30) ημερών μέχρι να συμπληρωθούν οι εκατόν είκοσι (120) ημέρες. Η πρόταση αυτή ουσιαστικά αυξάνει την προθεσμία για την κατάθεση των προτάσεων επί των ως άνω διαδικαστικών πράξεων και με αυτόν τον τρόπο, είτε πρόκειται για προτάσεις διαδίκων της αγωγής είτε για τις άλλες διαδικαστικές πράξεις, το απώτατο χρονικό όριο είναι οι εκατόν είκοσι (120) ημέρες από την κατάθεση της αγωγής. Προκρίνεται ως σημείο έναρξης της προθεσμίας κατάθεσης των προτάσεων, η κατάθεση της αγωγής διότι πρόκειται για διαδικαστικές πράξεις επ' ευκαιρία της δίκης επί της αγωγής και για να διευκολύνονται οι διάδικοι. Σε περίπτωση που πρόκειται για κάτοικο αλλοδαπής, τότε οι προθεσμίες άσκησης είναι ενενήντα (90) ημέρες για τις πράξεις του πρώτου εδαφίου του άρθρου 238 ΚΠολΔ και εκατόν είκοσι (120) ημέρες για τις παρεμβάσεις, ενώ και για την κατάθεση των προτάσεων αυξάνεται η προθεσμία κατάθεσής τους μέχρι να συμπληρωθούν οι εκατόν ογδόντα (180) ημέρες. Για την προσθήκη ισχύει η παρ. 2 του άρθρου 237 ΚΠολΔ.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το άρθρο 238 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για τα ένδικα βοηθήματα και δικόγραφα, που πρόκειται να κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του νόμου (άρθρο 116 παρ. 1α).

Στο άρθρο 238 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) αντικαθίσταται η παρ. 1, β) στην παρ. 2 διορθώνονται νομοτεχνικά οι λέξεις «επικαλούμενα με αυτές» και το άρθρο 238 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 238

1. Παρεμπιπτούσες αγωγές, ανταγωγές, παρεμβάσεις, προσεπικλήσεις, και ανακοινώσεις και ανταγωγές στην περίπτωση του άρθρου 237 κατατίθενται και επιδίδονται σε όλους τους διαδίκους μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την κατάθεση της αγωγής. Παρεμβάσεις μετά από προσεπικλήση ή ανακοίνωση κατατίθενται και επιδίδονται σε όλους τους διαδίκους μέσα σε προθεσμία ενενήντα (90) ημερών από την κατάθεση της αγωγής. ~~Οι παραπάνω προθεσμίες παρατείνονται κατά τριάντα (30) ημέρες για όλους τους διαδίκους αν~~ Αν ο αρχικός εναγόμενος ή κάποιος από τους ομοδίκους του διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής, ~~οι ως άνω προθεσμίες παρατείνονται σε ενενήντα (90) και εκατόν είκοσι (120) ημέρες, αντίστοιχα, από την κατάθεση της αγωγής.~~ Η κατάθεση των προτάσεων ~~και της προσθήκης σε αυτές,~~

γίνεται και στην τελευταία περίπτωση μέσα στις προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 237 γίνεται σε προθεσμία εκατόν είκοσι (120) ημερών και στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου σε προθεσμία εκατόν ογδόντα (180) ημερών από την κατάθεση της αγωγής. Για την προσθήκη ισχύει η παρ. 2 του άρθρου 237 ΚΠολΔ.

2. Μέσα στην προθεσμία της κατάθεσης των προτάσεων προσκομίζονται και όλα τα αποδεικτικά μέσα και διαδικαστικά έγγραφα που οι διάδικοι επικαλούνται με αυτές.»

#### **Άρθρο 14**

### **Εκφώνηση της υπόθεσης και συζήτηση - Συμφωνία των διαδίκων να δικασθούν χωρίς να παραστούν κατά την εκφώνηση - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 242 του ΚΠολΔ**

**Αιτιολογική έκθεση:** Η τροποποίηση του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 242 ΚΠολΔ, με την προσθήκη «αν δεν ορίζεται διαφορετικά», είναι αναγκαία, λόγω της προτεινόμενης νέας ρύθμισης για τη δυνατότητα υποβολής κοινής δήλωσης των διαδίκων ότι δεν θα παραστούν κατά την εκφώνηση, σε δίκη που είναι υποχρεωτική η προφορική συζήτηση της υπόθεσης.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η παρ. 2 του άρθρου 242 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για τα ένδικα βοηθήματα και δικόγραφα, που πρόκειται να κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του νόμου (άρθρο 116 παρ. 1α).

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 242 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθενται οι λέξεις «[α]ν δεν ορίζεται διαφορετικά» και το άρθρο 242 διαμορφώνεται ως εξής:

#### **«Άρθρο 242**

1. Η συζήτηση αρχίζει μετά την εκφώνηση των ονομάτων των διαδίκων και τη δήλωση των παραστάσεων τους. Οι διάδικοι που παρίστανται νόμιμα έχουν δικαίωμα να αναπτύξουν στο ακροατήριο προφορικά τους ισχυρισμούς τους.

2. Αν δεν ορίζεται διαφορετικά, στις περιπτώσεις που η προφορική συζήτηση δεν είναι υποχρεωτική οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν με κοινή δήλωση, που υπογράφεται από τους πληρεξούσιους δικηγόρους ότι δε θα παραστούν κατά την εκφώνηση. Τέτοια δήλωση μπορεί να γίνει και από έναν ή ορισμένους μόνο πληρεξούσιους. Η δήλωση αυτή παραδίνεται στην περίπτωση κοινής δήλωσης από έναν τουλάχιστον πληρεξούσιο δικηγόρο και στην περίπτωση μονομερούς δήλωσης από τον πληρεξούσιο δικηγόρο, στον αρμόδιο γραμματέα το αργότερο την παραμονή της δικασίμου και σημειώνεται αμέσως στο πινάκιο. Στις παραπάνω περιπτώσεις η συζήτηση περατώνεται με μόνη την εκφώνηση της υπόθεσης. Μόνο δήλωση βίαιης διακοπής της δίκης είναι παραδεκτή. Μπορεί όμως το δικαστήριο, αν προβάλλονται άλλοι διαδικαστικοί ισχυρισμοί, να αναβάλει την υπόθεση σε σύντομη δικάσιμο με πρακτικό στο οποίο καταχωρίζονται και οι ισχυρισμοί αυτοί. Στη δικάσιμο αυτή καλούνται όσοι διάδικοι δεν ήταν παρόντες κατά την αναβολή, ενώ οι παρόντες οφείλουν να εμφανιστούν χωρίς κλήτευση και αν δεν παραστούν κατά τη νέα δικάσιμο δικάζονται εξ αρχής ερήμην.»

## Άρθρο 15

### Επανάληψη συζήτησης για τη συμπλήρωση κενών - Τροποποίηση των παρ. 1 και 3 του άρθρου 254 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με την τροποποίηση της παρ. 1 επανέρχεται η ρύθμιση που ίσχυε πριν τη νομοθετική της μεταρρύθμιση με τον ν. 2915/2001 (Α' 109) και τον ν. 3994/2011 (Α' 165) ως προς τις προϋποθέσεις εφαρμογής της και καταργείται η δυνατότητα έκδοσης μη οριστικής απόφασης για επανάληψη της συζήτησης, προκειμένου να διεξαχθούν αποδείξεις, η οποία είχε ουσιαστικά επιβληθεί από τον ν. 2915/2001, ως διέξοδος μετά την κατάργηση της προδικαστικής απόφασης και την καθιέρωση μιας συζήτησης της υπόθεσης, αλλοιώνοντας το περιεχόμενό της. Στην πρακτική παρατηρήθηκε ότι τα δικαστήρια της ουσίας εξέδιδαν, μετά από πολύ χρόνο από τη συζήτηση της υπόθεσης, απόφαση επανάληψης της συζήτησης που διέταζε τη διεξαγωγή αποδείξεων κατ' εφαρμογή του ισχύοντος άρθρου. Αυτό είχε ως συνέπεια την πλήρη καθυστέρηση στην απονομή της πρωτοβάθμιας δικαιοσύνης, λόγω της έκδοσης μη οριστικής απόφασης, κατάθεσης νέας κλήσης και νέας συζήτησης μετ' απόδειξη της υπόθεσης, και το πλήρες ανεφάρμοστο της αντίστοιχης ρύθμισης της παρ. 6 του άρθρου 237 που έδινε την ίδια δυνατότητα με την έκδοση σχετικής διάταξης διεξαγωγής εμμετρώων αποδείξεων. Με την τροποποίηση της παρ. 3 ορίζεται κάτι που ισχύει στην πράξη και γίνεται δεκτό και στη θεωρία κατ' ανάλογη εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 237 ΚΠολΔ.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Οι παρ. 1 και 3 του άρθρου 254 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 116 παρ. 1β).

Στο άρθρο 254 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) διαγράφονται από το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 οι λέξεις «ή όταν επιβάλλεται η διενέργεια αυτοψίας, πραγματογνωμοσύνης ή εξέτασης των διαδικών στο ακροατήριο», β) διαγράφεται το τέταρτο εδάφιο της παρ. 1, γ) στην παρ. 3 προστίθενται δεύτερο και τρίτο εδάφιο και το άρθρο 254 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 254

1. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την επανάληψη της συζήτησης, η οποία έχει κηρυχθεί περατωμένη, όταν κατά τη μελέτη της υπόθεσης ή τη διάσκεψη παρουσιάζονται κενά ή αμφίβολα σημεία που χρειάζονται συμπλήρωση ή επεξήγηση ~~ή όταν επιβάλλεται η διενέργεια αυτοψίας, πραγματογνωμοσύνης ή εξέτασης των διαδικών στο ακροατήριο.~~ Η απόφαση μνημονεύει απαραίτητως τα ειδικά θέματα που αποτελούν αντικείμενο της επαναλαμβανόμενης συζήτησης. Η συζήτηση αυτή θεωρείται συνέχεια της προηγούμενης. ~~Στην περίπτωση των άρθρων 237 και 238 με την απόφαση για την επανάληψη της συζήτησης μπορεί επιπλέον, αν κρίνεται απολύτως αναγκαία η εξέταση μαρτύρων στο ακροατήριο, να διαταχθεί και η εξέταση ενός μάρτυρα από κάθε πλευρά κατά την επαναλαμβανόμενη συζήτηση.~~

2. Στην επαναλαμβανόμενη συζήτηση, η οποία ορίζεται το συντομότερο δυνατό, οι διάδικοι κλητεύονται τριάντα (30) τουλάχιστον ημέρες πριν από αυτήν.

3. Η υπόθεση εκδικάζεται από τον ίδιο δικαστή και από την ίδια σύνθεση επί πολυμελούς δικαστηρίου, εκτός αν αυτό είναι για φυσικούς ή νομικούς λόγους αδύνατο. Σε προθεσμία τριών (3) εργασίμων ημερών από τη συζήτηση της υπόθεσης μπορεί να κατατεθεί προσθήκη επί των ζητημάτων της παρ. 1. Νέοι ισχυρισμοί και νέα αποδεικτικά μέσα δεν επιτρέπονται.»

## Άρθρο 16

### Ματαίωση συζήτησης - Προθεσμίες - Κατάργηση δίκης - Αυτεπάγγελτος προσδιορισμός δικασίμου - Αντικατάσταση της παρ. 2 και προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 260 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Η παρ. 2 του άρθρου 260 ΚΠολΔ επεκτείνεται κατ' αρχάς και στις δίκες των ειδικών διαδικασιών, διότι διαπιστώθηκε με στατιστικά στοιχεία από το Πρωτοδικείο Αθηνών, ότι σε ποσοστό σαράντα έως πενήντα τοις εκατό (40-50%) η συζήτηση των εγγραφειών υποθέσεων ματαιώνεται. Η προθεσμία για την επαναφορά της υπόθεσης σε νέα συζήτηση αυξήθηκε από εξήντα (60) σε ενενήντα (90) ημέρες, προς διευκόλυνση των διαδίκων, λαμβανομένου υπόψη, ότι και με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η εξακρίβωση του ακριβούς αριθμού των εκκρεμών υποθέσεων κατ' έτος. Με την παρ. 4 προστίθεται ρύθμιση, με βάση την αντίστοιχη ρύθμιση για τη μη εισαγωγή προς συζήτηση των υποθέσεων συνεπεία της πανδημίας του κορωνοϊού COVID - 19 και τον επαναπροσδιορισμό τους, η οποία ήταν και είναι αναγκαία και για άλλες περιπτώσεις μη εισαγωγής υποθέσεων προς εκφώνηση, λόγω συνδρομής ανώτερης βίας, για λόγους διευκόλυνσης και ταχύτητας προσδιορισμού της νέας δικασίμου.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

#### **Διαχρονικό δίκαιο:**

- Η παρ. 2 του άρθρου 260 ΚΠολΔ στις ειδικές διαδικασίες εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις, εκτός εάν η συζήτηση της αγωγής έχει ήδη ματαιωθεί, οπότε η προθεσμία των ενενήντα (90) ημερών αρχίζει από την έναρξη ισχύος του παρόντος (άρθρο 116 παρ. 1β)
- Η παρ. 4 του άρθρου 260 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 116 παρ. 1β).

Στο άρθρο 260 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) αντικαθίσταται η παρ. 2, β) προστίθεται παρ. 4 και το άρθρο 260 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 260

1. Αν κατά την εκφώνηση της υπόθεσης δεν εμφανίζονται όλοι οι διάδικοι ή εμφανίζονται, αλλά δεν μετέχουν κανονικά στη συζήτηση, η συζήτηση ματαιώνεται.

2. Στην περίπτωση των άρθρων 237 και 238 Στην τακτική διαδικασία και στις δίκες των ειδικών διαδικασιών, αν οι διάδικοι δεν λάβουν κανονικά μέρος στη δίκη ή δεν εμφανιστούν στο ακροατήριο, η συζήτηση της υπόθεσης ματαιώνεται. Αν παρέλθουν ~~εξήντα (60)~~ ενενήντα (90) ημέρες από τη ματαίωση χωρίς να ζητηθεί ο προσδιορισμός νέας συζήτησης, η υπόθεση διαγράφεται από το πινάκιο από τον γραμματέα με εντολή του διευθύνοντος το δικαστήριο και η αγωγή θεωρείται ως μη ασκηθείσα. και η δίκη καταργείται. Για τη νέα συζήτηση της τακτικής διαδικασίας εφαρμόζονται αναλόγως οι προθεσμίες της παρ. 2 του άρθρου 215 και των παρ. 1 και 2 του άρθρου 237.

3. Η με οποιονδήποτε τρόπον ματαίωση της συζήτησης της υπόθεσης αποτελεί διαδικαστική πράξη του δικαστηρίου.

4. Όταν οι υποθέσεις που είναι γραμμένες στο πινάκιο δεν εισάγονται προς συζήτηση συνεπεία λόγων ανώτερης βίας ορίζεται αυτεπαγγέλτως, με πράξη του διευθύνοντος το δικαστήριο, ημέρα και ώρα συζήτησης στο ακροατήριο σε σύντομη κατά το δυνατόν δικάσιμο. Η εγγραφή της υπόθεσης στο οικείο πινάκιο, το οποίο μπορεί να τηρείται και ηλεκτρονικά, γίνεται με πρωτοβουλία του γραμματέα και ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων. Με πρωτοβουλία του γραμματέα μπορεί να γνωστοποιείται η νέα δικάσιμος με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των διαδίκων ή με ανάρτηση στην πύλη ψηφιακών υπηρεσιών δικαστηρίων solon.gov.gr για όσα δικαστήρια και διαδικασίες έχουν ενταχθεί στο εν λόγω σύστημα.»

**Άρθρο 17**  
**Αδυναμία έκδοσης απόφασης - Επανάληψη συζήτησης -**  
**Τροποποίηση του άρθρου 307 του ΚΠολΔ**

**Αιτιολογική έκθεση:** Με την προσθήκη δυο τελευταίων εδαφίων στο άρθρο 307 ΚΠολΔ επιδιώκεται η αντιμετώπιση του φαινομένου της παράστασης ερήμην δικασθέντων διαδικών στη νέα συζήτηση μετά την αφαίρεση δικογραφιών από τον δικάσαντα δικαστή, λόγω καθυστέρησης της δημοσίευσης των αποφάσεων άνω του οκταμήνου. Και αυτό, διότι δεν ανταποκρίνεται στις αρχές της δίκαιης διεξαγωγής της δίκης η παροχή στον ερήμην δικασθέντα διάδικο της ευχέρειας να επωφεληθεί από το απολύτως τυχαίο γεγονός της αδυναμίας του δικαστή να προβεί εγκαίρως σε έκδοση της απόφασης μετά τη συζήτηση και να δικασθεί κατ' αντιμωλία κατά την επανάληψη της συζήτησης, παρά το γεγονός ότι είχε κλητευθεί κατά την αρχική συζήτηση και είχε τη δυνατότητα να προβάλει τους ισχυρισμούς του και να προσκομίσει τα αποδεικτικά του μέσα. Ο ίδιος λόγος ισχύει και για τις λοιπές περιπτώσεις αδυναμίας έκδοσης απόφασης μετά τη συζήτηση, είτε ανάγονται στην υπηρεσιακή κατάσταση του δικαστή είτε στη λειτουργία του δικαστηρίου ή της γραμματείας του.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

Στο άρθρο 307 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) διαγράφονται το έκτο και το δέκατο εδάφιο, β) προστίθενται στο τέλος δύο νέα εδάφια και το άρθρο 307 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 307

Αν για οποιονδήποτε λόγο που παρουσιάστηκε μετά το τέλος της συζήτησης είναι αδύνατο να εκδοθεί η απόφαση, η συζήτηση επαναλαμβάνεται αφού οριστεί νέα δικάσιμος και κοινοποιηθεί κλήση. Ο ορισμός της δικασίμου μπορεί να γίνει και η κλήση για τη συζήτηση μπορεί να κοινοποιηθεί με την επιμέλεια είτε κάποιου διαδίκου, είτε της γραμματείας του δικαστηρίου. Το ίδιο εφαρμόζεται και όταν το δικαστήριο διατάζει να επαναληφθεί η συζήτηση. Σε όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις, οι κλήσεις για συζήτηση και τα αποδεικτικά της επίδοσης συντάσσονται ατελώς.

Μόλις συμπληρωθεί το οκτάμηνο, ο Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Επιθεώρησης των Δικαστηρίων επιλαμβάνεται και ερευνά αν είναι δικαιολογημένη ή μη η καθυστέρηση. ~~Στη διοικητική δίκη, η ανωτέρω προθεσμία διακόπτεται μέχρι τη συμπλήρωση των στοιχείων του φακέλου της δικογραφίας από τη διοίκηση, εφαρμοζόμενης κατά τα λοιπά αναλόγως της παραγράφου 2 του άρθρου 139 Α του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.~~ Όταν αυτή κριθεί δικαιολογημένη, παρέχεται στον δικαστή προθεσμία δύο (2) μηνών για τη δημοσίευση των αποφάσεων που καθυστερούν πέραν του οκταμήνου. Σε περίπτωση αδικαιολόγητης καθυστέρησης, όπως και όταν παρέλθει η προθεσμία των δύο (2) μηνών που χορηγήθηκε, κατά το προηγούμενο εδάφιο, χωρίς να έχουν δημοσιευθεί οι αποφάσεις που καθυστερούν, ο δικαστής υποχρεούται να επιστρέψει τη δικογραφία, άλλως αυτή αφαιρείται αμέσως με πράξη του δικαστή που διευθύνει το δικαστήριο ή του Προέδρου του τριμελούς συμβουλίου διεύθυνσης αυτού. Για τις υποθέσεις αυτές ορίζεται δικάσιμος για νέα συζήτηση, υποχρεωτικώς, εντός τριών (3) μηνών για τις υποθέσεις ειδικών διαδικασιών και έξι (6) μηνών για τις υποθέσεις τακτικής διαδικασίας, από τη συμπλήρωση των παραπάνω προθεσμιών των οκτώ ή των δέκα (10) μηνών. ~~Οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων δεν εφαρμόζονται στις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υποθέσεις της διοικητικής δικαιοσύνης.~~

Επιφυλασσομένων των διατάξεων των προηγούμενων εδαφίων, εάν διαπιστωθεί μετά το τέλος της συζήτησης ότι η διάσκεψη δεν μπορεί να ολοκληρωθεί εντός ευλόγου

χρόνου για λόγους ανωτέρας βίας, όπως μεταξύ άλλων αναρρωτικής άδειας δικαστικού λειτουργού, μέλους της σύνθεσης του δικαστηρίου, ο δικαστής που διευθύνει το δικαστήριο ή ο Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διοίκησης μπορεί να αποφασίσει την επανάληψη της συζήτησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων σχετικά με τον ορισμό δικασίμου, την κλήση προς συζήτηση και τα αποδεικτικά επίδοσης. Οι διάδικοι μπορούν να καταθέτουν συμπληρωματικές προτάσεις στο ακροατήριο, εφόσον είχαν παραστεί στην αρχική συζήτηση. Νέοι ισχυρισμοί και νέα αποδεικτικά μέσα δεν επιτρέπονται.»

## Άρθρο 18

### Οριστική απόφαση - Πότε εκδίδεται - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 308 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με την προσθήκη του δευτέρου εδαφίου στην παρ. 1 του άρθρου 308 ΚΠολΔ προτείνεται ότι συμφωνία των διαδίκων για ματαίωση της έκδοσης από το δικαστήριο απόφασης μετά το πέρας της τελευταίας επ' ακροατηρίου συνεδρίασης και πριν από την έκδοση της απόφασης, είναι ανίσχυρη και δεν συνεπάγεται έννομα αποτελέσματα. Με την προσθήκη αυτή, λύεται το ζήτημα, εάν μπορεί με συμφωνία των διαδίκων μετά τη συζήτηση της υπόθεσης, να μην εκδοθεί απόφαση, το οποίο αμφισβητείται στη θεωρία και έχει προκαλέσει στο παρελθόν προβλήματα στη νομολογία, παρά το ότι στην πρακτική γινόταν δεκτή. Οι διάδικοι έχουν τη δυνατότητα να ματαιώσουν τη συζήτηση της υπόθεσης κατά το άρθρο 260 ΚΠολΔ, με βάση την αρχή της διάθεσης, αλλά μετά τη συζήτηση της υπόθεσης, το δικαστήριο έχει λειτουργική αρμοδιότητα και υποχρέωση να εκδώσει απόφαση, ανεπίδεκτη της εξουσίας διάθεσης των διαδίκων.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 308 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 116 παρ. 1β).

Στην παρ. 1 του άρθρου 308 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται δεύτερο εδάφιο και το άρθρο 308 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 308

1. Το δικαστήριο εκδίδει οριστική απόφαση, αν κρίνει πως η υπόθεση είναι ώριμη γι' αυτό. Συμφωνία των διαδίκων για μη έκδοση απόφασης μετά τη συζήτηση δεν παράγει έννομες συνέπειες.

2. Σε περίπτωση που σωρεύονται αγωγές ή που συνεκδικάζονται υποθέσεις, το δικαστήριο μπορεί, είτε να εκδώσει οριστική απόφαση για τις ώριμες υποθέσεις, είτε να αναβάλει να αποφασίσει οριστικά, εωσότου γίνουν όλες ώριμες, αν το κρίνει σκόπιμο για την καλύτερη διάγνωση της διαφοράς.»

## Άρθρο 19

### Εξαίρεση μαρτύρων - Τροποποίηση της περ. 1 του άρθρου 400 του ΚΠολΔ

**Διαχρονικό δίκαιο:**

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Αιτιολογική έκθεση:** Σκοπός του άρθρου 400 ΚΠολΔ, που αναφέρεται στους εξαιρετέους μάρτυρες, είναι η προστασία της σχέσης εμπιστοσύνης, που ενυπάρχει αναγκαία μεταξύ ορισμένων λειτουργών ή επαγγελματιών και των προσώπων που ζητούν τη βοήθειά τους και τις ειδικές τους υπηρεσίες. Ενόψει αυτού, προστίθεται το επάγγελμα των ψυχολόγων, για τους οποίους ισχύει το απόρρητο, λόγω της

ανάπτυξης σχέσης εμπιστοσύνης με τους πελάτες τους - διαδίκους, οι οποίοι τους εμπιστεύονται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα.

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η περ. 1 του άρθρου 400 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για τα ένδικα βοηθήματα και δικόγραφα, που πρόκειται να κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του νόμου (άρθρο 116 παρ. 1α).

Η περ. 1 του άρθρου 400 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται με την προσθήκη των ψυχολόγων στους μάρτυρες που εξαιρούνται της εξέτασης και το άρθρο 400 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 400

Δεν εξετάζονται, όταν κληθούν ως μάρτυρες 1) οι κληρικοί, δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, γιατροί, φαρμακοποιοί, νοσοκόμοι, μαίες, ψυχολόγοι, οι βοηθοί τους, καθώς και οι σύμβουλοι των διαδίκων, για τα πραγματικά γεγονότα που τους εμπιστεύτηκαν ή που διαπίστωσαν κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους για τα οποία έχουν καθήκον εχεμύθειας, εκτός αν το επιτρέψει εκείνος που τους τα εμπιστεύθηκε και εκείνος τον οποίο αφορά το απόρρητο, 2) δημόσιοι υπάλληλοι και στρατιωτικοί εν ενεργεία ή όχι, για πραγματικά γεγονότα για τα οποία υπάρχει καθήκον εχεμύθειας, εκτός αν ο αρμόδιος υπουργός επιτρέψει να εξεταστούν.»

#### Άρθρο 20

### Δικαιούμενοι σε άρνηση μαρτυρίας - Τροποποίηση της περ. 1 του άρθρου 401 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με δεδομένο, ότι κατά τον κανόνα του άρθρου 398 ΚΠολΔ η μαρτυρία στην πολιτική δίκη είναι υποχρεωτική και κατ' εξαίρεση δικαιολογείται η άρνηση να εξεταστούν ως μάρτυρες, προστίθενται στο άρθρο αυτό και οι ψυχολόγοι, οι οποίοι πράγματι αναπτύσσουν ιδιαίτερη σχέση εμπιστοσύνης με τους πελάτες τους - διαδίκους, οι οποίοι τους εμπιστεύονται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα και εντεύθεν το δικαίωμα επιλογής περί της εξέτασής τους ή μη ανήκει σ' αυτούς.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η περ. 1 του άρθρου 401 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για τα ένδικα βοηθήματα και δικόγραφα, που πρόκειται να κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του νόμου (άρθρο 116 παρ. 1α).

Η περ. 1 του άρθρου 401 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται με την προσθήκη των ψυχολόγων σε όσους έχουν δικαίωμα άρνησης μαρτυρίας και το άρθρο 401 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 401

Έχουν δικαίωμα να αρνηθούν να εξεταστούν ως μάρτυρες 1) οι κληρικοί, δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, γιατροί, φαρμακοποιοί, νοσοκόμοι, μαίες, ψυχολόγοι, οι βοηθοί τους, καθώς και σύμβουλοι των διαδίκων, για τα γεγονότα που έμαθαν κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους, 2) οι συγγενείς κάποιου από τους διαδίκους εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή υιοθεσίας έως και τον τρίτο βαθμό σε ευθεία ή σε πλάγια γραμμή, εκτός αν έχουν τον ίδιο βαθμό συγγένειας με όλους τους διαδίκους, οι σύζυγοι και μετά τη λύση του γάμου, καθώς και οι μνηστευμένοι.»

## Άρθρο 21

### Λήψη ενόρκων βεβαιώσεων ενώπιον δικηγόρου - Αντικατάσταση του άρθρου 421 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Στο προτεινόμενο άρθρο προβλέπεται η δυνατότητα λήψης της ένορκης βεβαίωσης ενώπιον του δικηγόρου και ορίζονται οι νόμιμες προϋποθέσεις.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το άρθρο 421 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 116 παρ. 1β).

Το άρθρο 421 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

#### «Άρθρο 421

Οι διάδικοι μπορούν να ~~προσάγουν~~ προσκομίσουν προαποδεικτικώς ένορκες βεβαιώσεις, εφόσον αυτές λαμβάνονται ενώπιον του ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου ή δικηγόρου της έδρας του δικαστηρίου ή της κατοικίας ή της διαμονής του μάρτυρα ή ενώπιον του προξένου της κατοικίας ή της διαμονής του μάρτυρα κατά τη διαδικασία των ~~επόμενων άρθρων~~ άρθρων 422 έως 424. Η ένορκη βεβαίωση, που λαμβάνεται ενώπιον δικηγόρου, δεν μπορεί να ληφθεί ενώπιον των πληρεξουσίων δικηγόρων των διαδίκων. Αμέσως μετά τη λήψη της ένορκης βεβαίωσης, ο δικηγόρος ενώπιον του οποίου αυτή δόθηκε την αποστέλλει ηλεκτρονικά στον δικηγορικό σύλλογο στον οποίο ανήκει και λαμβάνει ηλεκτρονική απόδειξη λήψης. Με την ηλεκτρονική απόδειξη η ένορκη βεβαίωση αποκτά βέβαιη χρονολογία και μοναδικό αριθμό. Ο δικηγόρος χορηγεί αντίγραφα της ένορκης βεβαίωσης μαζί με την ως άνω ηλεκτρονική απόδειξη λήψης. Όμοια αντίγραφα χορηγεί και ο οικείος δικηγορικός σύλλογος μέσω της διαδικτυακής πύλης [portal.olomeleia.gr](http://portal.olomeleia.gr). Τα αρχεία των ένορκων βεβαιώσεων που λαμβάνονται ενώπιον δικηγόρου τηρούνται στους οικείους δικηγορικούς συλλόγους, σύμφωνα με αποφάσεις των διοικητικών τους συμβουλίων.»

## Άρθρο 22

### Επίδοση κλήσης - Τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 422 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Μειώνεται ο αριθμός των ενόρκων βεβαιώσεων σε τρεις (3) και δύο (2) αντίστοιχα, διότι ο αρχικός αριθμός, πέντε (5) και τρεις (3) κρίνεται υπερβολικός για τη δυνατότητα σχηματισμού της δικανικής πεποιθήσης του δικαστηρίου. Διασαφηνίζεται ο αριθμός των ενόρκων βεβαιώσεων για κάθε βαθμό δικαιοδοσίας, προκειμένου να μην δημιουργείται σχετική αμφισβήτηση ως προς τον επιτρεπόμενο αριθμό τους στα δικαστήρια της ουσίας.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η παρ. 3 του άρθρου 422 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 116 παρ. 1β).

Η παρ. 3 του άρθρου 422 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως προς τον αριθμό των ενόρκων βεβαιώσεων και το άρθρο 422 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 422

##### Επίδοση κλήσης

1. Ο διάδικος που επιδιώκει τη λήψη ένορκης βεβαίωσης, σύμφωνα με όσα

ορίζονται στο προηγούμενο άρθρο, επιδίδει δύο (2) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από την βεβαίωση στον αντίδικο κλήση, η οποία αναφέρει την αγωγή, το ένδικο βοήθημα ή μέσο, που αφορά η βεβαίωση, τόπον, ημέρα και ώρα που θα δοθεί, το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα και τη διεύθυνση της κατοικίας του μάρτυρα.

2. Κατά τη βεβαίωση παρίστανται, εφόσον το επιθυμούν, οι διάδικοι.

3. Δεν επιτρέπεται η λήψη ένορκων βεβαιώσεων πάνω από ~~πέντε (5) τριών (3)~~ για κάθε διάδικο και ~~τρεις (3) δυο (2)~~ για την αντίκρουση, για κάθε βαθμό δικαιοδοσίας.»

### Άρθρο 23

#### Ένορκη βεβαίωση, που δίδεται κατά παράβαση των προηγούμενων διατάξεων - Αντικατάσταση του άρθρου 424 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Η προτεινόμενη ρύθμιση του άρθρου 424 ΚΠολΔ επιβάλλεται, διότι η ισχύουσα ρύθμιση είναι δυσανάλογη με τον επιδιωκόμενο σκοπό της ασφάλειας ως προς την ταυτότητα του ενόρκως βεβαιώσαντος. Το άρθρο 422 ΚΠολΔ ως προς τα ως άνω στοιχεία είναι πιστή αντιγραφή του προϊσχύσαντος άρθρου 397 ΚΠολΔ. Τότε όμως η νομολογία δεχόταν πάγια ότι η έλλειψη των στοιχείων αυτών μπορούσε να δημιουργήσει ακυρότητα μόνον με το στοιχείο της βλάβης. Με την ισχύουσα ρύθμιση οι διάδικοι στερούνται ενός σημαντικού αποδεικτικού μέσου για κάποιο επουσιώδες διαδικαστικό σφάλμα και αιφνιδιάζονται, όταν το δικαστήριο θεωρεί ότι η ένορκη βεβαίωση είναι ανυπόστατη, το ίδιο δε δικαστήριο αναγκάζεται να εντάξει την περίπτωση αυτή στην έννοια του απόλυτα αναγκαίου για την έκδοση διάταξης κατά την παρ. 8 του άρθρου 237, προκειμένου να μην απορρίπτεται συλλήβδην η αγωγή ως ουσία αβάσιμη ή να γίνεται αυτή δεκτή.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η παρ. 3 του άρθρου 424 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 116 παρ. 1β).

Το άρθρο 424 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

#### «Άρθρο 424

~~Ένορκη βεβαίωση, που δίδεται κατά παράβαση των προηγούμενων διατάξεων, δεν λαμβάνεται καθόλου υπόψη στο πλαίσιο της δίκης για την οποία δόθηκε, ούτε για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων. Ένορκη βεβαίωση σε δίκη για την οποία δίδεται δεν λαμβάνεται υπόψη, ούτε για συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, όταν α) δεν έχει γίνει εμπρόθεσμη κλήση του αντιδίκου, β) δίδεται ενώπιον άλλου από τα αναφερόμενα στο άρθρο 421 όργανα ή σε διαφορετικό τόπο, ημέρα και ώρα από αυτήν που αναφέρεται στην κλήση, γ) η κλήση δεν αναφέρει το ονοματεπώνυμο του μάρτυρα, την αγωγή, το ένδικο βοήθημα ή μέσο, που αφορά η βεβαίωση, τον τόπο, την ημέρα και την ώρα που θα δοθεί, και δ) όταν παραβιάζεται το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 421. Ένορκη βεβαίωση κατά παράβαση των λοιπών διατάξεων λαμβάνεται υπόψη, εκτός αν συντρέχει δικονομική βλάβη του αντιδίκου.»~~

### Άρθρο 24

#### Μικροδιαφορές - Άσκηση αγωγής - Επιδόσεις - Προθεσμίες - Αποδεικτικά μέσα - Αντικατάσταση του άρθρου 468 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις των άρθρων 468-469 ΚΠολΔ αποτελούν ρυθμιστική απόκλιση της νέας τακτικής διαδικασίας του ν. 4335/2015 (Α' 87). Διαπιστώθηκε ότι στις

υποθέσεις που εκδικάζονται σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις των μικροδιαφορών, η διαδικασία μέχρι την έκδοση απόφασης καθυστερεί σημαντικά στα μεγάλα ειρηνοδικεία της χώρας ή συμβαδίζει χρονικά σε σχέση με την τακτική διαδικασία. Για τον λόγο αυτό επιλέγονται ορισμένες ρυθμίσεις της τακτικής διαδικασίας που δοκιμάστηκαν επιτυχώς στην πράξη, όπως ταχύτατος προσδιορισμός δικασίμου, δραστηκός περιορισμός του φαινομένου της ματαίωσης της συζήτησης, μη αναβολή της υπόθεσης, κλήση των διαδίκων από το πινάκιο και δυσμενείς συνέπειες ερημοδικίας. Επιπλέον, υιοθετούνται και άλλες ρυθμίσεις, όπως από τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων η λήψη ενόρκων βεβαιώσεων δίχως κλήση του αντιδίκου, ενώ ο ειρηνοδικής λαμβάνει υπόψη του και αποδεικτικά μέσα που δεν πληρούν τους όρους του νόμου, κατ' απόκλιση των δικών της τακτικής διαδικασίας και των ειδικών διαδικασιών. Με τα νέα άρθρα 468 και 469 ΚΠολΔ, η διαδικασία εξελίσσεται, με βάση την αγωγή, την απάντηση του εναγόμενου με απλό έγγραφο υπόμνημα και τους περιεχόμενους σε αυτές ισχυρισμούς των διαδίκων και τα αποδεικτικά μέσα που υποβάλλουν, ενώ η παράστασή τους στο ακροατήριο περιορίζεται στη δυνητική παροχή διασαφήσεων για όλα τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης. Η διαδικασία είναι απλή, ευέλικτη και σύντομη και στηρίζεται στη συλλογή του αποδεικτικού υλικού στην προδικασία. Η διαδικασία αρχίζει με την κατάθεση της αγωγής στη γραμματεία του ειρηνοδικείου και επίδοσή της στον εναγόμενο, μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών. Αν η αγωγή δεν επιδοθεί μέσα στην παραπάνω προθεσμία, θεωρείται ως μη ασκηθείσα. Η προθεσμία επίδοσης της αγωγής παρατείνεται σε τριάντα (30) ημέρες, αν ο εναγόμενος διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής. Σε προθεσμία ενέργειας είκοσι (20) ημερών, που έχει ως αφετηρία τη λήξη της προθεσμίας για την επίδοση της αγωγής, ο ενάγων καταθέτει το αποδεικτικό επίδοσης της αγωγής και ο εναγόμενος απαντάει για την αλήθεια ή μη των ισχυρισμών του αντιδίκου του, με απλό έγγραφο υπόμνημα στο οποίο περιέχονται οι ισχυρισμοί του. Στην ίδια προθεσμία οι διάδικοι προσκομίζουν στο ειρηνοδικείο τα αποδεικτικά τους μέσα. Η προσκομιδή ενόρκων βεβαιώσεων, έως δυο για κάθε πλευρά, επιτρέπεται και χωρίς κλήση του αντιδίκου. Σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας κατάθεσης των αποδείξεων και των ισχυρισμών του εναγόμενου, οι διάδικοι μπορούν να καταθέσουν έγγραφη προσθήκη-αντίκρουση. Νέοι ισχυρισμοί με την προσθήκη μπορεί να προταθούν και νέα αποδεικτικά μέσα να προσκομισθούν μόνο για την αντίκρουση ισχυρισμών που περιέχονται στο άνω υπόμνημα του εναγομένου. Εκπρόθεσμα αποδεικτικά μέσα και ισχυρισμοί των διαδίκων δεν λαμβάνονται υπόψη. Παρεμβάσεις και ανταγωγές κατατίθενται, επίσης, στη γραμματεία του ειρηνοδικείου και επιδίδονται σε όλους τους διαδίκους μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την κατάθεση της αγωγής. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά είκοσι (20) ημέρες αν ο εναγόμενος διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής. Η προσκομιδή των αποδεικτικών μέσων και το έγγραφο υπόμνημα των ισχυρισμών στις περιπτώσεις αυτές γίνονται σε προθεσμία τριάντα (30) ή πενήντα (50) ημερών αντίστοιχα από την κατάθεση της αγωγής και η έγγραφη προσθήκη-αντίκρουση σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη λήξη της. Η προσεπίκληση δικονομικού εγγυητή δεν ορίζεται στις μικροδιαφορές εν όψει της μη εμφάνισής της στις δίκες αυτές, συνυπολογιζομένης και της φύσης των υποθέσεων που υπάγονται εδώ. Με την παρέλευση των προθεσμιών ολοκληρώνεται η προδικασία και σχηματίζεται ο φάκελος της δικογραφίας με τους ισχυρισμούς των διαδίκων και τα αποδεικτικά τους μέσα. Για την αγωγή και για όσα ένδικα βοηθήματα επιτελούν ίδια λειτουργία, όπως η κύρια παρέμβαση και η ανταγωγή, καθώς και για την απάντηση του εναγόμενου είναι δυνατή η χρήση τυποποιημένων εγγράφων. Επίσης, είναι δυνατή η τήρηση της ως άνω διαδικασίας και μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας. Με υπουργική απόφαση και κοινή υπουργική απόφαση αντίστοιχα καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των τυποποιημένων εγγράφων και της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μικροδιαφορών. Με τη συγκέντρωση της δικογραφίας προσδιορίζεται η ημέρα συζήτησης της αγωγής με εγγραφή της υπόθεσης σε πινάκιο μικροδιαφορών και εφαρμόζονται τα εδάφια πέμπτο και έκτο της παρ. 6 του άρθρου 237.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δικαίο:** Το άρθρο 468 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για τα ένδικα βοηθήματα και δικόγραφα, που πρόκειται να κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του νόμου (άρθρο 116 παρ. 1α).

Το άρθρο 468 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

#### «Άρθρο 468

1. Η αγωγή κατατίθεται στη γραμματεία του ειρηνοδικείου και επιδίδεται στον εναγόμενο μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την κατάθεσή της. Αν ο εναγόμενος διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής η αγωγή επιδίδεται σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κατάθεσή της. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου

215 εφαρμόζεται αναλόγως. Στην αγωγή αναφέρονται, εκτός από τα στοιχεία του άρθρου 216 παράγραφος 1, και τα μέσα για την απόδειξή τους. Οι προτάσεις κατατίθενται το αργότερο κατά τη συζήτηση.

2. Ο ειρηνοδίκης γράφει επάνω στην αγωγή ή την έκθεση ημέρα και ώρα για τη Συζήτηση και διατάζει να επιδοθεί αντίγραφο στον εναγόμενο δέκα τουλάχιστον ημέρες πριν από την ορισμένη δικάσιμο, και αν ο εναγόμενος ή κάποιος από τους ομοδίκους του διαμένει στο εξωτερικό ή η διαμονή του είναι άγνωστη, πριν από τριάντα τουλάχιστον ημέρες. Η υπόθεση δεν χρειάζεται να εγγραφεί στο Πινάκιο.

3. Οι διάδικοι καταθέτουν κατά τη συζήτηση τα αποδεικτικά τους έγγραφα, τα οποία αναλαμβάνουν μετά την έκδοση της απόφασης. Ο ειρηνοδίκης καλεί τους μάρτυρες του ενάγοντος τρεις ημέρες πριν από τη δικάσιμο, αν ο ενάγων δηλώσει ότι δεν αναλαμβάνει να τους προσαγάγει αυτός και ζητεί να κλητευθούν. Με προφορική αίτηση του εναγομένου καλεί και τους δικούς του μάρτυρες πριν από την ίδια προθεσμία.

4. Οι επιδόσεις που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους γίνονται από κάποιο όργανο από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 122 παρ. 3, με επιμέλεια της γραμματείας, και η δαπάνη τους, που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, προκαταβάλλεται στη γραμματεία του ειρηνοδικείου από εκείνον που ζητεί την επίδοση και αποδίδεται στο όργανο το οποίο κάνει τις επιδόσεις.

2. Μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας για την επίδοση της αγωγής, οι διάδικοι προσκομίζουν στο ειρηνοδικείο τα αποδεικτικά τους μέσα και ο εναγόμενος υποβάλλει με έγγραφο υπόμνημα τους ισχυρισμούς του. Μέχρι δύο (2) ένορκες βεβαιώσεις, επιτρέπονται και χωρίς κλήση του αντιδίκου. Εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών από τη λήξη της ως άνω προθεσμίας οι διάδικοι μπορούν να καταθέσουν έγγραφη προσθήκη- αντίκρουση. Νέοι ισχυρισμοί με την προσθήκη μπορεί να προταθούν και νέα αποδεικτικά μέσα να προσκομισθούν μόνο για την αντίκρουση ισχυρισμών που περιέχονται στο ως άνω υπόμνημα. Εκπρόθεσμα αποδεικτικά μέσα και ισχυρισμοί των διαδίκων δεν λαμβάνονται υπόψη.

3. Παρεμβάσεις και ανταγωγές κατατίθενται και επιδίδονται στους διαδίκους μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την κατάθεση της αγωγής. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά είκοσι (20) ημέρες αν ο εναγόμενος διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής. Η προσκομιδή των αποδεικτικών μέσων και το έγγραφο υπόμνημα των ισχυρισμών στις περιπτώσεις του δεύτερου εδαφίου γίνονται σε προθεσμία τριάντα (30) ή πενήντα (50) ημερών, αντίστοιχα, από την κατάθεση της αγωγής και η έγγραφη προσθήκη- αντίκρουση στην προθεσμία του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 .

4. Η προηγούμενη διαδικασία μπορεί να γίνει και με χρήση τυποποιημένων εγγράφων ή Τεχνολογίας Πληροφορίας και Επικοινωνίας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας με χρήση Τεχνολογίας Πληροφορίας και Επικοινωνίας. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης καθορίζεται το περιεχόμενο των τυποποιημένων εγγράφων.

5. Αμέσως μετά την παρέλευση των ως άνω προθεσμιών προσδιορίζεται αρμοδίως η ημέρα συζήτησης με εγγραφή της υπόθεσης σε πινάκιο. Τα εδάφια πέμπτο και έκτο της παρ. 6 του άρθρου 237 ισχύουν αναλόγως.»

## Άρθρο 25

### Συζήτηση - Ανακοπή ερημοδικίας - Ελαστικότητα διαδικασίας - Αντικατάσταση του άρθρου 469 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Κατά την ορισμένη δικάσιμο οι διάδικοι εμφανίζονται στο δικαστήριο, αν όμως αυτοί συμφωνούν, μπορούν να καταθέσουν μόνο κοινή δήλωση, κατά την παρ. 2 του άρθρου 242 ΚΠολΔ, για τη συζήτηση της υπόθεσης δίχως την παρουσία τους. Αν δεν εμφανιστεί κανείς από αυτούς η υπόθεση ματαιώνεται, κατά το άρθρο 260 ΚΠολΔ, ενώ, αν δεν εμφανιστεί ο ενάγων ή ο εναγόμενος, εφαρμόζονται η παρ. 1 του άρθρου 272 και η παρ. 3 του άρθρου 271, αντίστοιχα. Αναβολή της συζήτησης δεν επιτρέπεται. Κατά τη δικάσιμο, στην οποία οι διάδικοι μπορούν να προβούν σε όλες τις διαδικαστικές πράξεις, αποκλειστικός στόχος είναι η παροχή διασαφήσεων για όλα τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, εφόσον οι διάδικοι παρίστανται και κριθεί τούτο από τον ειρηνοδίκη. Ισχυρισμοί που δεν προτάθηκαν και αποδεικτικά μέσα που δεν προσκομίστηκαν στην προδικασία δεν λαμβάνονται υπόψη, ενώ νέοι ισχυρισμοί γίνονται δεκτοί μόνον εάν αποδεικνύονται με έγγραφα ή δικαστική ομολογία ή είναι οψιγενείς, αποδεικνυόμενοι με την προσκομιδή μέχρι δύο (2) ενόρκων βεβαιώσεων για κάθε μέρος. Στη δικάσιμο μπορούν να εξετάζονται κατ' άρθρο 415 ΚΠολΔ οι διάδικοι για την υπόθεση και οι ενόρκως βεβαιώσαντες να καταθέτουν συμπληρωματικώς, εφόσον είναι παρόντες και ο δικαστής κρίνει τούτο απόλυτα αναγκαίο.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το άρθρο 469 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για τα ένδικα βοηθήματα και δικόγραφα, που πρόκειται να κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του νόμου (άρθρο 116 παρ. 1α).

Το άρθρο 469 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

#### «Άρθρο 469

1. ~~Αν κανείς από τους διαδίκους δεν εμφανιστεί όταν εκφωνηθεί η υπόθεση, η συζήτηση ματαιώνεται. Αν απουσιάζει κάποιος διάδικος, η συζήτηση γίνεται και χωρίς αυτόν και οι διατάξεις των άρθρων 271 παράγραφος 3 και 272 παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται. Αν κάποιος διάδικος δικαστεί ερήμην κατά τη διαδικασία των άρθρων 466 έως 471, η απόφαση μπορεί να προσβληθεί με ανακοπή, μόνον αν εκείνος που δικάστηκε ερήμην δεν κλητεύθηκε καθόλου ή δεν κλητεύθηκε νόμιμα ή δεν κλητεύθηκε εμπρόθεσμα για τη συζήτηση ή αν συντρέχει λόγος ανώτερης βίας. Κατά την ορισμένη δικάσιμο η υπόθεση συζητείται με την παρουσία των διαδίκων. Αν αυτοί συμφωνούν, μπορούν να καταθέσουν κοινή δήλωση κατά την παρ. 2 του άρθρου 242. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 237, το άρθρο 260, η παρ. 3 του άρθρου 271, οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 272 και το άρθρο 501 εφαρμόζονται αναλόγως.~~

2. ~~Ο ειρηνοδίκης δικάζοντας τις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 466 μπορεί να αποκλίνει από τις δικονομικές διατάξεις, να λαμβάνει υπόψη και αποδεικτικά μέσα που δεν πληρούν τους όρους του νόμου, και να ακολουθεί κάθε φορά κατά την ελεύθερη κρίση του τη μέθοδο εκείνη που ασφαλέστερα, γρηγορότερα και με λιγότερες δαπάνες μπορεί να οδηγήσει στην ανεύρεση της αλήθειας. Οι παριστάμενοι κατά τη συζήτηση διάδικοι μπορούν, κατά την κρίση του ειρηνοδίκη, να εξετάζονται κατ' άρθρο 415 ή να παρέχουν διασαφήσεις για την υπόθεση, οι δε ενόρκως βεβαιώσαντες να καταθέτουν συμπληρωματικώς, εφόσον είναι παρόντες και ο ειρηνοδίκης κρίνει τούτο απολύτως αναγκαίο. Νέοι ισχυρισμοί μπορούν να προταθούν μόνον εάν αποδεικνύονται εγγράφως ή με δικαστική ομολογία του αντιδίκου ή προέκυψαν μεταγενέστερα, αποδεικνυόμενοι με την προσκομιδή μέχρι δύο (2) ενόρκων βεβαιώσεων.»~~

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'**  
**ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΑΝΑΚΟΠΕΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΡΙΤΟΥ**

**Άρθρο 26**

**Χρόνος κατάθεσης προτάσεων και προσθήκης ενώπιον του δικαστηρίου της ανακοπής -  
Προσθήκη παρ. 2 στο άρθρο 509 του ΚΠολΔ**

**Αιτιολογική έκθεση:** Με την προσθήκη της παρ. 2 στο άρθρο 509 ΚΠολΔ ρυθμίζεται το ζήτημα του χρόνου της κατάθεσης των προτάσεων και της προσθήκης ενώπιον του δικαστηρίου της ανακοπής, τούτο δε κρίνεται αναγκαίο μετά τη διαφορετική, μετά τον ν. 4335/2015 (Α' 87), ρύθμιση των σχετικών προθεσμιών στην τακτική διαδικασία σε πρώτο βαθμό, προκειμένου να αποφευχθούν αμφισβητήσεις ως προς τον χρόνο προσδιορισμού δικασίμου και της κατάθεσης προτάσεων, προσθήκης και σχετικών στην περίπτωση άσκησης ανακοπής ερημοδικίας ενώπιον των πρωτοβαθμίων δικαστηρίων κατά την τακτική διαδικασία. Επίσης, αντιμετωπίζεται η περίπτωση των σύνθετων δικών, ώστε η προθεσμία κατάθεσης προτάσεων και προσθήκης να είναι ενιαία για όλους τους συμμετέχοντες στη δίκη. Ως προς τον ορισμό δικασίμου προς συζήτηση της ανακοπής ερημοδικίας ισχύει το άρθρο 498 ΚΠολΔ περί ενδίκων μέσων.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η παρ. 2 του άρθρου 509 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και επί των εκκρεμών ενδίκων μέσων (άρθρο 116 παρ. 2β).

Στο άρθρο 509 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται παρ. 2 και το άρθρο 509 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 509

**1.** Αν η ανακοπή ασκήθηκε εμπρόθεσμα και κατά τις νόμιμες διατυπώσεις και το δικαστήριο πιθανολογεί ότι είναι βάσιμοι οι λόγοι που προτάθηκαν, εξαφανίζει την απόφαση που ανακόπηκε και τις πράξεις που ενεργήθηκαν μετά την απόφαση αυτή, διατάσσει να επιστραφεί το παράβολο και αμέσως προχωρεί στην εξέταση της διαφοράς, αφού οι διάδικοι επανέλθουν στην κατάσταση που υπήρχε πριν από την απόφαση που εξαφανίστηκε. Αλλιώς απορρίπτει την ανακοπή και διατάσσει να εισαχθεί το παράβολο στο δημόσιο ταμείο.

**2.** Η κατάθεση των προτάσεων γίνεται έως την έναρξη της συζήτησης και η κατάθεση της προσθήκης σε αυτές έως τη δωδέκατη ώρα της τρίτης εργάσιμης ημέρας μετά τη συζήτηση. Το ίδιο ισχύει για τις διαδικαστικές πράξεις της ανταγωγής, της προσεπίκλησης, της ανακοίνωσης και της παρέμβασης.»

**Άρθρο 27**

**Ποιοι έχουν δικαίωμα έφεσης - Προσθήκη προσεπικληθέντων - Τροποποίηση της παρ. 1  
του άρθρου 516 του ΚΠολΔ**

**Αιτιολογική έκθεση:** Κατά το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 89 ΚΠολΔ η άσκηση της προσεπίκλησης έχει τα αποτελέσματα της άσκησης της αγωγής. Η συνέπεια αυτή επιβάλλει τη συμπλήρωση του άρθρου 516, ώστε να διευκρινίζεται ότι έχει δικαίωμα έφεσης και ο προσεπικληθείς.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το άρθρο 516 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για τα ένδικα μέσα, που θα κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος (άρθρο 116 παρ. 2α)

Στην παρ. 1 του άρθρου 516 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθενται οι λέξεις «οι προσεπικληθέντες» και το άρθρο 516 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 516

1. Δικαίωμα έφεσης έχουν, εφόσον νικήθηκαν ολικά ή εν μέρει στην πρωτόδικη δίκη, ο ενάγων, ο εναγόμενος, εκείνοι που άσκησαν κύρια ή πρόσθετη παρέμβαση, οι προσεπικληθέντες, οι καθολικοί διάδοχοί τους, οι ειδικοί διάδοχοί τους εφόσον απέκτησαν την ιδιότητα αυτή μετά την άσκηση της αγωγής και οι εισαγγελείς πρωτοδικών, αν ήταν διάδικοι.
2. Έφεση έχει δικαίωμα να ασκήσει και ο διάδικος που νίκησε, εφόσον έχει έννομο συμφέρον.»

#### Άρθρο 28

#### Απόρριψη έφεσης ως απαράδεκτης - Τροποποίηση των παρ. 1 και 3 του άρθρου 524 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Η παρ. 1 του άρθρου 524 ΚΠολΔ αναδιατυπώνεται, προκειμένου να προσαρμοσθεί στη νέα αρίθμηση του άρθρου 237. Η παραπομπή στην παρ. 8 γίνεται, προκειμένου, μετά την προτεινόμενη τροποποίηση των παρ. 1 και 3 του άρθρου 254, να μπορεί το εφετείο, όταν ασκείται έφεση από το διάδικο, που δικάσθηκε ερήμην ή και για την απόδειξη της βασιμότητας λόγων έφεσης, να διατάξει πραγματογνωμοσύνη. Με τη συμπλήρωση του πρώτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 524 διευκρινίζεται με τον πλέον σαφή τρόπο ότι η απόρριψη της έφεσης ως ανυποστήρικτης είναι απόρριψη επί της ουσίας, άρα δογματικώς προϋποθέτει παραδεκτή άσκηση της. Επομένως, εάν η έφεση είναι για οποιοδήποτε λόγο απαράδεκτη, ιδίως εκπρόθεσμη ή λόγω μη καταβολής του παραβόλου του άρθρου 495 ή λόγω έλλειψης άλλων διαδικαστικών προϋποθέσεων, πρέπει να απορριφθεί προεχόντως ως απαράδεκτη και όχι ως ανυποστήρικτη, δηλαδή επί της ουσίας. Εξάλλου, το άρθρο 532 ορίζει την εξέταση του παραδεκτού της έφεσης ανεξαρτήτως του εάν ο εκκαλών παρίσταται ή όχι στη δίκη. Με τη ρύθμιση αυτή τερματίζεται και ο σχετικός διχασμός της νομολογίας των εφετείων, η οποία τείνει και υπό το ισχύον καθεστώς σε απόρριψη της έφεσης ως ανυποστήρικτης, χωρίς προηγουμένως να εξετάζεται, όπως δογματικώς απαιτείται, το παραδεκτό της και υιοθετείται η σχετικώς αντίθετη νέα νομολογία των δικαστηρίων της ουσίας. Η ως άνω ρύθμιση συνδέεται και με πρακτικές συνέπειες, εφόσον δεν νοείται ερήμην απόφαση επί του παραδεκτού και αυτή είναι τελεσίδικη, μη υποκείμενη σε ανακοπή ερημοδικίας και μπορεί να εκτελεστεί, ενώ μπορεί να ασκηθεί και η αναίρεση, που δεν θα μπορούσε να ασκηθεί με την αντίθετη άποψη, εφόσον αυτή εξακολουθεί να υπόκειται σε ανακοπή ερημοδικίας.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το πρώτο εδάφιο των παρ. 1 και 3 του άρθρου 524 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και επί των εκκρεμών ενδίκων μέσων (άρθρο 116 παρ. 2β).

Στο άρθρο 524 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) τροποποιείται το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 ως προς την αναφορά στο άρθρο 237 και γίνονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, β) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 3 προστίθενται οι λέξεις «εφόσον είναι παραδεκτή» και το άρθρο 524 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 524

1. Στη διαδικασία της δευτεροβάθμιας δίκης εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 227, 233 έως 236, 237 των παρ. 8 και 10 έως 11 13 του άρθρου 237, 240 έως 312, 591 παράγραφος 1 εδάφιο α' περ. α' έως γ' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 591 και παρ. 4 του άρθρου 591 παράγραφος 4. Η κατάθεση των προτάσεων γίνεται έως την έναρξη της συζήτησης και η κατάθεση της προσθήκης σε αυτές έως τη δωδέκατη ώρα της τρίτης εργάσιμης ημέρας μετά τη συζήτηση.

2. Η προφορική συζήτηση είναι υποχρεωτική μόνο στην περίπτωση του άρθρου 528. Η κατάθεση των προτάσεων και της προσθήκης σε αυτές γίνεται στις προθεσμίες του εδαφίου β' της παρ. 1.

3. Σε περίπτωση ερημοδικίας του εκκαλούντος η έφεση απορρίπτεται. εφόσον είναι παραδεκτή. Το ίδιο ισχύει σε περίπτωση ερημοδικίας του εφεσιβλήτου ως προς την αντέφεση.

4. Σε περίπτωση ερημοδικίας του εφεσιβλήτου ως προς την έφεση η διαδικασία προχωρεί σαν να ήταν και αυτός παρών. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση ερημοδικίας του εκκαλούντος ως προς την αντέφεση. Ο παριστάμενος διάδικος υποχρεούται μέσα σε πέντε (5) ημέρες από τη συζήτηση να προσκομίσει αντίγραφα του εισαγωγικού δικογράφου και των προτάσεων του αντιδίκου του, που κατατέθηκαν στην πρωτοβάθμια δίκη, καθώς και τα πρακτικά και τις εκθέσεις που λήφθηκαν κατ' αυτήν. Διαφορετικά κηρύσσεται απαράδεκτη η συζήτηση.

5. Τους Εισαγγελείς Πρωτοδικών, αν έχουν την ιδιότητα του εκκαλούντος ή του εφεσιβλήτου, εκπροσωπεί ο Εισαγγελέας Εφετών.»

## Άρθρο 29

### Προβολή νέων πραγματικών ισχυρισμών - Εναρμόνιση με το άρθρο 237 - Τροποποίηση των περ. 2 και 4 του άρθρου 527 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Το περιεχόμενο του άρθρου 527 ΚΠολΔ είναι αρρήκτως συνδεδεμένο, καθ' όσον αφορά στην τακτική διαδικασία, με το άρθρο 237, προς το οποίο πρέπει να εναρμονίζεται. Η νέα ρύθμιση προσαρμόζεται στη νέα πρόβλεψη σταδίου συμπληρωματικών προτάσεων σε προθεσμία το αργότερο είκοσι (20) ημερών και προσθήκης σε προθεσμία το αργότερο δέκα (10) ημερών με τη νέα παρ. 5 του άρθρου 237, με την οποία επιχειρείται άρση των ανεπιεικών συνεπειών της κατάργησης του άρθρου 269 στον πρώτο βαθμό.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το άρθρο 527 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για τα ένδικα μέσα, που θα κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος (άρθρο 116 παρ. 2α)

Στο άρθρο 527 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) στην περ. 2 διαγράφονται οι λέξεις «και στην περίπτωση των άρθρων 237 και 238 μετά την παρέλευση της προθεσμίας για την κατάθεση των προτάσεων», β) στην περ. 4 προστίθενται οι λέξεις «ή, στην περίπτωση της παρ. 5 του άρθρου 237 και της παρ. 1 του άρθρου 238, με τις συμπληρωματικές προτάσεις» και το άρθρο 527 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 527

Είναι απαράδεκτη η προβολή στην κατ' έφεση δίκη πραγματικών ισχυρισμών που δεν προτάθηκαν στην πρωτόδικη δίκη, εκτός αν: 1) προτείνονται από τον εφεσίβλητο, ενάγοντα, εναγόμενο ή εκείνον που είχε παρέμβει, ως υπεράσπιση κατά της έφεσης και δεν μεταβάλλεται με τους ισχυρισμούς αυτούς η βάση της αγωγής ή της παρέμβασης, ή προτείνονται από εκείνον που παρεμβαίνει για πρώτη φορά στην κατ' έφεση δίκη με πρόσθετη παρέμβαση, θεωρείται όμως αναγκαίος ομόδικος του αρχικού διαδίκου, 2) γεννήθηκαν μετά τη συζήτηση στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο ~~και στην περίπτωση των άρθρων 237 και 238 μετά την παρέλευση της προθεσμίας για την κατάθεση των προτάσεων~~, 3) λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως ή μπορείούν να προταθούν σε κάθε στάση της δίκης, 4) το δικαστήριο κρίνει ότι δεν προβλήθηκαν εγκαίρως με τις προτάσεις ή, στην περίπτωση της παρ. 5 του άρθρου 237 και της παρ. 1 του άρθρου 238, με τις

συμπληρωματικές προτάσεις από δικαιολογημένη αιτία· αυτό ισχύει και για την ένσταση κατάχρησης δικαιώματος, 5) προέκυψαν για πρώτη φορά μεταγενέστερα και 6) αποδεικνύονται εγγράφως ή με δικαστική ομολογία του αντιδίκου. Το απαράδεκτο λαμβάνεται υπόψη και αυτεπαγγέλτως.»

### Άρθρο 30

#### Ποιοι έχουν δικαίωμα αναψηλάφησης - Προσθήκη προσεπικληθέντων - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 542 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Κατά το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 89 η άσκηση της προσεπικλήσης έχει τα αποτελέσματα της άσκησης της αγωγής. Η συνέπεια αυτή επιβάλλει τη συμπλήρωση του άρθρου 542 ΚΠολΔ, ώστε να διευκρινίζεται ότι έχει δικαίωμα αναψηλάφησης και ο προσεπικληθείς.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η παρ. 1 του άρθρου 542 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για τα ένδικα μέσα, που θα κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος (άρθρο 116 παρ. 2α)

Στην παρ. 1 του άρθρου 542 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθενται οι λέξεις «οι προσεπικληθέντες» και το άρθρο 542 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 542

1. Δικαίωμα αναψηλάφησης έχουν, εφόσον νικήθηκαν ολικά ή εν μέρει στη δίκη που εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, ο ενάγων, ο εναγόμενος, ο εκκαλών, ο εφεσίβλητος, ο αναιρεσείων, ο αναιρεσίβλητος, εκείνοι που παρενέβησαν κυρίως και προσθέτως, οι προσεπικληθέντες, οι καθολικοί διάδοχοί τους, οι ειδικοί διάδοχοί τους που απέκτησαν την ιδιότητα αυτή μετά την άσκηση της αγωγής, καθώς και οι εισαγγελείς, αν ήταν διάδικοι.

2. Αναψηλάφηση έχει δικαίωμα να ασκήσει και ο διάδικος που νίκησε, εφόσον έχει έννομο συμφέρον.»

### Άρθρο 31

#### Λόγοι αναψηλάφησης - Τροποποίηση της περ. 7 του άρθρου 544 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με την προτεινόμενη ρύθμιση του άρθρου 544 ΚΠολΔ διευκρινίζεται και επιλύεται σχετική διάσταση μεταξύ θεωρίας και νομολογίας ότι δεν απαιτείται για το παραδεκτό του συγκεκριμένου λόγου αναψηλάφησης να έχει ήδη προβληθεί στη δίκη ο ισχυρισμός, ο οποίος γίνεται για πρώτη φορά γνωστός στον διάδικο (άλλωστε η προβολή ισχυρισμών που εν γνώσει δεν μπορούν να αποδειχθούν δεν συνάδει με το καθήκον αληθείας κατ' άρθρο 116), και ταυτοχρόνως αποδεικνύεται από τα προσκομιζόμενα νέα κρίσιμα έγγραφα.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η περ. 7 του άρθρου 544 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και επί των εκκρεμών ενδίκων μέσων (άρθρο 116 παρ. 2β).

Στην περ. 7 του άρθρου 544 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθενται οι λέξεις «από τα οποία προκύπτει ισχυρισμός που προβλήθηκε ή δεν μπορούσε να προβληθεί και» και το άρθρο 544 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 544

Αναψηλάφηση επιτρέπεται μόνο:

1) Αν στην ίδια υπόθεση εκδόθηκαν, μεταξύ των ίδιων διαδίκων που είχαν παραστεί με την ίδια ιδιότητα, από το ίδιο ή διαφορετικά δικαστήρια αποφάσεις που αντιφάσκουν μεταξύ τους,

2) αν διάδικος δεν εκπροσωπήθηκε νόμιμα στη δίκη, εφόσον ύστερα δεν εγκρίθηκε ρητά ή σιωπηρά η διεξαγωγή της δίκης,

3) αν το ίδιο πρόσωπο είχε παραστεί ως διάδικος στο όνομά του ή εκπροσώπησε διαδίκους με περισσότερες ιδιότητες, οι οποίοι είχαν αντίθετα συμφέροντα στη δίκη,

4) αν κάποιος είχε παραστεί ως πληρεξούσιος διαδίκου χωρίς πληρεξουσιότητα, εφόσον δεν εγκρίθηκε ύστερα η διεξαγωγή της δίκης,

5) αν η προσβαλλόμενη απόφαση είναι πλαστή, είτε διότι γράφει ψευδώς ότι το δικαστήριο συγκροτήθηκε από τον αναγκαίο σύμφωνα με τον νόμο αριθμό δικαστών, είτε διότι, όπως προκύπτει από το πρακτικό της διάσκεψης, δεν εκδόθηκε με την πλειοψηφία που απαιτεί ο νόμος ή δεν έχει τις υπογραφές που ορίζει ο νόμος και δεν είναι δυνατή η υπογραφή της από τα πρόσωπα αυτά,

6) αν η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται σε ψευδή κατάθεση μάρτυρα ή διαδίκου, σε ψευδή έκθεση ή κατάθεση πραγματογνώμονα, σε ψευδή όρκο διαδίκου ή ενόρκως βεβαιώσαντος ή σε πλαστά έγγραφα, εφόσον το ψεύδος ή η πλαστότητα αναγνωρίστηκαν με αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου και, αν πρόκειται για κατάθεση διαδίκου, και με δικαστική ή δημόσια, προφορική ή έγγραφη, ομολογία του δια του τύπου και λοιπών ΜΜΕ ή μέσω του διαδικτύου. Αν η άσκηση της ποινικής αγωγής ή η πρόοδος της ποινικής διαδικασίας είναι αδύνατη, η αναγνώριση γίνεται με απόφαση που εκδίδεται σε κύρια αγωγή, η οποία ασκείται μέσα σε έξι (6) μήνες από την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης και, αν η αδυναμία επήλθε κατόπιν, μέσα σε έξι (6) μήνες από αυτήν,

7) αν ο διάδικος που ζητεί την αναψηλάφηση βρήκε ή πήρε στην κατοχή του μετά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης νέα κρίσιμα έγγραφα, από τα οποία προκύπτει ισχυρισμός που προβλήθηκε ή που δεν μπορούσε να προβληθεί και τα οποία δεν μπορούσε να τα προσκομίσει εγκαίρως από ανώτερη βία ή τα οποία κατακράτησε ο αντίδικός του ή τρίτος που είχε συνεννοηθεί με τον αντίδικό του και των οποίων την ύπαρξη αγνοούσε, όπως αγνοούσε και την κατοχή τους από τον αντίδικο ή τον τρίτο κατά τη διάρκεια της δίκης,

8) αν η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται σε απόφαση πολιτικού, ποινικού ή διοικητικού δικαστηρίου, η οποία ανατράπηκε αμετάκλητα ύστερα από την τελευταία συζήτηση, μετά την οποία εκδόθηκε η απόφαση που προσβάλλεται,

9) αν ο διάδικος κλήτευσε στη δίκη τον αντίδικό του ως άγνωστης διαμονής, αν και γνώριζε τη διαμονή του,

10) αν το περιεχόμενο της προσβαλλόμενης απόφασης επηρεάστηκε ουσιωδώς από δωροληψία ή από άλλη εκ προθέσεως παράβαση καθήκοντος συμπράττοντος στην έκδοση της δικαστή, εφόσον η δωροληψία ή η παράβαση καθήκοντος αποδεικνύονται με αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου. Αν η άσκηση της ποινικής αγωγής ή η πρόοδος της ποινικής διαδικασίας είναι αδύνατη, η αναγνώριση της δωροληψίας ή της παράβασης καθήκοντος γίνεται με απόφαση που εκδίδεται σε κύρια αγωγή, η οποία ασκείται μέσα σε έξι (6) μήνες από την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης, και αν η αδυναμία επήλθε κατόπιν, μέσα σε έξι (6) μήνες από αυτήν.».

## Άρθρο 32

### Πότε αναστέλλεται η εκτέλεση - Προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 546 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με τη νέα παρ. 3 του άρθρου 546 ΚΠολΔ καλύπτεται και η περίπτωση της αναστολής της ισχύος των διαπλαστικών αποφάσεων, αλλά και των παρεπομένων συνεπειών εν γένει μιας δικαστικής απόφασης, όπως γίνεται δεκτό στη θεωρία και τη νομολογία.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η παρ. 3 του άρθρου 546 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και επί των εκκρεμών ενδίκων μέσων (άρθρο 116 παρ. 2β).

Στο άρθρο 546 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται παρ. 3 και το άρθρο 546 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 546

1. Η προθεσμία της αναψηλάφησης, καθώς και η άσκησή της, δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης, εκτός αν πρόκειται για αποφάσεις οι οποίες εκδίδονται στις γαμικές διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 592 αριθμ. 1 ή στις διαφορές που αφορούν τις σχέσεις γονέων και τέκνων, οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 592 αριθμ. 2 ή διατάζουν την εξάλειψη υποθήκης ή προσημείωσης ή κατάσχεσης ή κηρύσσουν έγγραφο πλαστό και εφόσον σε όλες τις περιπτώσεις αυτές η προθεσμία αρχίζει από την επίδοση της προσβαλλόμενης απόφασης. Μπορεί όμως το δικαστήριο που δικάζει την αναψηλάφηση με αίτηση κάποιου από τους διαδίκους που υποβάλλεται με τις προτάσεις να διατάξει σε περίπτωση εξάλειψης υποθήκης, προσημείωσης ή κατάσχεσης την άρση του ανασταλτικού αποτελέσματος με παροχή ανάλογης εγγύησης.

2. Το δικαστήριο που δικάζει την Αναψηλάφηση μπορεί, με αίτηση κάποιου από τους διαδίκους που υποβάλλεται με τις προτάσεις, να διατάξει να ανασταλεί η εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης, ολικά ή εν μέρει, με παροχή ανάλογης εγγύησης ή και χωρίς εγγύηση. Η απόφαση αυτή μπορεί να ανακληθεί από το δικαστήριο εωσότου εκδοθεί η οριστική απόφαση για την Αναψηλάφηση, ύστερα από αίτηση κάποιου από τους διαδίκους που υποβάλλεται κατά τον ίδιο τρόπον.

3. Με τους όρους των παρ. 1 και 2 μπορεί να διαταχθεί η αναστολή της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης.»

## Άρθρο 33

### Διαδικασία της κατ' αναψηλάφηση δίκης - Τροποποίηση του άρθρου 548 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Η εύχρηστη και επιτυχής ρύθμιση της παρ. 1 του άρθρου 524 ΚΠολΔ για τη διαδικασία της έκκλητης δίκης μεταφέρεται στη δίκη της αναψηλάφησης προς διευκόλυνση όλων των παραγόντων της δίκης της αναψηλάφησης, οι οποίοι είναι εξοικειωμένοι με την εφαρμογή της.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το άρθρο 548 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και επί των εκκρεμών ενδίκων μέσων (άρθρο 116 παρ. 2β).

Στο άρθρο 548 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, α) τροποποιείται το πρώτο εδάφιο ως προς την αναφορά των άρθρων στα οποία γίνεται παραπομπή, β) προστίθεται δεύτερο εδάφιο και το άρθρο 548 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 548

Στη διαδικασία της κατ' αναψηλάφηση δίκης εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 227, ~~233 έως 268, 271 έως 312, 233 έως 236, των παρ. 10 έως 13 του άρθρου 237, 240 έως 312, 524 παρ. 1 εδάφιο β' επ. έως 534 και 591 παρ. 4. εδάφια πρώτο έως τρίτο της παρ. 1 του άρθρου 591 και της παρ. 4 του άρθρου 591. Η κατάθεση των προτάσεων γίνεται έως την έναρξη της συζήτησης και η κατάθεση της προσθήκης σε αυτές έως τη δωδέκατη ώρα της τρίτης εργάσιμης ημέρας μετά τη συζήτηση.»~~

#### Άρθρο 34

### Ποιοι έχουν δικαίωμα αναίρεσης - Προσθήκη προσεπικληθέντων - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 556 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Κατά το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 89 η άσκηση της προσεπικλήσης έχει τα αποτελέσματα της άσκησης της αγωγής. Η συνέπεια αυτή επιβάλλει τη συμπλήρωση του άρθρου 556 ΚΠολΔ, ώστε να διευκρινίζεται ότι έχει δικαίωμα αναίρεσης και ο προσεπικληθείς.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η παρ. 1 του άρθρου 556 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για τα ένδικα μέσα, που θα κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος (άρθρο 116 παρ. 2α)

Στην παρ. 1 του άρθρου 556 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται οι λέξεις «οι προσεπικληθέντες» και το άρθρο 556 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 556

1. Δικαίωμα αναίρεσης έχουν, εφόσον νικήθηκαν ολικά ή εν μέρει στη δίκη που εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, ο ενάγων, ο εναγόμενος, ο εκκαλών, ο εφεσίβλητος, εκείνος που ζητεί την αναψηλάφηση, εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η αναψηλάφηση, εκείνοι που είχαν ασκήσει κύρια ή πρόσθετη παρέμβαση, οι προσεπικληθέντες, οι καθολικοί διάδοχοι και οι ειδικοί διάδοχοι, εφόσον απέκτησαν την ιδιότητα αυτή μετά την άσκηση της αγωγής, καθώς και οι εισαγγελείς, μόνο αν ήταν διάδικοι.

2. Αναίρεση δικαιούται να ασκήσει και ο διάδικος που νίκησε, εφόσον έχει έννομο συμφέρον.»

#### Άρθρο 35

### Λόγοι αναίρεσης κατά αποφάσεων ειρηνοδικείων - Τροποποίηση των περ. 2 και 3 του άρθρου 560 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Η αντικατάσταση της λέξης «ειρηνοδίκης» από τη λέξη «δικαστής» στην περ. 2 του άρθρου 560 ΚΠολΔ έχει διευκρινιστικό χαρακτήρα. Είναι αυτονόητο ότι ο προκειμένος λόγος αναίρεσης ερευνάται, όταν προσβάλλεται είτε απόφαση του ειρηνοδικείου είτε απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου, που εκδόθηκε, κατόπιν άσκησης έφεσης κατά απόφασης του ειρηνοδικείου.

Με την τροποποίηση της περ. 3 επιτρέπεται η άσκηση αναίρεσης κατά των παραπάνω αποφάσεων, αν το δικαστήριο επιλήφθηκε υπόθεσης, μη υπαγόμενης στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων. Επί αρνητικής όμως υπέρβασης της δικαιοδοσίας, όταν δηλαδή το δικαστήριο απέρριψε την αγωγή, διότι θεώρησε ότι δεν είχε δικαιοδοσία, ενώ είχε, όταν, δηλαδή, παρά τον νόμο κήρυξε απαράδεκτο, δεν προβλέπεται τέτοιος λόγος αναίρεσης για τις αποφάσεις αυτές, αντίστοιχος του αριθ. 14 του άρθρου 559, που εφαρμόζεται για τις αποφάσεις των λοιπών δικαστηρίων. Κατόπιν τούτου και προκειμένου η υπόθεση να μην καταλήξει σε αρνησιδικία, ή να μην οδηγηθεί ενδεχομένως ενώπιον του ΑΕΔ, διαδικασία δαπανηρή και χρονοβόρα για υποθέσεις αντικειμένου ειρηνοδικείου, επιβάλλεται η

τροποποίηση του προβλεπόμενου στον αριθ. 3 λόγο, ώστε να ελέγχονται αναίρετικώς η θετική και η αρνητική υπέρβαση δικαιοδοσίας του δικαστηρίου.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Οι περ. 2 και 3 του άρθρου 560 ΚΠολΔ εφαρμόζονται για τα ένδικα μέσα, που θα κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος (άρθρο 116 παρ. 2α)

Στο άρθρο 560 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, α) στην περ. 2 αντικαθίσταται η λέξη «ειρηνοδίκης» από τη λέξη «δικαστής», β) στην περ. 3 οι λέξεις «έχει υπερβεί» αντικαθίστανται από τις λέξεις «δέχτηκε ή δεν δέχτηκε» και το άρθρο 560 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 560

Κατά των αποφάσεων των ειρηνοδικείων, καθώς και των αποφάσεων των πρωτοδικείων που εκδίδονται σε εφέσεις κατά των αποφάσεων των ειρηνοδικείων, επιτρέπεται αναίρεση μόνο:

1) αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών, αδιάφορο αν πρόκειται για νόμο ή έθιμο, ελληνικό ή ξένο, εσωτερικού ή διεθνούς δικαίου. Η παράβαση των διδαγμάτων της κοινής πείρας αποτελεί λόγο αναίρεσης μόνο αν τα διδάγματα αυτά αφορούν την ερμηνεία κανόνων δικαίου ή την υπαγωγή των πραγματικών γεγονότων σε αυτούς. Ο λόγος αυτός αναίρεσης δεν μπορεί να προβληθεί σε μικροδιαφορές,

2) αν το δικαστήριο δεν συγκροτήθηκε όπως ορίζει ο νόμος ή δίκασε **ειρηνοδίκης δικαστής** του οποίου είχε γίνει δεκτή η εξαίρεση,

3) αν το δικαστήριο **έχει υπερβεί δέχτηκε ή δεν δέχτηκε** τη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων ή δεν είχε καθ' ύλην αρμοδιότητα,

4) αν παράνομα αποκλείστηκε η δημοσιότητα της διαδικασίας,

5) αν το δικαστήριο παρά τον νόμο έλαβε υπόψη πράγματα που δεν προτάθηκαν ή δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης,

6) αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως αν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης.»

#### Άρθρο 36

#### Απαράδεκτα - Τροποποίηση των παρ. 2 και 4 του άρθρου 562 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Στο άρθρο 562 ΚΠολΔ θεσπίζονται ειδικοί λόγοι απαραδέκτου της αίτησης αναίρεσης, όπως είναι όταν ο λόγος αναίρεσης στηρίζεται σε ισχυρισμό, ο οποίος δεν προτάθηκε νομίμως ενώπιον του δικαστηρίου της ουσίας και παράλληλα προβλέπονται και εξαιρέσεις, όπως ότι ο λόγος αναίρεσης μπορεί να στηρίζεται και σε ισχυρισμό, ο οποίος δεν προβλήθηκε ενώπιον του δικαστηρίου της ουσίας. Αυτό συμβαίνει, αν πρόκειται για παράβαση, η οποία δεν μπορεί να προβληθεί ενώπιον του δικαστηρίου της ουσίας, για σφάλμα που προκύπτει από την ίδια την απόφαση και για ισχυρισμό, ο οποίος αφορά στη δημόσια τάξη. Με την προτεινόμενη ρύθμιση προστίθεται ως εξαίρεση και το δεδिकाσμένο, με αποτέλεσμα πλέον το δεδिकाσμένο να μπορεί να προταθεί το πρώτον ενώπιον του Αρείου Πάγου ως λόγος αναίρεσης, εφόσον αυτό βεβαίως προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας. Σημειώνεται ότι η τροποποίηση εναρμονίζεται και με τον σκοπό του δεδिकाσμένου, λαμβανομένου, επιπροσθέτως, υπόψη, ότι όχι μόνο η συνδρομή του δεδिकाσμένου λαμβάνεται κατά νόμο αυτεπάγγελα υπόψη (άρθρο 332), αλλά και ο λόγος αναίρεσης που βασίζεται στην παραβίασή του (περ. 16 άρθρου 559) ερευνάται εξ επαγγέλματος από τον Άρειο Πάγο (παρ. 4 άρθρου 562).

Με την προσθήκη νέων εδαφίων στην παρ. 4 επιλύεται το ζήτημα της ενημέρωσης των διαδίκων, στην περίπτωση που ο Άρειος Πάγος εξετάσει αυτεπαγγέλτως τη συνδρομή λόγων αναίρεσης από τους αναφερομένους στο πρώτο εδάφιο της παρ. 4. Μετά την κατάργηση με τον ν. 4335/2015 της εισηγητικής έκθεσης, με την οποία ο εισηγητής είχε την ευχέρεια να προτείνει λόγους αυτεπαγγέλτως εξεταζόμενους και οι διάδικοι να ενημερωθούν οκτώ τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση και να τοποθετηθούν, δεν υπάρχει πλέον στάδιο στην αναιρετική δίκη, στο οποίο οι διάδικοι έχουν τη δυνατότητα να ενημερωθούν για την ύπαρξη τέτοιου λόγου και να προβάλουν τις σχετικές απόψεις τους, με συνέπεια να θίγεται, υπό την ισχύουσα ρύθμιση, το δικαίωμα υπεράσπισης προεχόντως του αναιρεσιβλήτου, κατά παράβαση της παρ. 1 του άρθρου 6 της Ε.Σ.Δ.Α. (σχετ. αποφάσεις Ε.Δ.Δ.Α. της 13.10.2005, Clinique des Acacias κατά Γαλλίας, σκέψη 46, της 17.5.2016, Liga Portuguesa de Futebol Profissional κατά Πορτογαλίας, σκέψη 59). Με τη νέα ρύθμιση αποκλείεται θεμελίωση παράβασης στην παρ. 1 του άρθρου 6 της Ε.Σ.Δ.Α., διασφαλίζεται πλήρως το δικαίωμα ακρόασης των διαδίκων (ιδίως του αναιρεσιβλήτου) και αποτρέπεται ο αιφνιδιασμός τους. Σημειώνεται, ότι αντίστοιχη ρύθμιση προβλέπεται στο γερμανικό δίκαιο (άρθρο 139 ΖΠΟ) και στο γαλλικό δίκαιο (άρθρα 16 και 1015 CPC).

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η περ. γ' της παρ. 2 και το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 562 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και επί των εκκρεμών ενδίκων μέσων (άρθρο 116 παρ. 2β).

Στο άρθρο 562 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) στην περ. γ' της παρ. 2 προστίθενται οι λέξεις «ή το δεδικασμένο», β) στην παρ. 4 προστίθενται δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εδάφιο και το άρθρο 562 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 562

1. Είναι απαράδεκτος λόγος αναίρεσης κατά απόφασης του δικαστηρίου της παραπομπής, εφόσον με τον λόγο αυτόν προσβάλλεται η απόφαση κατά το τμήμα της εκείνο κατά το οποίο συμμορφώθηκε προς την αναιρετική.

2. Είναι απαράδεκτος λόγος αναίρεσης που στηρίζεται σε ισχυρισμό, ο οποίος δεν προτάθηκε νόμιμα στο δικαστήριο της ουσίας, εκτός αν πρόκειται

- α) για παράβαση που δεν μπορεί να προβληθεί στο δικαστήριο της ουσίας,
- β) για σφάλμα που προκύπτει από την ίδια την απόφαση,
- γ) για ισχυρισμό που αφορά στη δημόσια τάξη, ή το δεδικασμένο.

3. Κανείς δεν μπορεί να δημιουργήσει λόγο αναίρεσης από τις πράξεις ή από πράξεις προσώπων που ενεργούν στο όνομά του, εκτός αν πρόκειται για λόγους που αφορούν τη δημόσια τάξη.

4. Κατ' εξαίρεση ο Άρειος Πάγος εξετάζει αυτεπαγγέλτως, λόγο αναίρεσης από εκείνους που αναφέρονται στους αριθμούς 1, 4, 14, 16, 17 και 19 του άρθρου 559. Ο Άρειος Πάγος με απλή διάταξή του, αν υπάρχουν λόγοι, οι οποίοι λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως κατά το πρώτο εδάφιο, καλεί τους διαδίκους να διατυπώσουν με υπόμνημα τις απόψεις τους στην οριζόμενη από αυτόν προθεσμία. Η γνωστοποίηση της διάταξης αυτής γίνεται με επιμέλεια του γραμματέα με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των διαδίκων. Η απόφαση δεν εκδίδεται πριν από τη συμπλήρωση της προθεσμίας αυτής.»

#### Άρθρο 37

#### Πρόσθετοι λόγοι - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 569 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με τη νέα ρύθμιση επιτυγχάνεται η ρύθμιση της προθεσμίας άσκησης προσθέτων λόγων αναίρεσης με τρόπο όμοιο προς εκείνη της άσκησης προσθέτων λόγων έφεσης.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 569 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθενται οι λέξεις «όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 281» και το άρθρο 569 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 569

1. Πρόσθετοι λόγοι αναίρεσης είναι παραδεκτοί, και αν η αίτηση της αναίρεσης δεν περιέχει λόγο τυπικά παραδεκτό και ορισμένο.

2. Οι πρόσθετοι λόγοι αναίρεσης ως προς τα ίδια κεφάλαια της προσβαλλόμενης απόφασης και τα κεφάλαια εκείνα που αναγκαστικά συνέχονται με αυτά, ασκούνται μόνο με δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του Αρείου Πάγου, τριάντα (30) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη συζήτηση της αναίρεσης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 281, κάτω από το οποίο συντάσσεται έκθεση. Αντίγραφο του δικογράφου των πρόσθετων λόγων επιδίδεται πριν από την ίδια προθεσμία στον αναιρεσίβλητο και τους άλλους διαδίκους. Η επίδοση μπορεί να γίνει και στον πληρεξούσιο δικηγόρο του αναιρεσίβλητου, αν αυτός επισπεύδει τη συζήτηση. Αντίγραφα των προσθέτων λόγων, τα οποία εκδίδονται ατελώς, αφού κατατεθούν από τον αναιρεσείοντα, παραδίδονται από τον γραμματέα του Αρείου Πάγου ένα στον εισηγητή της υπόθεσης για τους σκοπούς του άρθρου 571 και ένα στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου μέσα στην παραπάνω προθεσμία των τριάντα ημερών. Τα ίδια εφαρμόζονται και όταν τη συζήτηση επισπεύδει ο αναιρεσίβλητος ή ο άλλος διάδικος εκτός από τον αναιρεσείοντα.»

#### Άρθρο 38

#### Προτάσεις - Πότε είναι υποχρεωτικές - Τροποποίηση των παρ. 1 και 3 του άρθρου 570 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Ο ν. 4335/2015 δεν έθιξε τη διάταξη του άρθρου 570 περί της κατάθεσης προτάσεων στην αναιρετική δίκη. Ωστόσο, σκόπιμη παρίσταται η προσαρμογή της στην τηρουμένη πρακτική της προαιρετικής κατάθεσης προτάσεων έως και την τρίτη εργάσιμη ημέρα μετά τη συζήτηση, με ρύθμιση όμοια με εκείνη του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 524 για την προσθήκη στην έφεση. Χρησιμοποιείται ο όρος «υπόμνημα», διότι συστηματικώς δεν νοείται κατάθεση προτάσεων μετά τη συζήτηση. Κατά τα λοιπά, διατηρούνται οι βασικοί άξονες της ήδη ισχύουσας διάταξης, όπως η υποχρεωτική κατάθεση προτάσεων μόνο εάν προβάλλονται ενστάσεις ως προς το παραδεκτό της αναίρεσης και των προσθέτων λόγων και η προθεσμία τουλάχιστον είκοσι ημερών προ της δικασίμου για την κατάθεση προτάσεων στην περίπτωση αυτή. Η τροποποίηση της παρ. 3 επέρχεται προκειμένου να αρθεί η αντίφαση των παρ. 2 και 3.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Οι παρ. 1 και 3 του άρθρου 570 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και επί των εκκρεμών ενδίκων μέσων (άρθρο 116 παρ. 2β).

Στο άρθρο 570 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) στην παρ. 1 τροποποιείται το δεύτερο εδάφιο ως προς το ποιος διάδικος καταθέτει τις προτάσεις, β) στην παρ. 1 προστίθεται τρίτο εδάφιο, γ) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 3 διαγράφονται οι λέξεις «καθώς και τα έγγραφα εκείνα που η υποβολή τους είναι παραδεκτή κατά την παρ. 2» και το άρθρο 570 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 570

1. Οι διάδικοι δεν είναι υποχρεωμένοι να καταθέσουν προτάσεις, εκτός αν προβάλλονται ενστάσεις ως προς το παραδεκτό και το εμπρόθεσμο της αίτησης της αναίρεσης και των πρόσθετων λόγων. ~~Οι διάδικοι καταθέτουν~~ Σε αυτή την περίπτωση,

ο προβάλλον τις ενστάσεις διάδικος καταθέτει τις προτάσεις τους είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο. Σε κάθε άλλη περίπτωση, οι διάδικοι έχουν δικαίωμα να καταθέτουν υπόμνημα έως τη δωδέκατη ώρα της τρίτης εργάσιμης ημέρας μετά τη συζήτηση, εφόσον παρέστησαν σε αυτή.

2. Νέοι ισχυρισμοί των διαδίκων και νέα αποδεικτικά μέσα για την ουσιαστική εκδίκαση της υπόθεσης από τον Άρειο Πάγο μετά την αναίρεση υποβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τα δικαστήρια της ουσίας.

3. Μέσα στην προθεσμία της παρ. 1 οφείλουν όλοι οι διάδικοι να καταθέσουν στη γραμματεία του Αρείου Πάγου τα έγγραφα που χρησιμεύουν για να υποστηριχθεί ή να αποκρουστεί η αναίρεση, ~~καθώς και τα έγγραφα εκείνα που η υποβολή τους είναι παραδεκτή κατά την παρ. 2.~~ Η κατάθεση και η ημερομηνία της βεβαιώνεται με σημείωση επάνω στο φάκελο της δικογραφίας.

4. Τα αντίγραφα των διαδικαστικών εγγράφων των διαδίκων, των αντιδίκων τους ή των άλλων διαδίκων, τα οποία προσάγονται, υποβάλλονται ατελώς, νόμιμα επικυρωμένα.»

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

### ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

#### Άρθρο 39

#### Ειδικές διαδικασίες - Εφαρμογή γενικών διατάξεων - Τροποποίηση των παρ. 1, 2, 4, 7 και προσθήκη παρ. 8 στο άρθρο 591 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με την προτεινόμενη ρύθμιση αυξάνεται η προθεσμία για την κατάθεση προσθήκης αντίκρουσης σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από τη συζήτηση της υπόθεσης, προς διευκόλυνση των πληρεξουσίων δικηγόρων. Με την προσθήκη νέων εδαφίων δεύτερου και τρίτου στην παρ. 2 δίνεται εξαιρετικά η δυνατότητα πλασματικής παράστασης ακόμη και όταν η συζήτηση είναι προφορική. Αυτό μπορεί να συμβεί μόνο με κοινή δήλωση των πληρεξουσίων δικηγόρων όλων των μερών και μόνο στις δίκες των περιουσιακών διαφορών. Η προτεινόμενη τροποποίηση συμβάλλει στην αποσυμφόρηση των δικαστηρίων και στην επιτάχυνση της πολιτικής δίκης, προσαρμοσμένης τόσο στις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες όσο και στα δικαστηριακά δεδομένα, αφού ο νομοθέτης δεν δεσμεύεται να επιλέξει το σύστημα της προφορικής ή έγγραφης διεξαγωγής της δίκης, αρκεί βεβαίως να μην θίγει τα συνταγματικά θεμέλια της δικαστικής προστασίας και να μη θυσιάζει στον βωμό της ταχύτητας και της εξοικονόμησης χρημάτων την «ουσιαστική αλήθεια» και την εμπιστοσύνη της κοινωνίας στη δικαιοσύνη και στους λειτουργούς της.

Με την τροποποίηση της παρ. 4 δίνεται η δυνατότητα να διαταχθεί αυτοψία ή πραγματογνωμοσύνη με έκδοση διάταξης σύμφωνα με τις νέες ρυθμίσεις της παρ. 8 του άρθρου 237. Και αυτό, διότι με τις προηγούμενες ρυθμίσεις είχε δοθεί η δυνατότητα στον δικαστή να διατάζει με προφορική ανακοίνωση, που καταχωρίζεται στα πρακτικά, αυτοψία ή πραγματογνωμοσύνη στο πρότυπο της παρ. 2 του καταργηθέντος με τον ν. 4335/2015 άρθρου 650 (διαδικασία μισθωτικών διαφορών). Η διάταξη όμως δεν έτυχε εφαρμογής και είχε περιέλθει σε πλήρη αχρησία, καθόσον τα παραπάνω αποδεικτικά μέσα διατάσσονταν με την έκδοση αποφάσεων για επανάληψη της συζήτησης κατ' άρθρο 254.

Με την προσθήκη του νέου εδαφίου στην παρ. 7 ορίζεται ότι και επί των υποθέσεων των ειδικών διαδικασιών επί ανακοπής ερημοδικίας, έφεσης και αντέφεσης και αναψηλάφησης, σε περίπτωση ερημοδικίας του ανακόπτοντος, εκκαλούντος ή αντεκκαλούντος και αιτούντος την αναψηλάφηση, το ένδικο μέσο απορρίπτεται. Η προσθήκη αυτή γίνεται, προς άρση κάθε αμφισβήτησης σε σχέση με το πρώτο εδάφιο της παρ. 7, που προβλέπει ότι κατά την εκδίκαση της ανακοπής ερημοδικίας, της έφεσης και της αναψηλάφησης εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν για την εκδίκαση της υπόθεσης, επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση που προσβάλλεται με το ένδικο μέσο, ενόψει του ότι το άρθρο 595 και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 621, που εφαρμόζονται στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, ρυθμίζουν διαφορετικά τις συνέπειες της ερημοδικίας των διαδίκων.

Με την προσθήκη της παρ. 8 διευκρινίζεται, ότι οι αποκλίσεις των άρθρων 466-472 για τις μικροδιαφορές δεν εφαρμόζονται στις υποθέσεις των ειδικών διαδικασιών.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 591 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 116 παρ. 3α).

**ΠΡΟΣΟΧΗ!** Η μεταβατική αυτή ρύθμιση μάλλον είναι εσφαλμένη. Βλ. παρατήρηση υπό το άρθρο 633 και υπό το άρθρο 116 παρ. 3α

Στο άρθρο 591 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) η περ. στ' της παρ. 1 τροποποιείται ως προς την προθεσμία, β) στην παρ. 2 προστίθενται δεύτερο και τρίτο εδάφιο, γ) η παρ. 4 αντικαθίσταται, δ) στην παρ. 7 προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, ε) προστίθεται παρ. 8 και το άρθρο 591 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 591

1. Τα άρθρα 1 έως 590 εφαρμόζονται και στις ειδικές διαδικασίες, εκτός αν αντιβαίνουν προς τις ειδικές διατάξεις των διαδικασιών αυτών. Αν στις ειδικές αυτές διατάξεις δεν ορίζεται διαφορετικά:

α) Η προθεσμία για την κλήτευση των διαδίκων είναι τριάντα (30) ημέρες και αν ο διάδικος που καλείται ή κάποιος από τους ομοδίκους διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής, εξήντα (60) ημέρες πριν από τη συζήτηση.

β) Η παρέμβαση, η προσεπίκληση και η ανακοίνωση ασκούνται, με ποινή απαραδέκτου, με δικόγραφο, που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου, στο οποίο εκκρεμεί η δίκη και επιδίδεται στους διαδίκους τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν από τη συζήτηση, η οποία ορίζεται υποχρεωτικά κατά την ημερομηνία συζήτησης της κύριας υπόθεσης. Παρέμβαση μετά από προσεπίκληση ή ανακοίνωση κατατίθεται και επιδίδεται στους διαδίκους, τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από τη συζήτηση.

γ) Οι προτάσεις κατατίθενται το αργότερο κατά τη συζήτηση.

δ) Τα περιεχόμενα στις προτάσεις μέσα επίθεσης και άμυνας προτείνονται συνοπτικώς και προφορικά και καταχωρίζονται στα πρακτικά συζητήσεως, διαφορετικά είναι अपαράδεκτα.

ε) Οι διάδικοι το αργότερο κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο προσάγουν όλα τα αποδεικτικά τους μέσα.

στ) Οι διάδικοι μπορούν έως τη δωδέκατη ώρα της ~~επίτης~~ πέμπτης εργάσιμης ημέρας από τη συζήτηση να καταθέσουν προσθήκη στις προτάσεις τους, με την οποία αξιολογούνται οι αποδείξεις, προτείνονται ισχυρισμοί και προσκομίζονται ένορκες βεβαιώσεις, έγγραφα και γνωμοδοτήσεις κατά το άρθρο 390 μόνο για την αντίκρουση ισχυρισμών που προτάθηκαν.

ζ) Ανταγωγή, αντέφεση και πρόσθετοι λόγοι έφεσης και αναψηλάφησης ασκούνται με ποινή απαραδέκτου με δικόγραφο, που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου, στο οποίο απευθύνονται και επιδίδεται στον αντίδικο τουλάχιστον οκτώ (8) ημέρες πριν από τη συζήτηση, η οποία ορίζεται υποχρεωτικά κατά την ημερομηνία συζήτησης της κύριας υπόθεσης.

2. Ενώπιον των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων η συζήτηση είναι προφορική. Με εξαίρεση τις διαφορές από την οικογένεια, τον γάμο και την ελεύθερη συμβίωση, οι

διάδικοι μπορούν, κατ' εφαρμογήν της παρ. 2 του άρθρου 242, να συμφωνήσουν μόνο με κοινή δήλωση ότι δεν θα παραστούν στη συζήτηση. Η δήλωση υπογράφεται από τους πληρεξουσίους δικηγόρους όλων των μερών, κατατίθεται με τις προτάσεις το αργότερο ως την παραμονή της δικασίμου και ισχύει μόνο για τη συγκεκριμένη δικάσιμο.

3. Το δικαστήριο ζητεί τις αναγκαίες πληροφορίες και διασαφήσεις από τους διαδίκους ή τους εκπροσώπους τους και τους εξετάζει κατά την κρίση του σύμφωνα με τα άρθρα 415 επ.

4. Το δικαστήριο, αν είναι αναγκαίο, διατάσσει αυτοψία ή πραγματογνωμοσύνη ~~με προφορική ανακοίνωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά. Στην ανακοίνωση αυτή προσδιορίζονται ο τόπος, ο χρόνος, τα ονόματα των πραγματογνωμόνων, το θέμα της πραγματογνωμοσύνης, η προθεσμία για την κατάθεση της γνωμοδότησης των πραγματογνωμόνων, που δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από εξήντα (60) ημέρες, καθώς και κάθε άλλο χρήσιμο στοιχείο κατ' ανάλογη εφαρμογή της παρ. 8 του άρθρου 237.~~

5. Η οριστική απόφαση εκδίδεται με βάση τα αποδεικτικά μέσα που οι διάδικοι έχουν προσκομίσει και τις αποδείξεις που έχουν διεξαχθεί στο ακροατήριο.

6. Αν η υπόθεση δεν υπάγεται στη διαδικασία κατά την οποία έχει εισαχθεί, το δικαστήριο αποφαινεται γι' αυτό αυτεπαγγέλτως και διατάζει την εκδίκαση της υπόθεσης, κατά τη διαδικασία σύμφωνα με την οποία δικάζεται.

7. Κατά την εκδίκαση της ανακοπής ερημοδικίας, της έφεσης και της αναψηλάφησης, εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν για την εκδίκαση της υπόθεσης, επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση που προσβάλλεται με το ένδικο μέσο. Σε περίπτωση ερημοδικίας του ανακόπτοντος, του εκκαλούντος, του αντεκκαλούντος ή του αιτούντος την αναψηλάφηση, το αντίστοιχο ένδικο μέσο απορρίπτεται. Η αναίρεση εκδικάζεται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στις διατάξεις των άρθρων 591 έως 645.

8. Τα άρθρα 466 έως 471 δεν εφαρμόζονται στις ειδικές διαδικασίες.»

#### Άρθρο 40

**Απόφαση επί ανακοπής - Νέα επίδοση διαταγής πληρωμής - Αναστολή - Επαναφορά των πραγμάτων - Τροποποίηση της παρ. 2 και προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 633 του ΚΠολΔ**

**Αιτιολογική έκθεση:** Με την τροποποίηση της παρ. 2 διευκρινίζεται, ότι επί ανακοπής, που ασκείται μετά τη δεύτερη επίδοση της διαταγής πληρωμής δεν επιτρέπεται αναστολή, τόσο όταν η εκδίκαση της ανακοπής εκκρεμεί στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, όσο και όταν εκκρεμεί η εκδίκαση έφεσης κατά οριστικής απόφασης, που πρωτόδικα εκδόθηκε επί αυτής. Στη θεωρία, αλλά και στη νομολογία, υπήρξε διχογνωμία για το δικαίωμα επαναφοράς του διαδίκου, ο οποίος συμμορφώθηκε, εκούσια ή αναγκαστικά με τη διαταγή πληρωμής. Κατά μία γνώμη, στην περίπτωση της εξαφάνισης διαταγής πληρωμής η αναζήτηση των καταβληθέντων γίνεται μόνο μέσω της ουσιαστικού δικαίου αξίωσης αδικαιολόγητου πλουτισμού, καθώς η διαταγή πληρωμής αποτελεί τίτλο εκτελεστό και όχι προσωρινά εκτελεστή απόφαση. Κατά την αντίθετη άποψη, επειδή οι ανακοπές των άρθρων 632 και 633 εισάγουν το διαπλαστικό αίτημα ακύρωσης της διαταγής πληρωμής, επιτελούν λειτουργία ισοδύναμη με αυτή των ενδίκων μέσων και ως εκ τούτου, όταν ευδοκιμεί, τελεσίδικα, η διαταγή πληρωμής, συγχωρείται η αναλογική εφαρμογή των περί επαναφοράς διατάξεων. Η πρόσφατη ΟΛΑΠ 5/2020 δέχθηκε, στο συναφές με την επαναφορά ζήτημα της αξίωσης αποζημίωσης του οφειλέτη, ότι η παρ. 1 του άρθρου 940 εφαρμόζεται και όταν η διαταγή πληρωμής, που έχει ήδη εκτελεστεί, ακυρώθηκε, συνεπεία άσκησης ανακοπής του άρθρου 632. Συνεπώς, θα ήταν ανακόλουθο να μην ρυθμίζεται η επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση, όταν εξαφανίζεται με τελεσίδικη δικαστική απόφαση η εκτελεσθείσα διαταγή πληρωμής και γι' αυτό προστίθεται η σχετική παρ. 3 στο άρθρο 633.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:**

– Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2, η παρ. 4, το δεύτερο εδάφιο της παρ. 7 και η παρ. 8 του άρθρου 633 ΚΠολΔ εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 116 παρ. 3α).

**ΠΡΟΣΟΧΗ!** Η αναφορά του άρθρου 116 παρ. 3α: «το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2, η παρ. 4, το δεύτερο εδάφιο της παρ. 7 και η παρ. 8 του άρθρου 633» είναι προφανώς εσφαλμένη. Το άρθρο 633 ΚΠολΔ, έχει τρεις μόνο παραγράφους. Μάλλον εννοείται το «δεύτερο εδάφιο της παρ. 2, η παρ. 4, το δεύτερο εδάφιο της παρ. 7 και η παρ. 8» του άρθρου 591. Για τον ίδιο λόγο εσφαλμένο φαίνεται να είναι και το πρώτο εδάφιο «το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 591.

– Η παρ. 3 του άρθρου 633 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας εφαρμόζεται για τις διαταγές πληρωμής που ακυρώνονται τελεσίδικα μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ανεξάρτητα από τον χρόνο έκδοσής τους (άρθρο 116 παρ. 3β).

Στο άρθρο 633 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 τροποποιείται ως προς την παραπομπή στην παρ. 4 του άρθρου 632, β) προστίθεται παρ. 3 και το άρθρο 633 διαμορφώνεται ως εξής:

**«Άρθρο 633**

1. Αν η ανακοπή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα και νόμιμα και οι λόγοι της είναι νόμιμοι και βάσιμοι, το δικαστήριο ακυρώνει τη διαταγή πληρωμής. Διαφορετικά απορρίπτει την ανακοπή και επικυρώνει τη διαταγή πληρωμής.

2. Αν δεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα ανακοπή, εκείνος υπέρ του οποίου έχει εκδοθεί η διαταγή πληρωμής μπορεί να επιδώσει πάλι τη διαταγή στον οφειλέτη, ο οποίος έχει το δικαίωμα να ασκήσει την ανακοπή μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από τη νέα επίδοση. Στην περίπτωση αυτή δεν χορηγείται η αναστολή εκτέλεσης, που προβλέπεται ~~από την παράγραφο 3~~ στις παρ. 3 και 4 του προηγούμενου άρθρου. Αν περάσει άπρακτη και η παραπάνω προθεσμία, η διαταγή πληρωμής αποκτά δύναμη δεδικασμένου και είναι δυνατό να προσβληθεί μόνο με αναψηλάφηση.

3. Εάν η διαταγή πληρωμής που έχει εκτελεστεί, ακυρωθεί εν όλω ή εν μέρει με τελεσίδικη δικαστική απόφαση επί της ανακοπής, το δικαστήριο διατάζει, εάν το ζητήσει εκείνος κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση, την επαναφορά των πραγμάτων στην κατάσταση που βρισκόταν πριν εκτελεστεί η ακυρωθείσα διαταγή πληρωμής. Η αίτηση υποβάλλεται είτε με τα δικόγραφα της έφεσης και των προσθέτων λόγων είτε με τις ενώπιον του εφετείου προτάσεις του ανακόπτοντος. Η εκτέλεση της απόφασης πρέπει να προαποδεικνύεται.»

**Άρθρο 41****Διαταγή πληρωμής οφειλόμενου μισθού -  
Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 636Α του ΚΠολΔ**

**Αιτιολογική έκθεση:** Με την προσθήκη στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 636Α ΚΠολΔ, ρυθμίζεται το ζήτημα της εφαρμογής του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 621, όταν ερημοδικεί ο ανακόπτων, διότι η παρ. 7 του άρθρου 632 που αναφέρεται στην ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής βασίζεται στις δυσμενείς συνέπειες της ερημοδικίας, παρά το ότι πρόκειται και στις δύο περιπτώσεις για δίκη για εργατική απαίτηση και δεν δικαιολογείται η διαφορετική νομοθετική αντιμετώπιση για το ίδιο ζήτημα της ερημοδικίας κάποιου από τους διαδίκους.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το άρθρο 636Α ΚΠολΔ εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 116 παρ. 3α).

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 636Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται με την προσθήκη επιφύλαξης του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 621 και το άρθρο 636Α διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 636Α

1. ~~Κατά τις διατάξεις των άρθρων 623 έως 636~~ Με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 621 μπορεί να ζητηθεί η έκδοση διαταγής πληρωμής οφειλόμενου μισθού ~~κατά τις διατάξεις των άρθρων 623 έως 636~~, εφόσον η σύναψη της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας και το ύψος του μισθού αποδεικνύονται με δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο ή με απόφαση ασφαλιστικών μέτρων, η οποία εκδόθηκε μετά από ομολογία ή αποδοχή της αίτησης από τον οφειλέτη, και εφόσον έχει επιδοθεί έγγραφη όχληση με δικαστικό επιμελητή δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από την κατάθεση της αίτησης. Η εργασία που αντιστοιχεί στον μισθό για τον οποίο ζητείται η έκδοση διαταγής πληρωμής, τεκμαίρεται ότι έχει παρασχεθεί.

2. Η αίτηση για την έκδοση διαταγής πληρωμής υποβάλλεται και στον κατά τόπο αρμόδιο δικαστή της παρ. 1 του άρθρου 621.

3. Η συζήτηση της ανακοπής κατά διαταγής πληρωμής, που εκδόθηκε για απαιτήσεις της παρ. 1, προσδιορίζεται κατά προτεραιότητα στη συντομότερη διαθέσιμη δικάσιμο και πάντως όχι πέραν των τριών (3) μηνών από την κατάθεσή της. Αν αναβληθεί η συζήτηση, αυτή προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε τριάντα (30) ημέρες.

4. Τυχόν ειδικότερες διατάξεις που ισχύουν για τις διαφορές του άρθρου 614 αριθμ. 3, σχετικά με την καταβολή δικαστικού ενσήμου, τέλους απογράφου, παραβόλου και κάθε άλλου τέλους ή φόρου, ισχύουν ανάλογα και για τη διαταγή πληρωμής του παρόντος άρθρου, την ανακοπή που ασκείται κατ' αυτής, καθώς και για τα ένδικα μέσα και βοηθήματα που ασκούνται κατά της απόφασης επί της ανακοπής.»

#### Άρθρο 42

#### Αποτελέσματα ανακοπής - Προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 644 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Στόχος της προσθήκης της παρ. 3 στο άρθρο 644 ΚΠολΔ είναι η ρύθμιση κατά τον ίδιο τρόπο με το προηγούμενο άρθρο της επαναφοράς των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση, όταν εξαφανίζεται με τελεσίδικη απόφαση η εκτελεσθείσα διαταγή απόδοσης του μισθίου.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

Στο άρθρο 644 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται παρ. 3 και το άρθρο 644 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 644

1. Αν η ανακοπή ασκήθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα και οι λόγοι της είναι νόμιμοι και βάσιμοι, το δικαστήριο ακυρώνει τη διαταγή απόδοσης της χρήσης του μισθίου, διαφορετικά απορρίπτει την ανακοπή και επικυρώνει τη διαταγή.

2. Η διάταξη του άρθρου 634 εφαρμόζεται αναλόγως.

3. Η παρ. 3 του άρθρου 633 εφαρμόζεται και σε περίπτωση ακύρωσης με τελεσίδικη δικαστική απόφαση επί της ανακοπής της διαταγής απόδοσης του μισθίου που έχει εκτελεσθεί.»

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ

### Άρθρο 43 Αρμόδιο δικαστήριο - Τροποποίηση της παρ. 3 και προσθήκη παρ. 5 στο άρθρο 683 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με την τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 683 ΚΠολΔ ορίζεται ότι όλες οι υποθέσεις προσημειώσεων, συναινετικές και κατ' αντιδικία, εκδικάζονται κατ' αρχήν από το ειρηνοδικείο, χωρίς όμως να αποκλείεται η επιβολή του εν λόγω ασφαλιστικού μέτρου και από το δικαστήριο της κυρίας δίκης. Κατά τον τρόπο αυτό αποφεύγονται η πολυδιάσπαση της διαδικασίας και η ταλαιπωρία συνηγόρων και πολιτών, ενώ είναι δυνατό να διαταχθεί η εγγραφή συναινετικής προσημείωσης και από το δικαστήριο της κυρίας υπόθεσης.

Με τη παρ. 5 ορίζεται πλέον ρητώς ότι δεν είναι δυνατή η εφαρμογή του άρθρου 46 στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και επιλύεται το ζήτημα, το οποίο είχε ανακύψει στη νομολογία, περί του εάν η καθ' ύλην ή η κατά τόπον αναρμοδιότητα ασκηθείσας αίτησης ασφαλιστικών μέτρων συνεπάγεται την παραπομπή της στο αρμόδιο δικαστήριο ή την απόρριψη της, υπέρ της άποψης περί απόρριψης και μη παραπομπής της αίτησης σε περίπτωση διάγνωσης της αναρμοδιότητας του δικάζοντος δικαστηρίου. Στην περίπτωση αυτή, εννοείται πλέον ότι τυχόν χορηγηθείσα πριν από τη συζήτηση της αίτησης από αναρμόδιο δικαστήριο προσωρινή διαταγή παύει αυτομάτως να ισχύει.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

#### **Διαχρονικό δίκαιο:**

– Η παρ. 3 του άρθρου 683 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για τις αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων που πρόκειται να κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 4α).

– Η παρ. 5 του άρθρου 683 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και επί των εκκρεμών αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 116 παρ. 4β).

Στο άρθρο 683 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) τροποποιείται η παρ. 3 ως προς την κατάργηση της αποκλειστικής αρμοδιότητας των ειρηνοδικείων, β) προστίθεται παρ. 5 και το άρθρο 683 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 683

1. Τα ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται από τα μονομελή πρωτοδικεία.
2. Αν η κύρια υπόθεση υπάγεται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων, τα ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται από αυτά.
3. Τα ειρηνοδικεία είναι ~~αποκλειστικά~~ αρμόδια και για ~~τη συναινετική την~~ εγγραφή ή άρση προσημείωσης υποθήκης.
4. Τα ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται και από το καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο που βρίσκεται πλησιέστερα προς τον τόπο όπου πρόκειται να εκτελεστούν.
5. Αν το δικαστήριο δεν είναι καθ' ύλην ή κατά τόπον αρμόδιο, αποφαίνεται γι' αυτό αυτεπαγγέλτως και απορρίπτει την αίτηση.»

#### Άρθρο 44

**Αρμοδιότητα πρωτοβάθμιου και δευτεροβάθμιου δικαστηρίου να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα όταν η κύρια υπόθεση εκκρεμεί σε αυτό - Τροποποίηση του άρθρου 684 του ΚΠολΔ**

**Αιτιολογική έκθεση:** Η νέα ρύθμιση εισάγεται προς διευκρίνιση του ζητήματος και αποσκοπεί στην προσαρμογή στην τρέχουσα δικονομική πραγματικότητα. Ειδικότερα, το άρθρο 684 ΚΠολΔ αναφέρεται

σε «πολυμελές δικαστήριο», στο οποίο εκκρεμεί η κυρία υπόθεση, και απονέμει σε αυτό συντρέχουσα αρμοδιότητα να διατάξει τα κατάλληλα ασφαλιστικά μέτρα, βάσει του τεθέντος υπόψη του πραγματικού και νομικού υλικού. Κατά την εισαγωγή του ΚΠολΔ, «δικαστήριο της κυρίας δίκης», πέραν του μονομελούς πρωτοδικείου ήταν το πολυμελές πρωτοδικείο (σε πρώτο βαθμό) και το εφετείο υπό τριμελή σύνθεση (σε δεύτερο βαθμό). Ωστόσο, ήδη προβλέπεται από τον ΚΠολΔ η εκδίκαση εφέσεων από: α) το εφετείο υπό μονομελή σύνθεση (άρθρο 19) και β) το μονομελές πρωτοδικείο επί αποφάσεων των ειρηνοδικείων (άρθρο 17Α), οπότε απαιτείται, υπό την παρούσα διατύπωση του άρθρου, διασταλτική ερμηνεία, προκειμένου τα δικαστήρια αυτά να θεωρηθούν αρμόδια για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων, εάν εκκρεμεί σε αυτά η κυρία υπόθεση, δηλαδή εκείνη, η οποία έχει ως αντικείμενο τη δεσμευτική διάγνωση του ασφαλιστέου δικαιώματος ή της ασφαλιστέας έννομης σχέσης.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το άρθρο 684 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και επί των εκκρεμών αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 116 παρ. 4β).

Το άρθρο 684 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως προς το δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί η κύρια υπόθεση και διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 684

Αν η κύρια υπόθεση είναι εκκρεμής σε πολυμελές πρωτοδικείο ή σε δευτεροβάθμιο δικαστήριο, τα ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται και από το δικαστήριο αυτό.»

**Άρθρο 45**

**Αίτηση λήψης ασφαλιστικών μέτρων - Τροποποίηση των παρ. 5 και 6 και προσθήκη παρ. 7 και 8 στο άρθρο 686 του ΚΠολΔ**

**Αιτιολογική έκθεση:** Η παρ. 5 του άρθρου 686 ΚΠολΔ εναρμονίζεται με τη νέα ρύθμιση του άρθρου 684, ώστε να ανταποκρίνεται στην υφισταμένη διάρθρωση των δευτεροβαθμίων δικαστηρίων. Με τη νέα διατύπωση της παρ. 6 καταργείται η δυνατότητα προφορικής άσκησης της αναίτησης, η οποία έχει εισαχθεί με το άρθρο 23 του ν. 4509/2017 (Α' 201), διότι λόγοι ασφάλειας της διαδικασίας και ορθής διεξαγωγής της δίκης (ιδίως επί υποθέσεων με πολύπλοκο ιστορικό και δυσχερή νομικά ζητήματα) καθιστούν αναγκαία την επαναφορά της αρχικής ρύθμισης του ν. 4335/2015. Με τη νέα ρύθμιση της παρ. 7 ρυθμίζονται πλέον ρητώς οι συνέπειες της ερημοδικίας στη δίκη ασφαλιστικών μέτρων. Τέλος, με τη νέα παρ. 8 ρυθμίζεται η διαδικασία κατάθεσης των αιτήσεων εγγραφής και ανάκλησης συναινετικών προσημειώσεων με σκοπό την αποσυμφόρηση ιδίως των Ειρηνοδικείων και την ταχύτερη διεκπεραίωση της σχετικής διαδικασίας.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Οι παρ. 5 έως 8 του άρθρου 686 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και επί των εκκρεμών αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 116 παρ. 4β).

Στο άρθρο 686 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) τροποποιείται η αναφορά του δευτέρου εδαφίου της παρ. 5 ως προς την περίπτωση που το δικαστήριο της κύριας υπόθεσης δικάζει την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων μόνο κατά τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης, β) η παρ. 6 τροποποιείται με την κατάργηση της δυνατότητας προφορικής άσκησης αναίτησης, γ) προστίθενται παρ. 7 και 8 και το άρθρο 686 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 686

1. Η αίτηση πρέπει να κατατεθεί στη γραμματεία του δικαστηρίου.
2. Η γραμματεία του δικαστηρίου υποβάλλει αμέσως την αίτηση στον δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου ή τον ειρηνοδίκη, ο οποίος ορίζει τόπο, ημέρα και ώρα για τη συζήτησή της, διατάζει την κλήση εκείνων κατά των οποίων απευθύνεται η αίτηση,

ορίζει τον τρόπο κατά τον οποίο θα γνωστοποιηθεί σε αυτούς η κλήση, καθώς και το χρονικό διάστημα που πρέπει να μεσολαβήσει κατά την κρίση του μεταξύ της επίδοσης της κλήσης και της συζήτησης.

3. Ως τόπος συζήτησης μπορεί να οριστεί και η κατοικία του δικαστή που δικάζει την υπόθεση ή άλλος κατά την κρίση του κατάλληλος για την ταχύτερη εκδίκαση της υπόθεσης. Η συζήτηση μπορεί να οριστεί και Κυριακή ή εορτή.

4. Η γνωστοποίηση γίνεται με επίδοση εγγράφου που εκδίδεται από τη γραμματεία του δικαστηρίου, στο οποίο αναγράφεται ο τόπος, η ημέρα και η ώρα της συζήτησης ή με τηλεγραφική ή με τηλεφωνική πρόσκληση της γραμματείας του δικαστηρίου ή με ηλεκτρονικά μέσα με δαπάνες του αιτούντος. Ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου ή ο ειρηνοδίκης μπορεί συγχρόνως με την επίδοση της κλήσης να διατάξει και την επίδοση αντιγράφου της αίτησης.

5. Κατά τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης η αίτηση μπορεί να υποβληθεί και με τις προτάσεις. ~~Το πολυμελές πρωτοδικείο δικάζει αίτηση ασφαλιστικών μέτρων Στην περίπτωση του άρθρου 684 η αίτηση δικάζεται~~ μόνον κατά τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης.

6. Στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων στο μονομελές πρωτοδικείο ή στο ειρηνοδικείο η πρόσθετη παρέμβαση ~~και η ανταίτηση~~ μπορεί να ασκηθεί και προφορικά.

7. Αν κατά τη συζήτηση της αίτησης ή της ανταίτησης στο ακροατήριο δεν εμφανιστεί κάποιος διάδικος ή εμφανιστεί και δεν λάβει νόμιμα μέρος στη συζήτηση, η διαδικασία προχωρεί σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι.

8. Η αίτηση για εγγραφή συναινετικής προσημείωσης ή ανάκλησης συναινετικής προσημείωσης κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου. Η αίτηση μπορεί να κατατεθεί και τα δικαιολογητικά έγγραφα να υποβληθούν ηλεκτρονικά κατά την παρ. 2 του άρθρου 117 και την παρ. 4 του άρθρου 119.»

## Άρθρο 46

### Πιθανολόγηση - Συζήτηση της αίτησης - Προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 690 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με τη νέα ρύθμιση της παρ. 3 επιταχύνονται και διευκολύνεται η εκδίκαση των υποθέσεων εγγραφής ή άρσης συναινετικής προσημείωσης υποθήκης και η διεκπεραίωση μεγάλου αριθμού σχετικών συναλλαγών, όπως χορήγηση προσωπικών και επαγγελματικών δανείων, στις οποίες ελλείπει το στοιχείο της αντιδικίας, δίχως να είναι υποχρεωτική η φυσική παρουσία των διαδίκων.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η παρ. 3 του άρθρου 690 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και επί των εκκρεμών αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 116 παρ. 4β).

Στο άρθρο 690 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται παρ. 3 και το άρθρο 690 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 690

1. Σε υποθέσεις που αφορούν ασφαλιστικά μέτρα αρκεί η πιθανολόγηση των ισχυρισμών.

2. Ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου ή ο ειρηνοδίκης δικάζει την αίτηση χωρίς τη σύμπραξη γραμματέα, εκτός αν κρίνει αναγκαία την τήρηση πρακτικών. Αν δεν συμπράττει γραμματέας, ο δικάζων μπορεί να επιτρέψει τη μαγνητοφώνηση της διαδικασίας, μετά το πέρας της οποίας η μαγνητοταινία παραλαμβάνεται από αυτόν και,

αφού εκδοθεί η απόφαση, φυλάσσεται στο αρχείο του δικαστηρίου.

3. Η συζήτηση για την εγγραφή συναινετικής προσημείωσης ή ανάκλησης συναινετικής προσημείωσης διεξάγεται εγγράφως, κατά παρέκκλιση της παρ. 2 του άρθρου 115 και οι διάδικοι μπορούν να παραστούν με δήλωση, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 242.»

### Άρθρο 47

#### Ανακριτικό σύστημα - Απόφαση - Αντικατάσταση της παρ. 3 του άρθρου 691 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Εξαιρετικώς προβληματική και ανεφάρμοστη στην πράξη αποδείχθηκε η πρόβλεψη, αρχικά από το άρθρο 16 του ν. 4055/2012 και εν συνεχεία από τον ν. 4335/2015, της έκδοσης απόφασης ασφαλιστικών μέτρων με συνοπτική αιτιολογία με καταχώριση του διατακτικού της κάτωθι της αίτησης ή στα τυχόν τηρούμενα πρακτικά εντός σαράντα οκτώ (48) ωρών από τη συζήτηση της αίτησης, εκτός εάν έχει χορηγηθεί προθεσμία για την κατάθεση σημειώματος, οπότε το σαρανταοκτώ αρχίζει από την παρέλευση της προθεσμίας αυτής και σε εξαιρετικές περιπτώσεις και για ειδικούς λόγους σε μεταγενέστερο χρόνο και πάντως το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών από τη συζήτηση της αίτησης ή από την εκπνοή της τυχόν χορηγηθείσας στους διαδίκους προθεσμίας για την κατάθεση σημειωμάτων. Η διάταξη αυτή δεν έτυχε ευμενούς υποδοχής στην πράξη των πρωτοβαθμίων δικαστηρίων, διότι η εντός σαράντα οκτώ (48) ωρών έκδοση απόφασης εγκυμονούσε σοβαρούς κινδύνους σφάλματος της δικανικής κρίσης, εφόσον το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα δεν είναι αρκετό, ιδίως επί δυσχερών υποθέσεων, και οι δικάζοντες δικαστές ευλόγως δίσταζαν να αναλάβουν τον κίνδυνο και το βάρος μιας ταχείας μεν, εσφαλμένης δε κρίσης, την οποία, μάλιστα, ήταν υποχρεωμένοι να αποτυπώσουν και στο πλήρες σώμα της απόφασης, και παρέμενε σε κάθε περίπτωση η υποχρέωση του δικάζοντος δικαστή να συντάξει, χρονολογήσει και υπογράψει το σύνολο των αποφάσεων επί των υποθέσεων που συζητήθηκαν εντός της προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών.

Είναι αυτονόητο ότι η κατάργηση των ανεφάρμοστων στην πράξη ασφυκτικών προθεσμιών δημοσίευσης των αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων δεν σημαίνει άρση της υποχρέωσης του δικάζοντος δικαστή να δημοσιεύει την απόφαση εντός του απολύτως αναγκαίου χρόνου, ο δε σχετικός έλεγχος χωρεί μέσω των διατάξεων του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η παρ. 3 του άρθρου 691 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και επί των εκκρεμών αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 116 παρ. 4β).

Η παρ. 3 του άρθρου 691 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται και το άρθρο 691 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 691

1. Το δικαστήριο μπορεί και αυτεπαγγέλτως να συγκεντρώσει όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για το σχηματισμό της κρίσης του.

2. Η απόφαση που διατάζει ασφαλιστικά μέτρα πρέπει να ορίζει το ασφαλιστικό μέτρο, καθώς και το δικαίωμα, στην εξασφάλιση ή διατήρηση του οποίου αποβλέπει ή την κατάσταση την οποία ρυθμίζει.

3. Η απόφαση του δικαστηρίου περιέχει συνοπτική αιτιολογία ως προς την ύπαρξη ή ανυπαρξία του ~~επικαλούμενου~~ δικαιώματος του οποίου γίνεται επίκληση και τη συνδρομή ή μη επικείμενου κινδύνου ή επείγουσας περίπτωσης και δημοσιεύεται σε δημόσια συνεδρίαση μετά την περάτωση της ακροαματικής διαδικασίας, ~~και το αργότερο μέχρι και σαράντα οκτώ (48) ώρες μετά τη συζήτηση, εκτός αν το δικαστήριο έχει τάξει προθεσμία για την υποβολή σημειωμάτων από τους διαδίκους, οπότε το διάστημα των σαράντα οκτώ (48) ωρών υπολογίζεται από την παρέλευση αυτής της προθεσμίας. Το~~

~~διατακτικό της απόφασης καταχωρίζεται κάτω από την αίτηση ή στα πρακτικά. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και αν για ειδικούς λόγους επιβάλλεται να επιφυλαχθεί το δικαστήριο να εκδώσει την απόφασή του σε μεταγενέστερο χρόνο, αυτός που διευθύνει τη συζήτηση έχει την υποχρέωση να γνωστοποιεί την ημέρα και ώρα που θα δημοσιευθεί η απόφαση, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη συζήτηση της αίτησης ή από το τέλος της προθεσμίας που έχει τυχόν τάξει το δικαστήριο για την υποβολή σημειωμάτων από τους διαδίκους. Μέσα στην ίδια προθεσμία ο δικαστής που εκδίδει την απόφαση οφείλει να συντάξει, χρονολογήσει και υπογράψει το σύνολο των αποφάσεων επί των υποθέσεων που συζητήθηκαν.»~~

## Άρθρο 48

### Ισχύς προσωρινής διαταγής, όταν η συζήτηση της αίτησης αναβληθεί - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 691Α του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με την αντικατάσταση του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 691Α ΚΠολΔ επιχειρείται η διόρθωση μιας λογικής αντίφασης. Δεν νοείται «απαγόρευση της αναβολής» και εν συνεχεία παραδοχή της δυνατότητας αναβολής, οπότε η διατήρηση της ισχύος της προσωρινής διαταγής εξαρτάται από το δικαστήριο. Η αναβολή είτε επιτρέπεται είτε απαγορεύεται και ως εκ τούτου δεν κατανοείται το επίρρημα «διαφορετικά». Με τη νέα ρύθμιση αποτυπώνεται στη διάταξη η απολύτως κρατούσα δικαστηριακή πρακτική σε περίπτωση αναβολής της συζήτησης της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 691Α ΚΠολΔ εφαρμόζεται και επί των εκκρεμών αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 116 παρ. 4β).

Το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 691Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως προς το επιτρεπόμενο της αναβολής της συζήτησης και το άρθρο 691Α διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 691Α

1. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι υπάρχει ανάγκη, έχει το δικαίωμα, μόλις κατατεθεί η αίτηση και ώσπου να εκδοθεί η απόφασή του, να εκδώσει και αυτεπαγγέλτως προσωρινή διαταγή, που καταχωρίζεται κάτω από την αίτηση ή στα πρακτικά, σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν έως την έκδοση της απόφασής του για την εξασφάλιση ή τη διατήρηση του δικαιώματος ή τη ρύθμιση της κατάστασης.

2. Για την έκδοση προσωρινής διαταγής καλείται με οποιονδήποτε τρόπο ο καθ' ου η αίτηση, αν ο δικαστής κρίνει αναγκαία την εμφάνισή του. Αν γίνει δεκτό το αίτημα για έκδοση προσωρινής διαταγής, η σχετική αίτηση ασφαλιστικών μέτρων προσδιορίζεται για συζήτηση μέσα σε τριάντα (30) ημέρες. ~~Αναβολή της συζήτησης δεν επιτρέπεται, διαφορετικά~~ Αν η συζήτηση της αίτησης αναβληθεί, παύει αυτοδικαίως η ισχύς της προσωρινής διαταγής, εκτός αν αυτή παραταθεί από το δικαστήριο που δικάζει την αίτηση. Σε κάθε περίπτωση ο καθ' ου η αίτηση διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει την ανάκληση της προσωρινής διαταγής.

3. Η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων επί της οποίας εκδόθηκε προσωρινή διαταγή που έχει ως αντικείμενο την απαγόρευση μεταβολής της πραγματικής ή νομικής κατάστασης ακινήτου ή πλοίου ή αεροσκάφους επιδίδεται στην αρμόδια αρχή και εγγράφεται στο αντίστοιχο βιβλίο, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 713 και 714, οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως.»

## Άρθρο 49

### Προθεσμία άσκησης αγωγής από τη δημοσίευση της απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 693 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με τη νέα ρύθμιση της παρ. 1 του άρθρου 693 ΚΠολΔ αφενός μεν διευκρινίζεται ότι χρονικό σημείο αφετηρίας της προθεσμίας για την άσκηση της αγωγής για την κύρια υπόθεση αποτελεί η δημοσίευση της απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων, αφετέρου δε η προθεσμία των τριάντα ημερών αυξάνεται σε εξήντα ημέρες προς διευκόλυνση του διαδικού, υπέρ του οποίου διατάχθηκε το ασφαλιστικό μέτρο, λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών της δικαστηριακής πράξης.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η παρ. 1 του άρθρου 693 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και επί των εκκρεμών αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 116 παρ. 4β).

Η παρ. 1 του άρθρου 693 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως προς την προθεσμία και το άρθρο 693 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 693

1. Αν το ασφαλιστικό μέτρο έχει διαταχθεί πριν από την άσκηση της αγωγής για την κύρια υπόθεση, ο δικαστής που το διατάσσει, μπορεί να ορίσει, κατά την κρίση του, προθεσμία για την άσκησή της, όχι όμως μικρότερη από ~~τριάντα (30)~~ εξήντα (60) ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων.

2. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της παραγράφου 1, αίρεται αυτοδικαίως το ασφαλιστικό μέτρο, εκτός αν ο αιτών μέσα στην προθεσμία αυτή επιδώσει διαταγή πληρωμής.»

## Άρθρο 50

### Ανάκληση - Μεταρρύθμιση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων από το δικαστήριο της κύριας δίκης - Τροποποίηση του άρθρου 697 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Η αντικατάσταση της φράσης «στο πολυμελές πρωτοδικείο» από τη φράση «στα πολυμελή δικαστήρια» κρίνεται αναγκαία, προκειμένου να καλυφθεί από το γράμμα του νόμου και η περίπτωση της αναβίωσης της εκκρεμοδικίας λόγω άσκησης τακτικών ενδίκων μέσων ενώπιον του εφετείου υπό τριμελή σύνθεση.

Στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 697 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας οι λέξεις «και στο πολυμελές πρωτοδικείο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «και στα πολυμελή δικαστήρια» και το άρθρο 697 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 697

Το αρμόδιο για την κύρια υπόθεση δικαστήριο όσο διαρκεί η εκκρεμοδικία μπορεί, με αίτηση του διαδικού που έχει έννομο συμφέρον, η οποία υποβάλλεται και αυτοτελώς, να μεταρρυθμίσει ή να ανακαλέσει ολικά ή εν μέρει την απόφαση που δέχεται ή απορρίπτει αίτηση ασφαλιστικών μέτρων. Ο δικαστής, και ~~στο πολυμελές πρωτοδικείο,~~ στα πολυμελή δικαστήρια ο πρόεδρος, ορίζουν τη δικάσιμο και την προθεσμία κλήτευσης.»

## Άρθρο 51

### Συντηρητική κατάσχεση στα χέρια του οφειλέτη - Επίδοση στον γραμματέα του ειρηνοδικείου - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 711 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με τη νέα ρύθμιση της παρ. 2 του άρθρου 711 ΚΠολΔ σκοπούνται η βελτίωση της διαδικασίας επίδοσης της έκθεσης κατάσχεσης και η διευκόλυνση της λειτουργίας των Ειρηνοδικείων.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η παρ. 2 του άρθρου 711 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και επί των εκκρεμών αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 116 παρ. 4β).

Στην παρ. 2 του άρθρου 711 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας οι λέξεις «στον ειρηνοδίκη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στον γραμματέα του ειρηνοδικείου» και το άρθρο 711 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 711

1. Η συντηρητική κατάσχεση κινητών ή εμπράγματων δικαιωμάτων επάνω σ' αυτά στα χέρια του οφειλέτη γίνεται κατά τις διατάξεις της αναγκαστικής κατάσχεσης, χωρίς να επιδοθεί προηγουμένως η απόφαση που διατάζει την κατάσχεση. Αντίγραφο ή περίληψη της έκθεσης της κατάσχεσης επιδίδεται σε εκείνον σε βάρος του οποίου επιβάλλεται η κατάσχεση, αν δεν ήταν παρών κατά την επιβολή της, το αργότερο την επόμενη ημέρα εφόσον έχει την κατοικία του στον τόπο της κατάσχεσης, διαφορετικά μέσα σε οκτώ ημέρες από αυτήν.

2. Αντίγραφο της έκθεσης κατάσχεσης επιδίδεται από τον δικαστικό επιμελητή στον ειρηνοδίκη γραμματέα του ειρηνοδικείου του τόπου της κατάσχεσης, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να καταχωρίσει περίληψή της σε ειδικό βιβλίο με αλφαβητικό ευρετήριο εκείνων κατά των οποίων έχει επιβληθεί κατάσχεση.»

## Άρθρο 52

### Προσωρινή ρύθμιση κατάστασης - Προθεσμία άσκησης αγωγής - Προσθήκη άρθρου 732Α του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Στο άρθρο 693 ΚΠολΔ ορίζεται ως δυνητική, κατά την κρίση του δικαστή, η θέση προθεσμίας για την άσκηση αγωγής σε περίπτωση που διαταχθεί ασφαλιστικό μέτρο. Στην παρ. 5 του άρθρου 729 ΚΠολΔ ορίζεται ως υποχρεωτική η άσκηση αγωγής μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την επίδοση απόφασης, η οποία επιδικάζει προσωρινώς απαίτηση ή μεταρρυθμίζει προσωρινώς απόφαση σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 728 ΚΠολΔ. Τέλος, στα άρθρα 731 και 732 ΚΠολΔ δεν προβλέπεται υποχρέωση για την άσκηση αγωγής για την κύρια υπόθεση και εντός συγκεκριμένης προθεσμίας από τη δημοσίευση της απόφασης, η οποία διατάσσει ασφαλιστικά μέτρα προσωρινής ρύθμισης κατάστασης. Συνεπώς, η θέση προθεσμίας για την άσκηση αγωγής είναι δυνητική, κατά τα γενικώς προβλεπόμενα στο άρθρο 693 ΚΠολΔ. Η αμέσως παραπάνω κατηγορία αποφάσεων όμως έχει σοβαρές και συχνά μη αναστρέψιμες συνέπειες εις βάρος του καθ' ου, ακόμα και εάν αυτός κερδίσει στη δίκη της κύριας υπόθεσης, καθώς η ανατροπή δεν ενεργεί *ex tunc*, αλλά *ex nunc*. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της απόφασης προσωρινής ρύθμισης της κατάστασης, η οποία διατάσσει την αποδοχή από τον καθ' ου της προσφοράς εργασίας, υπηρεσιών ή έργου ή τη διατήρηση εργαζομένου στη θέση που κατείχε μέχρι τη λύση ή λήξη της σύμβασής του. Στην περίπτωση αυτή, ο καθ' ου όχι μόνο υποχρεώνεται στη διατήρηση μιας έννομης σχέσης, η οποία είχε λυθεί ή λήξει, αλλά συνακολούθως υποχρεούται και να καταβάλει τις αποδοχές, τυχόν επιδόματα, λοιπές αμοιβές ή αποζημιώσεις, οι οποίες αναλογούν και για όσο χρόνο ισχύει το ασφαλιστικό μέτρο. Πρόσφατο παράδειγμα αντλείται από την περίοδο των ετών 2009-2012, οπότε διεξήχθησαν χιλιάδες δίκες ασφαλιστικών μέτρων, οι οποίες αφορούσαν στην αναστολή της λήξης ή λύσης συμβάσεων ορισμένου

χρόνου – εργασίας ή έργου – και συμβάσεων απασχολουμένων σε προγράμματα εργασιακής κατάρτισης (STAGE). Τότε παρατηρήθηκε ότι οι αιτούντες ασφαλιστικά μέτρα ακολούθησαν ως πάγια τακτική την καθ' οιονδήποτε τρόπο παράταση της χρονικής περιόδου ισχύος των προσωρινών διαταγών ή των ασφαλιστικών μέτρων που είχαν εκδοθεί υπέρ αυτών και την καθ' οιονδήποτε τρόπο καθυστέρηση στην άσκηση και εκδίκαση της αγωγής για την ίδια υπόθεση. Εξάλλου, ακόμα και όταν οι καθ' ων οι αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων κέρδισαν πολλές από τις κύριες δίκες επί των αγωγών των αντιδίκων τους, οι αποδοχές που είχαν υποχρεωθεί να καταβάλουν για όσο χρόνο ίσχυσαν οι προσωρινές διαταγές ή οι αποφάσεις ασφαλιστικών μέτρων, δεν μπορούσαν να αναζητηθούν ως αχρεώστητες, διότι η εργασία, η υπηρεσία ή το έργο είχαν ήδη προσφερθεί σε εκτέλεση των προσωρινών διαταγών ή των αποφάσεων επί των αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το άρθρο 732Α ΚΠολΔ εφαρμόζεται για τις αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων που πρόκειται να κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 4α).

Προστίθεται άρθρο 732Α στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ως εξής:

#### «Άρθρο 732Α

Μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης που ρυθμίζει προσωρινά την κατάσταση κατά τα άρθρα 731 και 732, εκείνος, υπέρ του οποίου έγινε η προσωρινή ρύθμιση, οφείλει να ασκήσει αγωγή για την κύρια υπόθεση. Η απόφαση που διατάσσει ασφαλιστικά μέτρα κατά το πρώτο εδάφιο παύει αυτοδικαίως να ισχύει, αν περάσει άπρακτη η προθεσμία αυτή. Δεν απαιτείται να ασκηθεί αγωγή, αν έχει ασκηθεί πριν από τη δημοσίευση της παραπάνω απόφασης.»

### ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

#### ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΟΥΣΙΑΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ ΕΚΤΟΥ

#### Άρθρο 53

#### Παράσταση με δήλωση - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 764 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με την παρούσα ρύθμιση προβλέπεται η δυνατότητα παράστασης των διαδίκων με δήλωση παράστασης

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η παρ. 2 του άρθρου 764 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 116 παρ. 1β).

Στην παρ. 2 του άρθρου 764 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται νέο τρίτο εδάφιο και το άρθρο 764 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 764

1. Οι πρόσθετοι λόγοι της έφεσης και η αντέφεση ασκούνται και με τις προτάσεις.
2. Αν όταν εκφωνείται η υπόθεση, δεν εμφανιστεί κανείς διάδικος, η συζήτηση ματαιώνεται. Αν κάποιος από τους διαδίκους εμφανιστεί, το δικαστήριο εξετάζει την υπόθεση κατ' ουσίαν. Η παρ. 2 του άρθρου 242 εφαρμόζεται και εδώ.
3. Ανακοπή ερημοδικίας επιτρέπεται, αν όποιος δικάστηκε ερήμην δεν κλητεύθηκε καθόλου ή εμπρόθεσμα ή δεν κλητεύθηκε κανονικά ή αν συντρέχει λόγος ανώτερης βίας.»

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ ΕΒΔΟΜΟΥ

### Άρθρο 54

#### Αναστολή δίκης σε περίπτωση αμφισβήτησης κύρους διαιτητικής ρήτηρας - Προσθήκη άρθρου 870Α του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με τη νέα ρύθμιση επιλύεται το πρόβλημα της παράλληλης διεξαγωγής της πολιτικής και της διαιτητικής δίκης, εάν αμφισβητηθεί, στο πλαίσιο οποιασδήποτε των δύο δικών, το κύρος της διαιτητικής ρήτηρας. Στην περίπτωση αυτή, αναστέλλεται υποχρεωτικώς η δίκη ενώπιον του ετέρου, μεταγενεστέρως επιληφθέντος, δικαστηρίου, προκειμένου να κριθεί η εγκυρότητα ή μη της συμφωνίας διαιτησίας, η οποία αποτελεί τη βάση της δικαιοδοσίας του διαιτητικού δικαστηρίου.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το άρθρο 870Α ΚΠολΔ εφαρμόζεται από την έναρξη ισχύος του παρόντος (άρθρο 116 παρ. 5).

Προστίθεται νέο άρθρο 870Α στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ως εξής:

#### «Άρθρο 870Α

Αν ενώπιον του πολιτικού ή του διαιτητικού δικαστηρίου ανακύπτει ζήτημα κύρους της συμφωνίας διαιτησίας μεταξύ των διαδίκων, το μεταγενεστέρως επιληφθέν δικαστήριο αναστέλλει την εκδίκαση της ενώπιόν του δίκης μέχρι να εκδοθεί απόφαση από το πρώτο επιληφθέν δικαστήριο.»

### Άρθρο 55

#### Διαιτητική απόφαση - Υπογραφή με ηλεκτρονικά μέσα - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 892 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με τη νέα ρύθμιση προβλέπεται ότι η διαιτητική απόφαση μπορεί να συντάσσεται και να υπογράφεται με ηλεκτρονικά μέσα, προκειμένου να αξιοποιούνται οι δυνατότητες της σύγχρονης τεχνολογίας.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το άρθρο 892 ΚΠολΔ εφαρμόζεται από την έναρξη ισχύος του παρόντος (άρθρο 116 παρ. 5).

Στην παρ. 1 του άρθρου 892 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο και β) τροποποιείται το τελευταίο εδάφιο με την προσθήκη της δυνατότητας υπογραφής με ηλεκτρονικά μέσα και το άρθρο 892 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 892

1. Η διαιτητική απόφαση πρέπει να συντάσσεται εγγράφως και να υπογράφεται ιδιοχείρως από τους διαιτητές. Μπορεί ακόμα να συντάσσεται και να υπογράφεται από τους διαιτητές και σε ηλεκτρονική μορφή με τη χρήση εγκεκριμένης ηλεκτρονικής υπογραφής κατά την έννοια της περ. 20 του άρθρου 2 του ν. 4727/2020 (Α' 184). Αν κάποιος από τους διαιτητές αρνείται ή κωλύεται να υπογράψει, πρέπει αυτό να βεβαιώνεται στο έγγραφο της απόφασης, καθώς και ότι εκείνος που αρνείται ή κωλύεται έλαβε μέρος στη διαιτητική διαδικασία και στη διάσκεψη, και να υπογράφεται από την

πλειοψηφία των διαιτητών. Στη δεύτερη περίπτωση του άρθρου 891 αρκεί η υπογραφή από τον επιδαιτητή. Με τη συμφωνία για διαιτησία μπορεί να οριστεί ότι η διαιτητική απόφαση υπογράφεται ιδιοχείρως μόνον ή με ηλεκτρονικά μέσα μόνο από τον επιδαιτητή ή από αυτόν και κάποιον από τους διαιτητές.

2. Η διαιτητική απόφαση πρέπει να αναφέρει:

- α) το όνομα και το επώνυμο του επιδαιτητή και των διαιτητών,
- β) τον τόπο και το χρόνο της έκδοσής τους,
- γ) τα ονόματα και τα επώνυμα εκείνων που έλαβαν μέρος στη διαιτητική διαδικασία,
- δ) τη συμφωνία για διαιτησία στην οποία βασίστηκε,
- ε) το αιτιολογικό και
- στ) το διατακτικό.

Με τη συμφωνία διαιτησίας μπορεί να οριστεί ότι η διαιτητική απόφαση αρκεί να αναφέρει τη συμφωνία διαιτησίας και το διατακτικό.»

## Άρθρο 56

### Κατάθεση διαιτητικής απόφασης - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 893 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με τη νέα ρύθμιση παρέχεται η δυνατότητα κατάθεσης του πρωτοτύπου της διαιτητικής απόφασης και σε ηλεκτρονική μορφή, προκειμένου να αξιοποιούνται οι δυνατότητες της σύγχρονης τεχνολογίας.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το άρθρο 893 ΚΠολΔ εφαρμόζεται από την έναρξη ισχύος του παρόντος (άρθρο 116 παρ. 5).

Στην παρ. 2 του άρθρου 893 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθενται οι λέξεις «σε έγχαρτη ή ηλεκτρονική μορφή» και το άρθρο 893 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 893

1. Η διαιτητική απόφαση ολοκληρώνεται από τη στιγμή που θα υπογραφεί σύμφωνα με το άρθρο 892.

2. Ο διαιτητής ή, αν είναι περισσότεροι διαιτητές, ο επιδαιτητής ή με εντολή του ένας από τους διαιτητές, είναι υποχρεωμένος, αν δεν ορίζεται διαφορετικά από τη συμφωνία διαιτησίας, να καταθέσει το πρωτότυπο της διαιτητικής απόφασης σε έγχαρτη ή ηλεκτρονική μορφή στη γραμματεία του μονομελούς πρωτοδικείου της περιφέρειας στην οποία εκδόθηκε και να παραδώσει αντίγραφά της σ' αυτούς που συνυπολόγησαν τη συμφωνία διαιτησίας.»

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

### ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΟΓΔΟΥ

## Άρθρο 57

### Αντιρρήσεις κατά της εκτέλεσης - Κατά ποίων απευθύνεται η ανακοπή κατά του πλειστηριασμού - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 933 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Η τελεσίδικη ακύρωση του πλειστηριασμού, παρέχει στον υπερθεματιστή τα δικαιώματα του άρθρου 1018. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 1020 η αγωγή διεκδίκησης του πράγματος, μετά τον πλειστηριασμό απευθύνεται κατά του υπερθεματιστή, ο οποίος, κατά πάγια νομολογία, επέχει θέση ειδικού διαδόχου του οφειλέτη. Ήδη η ΟΛΑΠ 6/2005, όπως και η παλαιότερη

ΟΛΑΠ 11/1992, παρά την έλλειψη ρητής νομοθετικής πρόβλεψης, άντλησαν την υποχρεωτική άσκηση της ανακοπής κατά του πλειστηριασμού και κατά του υπερθεματιστή και κατά του επισπεύδοντος δανειστή αφενός από τον διαπλαστικό χαρακτήρα της ανακοπής του άρθρου 933, αφετέρου από το γεγονός ότι η τελεσίδικη ευδοκίμηση της ανακοπής επιφέρει έννομες συνέπειες και για τον υπερθεματιστή. Ως εκ τούτου, στην παρ. 1 του άρθρου 933 γίνεται ρητή προσθήκη ως προς την υποχρεωτική κοινή παθητική νομιμοποίηση επί της ανακοπής κατά του πλειστηριασμού του επισπεύδοντος και του υπερθεματιστή, διότι μόνο η περίπτωση αυτή (υποχρεωτική κοινή νομιμοποίηση) επιφέρει το απαράδεκτο της ανακοπής, κατά την περ. γ' του άρθρου 76. Υποχρεωτική κοινή νομιμοποίηση υφίσταται και στην περίπτωση πλειοδοσίας περισσοτέρων από κοινού και γι' αυτό η ανακοπή πρέπει να απευθύνεται κατά όλων, αλλά και να ασκείται από όλους, όπως όταν επισπεύδεται αναπλειστηριασμός εναντίον τους. Επιπλέον, προστίθεται η φράση «σε κάθε περίπτωση» στην άσκηση πρόσθετων λόγων ανακοπής οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση, ώστε να αρθεί η αμφισβήτηση, όταν η ανακοπή δεν προσδιορίζεται να συζητηθεί εντός εξήντα (60) ημερών κατά παράβαση της παρ. 2 του άρθρου 933.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το τέταρτο και πέμπτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 933 εφαρμόζονται για όσες ανακοπές ασκηθούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6α).

Στην παρ. 1 του άρθρου 933 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) προστίθενται στο τρίτο εδάφιο οι λέξεις «σε κάθε περίπτωση», β) προστίθενται τέταρτο και πέμπτο εδάφιο και το άρθρο 933 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 933

1. Αντιρρήσεις εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση και κάθε δανειστή του που έχει έννομο συμφέρον και αφορούν την εγκυρότητα του εκτελεστού τίτλου, τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, ή την απαίτηση ασκούνται μόνο με ανακοπή, που εισάγεται στο ειρηνοδικείο, αν ο εκτελεστός τίτλος, έχει εκδοθεί από το δικαστήριο αυτό, και στο μονομελές πρωτοδικείο σε κάθε άλλη περίπτωση. Αν ασκηθούν περισσότερες ανακοπές με χωριστά δικόγραφα, με επιμέλεια της γραμματείας προσδιορίζονται και εκδικάζονται όλες υποχρεωτικά στην ίδια δικάσιμο. Πρόσθετοι λόγοι ανακοπής μπορούν να προταθούν μόνο με ιδιαίτερο δικόγραφο, που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου προς το οποίο απευθύνεται η ανακοπή, κάτω από το οποίο συντάσσεται έκθεση και κοινοποιείται στον αντίδικο, σε κάθε περίπτωση οκτώ (8) τουλάχιστον ~~ημέρες~~ ημέρες πριν από τη συζήτηση. Η ανακοπή κατά του πλειστηριασμού απευθύνεται, με ποινή το απαράδεκτο, κατά του επισπεύδοντα δανειστή και του υπερθεματιστή. Επί κοινής δε πλειοδοσίας η ανακοπή ασκείται από όλους και κατά όλων των πλειοδοτών.

2. Η συζήτηση της ανακοπής προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεσή της και η κλήτευση του καθ' ου η ανακοπή γίνεται είκοσι (20) ημέρες πριν από τη συζήτηση.

3. Αρμόδιο κατά τόπο είναι πάντοτε το δικαστήριο της περιφέρειας του τόπου της εκτέλεσης, εφόσον μετά την επίδοση της επιταγής ακολούθησαν και άλλες πράξεις της εκτελεστικής διαδικασίας, αλλιώς αρμόδιο είναι το δικαστήριο του άρθρου 584. Αν πρόκειται για εκτέλεση για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, τόπος εκτέλεσης είναι ο τόπος κατάσχεσης, ακόμη και εάν έχει οριστεί υπάλληλος του πλειστηριασμού συμβολαιογράφος που έχει την έδρα του σε άλλη περιφέρεια.

4. Αν ο εκτελεστός τίτλος είναι δικαστική απόφαση ή διαταγή πληρωμής, οι αντιρρήσεις είναι απαράδεκτες στην έκταση που ισχύει το δεδικασμένο σύμφωνα με τα άρθρα 330 και 633 παράγραφος 2 εδάφιο γ', αντίστοιχα.

5. Οι ισχυρισμοί που αφορούν την απόσβεση της απαίτησης, πρέπει να αποδεικνύονται μόνο με έγγραφα ή με δικαστική ομολογία.

6. Η απόφαση επί της ανακοπής εκδίδεται υποχρεωτικά μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών από τη συζήτησή της.»

### Άρθρο 58

#### Ανακοπή τρίτου - Σώρευση αιτήματος απόδοσης του πράγματος - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 936 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Η ανακοπή του άρθρου 936 ΚΠολΔ εισάγει δίκη περί την εκτέλεση (παρ. 3 του άρθρου 937) και ως εκ τούτου εφαρμόζεται και στην ανακοπή αυτή η ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών. Το αίτημα της συγκεκριμένης ανακοπής συνίσταται, υποχρεωτικά, στην ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης της εκτέλεσης, η οποία ωστόσο, προϋποθέτει, ως αναγκαίο προδικαστικό ζήτημα, την επίκληση του αντιτάξιμου κατά του οφειλέτη ουσιαστικού δικαιώματος. Το αίτημα μπορεί να είναι είτε αναγνωριστικό είτε καταψηφιστικό. Για λόγους ουσιαστικής προστασίας του επικαλούμενου από τον τρίτο δικαιώματος, αλλά και προφανούς οικονομίας της δίκης προτείνεται, κατ' εξαίρεση, να μπορεί να σωρεύεται, αντικειμενικά, και αίτημα απόδοσης του πράγματος, ακόμη και εάν αυτό αυτοτελώς θα υπαγόταν στην τακτική διαδικασία, δηλαδή σε διαδικασία διαφορετική από τη διαδικασία των περιουσιακών διαφορών, που εκδικάζεται η ανακοπή, η οποία παρέχει τα ίδια εχέγγυα απονομής του δικαίου, καθόσον η διαφορά της τακτικής διαδικασίας από αυτή των περιουσιακών διαφορών εντοπίζεται μόνο στην οριζόμενη διαδικασία πριν από τη συζήτηση της υπόθεσης και όχι σε σημαντικά θέματα που άπτονται του σχηματισμού της δικανικής πεποίθησης ως προς την ουσία της υπόθεσης. Εξάλλου, η εκδίκαση ενός αιτήματος με διαδικασία διαφορετική από αυτή που θα υπαγόταν ορίζεται και στις περ. δ' και ε' της παρ. 3 του άρθρου 614. Η ρύθμιση αυτή είναι συμβατή και με την περ. δ' της παρ. 1 του άρθρου 69 ΚΠολΔ, αφού το (καταψηφιστικό) αίτημα απόδοσης προϋποθέτει αναγνώριση του δικαιώματος του τρίτου και ευδοκίμηση του αιτήματός του για την ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης της αναγκαστικής εκτέλεσης.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 936 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για όσες ανακοπές ασκηθούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6α).

Στην παρ. 2 του άρθρου 936 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται τρίτο εδάφιο και το άρθρο 936 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 936

1. Τρίτος έχει δικαίωμα να ασκήσει ανακοπή κατά της αναγκαστικής εκτέλεσης, αν προσβάλλεται δικαίωμά του επάνω στο αντικείμενο της εκτέλεσης, το οποίο δικαιούται να αντιτάξει σε εκείνον κατά του οποίου έχει στραφεί η εκτέλεση και ιδίως:

α) δικαίωμα εμπράγματο που αποκλείει ή περιορίζει το δικαίωμα εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση,

β) απαγόρευση διάθεσης που έχει ταχθεί υπέρ αυτού και συνεπάγεται σύμφωνα με το νόμον την ακυρότητα της διάθεσης. Έχει, επίσης, δικαίωμα να ασκήσει ανακοπή και ο νομέας, εκτός αν εκείνος υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση αποδείξει πως εκείνος κατά του οποίου στρέφεται έχει επάνω στο αντικείμενο που έχει κατασχεθεί εμπράγματο δικαίωμα επικρατέστερο από τη νομή. Η ανακοπή εισάγεται στο καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο του τόπου όπου γίνεται η εκτέλεση.

2. Η ανακοπή πρέπει να απευθύνεται κατά του δανειστή και του οφειλέτη και αν πρόκειται για ακίνητο εγγράφεται στο βιβλίο διεκδικήσεων κατά το άρθρο 220. Η συζήτηση της ανακοπής προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεσή της, μπορεί δε να επιδοθεί και στον πληρεξούσιο δικηγόρο που υπέγραψε

την επιταγή του άρθρου 924 ή παρέσχε την εντολή για τη διενέργεια οποιασδήποτε διαδικαστικής πράξης της αναγκαστικής εκτέλεσης. Στην ανακοπή μπορεί να σωρευτεί και αίτημα απόδοσης του πράγματος.

3. Τρίτος που απέκτησε το δικαίωμα από τον καθ' ου η εκτέλεση με απαλλοτρίωση που διαρρήχθηκε ως καταδολιευτική κατά τα άρθρα 939 επ. του Αστικού Κώδικα, δεν μπορεί να αντιτάξει το δικαίωμα αυτό κατά του επισπεύδοντος που πέτυχε τη διάρρηξη ούτε κατά του υπερθεματιστή και των διαδόχων του.»

### Άρθρο 59

## Δίκες περί την εκτέλεση - Παρέμβαση - Ένδικα Μέσα - Τροποποίηση των παρ. 1 και 3 του άρθρου 937 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Οι τροποποιήσεις του άρθρου 937 ΚΠολΔ είναι αποτέλεσμα των ερμηνευτικών, αλλά κυρίως των πρακτικών ζητημάτων, που ανέκυψαν στην πράξη από τις προηγούμενες τροποποιήσεις του ν. 4335/2015 (Α' 86), με κυρίαρχη την οριζόντια και καθολική κατάργηση της αίτησης αναστολής του άρθρου 938 ΚΠολΔ σε κάθε περίπτωση έμμεσης εκτέλεσης. Επίσης, η κατάργηση της αίτησης αναίρεσης, όταν εκτελεστός τίτλος είναι δικαστική απόφαση ή διαταγή πληρωμής, στέρησε την ερμηνεία του αστικού δικονομικού δικαίου, σε θεμελιώδες ένδικο βοήθημα, από την ιδιαίτερα κρίσιμη νομολογία του Αρείου Πάγου, μέσω της οποίας επιτυγχάνεται ασφάλεια δικαίου. Για τον λόγο αυτό επαναφέρεται η δυνατότητα άσκησης έφεσης και αναίρεσης, ανεξάρτητα από τον εκτελεστό τίτλο, στον οποίο στηρίζεται η αναγκαστική εκτέλεση.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δικαίο:** Το άρθρο 937 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για τις αποφάσεις που θα δημοσιευθούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6β).

Στο άρθρο 937 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) οι περ. β) και γ) της παρ. 1 αντικαθίστανται, β) στο τέλος της παρ. 3 προστίθενται οι λέξεις «εκτός αν ορίζεται διαφορετικά» και το άρθρο 937 διαμορφώνεται ως εξής:

### «Άρθρο 937

1. Στις δίκες τις σχετικές με την εκτέλεση:

α) έχει δικαίωμα να παρέμβει κάθε δανειστής εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση,

~~β) Σε περίπτωση εκτέλεσης που στηρίζεται σε δικαστική απόφαση ή διαταγή πληρωμής, κατά της απόφασης που εκδίδεται επί της ανακοπής επιτρέπεται η άσκηση μόνο έφεσης. Στις λοιπές περιπτώσεις των εκτελεστών τίτλων του άρθρου 904 παράγραφος 2, κατά της απόφασης που εκδίδεται επί της ανακοπής επιτρέπεται η άσκηση όλων των ένδικων μέσων πλην της ανακοπής ερημοδικίας. Στις περιπτώσεις των προηγούμενων εδαφίων, η άσκηση ένδικου μέσου δεν αναστέλλει την πρόοδο της εκτέλεσης, εκτός αν το δικαστήριο του ένδικου μέσου, μετά από αίτηση του ασκούντος αυτό, που υποβάλλεται και αυτοτελώς, δικάζοντας με τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., διατάξει την αναστολή, με παροχή ή και χωρίς παροχή εγγύησης, εφόσον κρίνει ότι η ενέργεια της αναγκαστικής εκτέλεσης θα προξενήσει ανεπανόρθωτη βλάβη στον αιτούντα και πιθανολογεί την ευδοκίμηση του ένδικου μέσου. Επίσης μπορεί να διαταχθεί να προχωρήσει η αναγκαστική εκτέλεση αφού δοθεί εγγύηση. Ειδικά, όταν ζητείται η αναστολή πλειστηριασμού, αυτή είναι απαράδεκτη, αν δεν κατατεθεί το αργότερο πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού. Η απόφαση πρέπει να δημοσιεύεται έως τις 12:00' το μεσημέρι της Δευτέρας που~~

~~προηγείται του πλειστηριασμού.~~

~~γ) Σε περίπτωση άμεσης εκτέλεσης το δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί ανακοπή, μπορεί μετά από αίτηση του ανακόπτοντος, που δικάζει με τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., να διατάξει την αναστολή της εκτέλεσης με παροχή ή και χωρίς παροχή εγγύησης.~~

β) δεν επιτρέπεται η ανακοπή ερημοδικίας ούτε στο πρωτοβάθμιο ούτε και στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο,

γ) η προθεσμία και η άσκηση του ενδίκου μέσου δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης.

2. Στις δίκες αυτές η προθεσμία της παραγράφου 2 του άρθρου 564 είναι εξήντα (60) ημέρες. Η δικάσιμος για τη συζήτηση της αναίρεσης δεν μπορεί να ορισθεί σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 568, σε χρόνο που υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες. Οι προθεσμίες της παραγράφου 4 του άρθρου 568 είναι τουλάχιστον εξήντα (60) ημέρες σε κάθε περίπτωση. Αναβολή της συζήτησης, σύμφωνα με το άρθρο 575, δεν μπορεί να είναι κάθε φορά μεγαλύτερη από σαράντα πέντε (45) ημέρες.

3. Στις δίκες σχετικά με την εκτέλεση για την εκδίκαση των ανακοπών εφαρμόζονται οι διατάξεις της διαδικασίας των περιουσιακών διαφορών των άρθρων 614 επ., εκτός αν ορίζεται διαφορετικά.»

## Άρθρο 60

### Αναστολή της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης - Προσθήκη άρθρου 938 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Η καθολική κατάργηση του άρθρου 938 ΚΠολΔ στην έμμεση εκτέλεση από τον ν. 4335/2015 (Α' 86) αντισταθμίστηκε, εν μέρει, από την εκδίκαση της ανακοπής του άρθρου 933, σε χρόνο προγενέστερο της διενέργειας του πλειστηριασμού, συγχρόνως, όμως, δημιούργησε σημαντικά ερμηνευτικά και πρακτικά ζητήματα, ιδίως στην ανακοπή του άρθρου 936, αλλά και στην κατάσχεση στα χέρια τρίτου, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί διχογνωμία στη θεωρία και στη νομολογία, σχετικά με τη δυνατότητα υποβολής αίτησης αναστολής της εκτέλεσης και στην αναζήτηση διεξόδου να υποστηρίζονται διάφορες θεωρητικές κατασκευές (όπως άρθρο 731). Ενόψει αυτών, με εξαίρεση την κατάσχεση ακινήτων στην έμμεση εκτέλεση και στα υποκείμενα σε φθορά κινητά, επαναφέρεται η δυνατότητα αναστολής σε όλες τις άλλες περιπτώσεις. Ειδικά στην έμμεση εκτέλεση σε ακίνητα η αναστολή είναι δυνατή μόνο από το δικαστήριο του ενδίκου μέσου, όπως προέβλεπε και ο ν. 4335/2015 (Α' 86) (εδάφιο τρίτο περ. β' παρ. 1 άρθρου 937). Σε ό,τι αφορά στον προσδιορισμό του αρμοδίου δικαστηρίου υιοθετείται η ορθότερη διατύπωση του εδαφίου τρίτου της παρ. 2 του άρθρου 1011Α, έτσι ώστε να αποφεύγεται η υποβολή αίτησης αναστολής σε αναρμόδιο δικαστήριο, δεδομένου ότι η προϊσχύσασα ρύθμιση του άρθρου 938 δεν εμπόδιζε την κατάθεση της αίτησης αναστολής σε αναρμόδιο δικαστήριο με αποτέλεσμα, στην περίπτωση αυτή, την επιμήκυνση της αναστολής.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το άρθρο 938 ΚΠολΔ εφαρμόζεται όταν η επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση διενεργείται μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6γ).

Προστίθεται άρθρο 938 στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, το οποίο έχει ως εξής:

#### «Άρθρο 938

1. Με εξαίρεση την κατάσχεση ακινήτων, ως προς τα οποία εφαρμόζεται η παρ. 2, όπως επίσης με εξαίρεση την κατάσχεση κινητών που υπόκεινται σε φθορά, με αίτηση του ανακόπτοντος μπορεί να διαταχθεί η αναστολή της αναγκαστικής εκτέλεσης με εγγύηση ή και χωρίς εγγύηση, αν το δικαστήριο κρίνει ότι η ενέργεια της αναγκαστικής

εκτέλεσης θα προξενήσει ανεπανόρθωτη βλάβη στον αιτούντα και πιθανολογεί την ευδοκίμηση της ανακοπής. Επίσης μπορεί να διαταχθεί να προχωρήσει η αναγκαστική εκτέλεση αφού δοθεί εγγύηση. Η αίτηση ασκείται στο αρμόδιο κατά τα άρθρα 933 και 936 δικαστήριο και δικάζεται κατά τα άρθρα 686 επ..

2. Ειδικώς επί κατάσχεσης ακινήτου δεν εφαρμόζεται η παρ. 1, η δε άσκηση του ενδίκου μέσου δεν αναστέλλει την πρόοδο της εκτέλεσης, εκτός εάν το δικαστήριο του ενδίκου μέσου, μετά από αίτηση του ασκούντος αυτό, που υποβάλλεται με το ένδικο μέσο ή με τις προτάσεις, δικάζοντας με τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., διατάζει την αναστολή με ή χωρίς παροχή εγγύησης, εφόσον κρίνει ότι η διενέργεια της αναγκαστικής εκτέλεσης θα προξενήσει ανεπανόρθωτη βλάβη στον αιτούντα και πιθανολογεί την ευδοκίμηση του ενδίκου μέσου. Επίσης μπορεί να διαταχθεί να προχωρήσει η αναγκαστική εκτέλεση αφού δοθεί εγγύηση.

3. Στις προηγούμενες περιπτώσεις είναι δυνατή η έκδοση σημειώματος με το οποίο εμποδίζεται η εκτέλεση μέχρι να εκδοθεί απόφαση επί της αίτησης αναστολής ή επί του ενδίκου μέσου.

4. Η αίτηση με την οποία ζητείται η αναστολή πλειστηριασμού είναι απαράδεκτη, αν δεν κατατεθεί το αργότερο πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού. Η απόφαση πρέπει να δημοσιεύεται έως τις 12.00 το μεσημέρι της Δευτέρας που προηγείται του πλειστηριασμού.

5. Η αναστολή των παρ. 1 και 2 ή η εγγυοδοσία μπορεί να διαταχθεί μόνο μέχρι να εκδοθεί η οριστική απόφαση επί της ανακοπής, ή η απόφαση επί του ενδίκου μέσου.»

## Άρθρο 61

### Απόδοση ή παράδοση τέκνου - Τροποποίηση της παρ. 2 και κατάργηση της παρ. 3 του άρθρου 950 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Σε εναρμόνιση με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1111/2019 του Συμβουλίου της 25ης Ιουνίου 2019 για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας, και για τη διεθνή απαγωγή παιδιών (αναδιτύπωση) (L 178) με ισχύ από την 1η Αυγούστου 2022 που ορίζει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την πραγμάτωση του δικαιώματος επικοινωνίας, και με σκοπό την παροχή δραστικής προστασίας του δικαιώματος επικοινωνίας του τέκνου με τον έναν γονέα που δεν διαμένει μαζί του και εν όψει της νέας ρύθμισης του ουσιαστικού δικαίου για τον καθορισμό του χρόνου επικοινωνίας τουλάχιστον κατά το 1/3 ετησίως (ν. 4800/2021), κρίνεται σκόπιμη η μεταρρύθμιση της παρ. 2 του άρθρου 950 ΚΠολΔ, έτσι ώστε η απειλή των ως άνω ποινών να διατάσσεται και αυτεπαγγέλτως, καθώς και να αποθαρρύνονται συμπεριφορές παρεμπόδισης του δικαιώματος επικοινωνίας με τη δυνατότητα επιβολής περισσότερες της μιας φορές των ως άνω ποινών. Η παρ. 3 του άρθρου 950 υπερκεράστηκε από τις τροποποιήσεις του άρθρου 1441 ΑΚ από την παρ. 2 του άρθρου 22 του ν. 4509/2017 (Α' 201) και το άρθρο 97 του ν. 4689/2020 (Α' 96) και για τον λόγο αυτό καταργείται με άμεση έναρξη ισχύος.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η παρ. 2 του άρθρου 950 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και για τις εκκρεμείς αγωγές (άρθρο 116 παρ. 6δ).

Στο άρθρο 950 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) η παρ. 2 αντικαθίσταται, β) η παρ. 3 καταργείται και το άρθρο 950 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 950

1. Με την απόφαση με την οποία διατάσσεται η απόδοση ή παράδοση τέκνου, καταδικάζεται ο γονέας που έχει το τέκνο να εκτελέσει αυτήν την πράξη και με την ίδια

απόφαση, για την περίπτωση που δεν την εκτελέσει, απαγγέλλεται αυτεπαγγέλτως χρηματική ποινή έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ υπέρ του αιτούντος την απόδοση ή παράδοση και σε προσωπική κράτηση έως ένα (1) έτος. Αν το τέκνο δεν βρεθεί, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 861 έως 866.

2. Αν παρεμποδίζεται το δικαίωμα της προσωπικής επικοινωνίας του γονέα με το τέκνο, ~~η απόφαση που ρυθμίζει την επικοινωνία μπορεί να απειλήσει με χρηματική ποινή και προσωπική κράτηση εκείνον που εμποδίζει την επικοινωνία και εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 947. το δικαστήριο, που ρυθμίζει το δικαίωμα της προσωπικής επικοινωνίας του γονέα με το τέκνο, καθορίζει τα χρονικά διαστήματα αυτής και απειλεί, και αυτεπάγγελτα, σε βάρος εκείνου που εμποδίζει κάθε φορά την επικοινωνία, για κάθε παράβαση, χρηματική ποινή έως δέκα χιλιάδες (10,000.00) ευρώ και προσωπική κράτηση έως ένα (1) έτος. Η παρεμπόδιση του δικαιώματος της προσωπικής επικοινωνίας του γονέα με το τέκνο διαπιστώνεται με έκθεση δικαστικού επιμελητή, ο οποίος παρευρίσκεται κατά τον ορισθέντα χρόνο έναρξης της επικοινωνίας.~~

3. ~~Κατά την επικύρωση από το δικαστήριο της κατά το άρθρο 1441 του 14ου Κώδικα συμφωνίας των συζύγων, με την οποία ρυθμίζεται η επιμέλεια των τέκνων, διατάσσεται αυτεπαγγέλτως και η απόδοση ή η παράδοση του τέκνου στον γονέα στον οποίο ανατίθεται η επιμέλεια και εφαρμόζεται κατά τα λοιπά η πρώτη παράγραφος του παρόντος άρθρου. Ως προς τη ρυθμιζόμενη με την ίδια συμφωνία επικοινωνία με το τέκνο εφαρμόζεται αναλόγως η δεύτερη παράγραφος του παρόντος άρθρου (Καταργείται).»~~

## Άρθρο 62

### Κατάσχεση βιβλίων - Αντικατάσταση της παρ. 3 του άρθρου 953

**Αιτιολογική έκθεση:** Ακόμη και τα βιβλία που είναι εμπόρευμα βιβλιοπωλείου ή εκδοτικού οίκου, δεν είναι ευχερώς εκποιήσιμα δια πλειστηριασμού, κατά τις κοινές διατάξεις. Συνεπώς, δυσχερώς θα εκτεθούν σε πλειστηριασμό. Ιδίως όμως τα μεμονωμένα βιβλία των ιδιωτών σε βιβλιοθήκες του καθ' ου η εκτέλεση που δεν είναι εμπορεύσιμα είναι σχεδόν βέβαιο ότι, παρότι σπάνια βιβλία, θα καταλήξουν στα σκουπίδια λόγω της άκρας τυπικής και ακάμπτου διαδικασίας του πλειστηριασμού. Το να μην λάβει, όμως, ο καθ' ου στοιχειώδες έστω αντάλλαγμα για τα βιβλία προσκρούει σε διατάξεις αυξημένου τυπικού κύρους, οι οποίες προστατεύουν την περιουσία. Ο πλειστηριασμός είναι αναγκαστική πώληση και άνευ αυτής, δυσχερώς, θα γίνει δεκτό ότι ο καθ' ου η εκτέλεση μπορεί να στερηθεί την ιδιοκτησία του υπέρ ενός οργανισμού εκ μόνου του λόγου ότι επιχειρήθηκε «άπορος εκτέλεσις» εις βάρος του, πράγμα που ισοδυναμεί με δήμευση.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 953 ΚΠολΔ εφαρμόζεται σε όσες κατασχέσεις κινητών επιβληθούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6ε)

Η παρ. 3 του άρθρου 953 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται και το άρθρο 953 διαμορφώνεται ως εξής:

### «Άρθρο 953

1. Κατάσχεση μπορεί να γίνει στα κινητά πράγματα που βρίσκονται στα χέρια του οφειλέτη, καθώς και στα χέρια μεσεγγυούχου κατά την έννοια του άρθρου 956 παράγραφος 1 ως συνέπεια προηγούμενης κατάσχεσης.

2. Οι διατάξεις για την κατάσχεση στα χέρια του οφειλέτη εφαρμόζονται και  
α) όταν κινητά πράγματα του οφειλέτη βρίσκονται στα χέρια του δανειστή ή τρίτου

πρόθυμου να τα αποδώσει,

β) όταν κατάσχεται εμπράγματο δικαίωμα του οφειλέτη επάνω σε ξένο κινητό πράγμα,

γ) όταν πρόκειται για κινητά πράγματα που είχαν μεταβιβαστεί από τον οφειλέτη σε τρίτο, εφόσον η κατάσχεση επιβάλλεται από δανειστή που πέτυχε τη διάρρηξη της μεταβίβασης ως καταδολιευτικής κατά τα άρθρα 939 επ. του Αστικού Κώδικα.

3. Εξαιρούνται από την κατάσχεση:

α) τα πράγματα που είναι απολύτως απαραίτητα για τις στοιχειώδεις ανάγκες διαβίωσης του οφειλέτη και της οικογένειάς του ~~κατ.~~,

β) προκειμένου για πρόσωπα που με την προσωπική τους εργασία αποκτούν όσα τους χρειάζονται για να ζήσουν, τα πράγματα που είναι απαραίτητα για την εργασία τους ~~τ.~~

γ) τα πάσης φύσεως βιβλία που δεν είναι εμπόρευμα, τα οποία, ως πολιτιστικά αγαθά, ο δικαστικός επιμελητής που διενεργεί την αναγκαστική εκτέλεση τα αφαιρεί και τα παραδίδει μετά από δημόσια πρόσκληση, σε πολιτιστικούς οργανισμούς αντί τιμήματος που συμφωνείται από τον επί του πλειστηριασμού υπάλληλο και αυτούς. Ο δικαστικός επιμελητής μπορεί να προβεί σε κάθε κατάλληλη ενέργεια για την εξασφάλιση δημοσιότητας. Αν διαφωνήσει εκείνος υπέρ του οποίου γίνεται ή εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, αποφασίζει το ειρηνοδικείο του τόπου της εκτέλεσης, που δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ.

4. Αν τα κατασχεμένα πράγματα είναι ασφαλισμένα η κατάσχεση ισχύει και για την αποζημίωση που οφείλεται από την ασφάλιση.»

### Άρθρο 63

#### Κατάσχεση - Έκθεση κατάσχεσης - Ανακοπή - Τροποποίηση των παρ. 2 και 4 του άρθρου 954 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Καθώς, με εξαίρεση τα υποκείμενα σε φθορά κινητά, επανέρχεται στη διαδικασία της έμμεσης αναγκαστικής εκτέλεσης για τα κινητά η δυνατότητα αναστολής της εκτέλεσης, συντέμνεται η αρχική προθεσμία των επτά (7) μηνών, σε πέντε (5) μήνες και των οκτώ (8) μηνών σε έξι (6), ώστε να υπάρχει χρόνος άσκησης και συζήτησης της ανακοπής (και έκδοσης της σχετικής απόφασης) πριν τη διενέργεια του πλειστηριασμού. Ο χρόνος διενέργειας του πλειστηριασμού κινητών κρίνεται μεγάλος και πρέπει να μειωθεί, λαμβανομένου υπόψη και του οριζόμενου χρόνου (παρ. 2 του 933 ΚΠολΔ) για την εκδίκαση της ανακοπής και την έκδοση απόφασης επί αυτής.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η περ. ε' της παρ. 2 του άρθρου 954 ΚΠολΔ εφαρμόζεται σε όσες κατασχέσεις κινητών επιβληθούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6ε)

Στο άρθρο 954 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) η περ. ε' του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 τροποποιείται ως προς τον ορισμό ημέρας διενέργειας πλειστηριασμού και προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, β) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 4, μετά τη λέξη «έκθεσης», προστίθενται οι λέξεις «και του αποσπάσματος αυτής» και στο τρίτο εδάφιο οι λέξεις «Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ), και το άρθρο 954 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 954

1. Η κατάσχεση, με την επιφύλαξη του άρθρου 956 παράγραφος 1 εδάφιο γ', γίνεται με την αφαίρεση του πράγματος από το δικαστικό επιμελητή και συντάσσεται σχετική

έκθεση μπροστά σε ενήλικο μάρτυρα. Το κατασχεμένο το εκτιμά ο δικαστικός επιμελητής ή ο πραγματογνώμονας που ο επιμελητής προσλαμβάνει κατά την κρίση του για αυτόν τον σκοπό.

2. Η κατασχετήρια έκθεση πρέπει να περιέχει, εκτός από τα ουσιώδη που απαιτούνται από το άρθρο 117 και α) ακριβή περιγραφή του κατασχεμένου πράγματος, ώστε να μη γεννιέται αμφιβολία για την ταυτότητά του, β) αναφορά της εκτίμησης του κατασχεμένου που έκανε ο δικαστικός επιμελητής ή ο πραγματογνώμονας, γ) τιμή πρώτης προσφοράς που πρέπει να είναι τουλάχιστον τα δύο τρίτα της αξίας, στην οποία εκτιμήθηκε το κατασχεμένο κινητό πράγμα, δ) αναφορά του εκτελεστού τίτλου, στον οποίο βασίζεται η εκτέλεση, της επιταγής που επιδόθηκε στον οφειλέτη και του ποσού για το οποίο γίνεται η κατάσχεση, ε) αναφορά της ημέρας του πλειστηριασμού, η οποία ορίζεται υποχρεωτικά ~~επτά (7)~~ σε πέντε (5) μήνες από την ημέρα περάτωσης της κατάσχεσης και όχι πάντως μετά την παρέλευση ~~οκτώ (8)~~ έξι (6) μηνών από την ~~ημέρα ημερομηνία~~ αυτή, του τόπου του πλειστηριασμού, καθώς και του ονόματος του υπαλλήλου του πλειστηριασμού. Εάν η παραπάνω προθεσμία συμπληρώνεται τον Αύγουστο, τότε για τον υπολογισμό της λαμβάνεται υπόψη ο επόμενος μήνας. Στην έκθεση αναφέρονται επίσης οι όροι που τυχόν έθεσε, σχετικά με τον πλειστηριασμό, ο υπέρ ου η εκτέλεση με την κατά το άρθρο 927 εντολή, καθώς επίσης και η τυχόν διενέργειά του ενώπιον συμβολαιογράφου διορισμένου στην περιφέρεια του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης ή του συμβολαιογραφικού συλλόγου της πρωτεύουσας του κράτους. Ο δικαστικός επιμελητής βεβαιώνει στην κατασχετήρια έκθεση τον λόγο της αδυναμίας ορισμού συμβολαιογράφου του τόπου εκτέλεσης ή της περιφέρειας του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης.

3. Την κατασχετήρια έκθεση υπογράφουν ο δικαστικός επιμελητής και ο μάρτυρας και αν είναι παρόντες εκείνος υπέρ του οποίου γίνεται και εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση την υπογράφουν και αυτοί. Αν κάποιος από αυτούς αρνηθεί να υπογράψει, η άρνησή του αναφέρεται στην έκθεση.

4. Ύστερα από ανακοπή του επισπεύδοντος ή του καθ' ου η εκτέλεση ή οποιουδήποτε άλλου έχει έννομο συμφέρον, το αρμόδιο κατά το άρθρο 933 δικαστήριο, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., μπορεί να διατάξει τη διόρθωση της έκθεσης και του αποσπάσματος αυτής, ιδίως ως προς την περιγραφή του κατασχεθέντος, την εκτίμηση και την τιμή πρώτης προσφοράς. Η ανακοπή είναι απαράδεκτη, αν δεν κατατεθεί το αργότερο δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού. Η απόφαση πρέπει να δημοσιεύεται έως τις 12:00' το μεσημέρι της όγδοης πριν από τον πλειστηριασμό ημέρας και αναρτάται την ίδια ημέρα με επιμέλεια της γραμματείας στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του ~~Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολουμένων~~ Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ).»

## Άρθρο 64

### Δυνατότητα πλειοδοσίας από κοινού -

### Τροποποίηση των παρ. 4, 5 και 6 του άρθρου 959 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Η κατάργηση της δυνατότητας πλειοδοσίας από περισσότερους υποψήφιους πλειοδότες από τον ν. 4512/2018 οφείλεται στην αδυναμία ταυτόχρονης συμμετοχής στην ηλεκτρονική πλατφόρμα περισσότερων πλειοδοτών. Με την τροποποίηση της παρ. 4 προβλέπεται η εκδήλωση

ενδιαφέροντος από περισσότερους πλειοδότες (συνπλειοδοσία) κατά τρόπο προσαρμοσμένο στον ηλεκτρονικό τρόπο διενέργειας του πλειστηριασμού, δηλαδή μέσω ειδικού πληρεξουσίου, το οποίο θα πρέπει να δηλώνει όποιος πλειοδότης θα εκπροσωπήσει τους λοιπούς, σύμφωνα με την παρ. 5. Για λόγους, ωστόσο, δικαιοσύνης, οι περισσότεροι πλειοδότες ενέχονται εις ολόκληρον για την καταβολή του πλειστηριάσματος, ανεξάρτητα από τη μεταξύ τους κατανομή και σχέση. Αντίστοιχα επαναδιατυπώνονται και η παρ. 1 του άρθρου 965, καθώς επίσης και η παρ. 5 του άρθρου 959. Λόγω της ηλεκτρονικής διεξαγωγής του πλειστηριασμού, αλλά και της βεβαιότητας που υπάρχει πριν από την έναρξη διενέργειάς του, ως προς τον αριθμό των ενδιαφερομένων υποψηφίων πλειοδοτών, θεωρείται ότι οι τέσσερις ώρες κανονικής διενέργειάς του, με δυνατότητα παράτασης για δύο συνολικά ώρες, είναι επαρκής χρόνος.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Οι παρ. 4, 5 και 8 του άρθρου 959 ΚΠολΔ εφαρμόζονται για όσους πλειστηριασμούς προσδιοριστούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6στ)

Στο άρθρο 959 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) στην παρ. 4 αντικαθίσταται το δεύτερο εδάφιο και προστίθεται νέο τρίτο εδάφιο, β) στην παρ. 5 προστίθεται νέο πέμπτο εδάφιο και τροποποιούνται το πρώτο και το έκτο εδάφιο με προσθήκη αντίστοιχων ρυθμίσεων για την από κοινού πλειοδοσία, γ) στην παρ. 6 η λέξη «πλειστηριασμού» αντικαθίσταται με τις λέξεις «πλειστηριασμών ΗΛ.ΣΥ.ΠΛΕΙΣ.», δ) το πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παρ. 8» τροποποιούνται ως προς τη διάρκεια του πλειστηριασμού και το τρίτο εδάφιο ως προς τη διάρκεια της παράτασης του πλειστηριασμού, και το άρθρο 959 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 959

1. Τα κατασχεμένα πράγματα πλειστηριάζονται με ηλεκτρονικά μέσα ενώπιον συμβολαιογράφου της περιφέρειας του τόπου όπου έγινε η κατάσχεση. Εάν, για οποιονδήποτε λόγο, δεν είναι δυνατό να ορισθεί συμβολαιογράφος του τόπου εκτέλεσης (κατάσχεσης), τα κατασχεμένα πράγματα πλειστηριάζονται ενώπιον συμβολαιογράφου της περιφέρειας του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης ή, αν και αυτό δεν είναι δυνατό, του συμβολαιογραφικού συλλόγου της πρωτεύουσας του κράτους. Ο πλειστηριασμός των κατασχεμένων διενεργείται μέσω των ηλεκτρονικών συστημάτων πλειστηριασμού από τον πιστοποιημένο, για το σκοπό αυτόν, υπάλληλο του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού. Ο πλειστηριασμός διενεργείται ενώπιον του ίδιου συμβολαιογράφου που ορίστηκε αρχικά και στην περίπτωση πολλαπλών κατασχέσεων.

2. Η κυριότητα, διοίκηση και διαχείριση των ηλεκτρονικών συστημάτων πλειστηριασμού ανήκει στους κατά τόπον αρμοδίους συμβολαιογραφικούς συλλόγους.

3. Τα ηλεκτρονικά συστήματα πλειστηριασμού περιέχουν όλα τα πληροφοριακά στοιχεία τα οποία περιλαμβάνονται στο απόσπασμα της κατασχετήριας έκθεσης.

4. Στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό λαμβάνουν μέρος υποψήφιοι πλειοδότες που έχουν προηγουμένως πιστοποιηθεί στα ηλεκτρονικά συστήματα πλειστηριασμών. Πλειοδοσία περισσότερων από κοινού ~~δεν είναι δυνατή.~~ είναι εφικτή, μόνο εάν χορηγηθεί σε οποιονδήποτε εξ αυτών ειδικό συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο από τους λοιπούς ενδιαφερόμενους πλειοδότες και αυτός προβεί στη σχετική δήλωση συμμετοχής και υποβολής του πληρεξουσίου, πριν τον πλειστηριασμό, σύμφωνα με την παρ. 5. Στην περίπτωση αυτή, και εφόσον κατακυρωθεί στους περισσότερους πλειοδότες το πράγμα, αυτοί ενέχονται εις ολόκληρον για την καταβολή του πλειστηριάσματος.

5. Κάθε υποψήφιος πλειοδότης δηλώνει τη συμμετοχή του σε συγκεκριμένο πλειστηριασμό, σύμφωνα με τους όρους αυτού, αφού έχει καταβάλει την εγγύηση της

παραγράφου 1 του άρθρου 965 και έχει υποβάλει ηλεκτρονικά το πληρεξούσιο της παραγράφου 2 του άρθρου 1003, επί κοινής δε πλειοδοσίας το κατά την παράγραφο 4 του παρόντος πληρεξούσιο μέχρι ώρα 15:00, δύο (2) εργάσιμες ημέρες πριν την ορισθείσα ημέρα του πλειστηριασμού. Οι προσφορές, με ποινή ακυρότητας, δεν πρέπει να περιλαμβάνουν αίρεση ή όρο, και είναι ανέκκλητες. Το τέλος χρήσης των συστημάτων για τη διενέργεια του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού καταβάλλεται από τον υπερθεματιστή. Η κατάθεση της εγγύησης, του τέλους χρήσης των ηλεκτρονικών συστημάτων πλειστηριασμών και του πλειστηριάσματος γίνεται αποκλειστικά σε ειδικό ακατάσχετο επαγγελματικό λογαριασμό που θα διατηρείται σε ελληνικό τραπεζικό ίδρυμα από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού. Σε περίπτωση πλειοδοσίας περισσοτέρων, σύμφωνα με την παρ. 4, η κατάθεση της εγγύησης και του τέλους χρήσης μπορεί να γίνει από οποιονδήποτε πλειοδότη είτε αυτός ενεργεί ατομικά είτε ως εκπρόσωπος των λοιπών. Κάθε υποψήφιος πλειοδότης, επί κοινής δε πλειοδοσίας ο εκπρόσωπος των λοιπών, διορίζει με ηλεκτρονική δήλωση αντίκλητο που κατοικεί στην περιφέρεια του πρωτοδικείου του τόπου της εκτέλεσης μέχρι ώρα 15:00 δύο (2) εργάσιμες ημέρες πριν την ορισθείσα ημέρα του πλειστηριασμού, διαφορετικά αντίκλητος θεωρείται ο γραμματέας του πρωτοδικείου του τόπου της εκτέλεσης. Το τελευταίο εδάφιο εφαρμόζεται, ακόμη και όταν ο πλειστηριασμός διενεργείται ενώπιον συμβολαιογράφου διορισμένου στην περιφέρεια του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης ή του συμβολαιογραφικού συλλόγου της πρωτεύουσας του Κράτους.

6. Ο υπάλληλος του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού μετά το πέρας της προθεσμίας της προηγούμενης παραγράφου ελέγχει τα υποβαλλόμενα αρχεία, διαπιστώνει με πράξη του, μέχρι ώρα 17:00 της προηγούμενης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού ημέρας, την τήρηση των διατυπώσεων που ορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους και υποβάλλει στα ηλεκτρονικά συστήματα πλειστηριασμού πλειστηριασμών (ΗΛ.ΣΥ.ΠΛΕΙΣ.) κατάλογο των υποψήφιων πλειοδοτών που δικαιούνται να λάβουν μέρος.

7. Αν τα κατασχεμένα πράγματα βρίσκονται στην περιφέρεια περισσότερων ειρηνοδικείων, ο πλειστηριασμός διενεργείται, κατ' επιλογήν του επισπεύδοντος, στην περιφέρεια οποιουδήποτε εκ των άνω ειρηνοδικείων. Εάν ο πλειστηριασμός μπορεί να γίνει ηλεκτρονικά σε μία μόνο από αυτές, επιλέγεται υποχρεωτικά η περιφέρεια του συγκεκριμένου ειρηνοδικείου και αν, για οποιονδήποτε λόγο, δεν μπορεί να διενεργηθεί σε καμία από αυτές, επιλέγεται η περιφέρεια του συμβολαιογραφικού συλλόγου της πρωτεύουσας του κράτους. Αρμόδιο για την επίλυση των διαφορών που αναφύονται από τη διενέργεια του πλειστηριασμού είναι το δικαστήριο του τόπου εκτέλεσης.

8. Οι ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί διενεργούνται μόνο εργάσιμη ημέρα Τετάρτη ή Πέμπτη ή Παρασκευή, από τις 10:00' έως τις ~~14:00~~ 12:00' ~~ή και~~ από τις 14:00' έως τις ~~18:00~~ 16:00'. Σε περίπτωση υποβολής υποβολή προσφοράς κατά το τελευταίο λεπτό του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, ήτοι από ώρα ~~1311~~:59:00 έως ~~1311~~:59:59 ή από ώρα ~~1715~~:59:00 έως ~~1715~~:59:59 δίδεται αυτόματη παράταση πέντε (5) λεπτών. Για κάθε προσφορά που υποβάλλεται κατά το τελευταίο λεπτό της παράτασης, δίδεται νέα αυτόματη παράταση πέντε (5) λεπτών, εφόσον υποβληθεί μεγαλύτερη προσφορά. Οι παρατάσεις μπορούν να συνεχισθούν για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο ~~των δύο (2) ωρών της μίας (1) ώρας~~ από την ορισθείσα ώρα λήξης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οπότε ολοκληρώνεται η διαδικασία υποβολής προσφορών. Ηλεκτρονικός πλειστηριασμός δεν μπορεί να γίνει από την 1η Αυγούστου έως την 31η Αυγούστου, καθώς και την προηγούμενη και την επομένη εβδομάδα της ημέρας των

εκλογών για την ανάδειξη βουλευτών, αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Οργάνων Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η απαγόρευση αυτή ισχύει και για τις επαναληπτικές εκλογές και μόνο για τις Περιφέρειες που διεξάγονται τέτοιες, εκτός αν πρόκειται για πλοία, αεροσκάφη και για πράγματα που μπορούν να υποστούν φθορά.

9. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός είναι ανοικτού πλειοδοτικού τύπου κατά τον οποίο υποβάλλονται διαδοχικές προσφορές. Οι συμμετέχοντες υποβάλλουν συνεχώς προσφορά μεγαλύτερη από την εκάστοτε μέγιστη έως το χρόνο λήξης της υποβολής προσφορών. Στα ηλεκτρονικά συστήματα καταγράφονται όλες οι υποβληθείσες κατά τα ανωτέρω προσφορές.

10. Με την υποβολή της προσφοράς, οι υποψήφιοι πλειοδότες ενημερώνονται αμέσως από τα συστήματα για το ποσό της προσφοράς τους, τον ακριβή χρόνο υποβολής της, καθώς και ότι αυτή έχει καταγραφεί. Ο υποψήφιος πλειοδότης ενημερώνεται για την εκάστοτε μέγιστη υποβληθείσα προσφορά.

11. Όλοι οι υποψήφιοι πλειοδότες που λαμβάνουν μέρος στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό ενημερώνονται αμέσως από τα συστήματα για τυχόν αναστολή, ματαίωση ή διακοπή του πλειστηριασμού, καθώς και για τον λόγο αυτής.

12. Μετά τη λήξη της διαδικασίας υποβολής των πλειοδοτικών προσφορών, ανακοινώνεται το αποτέλεσμα του πλειστηριασμού μέσω των ηλεκτρονικών συστημάτων. Όσοι έχουν λάβει μέρος στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό ενημερώνονται αμελλητί για το αποτέλεσμά του. Ο υπάλληλος του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού συντάσσει την έκθεση της παρ. 2 του άρθρου 965, κατακυρώνοντας τα πράγματα στον πλειοδότη.

13. Στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό κινητών, ο υπερθεματιστής έχει υποχρέωση να καταβάλει στον ειδικό τραπεζικό επαγγελματικό λογαριασμό του υπαλλήλου του πλειστηριασμού το πλειστηρίασμα και το τέλος χρήσης το αργότερο την τρίτη εργάσιμη ημέρα από τον πλειστηριασμό. Με την καταβολή του πλειστηρίασματος και του τέλους χρήσης, το κατακυρωμένο πράγμα παραδίδεται στον υπερθεματιστή. Η παράδοση του πράγματος στον υπερθεματιστή δεν μπορεί να γίνει πριν την καταβολή του πλειστηρίασματος και του τέλους χρήσης. Ο υπάλληλος του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού οφείλει, το αργότερο την πέμπτη εργάσιμη ημέρα από τον πλειστηριασμό, να καταθέσει το πλειστηρίασμα στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Η κατάθεση του πλειστηρίασματος είναι ακατάσχετη, δεν εμπίπτει στην πτωχευτική περιουσία και δεν υπόκειται στις δεσμεύσεις που επιβάλλει το Δημόσιο για τη διασφάλιση των συμφερόντων του. Εντός της επόμενης εργάσιμης ημέρας από την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού αποδίδει το τέλος χρήσης στον οικείο συμβολαιογραφικό σύλλογο του οποίου αυτός είναι μέλος. Εντός τριών (3) εργασίμων ημερών, μέρος του ανωτέρω ποσού, το οποίο καθορίζεται με την απόφαση της παραγράφου 14 του παρόντος, αποδίδεται από τον οικείο συμβολαιογραφικό σύλλογο στο ΓΑ.Χ.ΔΙ.Κ. Οι ειδικότεροι όροι της τήρησης των επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών των υπαλλήλων των πλειστηριασμών ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, ~~Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων~~.

14. Με αποφάσεις του Υπουργού Δικαιοσύνης, ~~Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων~~ καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι λειτουργίας των ηλεκτρονικών συστημάτων πλειστηριασμού, οι λεπτομέρειες υποβολής των πλειοδοτικών προσφορών, η διαδικασία πιστοποίησης και εγγραφής χρηστών στα συστήματα, το ύψος και ο τρόπος

καθορισμού, επιμερισμού, είσπραξης και απόδοσης του τέλους χρήσης των συστημάτων, αναπροσαρμογής του τέλους χρήσης και του μέρους αυτού που αποδίδεται στο ΤΑ.Χ.ΔΙΚ., καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια.»

### Άρθρο 65

#### Χρόνος πλειστηριασμού πραγμάτων υποκειμένων σε φθορά - Καταβολή εγγύησης σε μετρητά - Προσθήκη παρ. 2 στο άρθρο 962 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Η προσθήκη παρ. 2 στο άρθρο 962 ΚΠολΔ για τις διατυπώσεις του πλειστηριασμού στα ευπαθή προϊόντα, διευκολύνει τη διενέργεια του πλειστηριασμού. Ενώ τροποποιείται η παρ. 1 του άρθρου 965 και καταργείται η δυνατότητα κατάθεσης του ποσού της εγγύησης και σε μετρητά, διατηρείται η σχετική ευχέρεια ειδικά για τον πλειστηριασμό των υποκειμένων σε φθορά κινητών πραγμάτων.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η παρ. 2 του άρθρου 962 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για όσους πλειστηριασμούς προσδιοριστούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6στ)

Στο άρθρο 962 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται παρ. 2 και το άρθρο 962 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 962

1. Αν τα κατασχεμένα πράγματα μπορεί, κατά την κρίση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, να υποστούν φθορά, πλειστηριάζονται αμέσως. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού μπορεί να προβεί σε κάθε κατάλληλη ενέργεια για την εξασφάλιση δημοσιότητας. Αν διαφωνήσει εκείνος υπέρ του οποίου γίνεται ή εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, αποφασίζει το ειρηνοδικείο του τόπου της εκτέλεσης, που δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ.

2. Τα υποκειμένα σε φθορά ευπαθή προϊόντα, πλειστηριάζονται οποιαδήποτε μέρα, και η κατά την παρ. 6 του άρθρου 959 ανάρτηση στα ηλεκτρονικά συστήματα μπορεί να διενεργείται και αυθημερόν, πριν την έναρξη του πλειστηριασμού, η δε κατά την παρ. 1 του άρθρου 965 εγγυοδοσία δύναται να κατατεθεί και σε μετρητά.»

### Άρθρο 66

#### Από κοινού πλειοδοσία - Τροποποίηση των παρ. 1, 4 και 5 του άρθρου 965 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Στις παρ. 1 και 5 του άρθρου 965 ΚΠολΔ γίνονται οι αναγκαίες προσαρμογές για τη δυνατότητα της από κοινού πλειοδοσίας σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 959. Επίσης από την παρ. 1 απαλείφεται η δυνατότητα κατάθεσης εγγυοδοσίας σε μετρητά. Περαιτέρω στην παρ. 4 για λόγους διαδικαστικής διευκόλυνσης η προθεσμία των πέντε (5) εργάσιμων ημερών για την κατάθεση του πλειστηριασματος επιμηκύνεται σε δέκα (10) επίσης εργάσιμες.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:**

- Το τρίτο και έκτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 965 ΚΠολΔ εφαρμόζονται για όσους πλειστηριασμούς προσδιοριστούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6στ)
- Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 965 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για όσους πλειστηριασμούς προσδιοριστούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6στ)

Στο άρθρο 965 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1

διαγράφονται οι λέξεις «και περισσότεροι πλειοδότες από κοινού», προστίθενται νέα τρίτο και έκτο εδάφιο, στο πέμπτο εδάφιο διαγράφονται οι λέξεις «σε μετρητά ή», β) στην παρ. 4 η λέξη «πέμπτη» αντικαθίσταται από την λέξη «δέκατη», γ) στην παρ. 5, στο δεύτερο εδάφιο ρυθμίζεται η επίδοση σε κοινή πλειοδοσία και στο ένατο εδάφιο οι λέξεις «Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) και το άρθρο 965 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 965

1. Η πλειοδοσία αρχίζει με βάση την τιμή πρώτης προσφοράς. Δεν μπορούν να πλειοδοτήσουν ο οφειλέτης, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού και οι υπάλληλοί του. ~~και περισσότεροι πλειοδότες από κοινού.~~ Για την από κοινού πλειοδοσία περισσότερων εφαρμόζονται οι παρ. 4 και 5 του άρθρου 959. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού οφείλει, αν προβληθεί εγγράφως πριν την έναρξη της διαδικασίας αντίρρηση από τον επισπεύδοντα ή τον καθ' ού η εκτέλεση ή από οποιονδήποτε πλειοδότη να αποκλείσει από την πλειοδοσία κάθε πρόσωπο εις βάρος του οποίου επισπεύδεται αναπλειστηριασμός, εφόσον το γεγονός αυτό προκύπτει από δημόσιο έγγραφο ή ομολογείται. Κάθε πλειοδότης οφείλει να καταθέτει, ~~σε μετρητά ή~~ με μεταφορά πίστωσης στον ειδικό τραπεζικό επαγγελματικό λογαριασμό του υπαλλήλου του πλειστηριασμού ή με εγγυητική επιστολή τράπεζας, διάρκειας τουλάχιστον ενός (1) μήνα, ή με επιταγή που έχει εκδοθεί από τράπεζα ή άλλο πιστωτικό ίδρυμα, εγγυοδοσία ίση προς το τριάντα τοις εκατό (30%) της τιμής της πρώτης προσφοράς. Επί περισσότερων υποψήφιων πλειοδοτών κατά την παρ. 4 του άρθρου 959, η κατάθεση ή η έκδοση της επιταγής μπορεί να γίνει από οποιονδήποτε πλειοδότη είτε αυτός ενεργεί ατομικά είτε ως εκπρόσωπος των λοιπών. Αν υπερθεματιστής αναδείχθηκε άλλος, ή αν η κατακύρωση ματαιώθηκε από οποιονδήποτε λόγο, η εγγυοδοσία επιστρέφεται σε εκείνον που την είχε καταθέσει αμέσως μετά το πέρας του πλειστηριασμού.

2. Τα πράγματα που πλειστηριάζονται κατακυρώνονται στον πλειοδότη που προσφέρει τη μεγαλύτερη τιμή. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού πρέπει να καταχωρίζει στην έκθεσή του όλες τις προσφορές που έγιναν.

3. Ο υπερθεματιστής έχει υποχρέωση να καταβάλει στον υπάλληλο του πλειστηριασμού το πλειστηρίασμα σε μετρητά ή με μεταφορά πίστωσης στον ειδικό τραπεζικό επαγγελματικό λογαριασμό του υπαλλήλου του πλειστηριασμού ή με επιταγή έκδοσης τράπεζας που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα, την τρίτη εργάσιμη μέρα από τον πλειστηριασμό και αμέσως μετά του παραδίδεται το κατακυρωμένο πράγμα. Η παράδοση του πράγματος στον υπερθεματιστή δεν μπορεί να γίνει πριν αυτός καταβάλει το πλειστηρίασμα και το τέλος χρήσης.

4. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού οφείλει, το αργότερο ~~την πέμπτη τη δέκατη~~ την πέμπτη τη δέκατη εργάσιμη ημέρα από τον πλειστηριασμό, να καταθέσει εντόκως το πλειστηρίασμα στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Οι αναλογούντες επί του πλειστηρίασματος τόκοι υπολογίζονται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και αποδίδονται από κοινού με το πλειστηρίασμα με εντολή του επί του πλειστηριασμού υπαλλήλου, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι όροι και η διαδικασία και οι αναγκαίες λεπτομέρειες που αφορούν στην απόδοση του πλειστηρίασματος στους δικαιούχους, καθώς και άλλο σχετικό ζήτημα. Η κατάθεση είναι ακατάσχετη, δεν εμπίπτει στην πτωχευτική περιουσία και δεν υπόκειται

στις δεσμεύσεις που επιβάλλει το Δημόσιο για τη διασφάλιση των συμφερόντων του.

5. Αν ο υπερθεματιστής δεν καταβάλει εμπροθέσμως το πλειστηρίασμα και το τέλος χρήσης, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού οφείλει μέσα στις επόμενες δύο (2) εργάσιμες ημέρες να τον οχλήσει με εξώδικη πρόσκληση που επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή. Αν ο υπερθεματιστής δεν καταβάλλει το πλειστηρίασμα μέσα στις επόμενες από την όχληση πέντε (5) εργάσιμες ημέρες, η κατακύρωση σε αυτόν ανατρέπεται, η εγγυοδοσία που έχει καταθέσει καταπίπτει, καλούνται δε οι επόμενοι πλειοδότες, η προσφορά των οποίων, αθροισόμενη με το ποσό της εγγυοδοσίας που κατέπεσε, είναι ίση με το πλειστηρίασμα, να καταβάλουν σε τακτή ημέρα που ορίζεται στην πρόσκληση, το ποσό που είχαν προσφέρει. Η πρόσκληση επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή, επί δε κοινής πλειοδοσίας επιδίδεται στον εκπρόσωπο αυτών. Αν εμφανισθούν περισσότεροι ενδιαφερόμενοι συντάσσεται σχετική έκθεση από τον συμβολαιογράφο και η κατακύρωση γίνεται σε εκείνον που είχε προσφέρει κατά τον πλειστηριασμό το μεγαλύτερο ποσόν. Το πλειστηρίασμα συνίσταται στο άθροισμα του ποσού που καταβλήθηκε και της εγγυοδοσίας του αρχικού υπερθεματιστή που κατέπεσε. Αν, κατά την ελεύθερη κρίση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, η κατά τα προηγούμενα εδάφια πρόσκληση των επόμενων πλειοδοτών είναι αδύνατη ή ιδιαίτερα δυσχερής για λόγους που εκτίθενται σε σχετική έκθεση, καθώς και σε κάθε περίπτωση που η διαδικασία αυτή δεν τελεσφόρησε, γίνεται αναπλειστηριασμός κατά τις διατάξεις των επόμενων εδαφίων. Η επίσπηση του αναπλειστηριασμού γίνεται είτε με επιμέλεια του υπαλλήλου του πλειστηριασμού είτε από τον υπέρ ου ή από τον καθ' ου η εκτέλεση ή από κάθε δανειστή που έχει αναγγελθεί με τίτλο εκτελεστό. Ο αναπλειστηριασμός επισπεύδεται με πράξη του υπαλλήλου του πλειστηριασμού ή με δήλωση προς τον υπάλληλο του πλειστηριασμού του υπέρ ου ή του καθ' ου ή του δανειστή, για την οποία συντάσσεται πράξη. Περίληψη της πράξης, η οποία περιέχει και όσα πρέπει να περιλαμβάνονται στο απόσπασμα της κατασχετήριας έκθεσης, δημοσιεύεται με επιμέλεια του υπαλλήλου του πλειστηριασμού στην Ιστοσελίδα Δημοσιεύσεων Πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του ~~Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολουμένων~~. Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ). Η διάταξη του άρθρου 959 της παρ. 8 εφαρμόζεται αναλόγως και η σχετική προθεσμία υπολογίζεται από του συνταχθεί η πράξη. Ο αρχικός υπερθεματιστής, που δεν κατέβαλε το πλειστηρίασμα, δεν μπορεί να πλειοδοτήσει, δικαιούται όμως, έως ότου αρχίσει η πλειοδοσία, να καταβάλει το οφειλόμενο πλειστηρίασμα, με τον τόκο υπερημερίας, καθώς και τα έξοδα του αναπλειστηριασμού και να ζητήσει να του κατακυρωθεί το πράγμα.

6. Αν κατά τον αναπλειστηριασμό δεν επιτευχθεί το ίδιο πλειστηρίασμα, ο πρώτος υπερθεματιστής, που δεν κατέβαλε, ευθύνεται για τη διαφορά εντόκως, με το επιτόκιο υπερημερίας. Η εγγυοδοσία που είχε καταθέσει, με τους τυχόν τόκους της, καταλογίζεται στη διαφορά για την οποία ευθύνεται. Αν απομένει επιπλέον διαφορά, η έκθεση του αναπλειστηριασμού αποτελεί εναντίον του τίτλο εκτελεστό για τη συμπλήρωση. Αν έγιναν περισσότεροι αναπλειστηριασμοί, όλοι οι προηγούμενοι διαδοχικοί υπερθεματιστές, που δεν κατέβαλαν, εξακολουθούν να ευθύνονται εις ολόκληρον για την τυχόν διαφορά μεταξύ του αρχικού πλειστηριασματος και του πλειστηριασματος που τελικά επιτεύχθηκε και καταβλήθηκε, χωρίς όμως η ευθύνη του καθενός να υπερβαίνει το ποσόν της διαφοράς από τη δίκη του οφειλή. Οι εγγυοδοσίες που είχαν κατατεθεί από τους προηγούμενους διαδοχικούς υπερθεματιστές δεν επιστρέφονται έως ότου

καταβληθεί το πλειστηρίασμα από τον τελικό υπερθεματιστή, προκειμένου να γίνει ο ως άνω καταλογισμός στην τυχόν διαφορά. Ο υπερθεματιστής που δεν κατέβαλε δεν δικαιούται, αν κατά τον αναπλειστηριασμό επιτεύχθηκε μεγαλύτερο πλειστηρίασμα, να απαιτήσει το επιπλέον.

7. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού μπορεί, αν κρίνει ότι υπάρχει ανάγκη, να ζητεί κατά τη διεξαγωγή του πλειστηριασμού την επιβαλλόμενη από τις περιστάσεις συνδρομή και προστασία αστυνομικού οργάνου, στο οποίο παρέχει τις αναγκαίες οδηγίες και υποβάλλει αιτήματα για την τήρηση της τάξης και την αποκατάσταση της ομαλής διενέργειας και συνέχισης του πλειστηριασμού.»

## Άρθρο 67

### Μη εμφάνιση πλειοδοτών - Χρόνος υποβολής της αίτησης του επισπεύδοντος για κατακύρωση σε αυτόν - Τροποποίηση του άρθρου 966 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Μετά την καθιέρωση της ηλεκτρονικής διενέργειας του πλειστηριασμού, δημιουργήθηκε διαδικαστικό κενό ως προς τον χρόνο υποβολής της δήλωσης του επισπεύδοντος ότι επιθυμεί την κατακύρωση του πράγματος σ' αυτόν τον ίδιο στην τιμή πρώτης προσφοράς. Καθώς οι παρ. 5 και 6 του άρθρου 959 ΚΠολΔ προβλέπουν, ότι σε χρόνο προγενέστερο της έναρξης της ηλεκτρονικής πλειοδοσίας είναι γνωστό εάν υπάρχουν πλειοδότες, με την προτεινόμενη τροποποίηση ο επισπεύδων έχει τη δυνατότητα, μετά την παρέλευση των προθεσμιών της παρ. 6 και μέχρι τον πλειστηριασμό, να υποβάλλει την άνω αίτηση.

Η ίδια διάταξη τόσο στην αρχική, όσο και στη νέα μετά την τροποποίηση ρύθμισή της, αντιμετωπίζει το φαινόμενο ελλείψεως πλειοδοτών, γεγονός που οφείλεται συχνά στην υψηλή τιμή πρώτης προσφοράς του πλειστηριαζόμενου κινητού ή ακινήτου. Προβλέπεται, σε αυτή την περίπτωση, η σταδιακή μείωση της τιμής πρώτης προσφοράς εάν προηγηθούν δυο ματαιώσεις του πλειστηριασμού, και συγκεκριμένα του πλειστηριασμού που έχει οριστεί αρχικά, και του πλειστηριασμού, ο οποίος επαναλαμβάνεται σε σαράντα (40) ημέρες με την ίδια τιμή πρώτης προσφοράς. Η έλλειψη πλειοδοτών υποδηλώνει ότι η τιμή πρώτης προσφοράς δεν είναι αντίστοιχη με τις υφιστάμενες συνθήκες αγοράς και ζήτησης και για τον λόγο αυτό, με σκοπό να διενεργηθεί τελικά ο πλειστηριασμός και να υπάρξει σημαντικό πλειοδοτικό ενδιαφέρον, σε συνθήκες αγοράς και υγιούς ανταγωνισμού καθιερώνεται η σε δύο στάδια περαιτέρω (αυτόματα) μείωση της τιμής πρώτης προσφοράς. Στο τρίτο αυτό στάδιο διενέργειας του πλειστηριασμού, μετά από τις δυο αρχικές ματαιώσεις, η τιμή πρώτης προσφοράς μειώνεται αυτόματα κατά είκοσι τοις εκατό (20%). Εάν και πάλι δεν υπάρξει πλειοδοτικό ενδιαφέρον, τότε η τιμή πρώτης προσφοράς μειώνεται κατά ένα επιπλέον δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Η ρύθμιση αυτή δεν θίγει τα δικαιώματα του καθ' ου η εκτέλεση, ούτε και προδικάζει την τιμή στην οποία τελικά θα εκπλειστηριαστεί το πράγμα, αφού μέσω της διαδικασίας της πλειοδοσίας, σύμφωνα με το άρθρο 965 του ΚΠολΔ, και του υγιούς ανταγωνισμού, που διαμορφώνεται υπό συνθήκες διαφάνειας, υπερθεματιστής θα αναδειχθεί όποιος υποβάλλει την υψηλότερη προσφορά. Περαιτέρω, η ίδια ρύθμιση συμβάλλει στην αποσυμφόρηση των δικαστηρίων, τα οποία, υπό την προηγούμενη μορφή της διατάξεως, θα έπρεπε να διατάξουν αυτά τα ίδια τη μείωση της τιμής πρώτης προσφοράς, λαμβάνοντας υπόψη τις κρατούσες συνθήκες αγοράς. Επομένως, εισάγεται ένα αντικειμενικό κριτήριο, προσαρμογής της τιμής πρώτης προσφοράς στις συνθήκες αγοράς.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δικαίο:** Το άρθρο 966 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για όσους πλειστηριασμούς προσδιοριστούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6στ)

Στο άρθρο 966 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) στην παρ. 1 αντικαθίσταται το δεύτερο εδάφιο, β) αντικαθίσταται η παρ. 2, γ) προστίθενται παρ. 2Α και 2Β, δ) τροποποιείται η παρ. 3, προκειμένου να απαλειφθεί η αναφορά σε ελεύθερη εκποίηση και να προστεθεί παραπομπή στην παρ. 2Β, και το άρθρο 966 διαμορφώνεται ως εξής:

## «Άρθρο 966

1. Αν δεν παρουσιαστούν πλειοδότες ή δεν υποβληθούν προσφορές, το πράγμα που πλειστηριάζεται κατακυρώνεται στην τιμή της πρώτης προσφοράς σε εκείνον υπέρ του οποίου έγινε η εκτέλεση, αν το ζητήσει. ~~Αν δεν υποβληθεί αίτηση, γίνεται νέος πλειστηριασμός μέσα σε σαράντα ημέρες. Ο επισπεύδων δανειστής υποβάλλει ηλεκτρονικά σχετική αίτηση, αφού παρέλθει η προθεσμία της παρ. 6 του άρθρου 959 και πριν από την έναρξη του πλειστηριασμού, στον υπάλληλο του πλειστηριασμού, ο οποίος στη συνέχεια την αναρτά στα ηλεκτρονικά συστήματα πλειστηριασμών.~~

2. ~~Αν στο νέο πλειστηριασμό δεν γίνει κατακύρωση, το αρμόδιο δικαστήριο του άρθρου 933 που δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, μπορεί να διατάξει να γίνει νέος πλειστηριασμός μέσα σε τριάντα ημέρες, με την ίδια ή κατώτερη τιμή πρώτης προσφοράς ή να επιτρέψει μέσα στην ίδια προθεσμία να πωληθεί ελεύθερα το πράγμα από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού σε εκείνον υπέρ του οποίου έγινε η εκτέλεση ή σε τρίτον, με τίμημα που ορίζεται από το δικαστήριο, το οποίο μπορεί να ορίσει και να πληρωθεί με δόσεις μέρος του τιμήματος. Η δικάσιμος για τη συζήτηση της σχετικής αίτησης ορίζεται υποχρεωτικά και κατά απόλυτη προτεραιότητα εντός οκτώ (8) εργάσιμων ημερών από την κατάθεσή της και επιδίδεται τουλάχιστον τρεις (3) εργάσιμες ημέρες πριν από τη συζήτηση. Η απόφαση εκδίδεται υποχρεωτικά εντός οκτώ (8) εργάσιμων ημερών από τη συζήτηση της αίτησης. Ο αιτών οφείλει να προσκομίσει κατά τη συζήτηση έκθεση εκτίμησης της αξίας του πράγματος με χρόνο εκτίμησης μεταγενέστερο της ημερομηνίας ορισμού διενέργειας του τελευταίου πλειστηριασμού. Το δικαστήριο προκειμένου να καθορίσει τη νέα τιμή πρώτης προσφοράς λαμβάνει υπόψη του κάθε πρόσφορο αποδεικτικό μέσο, ιδίως τυχόν εκθέσεις εκτίμησης πιστοποιημένων εκτιμητών, και παραθέτει τους λόγους με βάση τους οποίους διαμόρφωσε τη νέα τιμή. Αν δεν υποβληθεί η αίτηση της παρ. 1, ο πλειστηριασμός επαναλαμβάνεται με την ίδια τιμή πρώτης προσφοράς και σε ημερομηνία που ορίζεται από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού, μέσα σε σαράντα (40) ημέρες, αναρτωμένης της σχετικής δημοσιεύσεως στις αντίστοιχες ιστοσελίδες δημοσιεύσεως πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) και ΗΛ.ΣΥ.ΠΛΕΙΣ (e-auction).~~

2Α. Αν και ο πλειστηριασμός της παρ. 2 αποβεί άγονος, διεξάγεται νέος με τιμή πρώτης προσφοράς ίση προς το ογδόντα τοις εκατό (80%) της αρχικώς ορισθείσας τιμής και σε ημερομηνία που ορίζεται από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού, μέσα σε τριάντα (30) ημέρες, αναρτωμένης της σχετικής δημοσιεύσεως στις αντίστοιχες ιστοσελίδες δημοσιεύσεως πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) και ΗΛ.ΣΥ.ΠΛΕΙΣ (e-auction).

2Β. Σε περίπτωση που και ο πλειστηριασμός της παρ. 2Α αποβεί άγονος, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού τον επαναλαμβάνει μέσα σε τριάντα (30) ημέρες, με τιμή πρώτης προσφοράς ίση προς το εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) της αρχικώς ορισθείσας, με ανάρτηση στις αντίστοιχες ιστοσελίδες δημοσιεύσεως πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) και ΗΛ.ΣΥ.ΠΛΕΙΣ (e-auction).

3. Αν και ο νέος πλειστηριασμός έμεινε χωρίς αποτέλεσμα ή δεν κατέστη δυνατή η ελεύθερη εκποίηση, το αρμόδιο δικαστήριο του άρθρου 933, που δικάζει κατά τη

διαδικασία των άρθρων 686 επ., ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να άρει την κατάσχεση ή να διατάξει να γίνει αργότερα νέος πλειστηριασμός με την ίδια ή κατά την παρ. 2B τιμή ή και κατώτερη τιμή πρώτης προσφοράς.

4. Αν καταστεί ανέφικτη ή διακοπεί η διενέργεια του πλειστηριασμού, για λόγους τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας των ηλεκτρονικών συστημάτων διενέργειας αυτού, η διαδικασία θεωρείται ότι παραμένει σε εκκρεμότητα και συνεχίζεται με εντολή του επισπεύδοντος, κατόπιν ανάρτησης αναγγελίας από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού στο ηλεκτρονικό σύστημα δέκα (10) εργάσιμες ημέρες πριν την ημερομηνία συνέχισης. Τυχόν προσφορές πλειοδοτών που είχαν υποβληθεί πριν τη διακοπή της διαδικασίας παραμένουν ισχυρές.»

## Άρθρο 68

### Αναγγελία - Υπογραφή υποχρεωτικά από δικηγόρο - Τροποποίηση της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 972 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Η αναγγελία αποτελεί εξωδικαστική πράξη, που συνεπάγεται σοβαρές έννομες συνέπειες και για τα υποκείμενα της αναγκαστικής εκτέλεσης, αλλά και για τους δανειστές και όπως χαρακτηριστικά έχει κριθεί (ΟΛΑΠ 1/2010) αποτελεί την πρώτη διαδικαστική πράξη της διαδικασίας της κατάταξης. Ορίζεται, για τον λόγο αυτό ρητά, με την προτεινόμενη ρύθμιση, ότι η αναγγελία υπογράφεται, υποχρεωτικά, από δικηγόρο. Για το παραπάνω ζήτημα υπάρχει σύμφωνη πρόταση όλων των παραγόντων της δίκης, όπως έχει αποτυπωθεί στο πόρισμα της Ομάδας Εργασίας.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 972 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για όσους πλειστηριασμούς προσδιοριστούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6στ)

Η περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 972 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως προς την υποχρεωτική υπογραφή της αναγγελίας από δικηγόρο και το άρθρο 972 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 972

1. Οι δανειστές εκείνου κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση έχουν δικαίωμα να αναγγείλουν την απαίτησή τους. Η αναγγελία επιδίδεται στον υπάλληλο του πλειστηριασμού, σε εκείνον υπέρ του οποίου γίνεται και σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση και πρέπει να περιέχει:

α) διορισμό αντικλήτου στην περιφέρεια του πρωτοδικείου, του τόπου της εκτέλεσης, στον οποίο μπορούν να γίνονται όλες οι επιδόσεις και προσφορές που αφορούν την εκτέλεση ~~και αν~~. Αν δεν οριστεί αντίκλητος, αντίκλητος είναι ο δικηγόρος που ~~εσχόν υπέγραψε~~ υποχρεωτικά υπογράφει την αναγγελία ~~και, με την επιφύλαξη τυχόν αντίθετης ειδικής ρύθμισης~~.

β) περιγραφή της απαίτησης του δανειστή που αναγγέλλεται. Η αναγγελία πρέπει να επιδοθεί το αργότερο δέκα πέντε (15) ημέρες μετά τον πλειστηριασμό και μέσα στην ίδια προθεσμία πρέπει να κατατεθούν τα έγγραφα που αποδεικνύουν την απαίτηση. Τα έξοδα της αναγγελίας βαρύνουν όποιον αναγγέλλεται.

2. Το κύρος της αναγγελίας δεν επηρεάζεται από την αναστολή ή τη ματαίωση του πλειστηριασμού. Αν η απαίτηση του δανειστή που αναγγέλλεται στηρίζεται σε τίτλο εκτελεστό, η αναγγελία έχει τα ίδια αποτελέσματα με την κατάσχεση.»

## Άρθρο 69

### Δήλωση συνέχισης πλειστηριασμού - Τροποποίηση των παρ. 1, 3 και 6 του άρθρου 973 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Η προθεσμία των τριών (3) ημερών παρατείνεται σε πέντε (5), για λόγους διαδικαστικής διευκόλυνσης. Η διατύπωση της παρ. 6 του άρθρου 973 ΚΠολΔ, ότι δηλαδή δεν επιτρέπεται η άσκηση ενδίκων μέσων κατά της σχετικής απόφασης θα μπορούσε να δημιουργήσει ερμηνευτικό ζήτημα ως προς το επιτρεπτό ή μη υποβολής αίτησης ανάκλησης, κατά τα άρθρα 696 και 697, αφού η ανακοπή εκδικάζεται μεν κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, δίχως να είναι όμως ασφαλιστικό μέτρο. Διευκρινίζεται, για τον λόγο αυτό ρητά, ότι δεν επιτρέπεται ούτε η άσκηση ενδίκων μέσων, αλλά ούτε και αίτηση ανάκλησης.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:**

- Οι παρ. 1 και 3 του άρθρου 973 ΚΠολΔ εφαρμόζονται για όσους πλειστηριασμούς προσδιοριστούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6στ)
- Η παρ. 6 του άρθρου 973 ΚΠολΔ εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς ανακοπές (άρθρο 116 παρ. 6ζ)

Στο άρθρο 973 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 και το πέμπτο εδάφιο της παρ. 3 τροποποιούνται ως προς τις προθεσμίες ανάρτησης της γνωστοποίησης της δήλωσης και της νέας ημέρας του πλειστηριασμού και ως προς την αναφορά στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ), β) στο τρίτο εδάφιο της παρ. 6 προστίθενται οι λέξεις «ούτε και αίτηση ανάκλησης» και το άρθρο 973 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 973

1. Αν για οποιονδήποτε λόγο ο πλειστηριασμός δεν έγινε κατά την ημέρα που είχε οριστεί, επισπεύδεται πάλι με δήλωση που κατατίθεται στον υπάλληλο του πλειστηριασμού και συντάσσεται σχετική πράξη. Η νέα ημέρα του πλειστηριασμού ορίζεται από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού δυο (2) μήνες από την ημέρα της δήλωσης και όχι πάντως μετά την παρέλευση τριών (3) μηνών από την ημέρα αυτή. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού εντός ~~τριών (3)~~ πέντε (5) ημερών μεριμνά ώστε να αναρτηθεί η γνωστοποίηση της δήλωσης και η ημέρα του πλειστηριασμού στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του ~~Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολουμένων Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ).~~

2. Κάθε δανειστής, εφόσον έχει απαίτηση που στηρίζεται σε εκτελεστό τίτλο και κοινοποίησε σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση επιταγή προς εκτέλεση, μπορεί να επισπεύσει τον πλειστηριασμό.

3. Αν ένας δανειστής, άλλος από τον επισπεύδοντα, θέλει να επισπεύσει τον πλειστηριασμό κατά την παρ. 2, πρέπει να το δηλώσει στον υπάλληλο του πλειστηριασμού και να συνταχθεί σχετική πράξη. Αν ο δανειστής αυτός έχει και ο ίδιος επιβάλει κατάσχεση, η δήλωση συνέχισης του πλειστηριασμού επέχει θέση ανάκλησης της δικής του κατάσχεσης. Αντίγραφο της πράξης επιδίδεται μέσα σε τρεις (3) ημέρες από τη δήλωση στον αρχικώς επισπεύδοντα. Ο πλειστηριασμός γίνεται ενώπιον του ίδιου υπαλλήλου. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού εντός ~~τριών (3)~~ πέντε (5) ημερών μεριμνά ώστε να αναρτηθεί η γνωστοποίηση της δήλωσης και η ημέρα του πλειστηριασμού στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του ~~Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολουμένων.~~

### Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ).

4. Κάθε δανειστής της παρ. 2 μπορεί να ζητήσει από το αρμόδιο κατά το άρθρο 933 δικαστήριο, που δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., να του επιτρέψει να επισπεύσει αυτός την εκτέλεση, αν ο πλειστηριασμός ματαιώθηκε για δεύτερη φορά χωρίς σοβαρό λόγο, καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση που από τη στάση του επισπεύδοντος προκύπτει συμπαιγνία ή ολιγωρία. Η ανάθεση της επίσπευσης στον αιτούντα μπορεί να εξαρτηθεί από τη ματαίωση του τυχόν επισπευδόμενου πλειστηριασμού. Ο δανειστής, στον οποίο ανατέθηκε η επίσπευση, οφείλει να προβεί στην κατά την παρ. 3 δήλωση. Ο πλειστηριασμός επισπεύδεται κατά τις διατάξεις της παραγράφου αυτής.

5. Αν στην περίπτωση της παρ. 3 εμφανίστηκαν ταυτόχρονα περισσότεροι δανειστές που θέλουν να επισπεύσουν την εκτέλεση ή, στην περίπτωση της παρ. 4, οι αιτούντες είναι περισσότεροι, το κατά το άρθρο 933 δικαστήριο, ύστερα από αυτοτελή ή παρεμπίπτουσα αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, δικάζοντας με τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., επιλέγει τον καταλληλότερο στον οποίο και αναθέτει την επίσπευση. Ο πλειστηριασμός επισπεύδεται κατά τις διατάξεις της παρ. 3.

6. Αντιρρήσεις για οποιονδήποτε λόγο που αφορά το κύρος της δήλωσης συνέχισης, ασκούνται με ανακοπή μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την ημέρα της κατά την παρ. 1 ανάρτησης. Η συζήτηση της ανακοπής προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεσή της και γίνεται με τη διαδικασία των άρθρων 686 επ.. Κατά της απόφασης που εκδίδεται μέσα σε έναν (1) μήνα από τη συζήτηση της ανακοπής δεν επιτρέπεται η άσκηση ενδίκων μέσων ούτε και αίτηση ανάκλησης. Πρόσθετοι λόγοι ανακοπής μπορούν να προταθούν μόνο με ιδιαίτερο δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου προς το οποίο απευθύνεται η ανακοπή, κάτω από την οποία συντάσσεται έκθεση, και κοινοποιείται στον αντίδικο οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση.»

### **Άρθρο 70**

#### **Γενικά προνόμια - Σειρά κατάταξης - Τροποποίηση των περ. 1, 3 και 4 του άρθρου 975 του ΚΠολΔ**

**Αιτιολογική έκθεση:** Στα γενικά προνόμια καθιερώνεται, ομοιόμορφα για όλες τις περιπτώσεις ως σημείο (αντίστροφος) εκκίνησης του προνομίου η ημερομηνία του πραγματικά διενεργηθέντος πλειστηριασμού. Μετά τις διάφορες τροποποιήσεις που έχει υποστεί η συγκεκριμένη διάταξη, σε κάποιες περιπτώσεις ο νομοθέτης επέλεγε ως κρίσιμη την ημερομηνία πραγματικής διενέργειας του πλειστηριασμού και σε άλλες τον αρχικό πλειστηριασμό, ανεξάρτητα από την τελική διενέργειά του, ενώ η νομολογία, όταν δεν προσδιοριζόταν ο χρόνος του πλειστηριασμού άλλοτε δεχόταν ως χρονικό σημείο την ημέρα διενέργειας του πλειστηριασμού και άλλοτε την ημέρα που ορίστηκε ο πρώτος πλειστηριασμός, ανεξάρτητα αν στη συνέχεια ματαιώθηκε. Καθώς, πλέον, το χρονικό διάστημα από την κατάσχεση μέχρι τον πλειστηριασμό ανέρχεται κατ' ανώτατο όριο σε οκτώ (8) μήνες, θεωρείται επαρκής για την προστασία των γενικών προνομίων η καθιέρωση ως κρίσιμου σημείου της διενέργειας του πλειστηριασμού. Τούτο εναρμονίζεται και προς το άλλο σταθερό σημείο της νομοθετικής ρύθμισης, δηλ. την πτώχευση του οφειλέτη. Επιπλέον, επανέρχεται το προνόμιο των δικηγόρων από δικηγορικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν κατά υπόθεση στον οφειλέτη, εφόσον όμως προέκυψαν ένα έτος πριν τη διενέργεια του πλειστηριασμού.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το δεύτερο εδάφιο της περ. 1 του άρθρου 975 ΚΠολΔ εφαρμόζεται όταν ο πίνακας κατάταξης αφορά σε πλειστηριασμό, που διενεργήθηκε μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6η)

Στο άρθρο 975 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) στο δεύτερο εδάφιο της περ. 1 και στο τελευταίο εδάφιο της περ. 3 πριν από τις λέξεις «του πλειστηριασμού» προστίθεται η λέξη «διενέργειας», β) στο πρώτο εδάφιο της περ. 3 και στην περ. 4 οι λέξεις «πριν από την ημερομηνία ορισμού του πρώτου πλειστηριασμού» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πριν από την ημέρα διενέργειας του πλειστηριασμού», γ) στην περ. 3 προστίθεται νέο τρίτο εδάφιο και το άρθρο 975 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 975

Η κατάταξη των δανειστών στον πίνακα γίνεται με την εξής σειρά. Αφού αφαιρεθούν τα έξοδα της εκτέλεσης, που ορίζονται αιτιολογημένα από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού, κατατάσσονται:

1) Οι απαιτήσεις για την κηδεία ή τη νοσηλεία εκείνου κατά του οποίου είχε στραφεί η εκτέλεση, του συζύγου και των τέκνων του, αν προέκυψαν κατά τους τελευταίους δώδεκα (12) μήνες πριν από την ημέρα διενέργειας του πλειστηριασμού ή κήρυξης της πτώχευσης. Στην ίδια τάξη υπάγονται και οι απαιτήσεις αποζημίωσης δανειστών, λόγω αναπηρίας ποσοστού ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω, με εξαίρεση την ικανοποίηση για ηθική βλάβη, εφόσον προέκυψαν έως την ημέρα διενέργειας του πλειστηριασμού ή την κήρυξη της πτώχευσης.

2) Οι απαιτήσεις για την παροχή τροφίμων αναγκαίων για τη συντήρηση εκείνου κατά του οποίου είχε στραφεί η εκτέλεση, του συζύγου και των τέκνων του, αν προέκυψαν κατά τους τελευταίους έξι (6) μήνες πριν από την ημέρα διενέργειας του πλειστηριασμού ή κήρυξης της πτώχευσης.

3) Οι απαιτήσεις, που έχουν ως βάση τους την παροχή εξαρτημένης εργασίας, καθώς και οι απαιτήσεις από αμοιβές, έξοδα και αποζημιώσεις των δικηγόρων, που αμείβονται με πάγια περιοδική αμοιβή, εφόσον προέκυψαν μέσα στην τελευταία διετία πριν από την ~~ημερομηνία ορισμού του πρώτου πλειστηριασμού~~ ημέρα διενέργειας του πλειστηριασμού ή κήρυξης της πτώχευσης. Οι αποζημιώσεις λόγω καταγγελίας της σχέσης εργασίας, καθώς και οι απαιτήσεις των δικηγόρων για αποζημίωση λόγω λύσης της σύμβασης έμμισθης εντολής κατατάσσονται στην τάξη αυτή ανεξάρτητα από τον χρόνο που προέκυψαν. Στην ίδια τάξη κατατάσσονται απαιτήσεις δικηγόρων από δικηγορικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν κατά υπόθεση στον οφειλέτη, εφόσον προέκυψαν ένα έτος πριν από την ημέρα διενέργειας του πλειστηριασμού. Οι απαιτήσεις του Δημοσίου από φόρο προστιθέμενης αξίας και παρακρατούμενους και επιρριπτόμενους φόρους με τις προσαυξήσεις κάθε φύσης και τους τόκους που επιβαρύνουν τις απαιτήσεις αυτές. Στην ίδια τάξη υπάγονται και οι απαιτήσεις των φορέων κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας της γενικής γραμματείας κοινωνικών ασφαλίσεων, οι απαιτήσεις αποζημίωσης σε περίπτωση θανάτου του υπόχρεου προς διατροφή, καθώς και οι απαιτήσεις αποζημίωσης λόγω αναπηρίας ποσοστού εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, εφόσον προέκυψαν έως την ημέρα διενέργειας του πλειστηριασμού ή την κήρυξη της πτώχευσης.

4) Οι απαιτήσεις αγροτών ή αγροτικών συνεταιρισμών από πώληση αγροτικών προϊόντων, αν προέκυψαν κατά τον τελευταίο χρόνο πριν από την ~~ημερομηνία ορισμού του πρώτου πλειστηριασμού~~ ημέρα διενέργειας του πλειστηριασμού ή κήρυξης της πτώχευσης.

5) Οι απαιτήσεις του Δημοσίου και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης από κάθε αιτία, με τις προσαυξήσεις κάθε φύσης και τους τόκους που επιβαρύνουν τις απαιτήσεις αυτές.

6) Οι απαιτήσεις του Συνεγγυητικού κατά του οφειλέτη, εφόσον ο τελευταίος έχει ή είχε στο παρελθόν την ιδιότητα της επιχείρησης παροχής επενδυτικών υπηρεσιών κατά την έννοια του άρθρου 2 του ν. 2396/1996 και οι απαιτήσεις του Συνεγγυητικού έχουν προκύψει εντός δύο (2) ετών πριν από την ημέρα διενέργειας του πλειστηριασμού ή κήρυξης της πτώχευσης.»

## Άρθρο 71

### Σειρά κατάταξης προνομιάων και μη - Τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 977 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με τον ν. 4335/2015 (Α' 86) προβλέφθηκε η κατά ένα μικρό ποσοστό ικανοποίηση των εγχειρόγραφων δανειστών, που δεν διαθέτουν γενικό, ή ειδικό προνόμιο από το πλειστηρίασμα. Υποστηρίχθηκε ότι δανειστής με ειδικό ή γενικό προνόμιο, σε όποια έκταση δεν ικανοποιήθηκε από την κατάταξή του στην προνομιακή του τάξη, έχει δικαίωμα να συμμετάσχει ως απλός εγχειρόγραφος σε όποιο ποσό κατανέμεται στους εγχειρόγραφους. Στη νομολογία η άποψη αυτή τείνει να κρατηθεί. Επιπλέον, παρουσιάστηκε το φαινόμενο ένας προνομιάχος δανειστής, γενικός ή ειδικός, να κατατάσσεται για ένα μέρος της απαιτήσής του ως προνομιάχος και για άλλο μέρος της απαίτησής του ως εγχειρόγραφος, προκειμένου να μπορεί να ικανοποιήσει συνολικά την απαίτησή του. Με την άποψη αυτή, ωστόσο, νοθεύεται η αυστηρή οριοθέτηση που έχει επιλέξει ο νομοθέτης, η οποία βασίζεται στις ρυθμίσεις του ουσιαστικού δικαίου με τις οποίες ο ενυπόθηκος δανειστής μπορεί να επιλέξει μεταξύ της υποθηκικής αγωγής και της ενοχικής αγωγής, με τις απορρέουσες συνέπειες, και έτσι με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 977 ΚΠολΔ διευκρινίζεται ρητά, το αντίθετο προς άρση των ερμηνευτικών αμφισβητήσεων. Εάν, βέβαια, ο προνομιάχος δανειστής επιλέξει να αναγγείλει την απαίτησή του εν μέρει η στο σύνολο ως εγχειρόγραφη (επειδή λ.χ. μέρος αυτής δεν έχει προνόμιο, γενικό ή ειδικό, σύμφωνα με τα άρθρα 975 ή 976), τότε συμμετέχει κανονικά ως εγχειρόγραφος δανειστής. Η διευκρίνιση της διάταξης σκοπό έχει να μην προσαυξήσει το προνόμιο, όχι όμως να αποκλείσει την ικανοποίηση εγχειρόγραφων απαιτήσεων.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δικαίο:** Το πρώτο, τρίτο και πέμπτο εδάφιο της περ. 3, η περ. 4 και το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 977 ΚΠολΔ εφαρμόζονται όταν ο πίνακας κατάταξης αφορά σε πλειστηριασμό, που διενεργήθηκε μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6η)

Στην παρ. 3 του άρθρου 977 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, στο δεύτερο εδάφιο επέρχεται νομοτεχνική βελτίωση και στο τέλος προστίθεται νέο εδάφιο και το άρθρο 977 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 977

1. Με την επιφύλαξη της παρ. 3 του άρθρου αυτού, αν εκτός από τις απαιτήσεις του άρθρου 975 υπάρχουν και οι απαιτήσεις του άρθρου 976 αριθμ. 3, προτιμώνται οι πρώτες. Αν υπάρχουν και απαιτήσεις του άρθρου 976 αριθμ. 1 και 2, τότε οι απαιτήσεις του άρθρου 975 ικανοποιούνται έως το ένα τρίτο του πλειστηριασματος που πρέπει να διανεμηθεί στους πιστωτές και τα δύο τρίτα διατίθενται για να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του άρθρου 976 αριθμ. 1 και 2. Από τα υπόλοιπα που απομένουν από το ένα τρίτο ή τα δύο τρίτα, μετά την ικανοποίηση των απαιτήσεων των άρθρων 975 και 976 αριθμ. 1 και 2, κατά το προηγούμενο εδάφιο, κατατάσσονται, ώσπου να καλυφθούν, οι απαιτήσεις της άλλης από τις προαναφερόμενες δύο κατηγορίες, που δεν έχουν ικανοποιηθεί.

2. Με την επιφύλαξη της παρ. 3 του άρθρου αυτού, αν υπάρχουν περισσότερες απαιτήσεις από αυτές που αναφέρονται στα άρθρα 975 ή 976, η απαίτηση της προηγούμενης τάξης προτιμάται από την απαίτηση της επόμενης τάξης και αν είναι της

ίδιας τάξης ικανοποιούνται συμμετρως. Αν συντρέχουν περισσότερες απαιτήσεις από εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 976 αριθμ. 2, ακολουθείται η κατά το ουσιαστικό δίκαιο σειρά.

3. Αν εκτός από τις απαιτήσεις του άρθρου 975 υπάρχουν και απαιτήσεις του άρθρου 976, καθώς και μη προνομιούχες απαιτήσεις, τότε οι απαιτήσεις του άρθρου 976 ικανοποιούνται έως το εξήντα πέντε τοις εκατό (65%), οι απαιτήσεις του άρθρου 975 έως το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) και οι μη προνομιούχες απαιτήσεις έως το δέκα τοις εκατό (10%) του ποσού του πλειστηριάσματος που πρέπει να διανεμηθεί στους πιστωτές συμμετρως. Από τα υπόλοιπα που απομένουν από το εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) ή από το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) κατατάσσονται, ώσπου να καλυφθούν οι απαιτήσεις της εκάστοτε άλλης από τις δύο προαναφερόμενες κατηγορίες, που δεν έχουν ικανοποιηθεί. Από τα υπόλοιπα που απομένουν από την ικανοποίηση των εγχειρόγραφων δανειστών ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του άρθρου 976 και του άρθρου 975 κατά τα οριζόμενα στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1. Αν υπάρχουν απαιτήσεις του άρθρου 976 και μη προνομιούχες απαιτήσεις, οι πρώτες ικανοποιούνται έως το ενενήντα τοις εκατό (90%) και οι δεύτερες έως το δέκα τοις εκατό (10%) του ποσού του πλειστηριάσματος, που πρέπει να διανεμηθεί στους πιστωτές συμμετρως. Αν υπάρχουν απαιτήσεις του άρθρου 975 και μη προνομιούχες απαιτήσεις, οι απαιτήσεις του άρθρου 975 ικανοποιούνται σε ποσοστό έως το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του ποσού του πλειστηριάσματος, που πρέπει να διανεμηθεί στους πιστωτές, ενώ οι μη προνομιούχοι ικανοποιούνται στο υπόλοιπο ποσοστό συμμετρως. Εάν υπάρχουν και εγχειρόγραφοι δανειστές οι προνομιούχες απαιτήσεις των άρθρων 975 και 976 δεν συμμετέχουν στο δέκα τοις εκατό (10%) ακόμη και εάν δεν ικανοποιήθηκε η απαίτησή τους.»

## Άρθρο 72

### Σειρά κατάταξης υπερπρονομιούχων, προνομιούχων και μη - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 977Α του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Εφόσον στο πλαίσιο του άρθρου 975 ΚΠολΔ επιλέγεται ως κρίσιμος χρόνος για την κατάταξη όλων των απαιτήσεων που εξοπλίζονται με γενικό προνόμιο, μεταξύ των οποίων και οι απαιτήσεις από εξαρτημένη εργασία, η ημερομηνία (πραγματικής) διενέργειας του πλειστηριασμού, επιλέγεται το ίδιο χρονικό σημείο και για το υπερπρονόμιο της παρ. 2 του άρθρου 977 Α ΚΠολΔ, που αναφέρεται σε απαιτήσεις εργαζομένων και ισχύει, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου αυτού.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η παρ. 2 του άρθρου 977Α ΚΠολΔ εφαρμόζεται όταν ο πίνακας κατάταξης αφορά σε πλειστηριασμό, που διενεργήθηκε μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6η)

Στην παρ. 2 του άρθρου 977Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας οι λέξεις «πριν από την ημερομηνία ορισμού του πρώτου πλειστηριασμού» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πριν από την ημέρα διενέργειας του πλειστηριασμού», το ποσοστό 275% αναγράφεται και ολογράφως και το άρθρο 977Α διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 977Α

1. Αν μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου γεννηθούν εξ ολοκλήρου απαιτήσεις και συσταθεί για την εξασφάλισή τους ενέχυρο επί μη βεβαρημένου κατά την ανωτέρω ημερομηνία πράγματος, αυτές κατατάσσονται, με την επιφύλαξη της παρ. 2 και

αφού αφαιρεθούν τα έξοδα της εκτέλεσης, με την εξής σειρά:

- α) απαιτήσεις του άρθρου 976 αριθμ. 1 και 2
- β) απαιτήσεις του άρθρου 975 και απαιτήσεις του άρθρου 976 αριθμ. 3
- γ) μη προνομιούχες απαιτήσεις.

2. Απαιτήσεις οι οποίες προέκυψαν πριν από την ~~ημερομηνία ορισμού του πρώτου πλειστηριασμού~~ ημέρα διενέργειας του πλειστηριασμού και αφορούν σε μη καταβληθέντες μισθούς έως έξι (6) μηνών από παροχή εξαρτημένης εργασίας και έως του ποσού το οποίο ισούται ανά μήνα οφειλόμενου μισθού και ανά εργαζόμενο με το νόμιμο κατώτατο μισθό υπαλλήλου άνω των είκοσι πέντε (25) ετών επί διακόσια εβδομήντα πέντε τοις εκατό (275%) ικανοποιούνται προνομιακά πριν από κάθε άλλη απαίτηση (υπερ-προνόμιο) και μετά την αφαίρεση των εξόδων της εκτέλεσης.

3. Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων βεβαρημένων πραγμάτων, οι απαιτήσεις της παρ. 2 του παρόντος, εφόσον έχουν αναγγελθεί, ικανοποιούνται από το ποσό των πλειστηριασμάτων που πρέπει να διανεμηθούν στους πιστωτές ως εξής: α) συμμετρως, εφόσον οι πλειστηριασμοί διενεργήθηκαν ταυτοχρόνως ή β) κατά τη σειρά διενέργειας των πλειστηριασμών και έως την ολοσχερή εξόφλησή τους, εφόσον οι πλειστηριασμοί διενεργήθηκαν διαδοχικώς. Στην περ. β' του προηγούμενου εδαφίου, οι ειδικοί προνομιούχοι πιστωτές σε βάρος των οποίων ικανοποιήθηκαν εν όλω ή εν μέρει οι απαιτήσεις αυτές, υποκαθίστανται για το επιπλέον της αναλογίας τους στο πλειστηρίασμα από τον πλειστηριασμό των υπόλοιπων πραγμάτων.

4. Με την επιφύλαξη της παρ. 2 του παρόντος, αν υπάρχουν περισσότερες απαιτήσεις από αυτές που αναφέρονται στα άρθρα 975 ή 976, η απαίτηση της προηγούμενης τάξης προτιμάται από την απαίτηση της επόμενης τάξης και αν είναι της ίδιας τάξης ικανοποιούνται συμμετρως. Αν συντρέχουν περισσότερες απαιτήσεις από εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 976 αριθμ. 2, ακολουθείται η κατά το ουσιαστικό δίκαιο σειρά.

5. Μετά την ικανοποίηση των απαιτήσεων που έχουν προνόμιο, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, οι μη προνομιούχοι πιστωτές ικανοποιούνται συμμετρως από το υπόλοιπο του ποσού του πλειστηριασματος που πρέπει να διανεμηθεί στους πιστωτές.»

### **Άρθρο 73**

#### **Ανακοπή κατά του πίνακα - Υποχρεώσεις υπαλλήλου πλειστηριασμού - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 979 του ΚΠολΔ**

**Αιτιολογική έκθεση:** Καθώς, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 979 ΚΠολΔ οι δανειστές, που αμφισβητούν τον πίνακα, οφείλουν να ασκήσουν τη σχετική ανακοπή εντός της σύντομης προθεσμίας των δώδεκα (12) ημερών, προκειμένου να ανταποκριθούν στην προθεσμία αυτή, προβλέπεται ρητά ότι ο συμβολαιογράφος οφείλει την επομένη της πρόσκλησης να επιδειξει ή και να χορηγήσει αντίγραφα του πίνακα και των σχετικών εγγράφων.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 979 ΚΠολΔ εφαρμόζεται από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6θ)

Στην παρ. 1 του άρθρου 979 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται δεύτερο εδάφιο και το άρθρο 979 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 979

1. Μέσα σε τρεις (3) ημέρες αφότου συνταχθεί ο πίνακας, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού καλεί με έγγραφο εκείνον υπέρ του οποίου έγινε και εκείνον κατά του οποίου είχε στραφεί η εκτέλεση και τους δανειστές που αναγγέλθηκαν, για να λάβουν γνώση του πίνακα της κατάταξης. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού οφείλει την επόμενη ημέρα της πρόσκλησης να επιδείξει ή και να χορηγήσει στα ως άνω πρόσωπα τον πίνακα και τα σχετικά έγγραφα.

2. Μέσα σε δώδεκα (12) εργάσιμες ημέρες αφότου επιδοθεί η πρόσκληση της παρ. 1 οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ανακόψει τον πίνακα της κατάταξης, οπότε εφαρμόζονται τα άρθρα 933 επ. Αντίγραφο της ανακοπής επιδίδεται, μέσα στην ίδια προθεσμία, και στον υπάλληλο του πλειστηριασμού. Κατά της απόφασης που εκδίδεται επιτρέπεται η άσκηση όλων των ένδικων μέσων πλην της ανακοπής ερημοδικίας. Η ανακοπή στρέφεται κατά των δανειστών των οποίων προσβάλλεται η κατάταξη. Η συζήτηση προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεσή της, αν ο δανειστής είναι κάτοικος ημεδαπής ή μέσα σε εκατόν είκοσι (120) ημέρες από την κατάθεσή της, αν ο δανειστής είναι κάτοικος αλλοδαπής.»

#### Άρθρο 74

##### Δήλωση τρίτου στη γραμματεία του ειρηνοδικείου - Τροποποίηση του άρθρου 985 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Λόγω της εκτεταμένης χρήσης της τεχνολογίας και για λόγους διαδικαστικής διευκόλυνσης προβλέπεται η υποβολή της δήλωσης από τον τρίτο και ηλεκτρονικά. Στην περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής η σχετική έκθεση παράγεται, επίσης, ηλεκτρονικά και παρέχει πλήρη απόδειξη ως προς τη νομότυπη και εμπρόθεσμη υποβολή της δήλωσης.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 985 ΚΠολΔ εφαρμόζονται εφαρμόζονται από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6θ)

Στην παρ. 2 του άρθρου 985 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) τροποποιείται το πρώτο εδάφιο ως προς την έγγραφη κατάθεση της δήλωσης, β) προστίθενται δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εδάφιο και το άρθρο 985 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 985

1. Μέσα σε οκτώ (8) ημέρες αφότου του επιδοθεί το κατασχετήριο, ο τρίτος οφείλει να δηλώσει αν υπάρχει η απαίτηση που κατασχέθηκε, αν έχει στα χέρια του το κατασχεμένο πράγμα και αν επιβλήθηκε στα χέρια του άλλη κατάσχεση και συνάμα να αναφέρει ποιος την επέβαλε και για ποιο ποσό. Όταν η κατάσχεση επιβάλλεται στα χέρια πιστωτικού ιδρύματος, αυτό θα πρέπει να δηλώσει, αν υφίσταται στα χέρια του ακατάσχετη απαίτηση κατά την έννοια του άρθρου 982 παρ. 2 στοιχ. γ' και δ'.

2. Η δήλωση της παρ. 1 γίνεται προφορικά κατατίθεται εγγράφως στη γραμματεία του ειρηνοδικείου του τόπου της κατοικίας εκείνου που δηλώνει και συντάσσεται σχετική έκθεση. Είναι δυνατή η υποβολή της δήλωσης και με ηλεκτρονικά μέσα. Στην περίπτωση αυτή η σχετική έκθεση συντάσσεται επίσης ηλεκτρονικά. Ο τρόπος υποβολής της δήλωσης και της σύνταξης της σχετικής έκθεσης με Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

3. Η παράλειψη της δήλωσης εξομοιώνεται με αρνητική δήλωση. Αν η δήλωση παραλειφθεί ή είναι ανακριβής, ο τρίτος ευθύνεται να αποζημιώσει αυτόν που επέβαλε την κατάσχεση.»

### Άρθρο 75

#### Ανακοπή κατά δήλωσης - Εφαρμογή της ειδικής διαδικασίας των περιουσιακών διαφορών - Τροποποίηση του άρθρου 986 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Αντικείμενο της δίκης που δημιουργείται μεταξύ του ανακόπτοντος και του τρίτου επί της ανακοπής του άρθρου 986 ΚΠολΔ, αποτελεί η εκδίκαση της απαίτησης του καθ' ου η εκτέλεση κατά του τρίτου, ώστε να διαπιστωθεί αν ο τρίτος είναι ή όχι και με ποιους περιορισμούς οφειλέτης του οφειλέτη του κατασχόντος, αλλά και η ακύρωση της δήλωσης του τρίτου, λόγω της ανειλικρίνειάς της. Ωστόσο, μετά και τις τροποποιήσεις του ν. 4335/2015 (Α' 87), και προς επίλυση των ερμηνευτικών ζητημάτων που έχουν ανακύψει, συνεκτιμώμενου και του γεγονότος ότι με την ανακοπή εισάγεται και αίτημα ακύρωσης της αρνητικής δήλωσης τρίτου, η οποία εκδηλώνεται στο πλαίσιο της αναγκαστικής εκτέλεσης, με την προσθήκη τελευταίου εδαφίου στο άρθρο 979 προτείνεται ως εφαρμοστέα η ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών. Στη νομολογία δημιουργούνταν ζητήματα έκδοσης απόφασης, που διέταζε την εκδίκαση της ανακοπής με την τακτική διαδικασία, λόγω της φύσης της ανακοπτόμενης απαίτησης, πράγμα που δεν εναρμονίζεται με την όλη προδικασία των άρθρων 237 επ. ΚΠολΔ, λαμβανομένης υπόψη της ταχύτητας, με την οποία πρέπει να επιλύονται τα ζητήματα της αναγκαστικής εκτέλεσης.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 986 ΚΠολΔ εφαρμόζεται σε όσες ανακοπές ασκηθούν μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και σε όσες ανακοπές εκκρεμούν και έχουν εισαχθεί κατά την ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών (άρθρο 116 παρ. 6ι)

Στο άρθρο 986 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται τελευταίο εδάφιο και το άρθρο 986 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 986

Μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη δήλωση του άρθρου 985 όποιος επέβαλε την κατάσχεση έχει δικαίωμα να την ανακόψει ενώπιον του κατά τα άρθρα 12 επ. και 23 επ. δικαστηρίου. Με την ανακοπή μπορεί να ζητηθεί και αποζημίωση κατά το άρθρο 985 παρ. 3. Η συζήτηση της ανακοπής προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε εκατόν είκοσι (120) ημέρες από την κατάθεση της, μπορεί δε να επιδοθεί και στον πληρεξούσιο δικηγόρο που υπέγραψε την προσβαλλόμενη δήλωση. Η ανακοπή εκδικάζεται κατά την ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών των άρθρων 614 επ.»

### Άρθρο 76

#### Κατάσχεση ακινήτων - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 993 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Καθώς τροποποιείται το άρθρο 954 ΚΠολΔ ως προς τον χρόνο διενέργειας του πλειστηριασμού κινητών κρίθηκε απαραίτητη η κατάλληλη προσαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 993 ΚΠολΔ, ώστε να μην προκύπτει οποιαδήποτε αμφιβολία για τον χρόνο διενέργειας του πλειστηριασμού ακινήτων. Δεν ανακύπτει ανάγκη ορισμού διαχρονικού δικαίου, καθώς δεν μεταβάλλεται ο χρόνος διενέργειας του πλειστηριασμού των ακινήτων.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 993 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως προς τον χρόνο διενέργειας του πλειστηριασμού ακινήτων, προστίθεται

νέο δεύτερο εδάφιο και το άρθρο 993 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 993

1. Η κατάσχεση γίνεται με τη σύνταξη έκθεσης από το δικαστικό επιμελητή μπροστά σ' έναν ενήλικο μάρτυρα. Η κατάσχεση του ενυπόθηκου κτήματος μπορεί να γίνει είτε κατά του οφειλέτη είτε κατά του τρίτου κυρίου είτε κατά εκείνου που νέμεται με νόμιμο τίτλο το ενυπόθηκο κτήμα, αφού κοινοποιηθεί η επιταγή στον οφειλέτη και στον τρίτο. Η προθεσμία του άρθρου 926 αρχίζει από την τελευταία κοινοποίηση.

2. Οι διατάξεις των παρ. 1 εδάφιο β' και 2 έως 4 του άρθρου 954 εφαρμόζονται και εδώ, με εξαίρεση τον χρόνο διενέργειας του πλειστηριασμού, ο οποίος ορίζεται υποχρεωτικά σε επτά (7) μήνες από την ημερομηνία περάτωσης της κατάσχεσης και πάντως όχι μετά την παρέλευση οκτώ (8) μηνών από την ημερομηνία αυτή. Εάν η παραπάνω προθεσμία συμπληρώνεται τον μήνα Αύγουστο, τότε για τον υπολογισμό της λαμβάνεται υπόψη ο επόμενος μήνας. Το κατασχεμένο ακίνητο πρέπει, ύστερα από επιτόπια μετάβαση του δικαστικού επιμελητή, να περιγράφεται με ακρίβεια ως προς το είδος, τη θέση, τα όρια και την έκτασή του, με τα συστατικά και τα παραρτήματα που κατασχέθηκαν, ώστε να μη χωρεί αμφιβολία για την ταυτότητά του. Για την εκτίμηση της αξίας του ακινήτου, που κατάσχεται, λαμβάνεται υπόψη η εμπορική του αξία, όπως αυτή προσδιορίζεται κατά τον χρόνο της κατάσχεσης.

3. Για την επιβολή της κατάσχεσης και την περιγραφή του ακινήτου ο δικαστικός επιμελητής έχει το δικαίωμα να εισέρχεται σε αυτό έστω και αν κατέχεται από τρίτο.»

#### Άρθρο 77

#### Κατάσχεση ακινήτων - Επιδόσεις - Τροποποίηση των παρ. 1, 2 και 4 του άρθρου 995 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με την προτεινόμενη ρύθμιση παρατείνονται κατ' ελάχιστο οι προθεσμίες των παρ. 1, 2 και 4 του άρθρου 995 ΚΠολΔ, δεδομένου ότι το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί ανάμεσα σε κατάσχεση και πλειστηριασμό παρέχει τη σχετική διαδικαστική ευχέρεια.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Οι παρ. 1, 2 και 4 του άρθρου 995 ΚΠολΔ εφαρμόζονται για επιδόσεις που πρόκειται να γίνουν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6ια)

Στο άρθρο 995 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1, το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 και το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 τροποποιούνται ως προς τις τιθέμενες προθεσμίες, β) το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 τροποποιείται ως προς τις εφαρμοστέες διατάξεις και το άρθρο 995 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 995

1. Αντίγραφο της κατασχετήριας έκθεσης επιδίδεται μόλις περατωθεί η κατάσχεση στον καθ' ου η εκτέλεση, αν ήταν παρών, και, αν αυτός αρνηθεί να παραλάβει το έγγραφο που του επιδίδεται, ο επιμελητής συντάσσει έκθεση για την άρνησή του. Αν είναι απών ή δεν είναι δυνατή η άμεση κατάρτιση του αντιγράφου, η επίδοση γίνεται το αργότερο την επομένη της ημέρας που έγινε η κατάσχεση, εφόσον εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση έχει την κατοικία του στην περιφέρεια του δήμου όπου έγινε η κατάσχεση, διαφορετικά μέσα σε ~~πέντε (5)~~ οκτώ (8) ημέρες από την κατάσχεση. Η παράλειψη των διατυπώσεων αυτών επιφέρει ακυρότητα. Ως τιμή πρώτης προσφοράς

για τον πλειστηριασμό ακινήτου ορίζεται η εμπορική του αξία, όπως αυτή προσδιορίζεται κατά τον χρόνο της κατάσχεσης- κατά το π.δ. 59/2016 (Α' 95).

2. Με ποινή ακυρότητας, αντίγραφο της κατασχετήριας έκθεσης επιδίδεται στον υποθηκοφύλακα (κτηματολόγιο) της περιφέρειας όπου βρίσκεται το κατασχεμένο μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την κατάσχεση. Αν πρόκειται για πλοία νηολογημένα στην Ελλάδα, η επίδοση γίνεται σε εκείνον που τηρεί το νηολόγιο, όπου είναι γραμμένο το πλοίο, και αν πρόκειται για αεροσκάφη γραμμένα σε μητρώο που τηρείται στην Ελλάδα, η επίδοση γίνεται σε εκείνον που το τηρεί. Ο υποθηκοφύλακας ή όποιος τηρεί το νηολόγιο ή το μητρώο οφείλει να εγγράφει την ίδια ημέρα την κατάσχεση σε ειδικό βιβλίο κατασχέσεων που τηρείται για το σκοπό αυτό και να παραδώσει μέσα σε προθεσμία ~~τριών (3)~~ πέντε (5) ημερών, αφότου κατά τα προαναφερόμενα του έγινε η επίδοση, το σχετικό πιστοποιητικό βαρών στον αρμόδιο για την εκτέλεση δικαστικό επιμελητή, ενώ ο γραμματέας του ειρηνοδικείου οφείλει αυθημερόν να καταχωρίσει την κατασχετήρια έκθεση σε ειδικό βιβλίο με αλφαβητικό ευρετήριο, με βάση τα ονοματεπώνυμα των καθ' ων η κατάσχεση.

3. Αν πρόκειται για κατάσχεση ενυπόθηκου κτήματος και η κατάσχεση έγινε κατά του τρίτου, κυρίου ή νομέα, πρέπει να επιδοθεί σ' αυτόν και στον οφειλέτη αντίγραφο της κατασχετήριας έκθεσης, αλλιώς επέρχεται ακυρότητα. Αν η κατάσχεση έγινε κατά του οφειλέτη, πρέπει να επιδοθεί στον τρίτο, κύριο ή νομέα, αντίγραφο της κατασχετήριας έκθεσης, αλλιώς επέρχεται ακυρότητα.

4. Ο δικαστικός επιμελητής οφείλει, μέσα σε ~~δέκα (10)~~ είκοσι (20) ημέρες από την κατάσχεση, να καταθέσει στον υπάλληλο του πλειστηριασμού τον εκτελεστό τίτλο, την έκθεση επίδοσης της επιταγής της εκτέλεσης, την κατασχετήρια έκθεση και τις εκθέσεις επίδοσής της στον οφειλέτη, τον τρίτο κύριο ή νομέα και τον υποθηκοφύλακα ή όποιον τηρεί το νηολόγιο ή το μητρώο, το πιστοποιητικό βαρών, καθώς και, σε έντυπη και ψηφιακή μορφή, την έκθεση εκτίμησης του πιστοποιημένου εκτιμητή του π.δ. 59/2016 (Α' 95). Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού συντάσσει έκθεση για όλα αυτά. Απόσπασμα της κατασχετήριας έκθεσης, που περιλαμβάνει τα ονοματεπώνυμα του υπέρ ου και του καθ' ου η εκτέλεση, καθώς και τον αριθμό φορολογικού μητρώου αυτών και, αν πρόκειται για νομικά πρόσωπα, την επωνυμία και τον αριθμό φορολογικού τους μητρώου, συνοπτική περιγραφή του ακινήτου που κατασχέθηκε κατά το είδος, τη θέση, τα όρια και την έκτασή του, με τα συστατικά και όσα παραρτήματα συγκατάσχονται, καθώς και μνεία των υποθηκών ή προσημειώσεων που υπάρχουν επάνω στο ακίνητο, την τιμή της πρώτης προσφοράς, του ποσού για το οποίο γίνεται η κατάσχεση, τους όρους του πλειστηριασμού, που θέτει ο υπέρ ου η εκτέλεση και που γνωστοποιήθηκαν στον δικαστικό επιμελητή με την εντολή για εκτέλεση του άρθρου 927 και το όνομα και τη διεύθυνση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, καθώς και τον τόπο, την ημέρα και την ώρα του πλειστηριασμού, εκδίδεται από τον δικαστικό επιμελητή και δημοσιεύεται με επιμέλεια αυτού μέχρι την δέκατη πέμπτη ημέρα από την κατάσχεση στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ). Στο απόσπασμα περιλαμβάνεται και η βεβαίωση του δικαστικού επιμελητή, σχετικά με την αδυναμία ορισμού συμβολαιογράφου του τόπου εκτέλεσης ή της Περιφέρειας του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης. Το απόσπασμα επιδίδεται μέσα στην ίδια προθεσμία στον τρίτο κύριο ή νομέα και στους ενυπόθηκους δανειστές. Ο πλειστηριασμός δεν μπορεί να γίνει χωρίς να τηρηθούν οι διατυπώσεις των

προηγούμενων εδαφίων, διαφορετικά είναι άκυρος. Ο δικαστικός επιμελητής παραδίδει στον υπάλληλο του πλειστηριασμού, σε ηλεκτρονική μορφή, φωτογραφίες του κατασχεθέντος ακινήτου, τις οποίες λαμβάνει κατά την επιτόπια μετάβασή του σε αυτό. Η λήψη τους από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού αναφέρεται στην παραπάνω έκθεση. Τα πληροφοριακά στοιχεία, τα οποία περιλαμβάνονται στο απόσπασμα της κατασχετήριας έκθεσης, καθώς και η έκθεση του πιστοποιημένου εκτιμητή και οι φωτογραφίες αναρτώνται από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού στο ηλεκτρονικό σύστημα πλειστηριασμού.

5. Εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά, οι διατάξεις των άρθρων 972 και 973 εφαρμόζονται και εδώ.»

## Άρθρο 78

### Προθεσμία - Καταγγελία μίσθωσης από τον υπερθεματιστή - Τροποποίηση της παρ. 1 και προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 997 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με την τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 997 ΚΠολΔ, η προθεσμία του ενός (1) μηνός για την καταγγελία της μίσθωσης από τον υπερθεματιστή θεωρείται εξαιρετικά σύντομη και γι' αυτό παρατείνεται σε δύο (2) μήνες. Επίσης, δίνεται για πρώτη φορά η εξουσία στον δικαστικό επιμελητή που επέβαλε την κατάσχεση, δηλαδή είναι όργανο της εκτέλεσης και έχει λάβει σχετική εντολή από τον επισπεύδοντα, να λάβει αντίγραφα των μισθωτηρίων από την αρμόδια φορολογική αρχή, καθώς επίσης αντίγραφο της πολεοδομίας. Η προσθήκη αυτή είναι αναγκαία, καθώς, ενώ ο νόμος προβλέπει ρητά στην παρ. 3 του άρθρου 993 το δικαίωμα του δικαστικού επιμελητή να εισέρχεται στο κατασχόμενο ακίνητο, ώστε να ανταποκριθεί και στην υποχρέωση επιτόπιας μετάβασης στο ακίνητο, σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου, στην πράξη η υλοποίηση των δύο αυτών προβλέψεων αποβαίνει συχνά ανέφικτη. Η παρ. 6, επομένως, δίνει στα όργανα της εκτέλεσης τη δυνατότητα να διαπιστώνουν με όσο το δυνατό μεγαλύτερη ακρίβεια την πραγματική, αλλά και νομική κατάσταση του ακινήτου, και ως εκ τούτου συμβάλλει στη διασφάλιση ότι θα υπάρξει πλειοδοτικό ενδιαφέρον, αλλά και προστατεύει τον υπερθεματιστή.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η παρ. 1 του άρθρου 997 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για όσους πλειστηριασμούς προσδιοριστούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6στ)

Στο άρθρο 997 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 τροποποιείται με την επιμήκυνση της προθεσμίας καταγγελίας μίσθωσης από τον υπερθεματιστή, β) στις περ. α) και β) της παρ. 2 οι λέξεις «πέντε (5)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «οκτώ (8)» και γ) προστίθεται παρ. 6 και το άρθρο 997 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 997

1. Απαγορεύεται και είναι άκυρη υπέρ εκείνου που επέβαλε την κατάσχεση και υπέρ των δανειστών που αναγγέλθηκαν η διάθεση του κατασχεμένου από τον οφειλέτη· αν πρόκειται για ενυπόθηκο ακίνητο είναι άκυρη η διάθεσή του και από τον τρίτο, κύριο ή νομέα. Μετά την κατάσχεση του ακινήτου η εκμίσθωσή του από τον οφειλέτη ή τον τρίτο κύριο ή νομέα ή η παραχώρηση της χρήσης ή κατοχής του με βάση άλλη έννομη σχέση μπορεί να καταγγελθεί από τον υπερθεματιστή μέσα σε προθεσμία ~~ενός (1) μηνός~~ **δύο (2) μηνών** από τη μεταγραφή της περίληψης της κατακυρωτικής έκθεσης. Με την καταγγελία αυτή η μίσθωση ή άλλη έννομη σχέση λύεται μετά από δύο (2) μήνες και χωρεί η κατά το άρθρο 1005 παρ. 2 εκτέλεση. Δικαίωμα καταγγελίας της μίσθωσης κατά το άρθρο 615 ΑΚ δεν θίγεται και η περίληψη εκτελείται κατά του μισθωτή αφού περάσουν οι προθεσμίες του άρθρου αυτού που αρχίζουν αφότου η περίληψη επιδοθεί

στο μισθωτή.

2. Τα αποτελέσματα της παρ. 1 αρχίζουν αναδρομικά: α) για τον οφειλέτη, αφότου του επιδοθεί σύμφωνα με το άρθρο 995 αντίγραφο της κατασχετήριας έκθεσης ή συνταχθεί η έκθεση, που πιστοποιεί την άρνησή του να παραλάβει το αντίγραφο κατά το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 995, με την προϋπόθεση ότι θα ακολουθήσει η επίδοση του αντιγράφου της κατασχετήριας έκθεσης μέσα σε προθεσμία ~~πέντε (5)~~ **οκτώ (8)** ημερών, β) για τον τρίτο, κύριο ή νομέα, αφότου του επιδοθεί σύμφωνα με το άρθρο 995 αντίγραφο της κατασχετήριας έκθεσης ή συνταχθεί η έκθεση, που πιστοποιεί την άρνησή του να παραλάβει το αντίγραφο κατά το άρθρο 995 παρ. 1 και 4, με την προϋπόθεση ότι θα ακολουθήσει η επίδοση του αντιγράφου της κατασχετήριας έκθεσης εντός προθεσμίας ~~πέντε (5)~~ **οκτώ (8)** ημερών, γ) για τους τρίτους, μόνο αφότου η κατάσχεση εγγραφεί κατά το άρθρο 995 στο βιβλίο κατασχέσεων και εφόσον έγιναν οι, κατά τις περ. α' και β' της παραγράφου αυτής, επιδόσεις στον οφειλέτη και τον τρίτο, κύριο ή νομέα.

3. Σε όποιον επέβαλε την κατάσχεση και στους δανειστές που αναγγέλθηκαν δεν αντιτάσσεται η μεταγραφή ή η εγγραφή υποθήκης που έγινε μετά την εγγραφή της κατάσχεσης στο βιβλίο κατασχέσεων σε οποιονδήποτε τίτλο και αν στηρίζεται η υποθήκη. Η τροπή της προσημείωσης σε υποθήκη, που έγινε μετά την εγγραφή της κατάσχεσης, είναι έγκυρη και για το δανειστή που επέβαλε την κατάσχεση και για τους δανειστές που έχουν αναγγελθεί.

4. Αν συμπέσει την ίδια ημέρα εγγραφή κατάσχεσης και μεταγραφή ή εγγραφή υποθήκης στο ίδιο ακίνητο, προτιμάται αυτή που καταχωρίστηκε έστω και ελάχιστο χρόνο νωρίτερα.

5. Μετά την εγγραφή της αναγκαστικής κατάσχεσης στο βιβλίο κατασχέσεων επιτρέπεται να επιβληθεί και άλλη αναγκαστική κατάσχεση επάνω στο ίδιο ακίνητο από άλλο δανειστή του οφειλέτη. Οι διαφορετικές διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης διενεργούνται ξεχωριστά, χωρίς να επηρεάζει η μια την άλλη. Δεν επιτρέπεται η αναζήτηση των εξόδων της εκτέλεσης που προκατέβαλε εκείνος ο δανειστής, η εκτέλεση του οποίου δεν περατώθηκε.

6. Ο κατασχών ή ο δικαστικός επιμελητής που επέβαλε την κατάσχεση μπορεί με την επίδειξη αντιγράφου της κατασχετήριας έκθεσης να ζητήσει και να λάβει από τις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. αντίγραφα των προ της κατασχέσεως μισθωτηρίων και από τις αρμόδιες πολεοδομίες τον φάκελο του ακινήτου.»

## Άρθρο 79

### Προϋποθέσεις ματαίωσης πλειστηριασμού και άρση κατάσχεσης - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 1002 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Παρά το γεγονός ότι η παρ. 2 του άρθρου 969 ΚΠολΔ αναφέρεται ρητά σε δανειστές που αναγγέλθηκαν και έχουν εκτελεστό τίτλο, η σιωπή του παρ. 2 του άρθρου 1002 ΚΠολΔ είναι πρόσφορη να δημιουργήσει ερμηνευτικές αμφιβολίες, για το κατά πόσο στα ακίνητα η εξόφληση μέχρι και την κατακύρωση αφορά το σύνολο των δανειστών, αδιακρίτως, ή ειδικά τους αναγγελλθέντες δανειστές, που διαθέτουν τίτλο εκτελεστό. Το ερμηνευτικό αυτό ζήτημα εν μέρει καλύφθηκε με την προσθήκη της παρ. 3, που παραπέμπει στην παρ. 3 του άρθρου 969, η οποία με τη σειρά της αναφέρεται σε τίτλο εκτελεστό. Για την άρση της σχετικής ερμηνευτικής αμφισβήτησης, προστίθεται στην παρ. 2 η αυτονόητη προϋπόθεση να απαιτείται εκτελεστός τίτλος για τους αναγγελλθέντες δανειστές.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

Η παρ. 2 του άρθρου 1002 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται με την προσθήκη της προϋπόθεσης κατοχής εκτελεστού τίτλου ως προς τους δανειστές που αναγγέλθηκαν και το άρθρο 1002 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 1002

1. Ο πλειστηριασμός ολοκληρώνεται με την κατακύρωση. Ο υπερθεματιστής δεσμεύεται ώσπου να γίνει καλύτερη προσφορά ή ώσπου να ματαιωθεί η κατακύρωση.

2. Έως την κατακύρωση εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση έχει δικαίωμα να εξοφλήσει τις απαιτήσεις εκείνου υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση και των δανειστών που έχουν τίτλο εκτελεστό και αναγγέλθηκαν, καθώς και τα έξοδα και το τέλος χρήσης του ηλεκτρονικού συστήματος πλειστηριασμού. Στην περίπτωση αυτή ο πλειστηριασμός ματαιώνεται και αίρεται η κατάσχεση.

3. Η παρ. 3 του άρθρου 969 εφαρμόζεται και εδώ.»

### Άρθρο 80

#### Προθεσμίες καταβολής πλειστηριάσματος - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 1004 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Επιμηκύνεται, η προθεσμία των δώδεκα (12) εργασίμων ημερών κατάθεσης του πλειστηριάσματος, για λόγους διαδικαστικής διευκόλυνσης, σε δεκαπέντε (15), επίσης εργασίμες.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Η παρ. 1 του άρθρου 1004 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για όσους πλειστηριασμούς προσδιοριστούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6στ)

Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 1004 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως προς την τιθέμενη προθεσμία και το άρθρο 1004 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 1004

1. Στον πλειστηριασμό ακινήτων ο υπερθεματιστής έχει υποχρέωση να καταβάλει στον ειδικό τραπεζικό επαγγελματικό λογαριασμό του υπαλλήλου του πλειστηριασμού το πλειστηρίασμα και το τέλος χρήσης το αργότερο τη δέκατη εργάσιμη ημέρα από τον πλειστηριασμό. Ο υπάλληλος του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού οφείλει, το αργότερο τη ~~δωδέκατη~~ δέκατη πέμπτη εργάσιμη ημέρα από τον πλειστηριασμό, να καταθέσει το πλειστηρίασμα στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Η κατάθεση του πλειστηριάσματος είναι ακατάσχετη, δεν εμπίπτει στην πτωχευτική περιουσία και δεν υπόκειται στις δεσμεύσεις που επιβάλλει το Δημόσιο για τη διασφάλιση των συμφερόντων του. Εντός της επόμενης εργάσιμης ημέρας από την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού αποδίδει το τέλος χρήσης στον οικείο συμβολαιογραφικό σύλλογο του οποίου αυτός είναι μέλος. Εντός τριών (3) εργασίμων ημερών, μέρος του ανωτέρω ποσού, το οποίο καθορίζεται με την απόφαση της παρ. 14 του άρθρου 959, αποδίδεται από τον Συμβολαιογραφικό Σύλλογο στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.

2. Αν ο υπερθεματιστής είναι ενυπόθηκος δανειστής, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού μπορεί να επιτρέψει να μην καταβάλει το ποσό του πλειστηριάσματος που αναλογεί στην ενυπόθηκη απαίτησή του ή μέρος του ποσού αυτού, ώσπου να γίνει η οριστική κατάταξη, με εγγύηση ή και χωρίς εγγύηση. Κατά τα λοιπά και σε ό,τι αφορά την κατάθεση του πλειστηριάσματος στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και τον

υπολογισμό της τοκοδοσίας εφαρμόζεται αναλογικά το άρθρο 965 παρ. 4, με εξαίρεση όσα ρυθμίζονται ειδικά στην παρούσα διάταξη.»

## Άρθρο 81

### Δικαίωμα του υπερθεματιστή έναντι του μισθωτή - Τροποποίηση του άρθρου 1009 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Με το προτεινόμενο άρθρο, διατηρείται η εξουσία του υπερθεματιστή να καταγγείλει την επαγγελματική μίσθωση, παράλληλα, όμως, πρέπει να προστατευθεί για εύλογο χρόνο και ο μισθωτής και γι' αυτό με την τροποποίηση ορίζεται, ότι η μίσθωση λύεται μετά πάροδο έξι (6) μηνών, αντί των δύο (2), που προβλεπόταν. Περαιτέρω, για την προστασία του υπερθεματιστή, ο οποίος πρέπει να αποκτά το ακίνητο ελεύθερο από κάθε βάρος, ώστε να έχει και κίνητρο συμμετοχής στον πλειστηριασμό, παρέχεται δικαίωμα καταγγελίας της αστικής μισθώσεως στον υπερθεματιστή, με τον περιορισμό όμως, της τριετίας. Επομένως, εάν κατά 111 τον χρόνο του πλειστηριασμού έχει ήδη συμπληρωθεί η τριετία της μισθώσεως, ο υπερθεματιστής έχει δικαίωμα καταγγελίας και οι συνέπειες επέρχονται και στην περίπτωση αυτή μετά την παρέλευση έξι (6) μηνών από την καταγγελία. Εάν, όμως, δεν έχει συμπληρωθεί τριετία, η καταγγελία θα είναι δυνατή μετά τη συμπλήρωση της τριετίας.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το άρθρο 1009 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για όσους πλειστηριασμούς προσδιοριστούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6στ)

Στο άρθρο 1009 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας: α) τροποποιείται το πρώτο εδάφιο ως προς την προθεσμία, β) προστίθενται δεύτερο και τρίτο εδάφιο και το άρθρο 1009 διαμορφώνεται ως εξής:

### «Άρθρο 1009

Αν το ακίνητο που πλειστηριάστηκε ήταν μισθωμένο για την άσκηση σε αυτό επιχείρησης, ο υπερθεματιστής έχει δικαίωμα να καταγγείλει τη μίσθωση, οπότε αυτή λύεται μετά την πάροδο ~~δύο (2) μηνών από την καταγγελία.~~ έξι (6) μηνών από την καταγγελία. Αν το ακίνητο που πλειστηριάστηκε ήταν μισθωμένο ως κατοικία, ο υπερθεματιστής έχει δικαίωμα να καταγγείλει τη μίσθωση οπότε η μίσθωση λύεται μετά την πάροδο έξι (6) μηνών από την καταγγελία. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, η καταγγελία δεν είναι δυνατή πριν τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου στο άρθρο 2 του ν. 1703/1987 (Α' 78) χρονικού διαστήματος. Στην περίπτωση αυτή η περίληψη της κατακυρωτικής έκθεσης εκτελείται κατά του μισθωτή και του υπομισθωτή, καθώς και κατά οποιουδήποτε αντλεί τα δικαιώματά του από αυτούς ή κατέχει το μίσθιο γι' αυτούς.»

## Άρθρο 82

### Αξίωση του υπερθεματιστή για την καταβολή τόκων σε περίπτωση ακύρωσης - Τροποποίηση του άρθρου 1018 του ΚΠολΔ

**Αιτιολογική έκθεση:** Στη θεωρία και στη νομολογία ανέκυψε διχογνωμία για το κατά πόσο η προνομιακή ικανοποίηση του υπερθεματιστή επεκτείνεται και στους τόκους (αποφατικά η ΑΠ 1603/2014). Επειδή με την καταβολή του πλειστηριάσματος χορηγείται (άρθρο 1005 ΚΠολΔ) στον υπερθεματιστή η περίληψη της κατακυρωτικής έκθεσης, θεωρείται ορθότερο να εκτείνεται το προνόμιο και στους τόκους, μόνο εάν ο υπερθεματιστής δεν έχει αποκτήσει τη φυσική εξουσίαση του πράγματος, διότι διαφορετικά μπορεί να καρπωθεί το πράγμα για το χρονικό διάστημα μέχρι να ακυρωθεί ο πλειστηριασμός.

**Έναρξη ισχύος:** 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

**Διαχρονικό δίκαιο:** Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 1018 ΚΠολΔ εφαρμόζεται για όσους πλειστηριασμούς προσδιοριστούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (άρθρο 116 παρ. 6στ)

Στο άρθρο 1018 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο και το άρθρο 1018 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 1018

Σε περίπτωση που ο πλειστηριασμός ακυρώθηκε και διενεργηθεί νέος, η απαίτηση του υπερθεματιστή του πλειστηριασμού που ακυρώθηκε να αναλάβει το πλειστηρίασμα που διανεμήθηκε κατατάσσεται μετά τα έξοδα της εκτέλεσης του νέου πλειστηριασμού και πριν από τις απαιτήσεις των άρθρων 975, 976, 977Α, 1007, 1012 παρ. 3 και 1015 παρ. 3. Στην ίδια τάξη κατατάσσεται και η αξίωση του υπερθεματιστή για την καταβολή τόκων, που οφείλονται από την ημέρα καταβολής του πλειστηριάσματος, μόνον εάν προαποδεικνύεται ότι δεν έχει εκτελεστεί από αυτόν η περίληψη κατακυρωτικής έκθεσης. Για να ικανοποιηθεί αυτή η απαίτηση, ο υπερθεματιστής μπορεί να επισπεύσει πλειστηριασμό με βάση την απόφαση που ακύρωσε την εκτέλεση και πιστοποίηση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού ότι το πλειστηρίασμα έχει καταβληθεί και διανεμηθεί.»

### ΜΕΡΟΣ Β'

#### ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

#### ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ

#### Άρθρο 83

#### Συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Δικαστικών Συμβουλίων - Τροποποίηση των άρθρων 67 και 78 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών

**Αιτιολογική έκθεση:** Από το 2016 τόσο το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο Διοικητικής Δικαιοσύνης όσο και το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο Πολιτικής και Ποινικής Δικαιοσύνης μετέχουν στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Δικαστικών Συμβουλίων (European Network of Councils for the Judiciary- ENCJ), από δε τον Ιούνιο 2021, το ΑΔΣ ΔΔ μετέχει στο Διοικητικό του Συμβούλιο, γεγονός εξαιρετικά τιμητικό για τη χώρα μας. Το εν λόγω δίκτυο, το οποίο καταρτίζει ετήσιες εκθέσεις σχετικά με τη δικαστική ανεξαρτησία και λογοδοσία και συμμετέχει στην κατάρτιση τόσο του EU Justice Scoreboard όσο και της ετήσιας έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Κράτος Δικαίου, πραγματοποιεί συναντήσεις εργασίας και συνέδρια στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του, καθώς και την ετήσια γενική του συνέλευση τον Ιούνιο κάθε έτους σε ένα από τα κράτη μέλη του, η δε ιδιότητα του μέλους του Δικτύου αλλά και του μέλους του ΔΣ αυτού συνεπάγεται μία σειρά από διεθνείς υποχρεώσεις που περιλαμβάνουν, ενδεικτικά, μετακινήσεις και διαμονή του εκπροσώπου του ΑΔΣ στο εξωτερικό, καθώς και φιλοξενία συναντήσεων εργασίας και συνεδρίων στην Ελλάδα. Η ετήσια συνδρομή, όπως αυτή ορίζεται κατ' έτος από τη Γενική Συνέλευση του Δικτύου, καθώς και η δαπάνη που συνεπάγεται η συμμετοχή στις ανωτέρω δραστηριότητες και υποχρεώσεις προκαταβάλλεται από το δικαστικό συμβούλιο του κράτους-μέλους και αποδίδεται, εν μέρει, μετά από εκκαθάριση, σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας του Δικτύου. Δεδομένου ότι στην Ελλάδα τα δικαστικά συμβούλια δεν διαθέτουν εκ του νόμου δικό τους προϋπολογισμό, προτείνεται η προσθήκη ρύθμισης στα άρθρα 67 και 78, αντίστοιχα, του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών [ν. 1756/1988 (Α' 35)], με το ίδιο κατ' ουσίαν περιεχόμενο, προκειμένου η συμμετοχή της χώρας στο Δίκτυο να είναι απρόσκοπτη.

**Έναρξη ισχύος:** 13.10.2021 (άρθρο 120 παρ. 1)

1. Στο άρθρο 67 του ν. 1756/1988 (Α' 35) προστίθεται παρ. 10 ως εξής:

«10. Για τη συμμετοχή του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου Διοικητικής Δικαιοσύνης στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Δικαστικών Συμβουλίων (European Network of Councils for the Judiciary), που εδρεύει στις Βρυξέλλες, καταβάλλεται κατ' έτος εισφορά που ορίζεται σύμφωνα με το καταστατικό του και ~~από αυτή~~ καλύπτονται οι δαπάνες που σχετίζονται με τις εργασίες του.»

2. Στο άρθρο 78 του ν. 1756/1988 προστίθεται παρ. 12 ως εξής:

«12. Για τη συμμετοχή του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου Πολιτικής και Ποινικής Δικαιοσύνης στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Δικαστικών Συμβουλίων (European Network of Councils for the Judiciary), που εδρεύει στις Βρυξέλλες, καταβάλλεται κατ' έτος εισφορά που ορίζεται σύμφωνα με το καταστατικό του και ~~από αυτή~~ καλύπτονται οι δαπάνες που σχετίζονται με τις εργασίες του.»

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'** **ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ**

### **Άρθρο 84**

#### **Εισαγωγική εκπαίδευση και πρακτική άσκηση των δικαστικών υπαλλήλων του Κλάδου ΠΕ Δικαστικής Επικοινωνίας και Διεθνών Σχέσεων - Τροποποίηση του άρθρου 74 του ν. 4798/2021**

**Αιτιολογική έκθεση:** Για λόγους ταχύτερης ολοκλήρωσης της διαδικασίας στελέχωσης του κλάδου ΠΕ Δικαστικής Επικοινωνίας και Διεθνών Σχέσεων, καθώς η σύσταση και ολοκλήρωση του έργου τριμελούς επιτροπής παρίσταται δυσανάλογα χρονοβόρα, προτείνεται η τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 74 του ν. 4798/2021 (Α' 68), έτσι ώστε η υπουργική απόφαση σχετικά με την εισαγωγική εκπαίδευση και την πρακτική άσκηση των υπαλλήλων αυτών να εκδίδεται ξεχωριστά για κάθε δικαιοδοτικό κλάδο μετά από πρόταση του Προέδρου του ανώτατου δικαστηρίου του οικείου δικαιοδοτικού κλάδου, δηλαδή μετά από πρόταση του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας για τον κλάδο της διοικητικής δικαιοσύνης, του Αρείου Πάγου για τον κλάδο της πολιτικής-ποινικής δικαιοσύνης και του Ελεγκτικού Συνεδρίου για το Ελεγκτικό Συνέδριο.

**Έναρξη ισχύος:** 13.10.2021 (άρθρο 120 παρ. 1)

Η παρ. 4 του άρθρου 74 του ν. 4798/2021 (Α' 68) τροποποιείται α) ως προς την προσθήκη των λέξεων «ανά κλάδο δικαιοδοσίας», β) ως προς την προσθήκη της πρότασης του Προέδρου ενός εκ των ανωτάτων δικαστηρίων επί της σχετικής απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης και το άρθρο 74 διαμορφώνεται ως εξής:

### **«Άρθρο 74**

#### **Εισαγωγική εκπαίδευση - Πρακτική άσκηση**

1. Η εισαγωγική εκπαίδευση και η πρακτική άσκηση των υπαλλήλων που στελεχώνουν τον Κλάδο ΠΕ Δικαστικής Επικοινωνίας και Διεθνών Σχέσεων διαρκεί δώδεκα (12) μήνες.

2. Αντικείμενο της εκπαίδευσης είναι η μετάδοση στους εκπαιδευομένους των αναγκαίων γνώσεων και η καλλιέργεια των συναφών δεξιοτήτων, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στα καθήκοντα του άρθρου 67.

3. Η πρακτική άσκηση των υπαλλήλων του Τμήματος Δικαστικών Υπαλλήλων Επικοινωνίας και Διεθνών Σχέσεων υλοποιείται στο ή στα δικαστήρια που αφορά η προκήρυξη του άρθρου 69.

4. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης ρυθμίζονται ανά κλάδο δικαιοδοσίας τα θέματα που σχετίζονται με την εισαγωγική εκπαίδευση και την πρακτική άσκηση των υπαλλήλων που στελεχώνουν τον Κλάδο ΠΕ Δικαστικής Επικοινωνίας και Διεθνών Σχέσεων, ~~εις οι~~ προϋποθέσεις επιτυχούς ολοκλήρωσης της εισαγωγικής εκπαίδευσης και της πρακτικής άσκησης και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια, μετά από πρόταση ~~τριμελούς επιτροπής που συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης και αποτελείται από έναν (1) Σύμβουλο της Επικρατείας, έναν (1) Αρεοπαγίτη και έναν (1) Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. του Προέδρου του ανώτατου δικαστηρίου του οικείου δικαιοδοτικού κλάδου.»~~

## Άρθρο 85

### Μονιμοποίηση υπαλλήλων Ι.Δ.Α.Χ. - Τροποποίηση του άρθρου 223 του ν. 4798/2021

**Αιτιολογική έκθεση:** Με την προτεινόμενη ρύθμιση συμπληρώνεται η μεταβατική διάταξη του άρθρου 223 του ν. 4798/2021 (Α' 68), προκειμένου να ενταχθούν στη διαδικασία μονιμοποίησης και οι δικαστικοί υπάλληλοι με σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που, κατά την θέση σε ισχύ του ως άνω νόμου, δεν είχαν συμπληρώσει διετή υπηρεσία στα δικαστήρια και τις δικαστικές υπηρεσίες.

**Έναρξη ισχύος:** 13.10.2021 (άρθρο 120 παρ. 1)

Στην παρ. 1 του άρθρου 223 του ν. 4798/2021 (Α' 68) προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο και η παρ. 1 του άρθρου 223 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση του Κώδικα οι προϊστάμενοι των διευθύνσεων προσωπικού των δικαστηρίων, εισαγγελιών και της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, και, όπου δεν υπάρχουν, οι προϊστάμενοι των διευθύνσεων, καλούν, με απόδειξη, κατά τον λόγο της αρμοδιότητάς τους, τους υπαλλήλους που υπηρετούν επί δύο (2) τουλάχιστον έτη με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου να λάβουν γνώση των υπηρεσιακών τους φακέλων και να υποβάλουν οποιοδήποτε πρόσθετο στοιχείο θεωρούν πρόσφορο, καθώς και υπόμνημα, προκειμένου να κριθούν για μονιμοποίηση. Για τους υπαλλήλους με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου που δεν υπηρετούν επί δύο (2) έτη κατά τον χρόνο δημοσίευσης του Κώδικα, η ως άνω διαδικασία εκκινεί από τη συμπλήρωση δύο (2) ετών υπηρεσίας. Κάθε υπάλληλος μπορεί να ασκήσει τα δικαιώματά αυτά εντός τριάντα (30) ημερών από την κλήση του. Μετά την πάροδο αυτής της προθεσμίας ο προϊστάμενος αποστέλλει αμέσως στο αρμόδιο για τη μονιμοποίηση των δικαστικών υπαλλήλων πρωτοβάθμιο δικαστικό συμβούλιο τον πλήρη υπηρεσιακό φάκελο του υπαλλήλου και τα υποβληθέντα από αυτόν στοιχεία.»

## Άρθρο 86

### Ασφαλιστικό καθεστώς μονιμοποιούμενων υπαλλήλων Ι.Δ.Α.Χ. στα δικαστήρια

**Αιτιολογική έκθεση:** Με την προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζεται το έως σήμερα αρρυθμιστο ζήτημα που αφορά το ασφαλιστικό καθεστώς των απασχολούμενων στα δικαστήρια υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, οι οποίοι πλέον κρίνονται για μονιμοποίηση με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 223 του ν. 4798/2021. Συγκεκριμένα, μετά τη θέση σε ισχύ του ως άνω άρθρου, οι υπάλληλοι των δικαστηρίων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που έως τώρα

διατηρούσαν το ασφαλιστικό καθεστώς της θέσης που κατείχαν πριν από την έναρξη της απασχόλησής τους στα δικαστήρια, θα ήταν κατά κανόνα υποχρεωμένοι να υπαχθούν σε διαφορετικό καθεστώς ασφάλισης, δηλαδή σε αυτό των μονίμων δικαστικών υπαλλήλων. Το γεγονός αυτό ενδέχεται να έχει καθοριστική σημασία στον ασφαλιστικό-συνταξιοδοτικό βίο τους, δεδομένου ότι ένας αριθμός των υπαλλήλων αυτών ευρίσκεται λίγο χρόνο προ της συνταξιοδότησής του, με αποτέλεσμα να πρέπει να ανατραπούν θεμελιωμένα δικαιώματα, χωρίς όμως τούτο να αποτελεί τη βούληση του νομοθέτη. Για τον λόγο αυτό, παρέχεται στους μονιμοποιούμενους με το άρθρο 223 του ν. 4798/2021 υπαλλήλους η δυνατότητα επιλογής του προγενέστερου της μονιμοποίησής τους ασφαλιστικού-συνταξιοδοτικού καθεστώτος, ώστε να συνεχιστεί απρόσκοπτα ο εργασιακός τους βίος, χωρίς οποιαδήποτε υπόνοια απώλειας θεμελιωμένων ασφαλιστικών- συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων τους.

**Έναρξη ισχύος:** 13.10.2021 (άρθρο 120 παρ. 1)

Οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που μονιμοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 223 του ν. 4798/2021 (Α' 68) δύνανται, αντί της αυτοδίκαιης υπαγωγής τους στο ασφαλιστικό - συνταξιοδοτικό καθεστώς κύριας, επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής και υγειονομικής περίθαλψης που διέπει το προσωπικό με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου της θέσης, στην οποία διορίζονται ως μόνιμοι δικαστικοί υπάλληλοι, να διατηρήσουν, από την ημερομηνία δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης διορισμού της παρ. 6 του άρθρου 223 του ν. 4798/2021, το ασφαλιστικό-συνταξιοδοτικό καθεστώς της θέσης από την οποία προέρχονται και όλη η εφεξής υπηρεσία τους στη νέα τους θέση θεωρείται ότι διανύεται στο καθεστώς αυτό. Η διατήρηση του προηγούμενου του διορισμού τους ως μονίμων δικαστικών υπαλλήλων ασφαλιστικού-συνταξιοδοτικού καθεστώτος γίνεται με ανέκκλητη δήλωσή τους, η οποία υποβάλλεται στην δικαστική αρχή που υπηρετούν, εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση της απόφασης διορισμού τους.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

### ΔΙΑΤΑΞΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΡΟΔΟΥ

#### Άρθρο 87

#### Καταχώριση ενδίκων βοηθημάτων στο Κτηματολογικό Γραφείο Ρόδου - Τροποποίηση του άρθρου 51 του ν. 4821/2021

**Αιτιολογική έκθεση:** Με την παρούσα ρύθμιση σκοπείται η εναρμόνιση της μεταβατικής διάταξης του άρθρου 51 του ν. 4821/2021 με το άρθρο 220 ΚΠολΔ. Ειδικότερα, η αίτηση προς καταχώριση και εγγραφή των αιτήσεων και αγωγών, που αφορούν εγγραπτά δικαιώματα και πράξεις επί ακινήτων στο Κτηματολογικό Γραφείο Ρόδου, γίνεται πλέον εντός τριάντα (30) ημερών από την κατάθεσή τους και όχι από την άσκησή τους, όπως ίσχυε μέχρι σήμερα.

**Έναρξη ισχύος:** 13.10.2021 (άρθρο 120 παρ. 1)

Στο άρθρο 51 του ν. 4821/2021 (Α' 134) η λέξη «άσκηση» αντικαθίσταται από τη λέξη «κατάθεση» και το άρθρο 51 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 51

Καταχώριση ενδίκων βοηθημάτων στο Κτηματολογικό Γραφείο Ρόδου

Κατά το χρονικό διάστημα ισχύος της αναστολής λειτουργίας του Κτηματολογικού Γραφείου Ρόδου και των στεγαζομένων σε αυτό Υποθηκοφυλακείων Χάλκης και Τήλου, η παραλαβή από το Κτηματολογικό Γραφείο των αιτήσεων και αγωγών, που αφορούν εγγραπτά δικαιώματα και πράξεις επί ακινήτων στις περιοχές αρμοδιότητας των ανωτέρω υπηρεσιών, εντός τριάντα (30) ημερών από την ~~άσκησή~~ κατάθεσή τους,

σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 52 του Κανονισμού Δωδεκανήσου 132/1929 και το άρθρο 220 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182), λογίζεται ως νομότυπη και εμπρόθεσμη αίτηση προς καταχώριση (εγγραφή) των σχετικών ενδίκων βοηθημάτων.»

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

### Άρθρο 88

#### Περιεχόμενο της άσκησης του ασκούμενου δικηγόρου - Τροποποίηση της παρ. 6 του άρθρου 13 του ν. 4194/2013

**Αιτιολογική έκθεση:** Με την προτεινόμενη ρύθμιση επεκτείνεται η δυνατότητα πραγματοποίησης άσκησης για τους ασκούμενους δικηγόρους, πέραν των γραμματειών των δικαστηρίων και των εισαγγελιών, και σε άμισθα και έμμισθα υποθηκοφυλακεία. Με τον τρόπο αυτό διευρύνονται οι επιλογές για τους ασκούμενους δικηγόρους, παρέχεται δυνατότητα εξειδίκευσης και πρακτικής εφαρμογής, στα ζητήματα που αφορούν στο νομικό καθεστώς των ακινήτων, ενώ παράλληλα ενισχύονται σημαντικά τα υποθηκοφυλακεία λόγω της συνδρομής που θα παρέχουν οι ασκούμενοι δικηγόροι σε αναγκαίες νομικές εργασίες.

**Έναρξη ισχύος:** 13.10.2021 (άρθρο 120 παρ. 1)

Η παρ. 6 του άρθρου 13 του ν. 4194/2013 (Α' 208), τροποποιείται ως προς την προσθήκη δυνατότητας άσκησης σε υποθηκοφυλακεία, κτηματολογικά γραφεία και υποκαταστήματα του Φορέα «Ελληνικό Κτηματολόγιο» και η παρ. 6 διαμορφώνεται ως εξής:

«6. α) Μέρος της άσκησης, διάρκειας έως δώδεκα (12) μηνών, μπορεί να πραγματοποιηθεί στη γραμματεία του πολιτικού και διοικητικού εφετείου ή πρωτοδικείου ή της αντίστοιχης εισαγγελίας ή του ειρηνοδικείου, ή σε άμισθο ή έμμισθο υποθηκοφυλακείο ή στα Κτηματολογικά Γραφεία Κω, Λέρου και Ρόδου ή σε Κτηματολογικά Γραφεία και Υποκαταστήματα του Φορέα «Ελληνικό Κτηματολόγιο» (του ν. 4512/2018) της έδρας του Δικηγορικού Συλλόγου στον οποίο έχει εγγραφεί ο ασκούμενος.

β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης καθορίζονται ο συνολικός αριθμός, η κατανομή των ασκούμενων δικηγόρων στα δικαστήρια ~~και~~, τις εισαγγελίες, τα υποθηκοφυλακεία, τα Κτηματολογικά Γραφεία Κω, Λέρου και Ρόδου και τα Κτηματολογικά Γραφεία και Υποκαταστήματα του Φορέα «Ελληνικό Κτηματολόγιο» (του ν. 4512/2018), η διαδικασία, ο τρόπος επιλογής, ο καθορισμός της έναρξης, ο ακριβής χρόνος άσκησης, η εξειδίκευση των καθηκόντων που επιτελούν οι ασκούμενοι, η αμοιβή και ο τρόπος καταβολής της, καθώς και κάθε ειδικότερο ζήτημα σχετικά με την πραγματοποίηση της άσκησης.

γ) Με απόφαση των οργάνων διοίκησης του πρωτοδικείου, του εφετείου, της εισαγγελίας ~~ή~~, του ειρηνοδικείου, του υποθηκοφυλακείου, των Κτηματολογικών Γραφείων Κω, Λέρου και Ρόδου και του Φορέα «Ελληνικό Κτηματολόγιο» (του ν. 4512/2018), έπειτα από γνώμη του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, καθορίζεται η ειδικότερη τοποθέτηση των ασκούμενων δικηγόρων ανά πολιτικό ή διοικητικό εφετείο, πρωτοδικείο, εισαγγελία ~~ή~~, ειρηνοδικείο, υποθηκοφυλακείο, Κτηματολογικά Γραφεία Κω, Λέρου και Ρόδου ή Κτηματολογικά Γραφεία και Υποκαταστήματα του Φορέα «Ελληνικό Κτηματολόγιο» (του ν. 4512/2018).»

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'**  
**ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ**

**Άρθρο 89**

**Εκκαθάριση και καταβολή αποζημιώσεως -  
Αντικατάσταση της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 3226/2004**

**Αιτιολογική έκθεση:** Προκειμένου να αντιμετωπιστεί λυσιτελώς το πρόβλημα των καθυστερήσεων στην εκκαθάριση και εξόφληση των αποζημιώσεων νομικής βοήθειας, εισάγεται ρύθμιση κατά την οποία το ήμισυ της αποζημίωσης προκαταβάλλεται πριν από την οριστική εκκαθάριση, με μόνη την υποβολή στο ΤΑΧΔΙΚ, των κάτωθι δικαιολογητικών, τα οποία μπορούν να διαβιβάζονται στο ΤΑΧΔΙΚ και με ηλεκτρονικά μέσα: α) της πράξης διορισμού του δικηγόρου, β) του ειδικού γραμματίου προκαταβολής νομικής βοήθειας και γ) της βεβαίωσης της αρμόδιας δικαστικής ή άλλης αρχής σχετικά με την εκπλήρωση των καθηκόντων του δικηγόρου. Το υπόλοιπο της αποζημίωσης καταβάλλεται μετά την απόδοση των νόμιμων κρατήσεων και την οριστική εκκαθάριση της δαπάνης. Το φορολογικό παραστατικό εκδίδεται, σύμφωνα με το άρθρο 27 του ν. 4596/2019 (Α' 32), κατά την είσπραξη του συνολικού ποσού της αποζημίωσης, ήτοι μετά την εκκαθάριση και πριν την εξόφληση αυτής.

**Έναρξη ισχύος:** 13.10.2021 (άρθρο 120 παρ. 1)

Η παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 3226/2004 (Α' 208) αντικαθίσταται και το άρθρο 15 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 15

Μη έκδοση γραμματίου προείσπραξης επί καταβολής αποζημιώσεως

1. Για την αποζημίωση που καταβάλλεται σε δικηγόρο υπηρεσίας εκδίδεται ειδικό γραμμάτιο προκαταβολής, σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 61 του Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013, Α' 208).

Η εκκαθάριση και καταβολή της αποζημίωσης πραγματοποιούνται ως εξής:

Τμήμα της αποζημίωσης καταβάλλεται στον δικαιούχο δικηγόρο, προ της οριστικής εκκαθάρισης, με την έκδοση χρηματικού εντάλματος, το οποίο εκδίδεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών αφότου υποβληθούν στο ΤΑΧΔΙΚ: α) η πράξη διορισμού του δικηγόρου, β) το ειδικό γραμμάτιο προκαταβολής του προηγούμενου εδαφίου και γ) η βεβαίωση της αρμόδιας δικαστικής ή άλλης αρχής σχετικά με την εκπλήρωση των καθηκόντων του δικηγόρου. Τα ανωτέρω μπορούν να διαβιβάζονται στο ΤΑΧΔΙΚ και με ηλεκτρονικά μέσα.

Το υπόλοιπο της αποζημίωσης καταβάλλεται στον δικηγόρο μετά την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης, που πραγματοποιείται σύμφωνα με τα κατωτέρω:

Κατά την εκκαθάριση της αποζημίωσης υπολογίζονται οι εισφορές υπέρ e-ΕΦΚΑ και οι κρατήσεις που προβλέπονται στα άρθρα 61 και 62 του Κώδικα Δικηγόρων, καθώς και η προκαταβολή φόρου που προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 69 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος [ν. 4172/2013, (Α' 167)] και τα αντίστοιχα ποσά παρακρατούνται και αποδίδονται στους οικείους φορείς τον επόμενο μήνα εκείνου της καταβολής του υπόλοιπου της αποζημίωσης. Οι παρακρατούμενες ασφαλιστικές εισφορές αποδίδονται μέσω των Δικηγορικών Συλλόγων στον e-ΕΦΚΑ. Ομοίως, οι κρατήσεις των άρθρων 61 και 62 του Κώδικα Δικηγόρων αποδίδονται στους οικείους φορείς μέσω των Δικηγορικών Συλλόγων.

Το προσήκον φορολογικό στοιχείο εκδίδεται κατά την είσπραξη της ως άνω υπολοίπου της αποζημίωσης, μετά την εκκαθάριση και πριν την πλήρη εξόφληση αυτής,

κατά παρέκκλιση κάθε άλλης σχετικής διάταξης. Η εξόφληση αποτελεί τον χρόνο πληρωμής του υπόλοιπου (ημίσεος) της αμοιβής από την παροχή της σχετικής υπηρεσίας. Ο δικηγόρος υπηρεσίας υποχρεούται να καταχωρίσει ηλεκτρονικά το φορολογικό στοιχείο που εκδίδει για την ως άνω αποζημίωση στην αντίστοιχη διαδικτυακή πύλη (portal.olomeleia.gr). Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης καθορίζονται το ποσοστό της αποζημίωσης που καταβάλλεται στον δικαιούχο δικηγόρο προ της οριστικής εκκαθάρισης, ο φορέας που το καταβάλλει, ο τρόπος χρηματοδότησής του για τον σκοπό αυτόν, καθώς και κάθε τεχνική, διαδικαστική ή άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.

~~Οι εισφορές υπέρ ΕΦΚΑ και οι κρατήσεις που προβλέπονται στις διατάξεις των άρθρων 61 και 62 του Κώδικα Δικηγόρων καθώς και η προκαταβολή φόρου που προβλέπεται στη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 69 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167), υπολογίζονται κατά την εκκαθάριση της αποζημίωσης και τα αντίστοιχα ποσά παρακρατούνται και αποδίδονται στους οικείους φορείς τον επόμενο μήνα εκείνου της καταβολής της αποζημίωσης. Οι παρακρατούμενες ασφαλιστικές εισφορές αποδίδονται μέσω των Δικηγορικών Συλλόγων στον ΕΦΚΑ. «Ομοίως, οι κρατήσεις των άρθρων 61 και 62 του Κώδικα Δικηγόρων αποδίδονται στους οικείους φορείς μέσω των Δικηγορικών Συλλόγων».~~

2. Δεν εκδίδεται γραμμάτιο προκαταβολής σε περίπτωση παροχής νομικής βοήθειας από δικηγόρους που ενεργούν στο πλαίσιο προγραμμάτων νομικής αρωγής μη κρατικών φορέων και δεν λαμβάνουν αμοιβή για την παροχή των υπηρεσιών τους.»

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

### Άρθρο 90

#### Δίκαιη ικανοποίηση λόγω καθυστέρησης εκδίκασης υπόθεσης -Τροποποίηση του άρθρου 7 του ν. 4239/2014

Στο άρθρο 7 του ν. 4239/2014 (Α' 43): α) στην παρ. 1 προστίθενται οι λέξεις «και των δικαστικών συμβουλίων», β) στην παρ. 2 προστίθεται δεύτερο εδάφιο, γ) προστίθεται παρ. 4 και το άρθρο 7 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 7

##### Διαδικασίες ενώπιον ποινικών δικαστηρίων

1. Τα οριζόμενα στα προηγούμενα άρθρα εφαρμόζονται αναλόγως και στις διαδικασίες ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων και των δικαστικών συμβουλίων, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων των επομένων παραγράφων.

2. Η αρμοδιότητα προς εκδίκαση της αίτησης για δίκαιη ικανοποίηση, όταν αφορά καθυστέρηση εκδίκασης υπόθεσης ενώπιον του Μικτού Ορκωτού Δικαστηρίου και του Δικαστηρίου Ανηλίκων, ανατίθεται σε Πρόεδρο Πρωτοδικών, ενώπιον δε του Μικτού Ορκωτού Εφετείου και του Εφετείου Ανηλίκων ανατίθεται σε Πρόεδρο Εφετών, αντίστοιχα, που υπηρετούν στο δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση. Η αρμοδιότητα προς εκδίκαση της αίτησης για δίκαιη ικανοποίηση, όταν αφορά καθυστέρηση εκδίκασης υπόθεσης κατά τη διαδικασία ενώπιον δικαστικού συμβουλίου, ανατίθεται σε Πρόεδρο του αντίστοιχου δικαστικού σχηματισμού που εξέδωσε το βούλευμα.

3. Κατά την επιμέτρηση της ποινής το αρμόδιο δικαστήριο λαμβάνει υπόψιν την υπέρβαση της εύλογης διάρκειας της διαδικασίας που δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του κατηγορούμενου. Στη δικαστική απόφαση γίνεται ρητή μνεία με συνοπτική αιτιολογία, ότι κατά την επιμέτρηση της ποινής, το δικαστήριο έλαβε υπόψη του την κατά τα άνω υπέρβαση της εύλογης διάρκειας της διαδικασίας, γεγονός το οποίο μπορεί να συνιστά, εν όλω ή εν μέρει, δίκαιη ικανοποίηση για την καθυστέρηση της ποινικής διαδικασίας.

4. Η αίτηση για δίκαιη ικανοποίηση λόγω καθυστέρησης εκδίκασης υπόθεσης κατά τη διαδικασία ενώπιον δικαστικού συμβουλίου ασκείται εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από την έκδοση του σχετικού βουλεύματος για το οποίο ο αιτών παραπονείται ότι υπήρξε υπέρβαση της εύλογης διάρκειας της διαδικασίας.»

#### **Άρθρο 91**

#### **Αυτεπάγγελτη αναβολή λόγω μη εμφάνισης συνηγόρου νομικής βοήθειας - Προσθήκη παρ. 4Α στο άρθρο 7 του ν. 3226/2004**

Στο άρθρο 7 του ν. 3226/2004 (Α' 24) προστίθεται παρ. 4Α ως εξής:

«4Α. Ο συνήγορος νομικής βοήθειας οφείλει να ενεργεί κατά την άσκηση των καθηκόντων του, σύμφωνα με τον Κώδικα Δικηγόρων. Σε περίπτωση μη εμφάνισής του στο δικαστήριο, η υπόθεση αναβάλλεται αυτεπάγγελα, ο δε λόγος της αναβολής καθώς και η νέα δικάσιμος γνωστοποιούνται χωρίς χρονοτριβή στον δικαιούχο.»

#### **Άρθρο 92**

#### **Διορισμός σε θέσεις στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων - Τροποποίηση του άρθρου 63 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών**

Στην παρ. 2 του άρθρου 63 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών [ν. 1756/1988 (Α' 35)] προστίθεται νέο τρίτο εδάφιο και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Μέσα σε έναν (1) μήνα από τότε που δημιουργείται κενή θέση εισαγωγικού βαθμού Αντεπιτρόπου, ο Υπουργός Δικαιοσύνης με ανακοίνωσή του, που αναρτάται στην επίσημη ιστοσελίδα της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, προσκαλεί τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν στο Υπουργείο Δικαιοσύνης αίτηση διορισμού, συνοδευόμενη με τα κατά την κρίση τους δικαιολογητικά των προσόντων τους. Για την ανάρτηση αυτή ενημερώνονται αμελλητί όλα τα διοικητικά εφετεία της Χώρας. Ειδικά για την πλήρωση των κενών θέσεων Αντεπιτρόπων, οι οποίες προβλέπεται ότι θα προκύψουν την 30ή Ιουνίου, λόγω συνταξιοδοτήσεως Αντεπιτρόπων ένεκα συμπλήρωσεως του ορίου ηλικίας, η ανακοίνωση αναρτάται εντός του μηνός Ιανουαρίου του αντίστοιχου έτους.»

#### **Άρθρο 93**

#### **Δυνατότητα κάλυψης κενών θέσεων με πρόσληψη, μετάταξη ή μεταφορά υπηρετούντων ήδη υπαλλήλων του κλάδου πληροφορικής στα Τακτικά Διοικητικά Δικαστήρια - Τροποποίηση της παρ. 5 του άρθρου 37 του ν. 4745/2020**

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 37 του ν. 4745/2020 (Α' 214) τροποποιείται,

προκειμένου να παρασχεθεί η δυνατότητα κάλυψης κενών θέσεων με πρόσληψη, μετάταξη ή μεταφορά υπηρετούντων ήδη υπαλλήλων του κλάδου πληροφορικής, πλην του Συμβουλίου της Επικρατείας και της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, και στα Τακτικά Διοικητικά Δικαστήρια, σύμφωνα με τις παρ. 2, 3 και 4 του ίδιου άρθρου και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Οι παρ. 2, 3 και 4 εφαρμόζονται και για την κάλυψη, με πρόσληψη, μετάταξη ή μεταφορά, υφιστάμενων κενών οργανικών θέσεων δικαστικών υπαλλήλων του κλάδου πληροφορικής της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων και των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων. Για την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου, όπου στις παρ. 3 και 4 αναφέρεται το υπηρεσιακό συμβούλιο του Συμβουλίου της Επικρατείας, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου του οικείου Διοικητικού Εφετείου. Ως προς τη μεταφορά θέσεων και προσωπικού Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου επιτρέπεται η κάλυψη μέχρι το ήμισυ κάθε κατηγορίας των υφιστάμενων κενών οργανικών θέσεων.»

#### **Άρθρο 94**

#### **Συνοπογραφή κοινής υπουργικής απόφασης από τον Υπουργό Οικονομικών - Τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 12 του ν. 4786/2021**

Η παρ. 4 του άρθρου 12 του ν. 4786/2021 (Α' 43) τροποποιείται ως προς την προσθήκη στην εξουσιοδοτική διάταξη του Υπουργού Οικονομικών και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Οικονομικών, και Δικαιοσύνης καθορίζονται ο τρόπος και ο χρόνος καταβολής των εισφορών της παρ. 3, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο ζήτημα για την εφαρμογή του παρόντος.»

#### **Άρθρα 95-115 (Παραλείπονται)**

#### **ΜΕΡΟΣ Δ'**

#### **ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'**

#### **ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

#### **Άρθρο 116**

#### **Μεταβατικές διατάξεις στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας**

**Έναρξη ισχύος:** Η ισχύς του άρθρου 116 αρχίζει την 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

1. α) Το άρθρο 20Α, η παρ. 2 του άρθρου 115, η περ. 5 του άρθρου 118, η παρ. 4 του άρθρου 119, το άρθρο 122Α, η παρ. 3 του άρθρου 226, η παρ. 1 του άρθρου 237, το άρθρο 238, η παρ. 2 του άρθρου 242, η περ. 1 του άρθρου 400, η περ. 1 του άρθρου 401, τα άρθρα 468 και 469 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως τροποποιούνται με τον παρόντα, εφαρμόζονται για τα ένδικα βοηθήματα και δικόγραφα, που πρόκειται να κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

β) Το άρθρο 17Α, η παρ. 1 του άρθρου 155, το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 179, το τέταρτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 227, το άρθρο 232, οι παρ. 3, 4, 5, 7, 8 και 9 του άρθρου 237, οι παρ. 1 και 3 του άρθρου 254, η παρ. 4 του άρθρου 260, το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 308, το άρθρο 421, η παρ. 3 του άρθρου 422, η παρ. 3 του άρθρου 424 και η παρ. 2 του άρθρου 764 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως τροποποιούνται με τον παρόντα, εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς υποθέσεις. Στις υποθέσεις που εκδικάζονται με τις ειδικές διαδικασίες, η παρ. 2 του άρθρου 260, όπως τροποποιείται με το άρθρο 16 του παρόντος, εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς υποθέσεις εκτός εάν η συζήτηση της αγωγής έχει ήδη ματαιωθεί, οπότε η προθεσμία των ενενήντα (90) ημερών αρχίζει από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

2. α) Τα άρθρα 516 και 527, η παρ. 1 του άρθρου 542, η παρ. 1 του άρθρου 556 και οι περ. 2 και 3 του άρθρου 560 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως τροποποιούνται με τον παρόντα, εφαρμόζονται για τα ένδικα μέσα, που θα κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

β) Η παρ. 2 του άρθρου 509, το πρώτο εδάφιο των παρ. 1 και 3 του άρθρου 524, η περ. 7 του άρθρου 544, η παρ. 3 του άρθρου 546, το άρθρο 548, η περ. γ' της παρ. 2 και το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 562 και οι παρ. 1 και 3 του άρθρου 570 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως τροποποιούνται με τον παρόντα, εφαρμόζονται και επί των εκκρεμών ενδίκων μέσων.

3. α) Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 591, το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2, η παρ. 4, το δεύτερο εδάφιο της παρ. 7 και η παρ. 8, του άρθρου 633, καθώς και το άρθρο 636Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως τροποποιούνται με τον παρόντα, εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς υποθέσεις.

**ΠΡΟΣΟΧΗ!** Η αναφορά του άρθρου 116 παρ. 3α: «το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2, η παρ. 4, το δεύτερο εδάφιο της παρ. 7 και η παρ. 8 του άρθρου 633» είναι προφανώς εσφαλμένη. Το άρθρο 633 ΚΠολΔ, έχει τρεις μόνο παραγράφους. Μάλλον εννοείται το «δεύτερο εδάφιο της παρ. 2, η παρ. 4, το δεύτερο εδάφιο της παρ. 7 και η παρ. 8» του άρθρου 591. Για τον ίδιο λόγο εσφαλμένο φαίνεται να είναι και το πρώτο εδάφιο «το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 591.

β) Η παρ. 3 του άρθρου 633 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως προστίθεται με το άρθρο 40 του παρόντος, εφαρμόζεται για τις διαταγές πληρωμής που ακυρώνονται τελεσίδικα μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ανεξάρτητα από τον χρόνο έκδοσής τους.

4. α) Η παρ. 3 του άρθρου 683 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως τροποποιείται με το άρθρο 43 του παρόντος, και το άρθρο 732Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως προστίθεται με το άρθρο 52 του παρόντος, εφαρμόζονται για τις αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων που πρόκειται να κατατεθούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

β) Η παρ. 5 του άρθρου 683, το άρθρο 684, οι παρ. 5 έως 8 του άρθρου 686, η παρ. 3 του άρθρου 690, η παρ. 3 του άρθρου 691, το εδάφιο τρίτο της παρ. 2 του άρθρου 691Α, η παρ. 1 του άρθρου 693 και η παρ. 2 του άρθρου 711 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως τροποποιούνται με τον παρόντα, εφαρμόζονται και επί των εκκρεμών αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων.

5. Τα άρθρα για τη διαιτησία του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως τροποποιούνται με τα άρθρα 54, 55 και 56 του παρόντος, εφαρμόζονται από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

6. α) Το τέταρτο και πέμπτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 933, όπως προστίθενται με το άρθρο 57 του παρόντος και το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 936 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως προστίθεται με το άρθρο 58 του παρόντος, εφαρμόζονται για όσες ανακοπές ασκηθούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

β) Το άρθρο 937 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως τροποποιείται με το άρθρο 59 του παρόντος, εφαρμόζεται για τις αποφάσεις που θα δημοσιευθούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

γ) Το άρθρο 938 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως προστίθεται με το άρθρο 60 του παρόντος, εφαρμόζεται όταν η επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση διενεργείται μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

δ) Η παρ. 2 του άρθρου 950 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως τροποποιείται με το άρθρο 61 του παρόντος, εφαρμόζεται και για τις εκκρεμείς αγωγές.

ε) Η περ. ε' της παρ. 2 του άρθρου 954 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως τροποποιείται με το άρθρο 63 του παρόντος νόμου και η περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 953 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως τροποποιείται με το άρθρο 62 του παρόντος, εφαρμόζονται σε όσες κατασχέσεις κινητών επιβληθούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

στ) Οι παρ. 4, 5 και 8 του άρθρου 959, η παρ. 2 του άρθρου 962, το τρίτο και έκτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 965, το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 965, το άρθρο 966, η περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 972, οι παρ. 1 και 3 του άρθρου 973, η παρ. 1 του άρθρου 997, η παρ. 1 του άρθρου 1004, το άρθρο 1009 και το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 1018 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως τροποποιούνται με τον παρόντα, εφαρμόζονται για όσους πλειστηριασμούς προσδιοριστούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

ζ) Η παρ. 6 του άρθρου 973, όπως τροποποιείται με το άρθρο 69 του παρόντος, εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς ανακοπές.

η) Το δεύτερο εδάφιο της περ. 1 του άρθρου 975, το πρώτο, τρίτο και πέμπτο εδάφιο της περ. 3, η περ. 4, το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 977 και η παρ. 2 του άρθρου 977Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως τροποποιούνται με τον παρόντα, εφαρμόζονται, όταν ο πίνακας κατάταξης αφορά σε πλειστηριασμό, που διενεργήθηκε μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

θ) Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 979 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως προστίθεται με το άρθρο 73 του παρόντος νόμου, καθώς και το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 985 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως προστίθενται με το άρθρο 74 του παρόντος, εφαρμόζονται από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

ι) Το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 986 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως προστίθεται με το άρθρο 75 του παρόντος, εφαρμόζεται σε όσες ανακοπές ασκηθούν μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και σε όσες ανακοπές εκκρεμούν και έχουν εισαχθεί κατά την ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών.

ια) Οι παρ. 1, 2 και 4 του άρθρου 995 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως τροποποιούνται με το άρθρο 77 του παρόντος, εφαρμόζονται για επιδόσεις που πρόκειται να γίνουν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

**Άρθρο 117**  
**Μεταβατική διάταξη για την εφαρμογή του**  
**άρθρου 157 του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων**

Για τη μετάταξη κατά το άρθρο 157 του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων [ν. 4798/2021, (Α' 68)] στις κατηγορίες ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ δικαστικών υπαλλήλων, οι οποίοι ήταν εγγεγραμμένοι ή είχαν αποφοιτήσει από εκπαιδευτικά ιδρύματα ανώτατης, ανώτερης ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στις 24.4.2021, ημερομηνία δημοσίευσης του ως άνω Κώδικα, εφαρμόζονται οι σχετικές με τα τυπικά προσόντα των υπό μετάταξη δικαστικών υπαλλήλων διατάξεις του προϊσχύσαντος Κώδικα, ο οποίος είχε κυρωθεί με το άρθρο πρώτο του ν. 2812/2000 (Α' 67).

**Άρθρο 118**  
**Μεταβατική διάταξη για την κατά τόπον αρμοδιότητα εκκρεμών υποθέσεων ενώπιον**  
**των διοικητικών δικαστηρίων**

Το άρθρο 14 του ν. 4816/2021 (Α' 118) καταλαμβάνει και τις εκκρεμείς υποθέσεις, που δεν έχουν συζητηθεί, οι οποίες παραπέμπονται στο αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο με τη διαδικασία του άρθρου 126Α του ν. 2717/1999 (Α' 97).

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'**  
**ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

**Άρθρο 119**  
**Καταργούμενες διατάξεις**

**Έναρξη ισχύος:** Η ισχύς του άρθρου 119 αρχίζει την 1η.1.2022 (άρθρο 120 παρ. 2).

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

α) Η παρ. 5 του άρθρου 122 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

β) Η παρ. 6 του άρθρου 998 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Η κατάργηση της παρ. 6 δεν θίγει το κύρος εκκρεμών κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου διαδικασιών.

γ) Τα άρθρα 87 και 88 του ν.δ. 17.7/13.8.1923 (Α' 224), που διατηρήθηκαν σε ισχύ με την περ. 3 του άρθρου 52 του Εισαγωγικού Νόμου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

**ΜΕΡΟΣ Ε'**  
**ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ**

**Άρθρο 120**  
**Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος, με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου, αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

Η ισχύς του Μέρους Α' και των άρθρων 116 και 119 του Μέρους Δ' αρχίζει την 1η.1.2022.